

KATECHIZMUS NOVOAPOŠ TOLSKEJ CIRKVI V OTÁZKACH A ODPOVEDIACH

Novoapoštolská cirkev

KATECHIZMUS
NOVOAPOŠTOLSKEJ
CIRKVI

V OTÁZKACH
A ODPOVEDIACH

KATECHIZMUS NOVOAPOŠŤTOLSKEJ CIRKVI

V OTÁZKACH
A ODPOVEDIACH

©2014 Novoapoštolská cirkev, Zürich/Švajčiarsko
Všetky práva sú vyhradené

Zo švajčiarskeho originálu KATECHISMUS DER NEUAPOSTOLISCHEN KIRCHE IN FRAGEN UND ANTWORTEN
preložila Mgr.Libuša Tokarčíková

Grafická úprava / ilustrácie: Jennifer Lennermann, Essen
Sadzba: Griebisch u. Rochol Druck GmbH
Tlač a ďalšie spracovanie: Friedrich Pustet, Regensburg

Vydavateľstvo Friedrich Bischoff GmbH, Frankfurt am Main
Objednávacie číslo: 221 011
ISBN: 978-3-943980-29-5
1. vydanie 2015

VÍZIA A MISIA NOVOAPOŠTOLSKÉJ CIRKVI

Vízia / Ciele budúcnosti

Je to cirkev, v ktorej sa ľudia cítia dobre a sú naplnení Duchom Svätým a láskou k Bohu, svoj život si usporadúvajú podľa evanjelia Ježiša Krista, pripravujú sa na Jeho opätovný príchod a na život večný.

Misia / Poslanie

Vychádza z Ježišovho poverenia ísť k všetkým ľuďom, učiť ich evanjelium a krstiť ich vodou a Duchom Svätým.

Poskytuje duchovnú starostlivosť a stará sa o úprimné spoločenstvo, v ktorom každý zažije Božiu lásku a radosť, aby slúžil Jemu i druhým.

PREDSLOV

V roku 2012 bol vydaný „Katechizmus novoapoštolskej cirkvi“ (KNaC) súčasne v nemčine, angličtine, francúzštine, portugalčine, ruštine a španielčine. Medzičasom je v týchto jazykoch k dispozícii zadarmo na internete a bol prekladaný do mnohých ďalších jazykov.

Predložené dielo „Katechizmus novoapoštolskej cirkvi v otázkach a odpovediach“ bolo spracované v metodicko-didaktickej forme a uľahčuje prístup k obsahu katechizmu NaC. Tým sa môže učenie viery šíriť všade na svete vhodným spôsobom aj na vyučovaní náboženstva. Prostredníctvom 750 otázok a odpovedí je čitateľ vedený a zrozumiteľne usmerňovaný od tvrdenia k tvrdeniu.

Obsah „Katechizmu novoapoštolskej cirkvi v otázkach a odpovediach“ zodpovedá tvrdeniam KNaC. Aj usporiadaním sa dielo opiera o KNaC. Obe knihy sa dopĺňajú, môžu sa využiť paralelne.

Pretože mnoho uvedených citátov z Biblie je vytlačených v plnom znení, dielo je akoby „z jedného kusa.“ A tak čitateľ, ktorý nemá poruke Bibliu, má dôležité ukážky z Biblie k jednotlivým témam výučby priamo pred očami.

Ako KNaC je aj obsah tohto katechizmu výzvou pre všetkých novoapoštolských kresťanov, aby sa intenzívne zaoberali obsahom ich viery. Súčasne je pozvaním pre všetkých, ktorí majú záujem poznať novoapoštolskú náuku o viere.

Kiežby toto dielo slúžilo k požehnanému využitiu!

Jean-Luc Schneider

Zürich, marec 2014

OBSAH

1	Zjavenia Boha	11
2	Vyznanie viery	21
3	Trojediný Boh	29
4	Človek, ktorý potrebuje vykúpenie	75
5	Božie zákony	91
6	Cirkev Ježiša Krista	111
7	Úrad	125
8	Sviatosti	141
9	Život po smrti	157
10	Učenie o veciach budúcich	165
11	Z dejín kresťanstva	175
12	Bohoslužba, úkony požehnania, starostlivosť o duše veriacich	185
13	Novoapoštolský kresťan a jeho život viery	209

Príloha

-	Novoapoštolské vyznanie viery	219
-	Desať prikázaní	220
-	„Otčenáš“	221
-	Vecný register	223
-	Zoznam miest v Biblii	245
-	Poznámky k textu	262
-	Použitý obrázkový materiál	282

Časť 1

ZJAVENIA BOHA

1

1 ZJAVENIA BOHA

1. Kde je pôvod viery v Boha?

Pôvod viery je v Bohu samotnom. Dáva sa ľuďom poznať; On sa „zjavuje“.

Poznanie, že Boh je, daroval ľuďom sám Boh. Boh sa neskrýva, ale dáva sa ľuďom poznať tak, aby ľudia o ňom hovorili a mohli v Boha veriť.

„Lebo im je zjavné, čo môžu vedieť o Bohu; lebo sám Boh im to zjavil. Lebo čo je neviditeľné z Neho, Jeho večná moc a božskosť, to od stvorenia sveta rozjímaním môžu pozorovať z Jeho diel, aby nemali výhovorky, ...“ (Rímskym 1,19.20)

2. Ako sa zjavuje Boh?

Boh sa zjavuje rôznym spôsobom, v prírode aj v dejinách.

3. Ako sa zjavuje Boh v prírode?

Boh sa zjavuje v prírode ako Stvoriteľ; v existencii vesmíru, ľudí, zvierat a rastlín.

„Ty zavlažuješ vrchy zo svojich siení; zem nasýti sa ovocím Tvojich diel. Tráve dáš rásť pre dobytok, bylinám na úžitok človeku, aby vyviedol chlieb zo zeme ...“ (Žalm 104,13.14)

4. Ako sa zjavuje Boh v dejinách?

Boh sa zjavuje v dejinách ľudstva. Tak napr.: vyviedol izraelský národ zo zajatia v Egypte a dal im Desatoro Božích prikázaní. Najväčším zjavením Boha v dejinách bolo, že Boh sa stal človekom v Ježišovi Kristovi a účinkoval na zemi. Žil pred 2000 rokmi. V Ježišovi Kristovi sa zjavil Boh ako Spasiteľ.

➤ Spasiteľ: pozri otázky 66,108-109

„A keď prišla plnosť času, poslal Boh Syna svojho...“ (Galatským 4,4)

5. Ako čo sa dáva Boh poznať ?

Boh je duchovnej podstaty. Dáva sa poznať ako Boh,

- Otec, Stvoriteľ a udržiavateľ stvorenia (porov. 1Mojžiš 1; 1Mojžiš 8,21.22),
- Syn, Vykupiteľ a Spasiteľ (porov. 1.Ján 5,20),
- Duch Svätý, Utešiteľ, ktorý nás uvedie do všetkej pravdy (porov. Ján 16,13).

6. Kde sú uchované zjavenia Boha?

Zjavenia Boha sú uchované v Svätom písme.

Pod „**Zjavením Boha**“ rozumieme ešte viac:

- Boh sa dáva poznať. Odkrýva sa vo svojej podstate. („Samoodhalenie“ Boha).
- Boh sprostredkúva človeku svoju vôľu.
- Boh sa stretá s človekom vo svojej láske, predovšetkým vo svojom slove a vo sviatostiach.

7. Zjavuje Boh aj budúcnosť?

Áno, Boh zjavuje aj budúcnosť: Prisľúbil, že Ježiš Kristus opäť príde (porov. Ján 14,3). Tým, ktorí sa pri Jeho opätovnom príchode premenia (porov. 1. Tesalonickým 4,13-18), sa Boh zjaví vo svojej dokonalosti – budú Ho potom vidieť, aký je. (porov. 1. Ján 3,1.2)

„Pozrite, akú lásku nám dal Otec, aby sme sa menovali deťmi Božími; a nimi sme. Preto nás svet nezná, že nepoznal Jeho. Milovaní, teraz sme deťmi Božími, a ešte nevyšlo najačo, čím budeme. Vieme, že keď vyjde najačo, Jemu budeme podobní, lebo Ho uvidíme, aký je“ (1. Ján 3,1.2)

8. Sú aj ďalšie poznatky o Božom konaní?

Áno, účinkovaním Ducha Svätého v apoštolskom úrade sú poskytované poznatky a názory konania Boha, aby človek dosiahol spásu. V Biblii sú naznačené a Duchom Svätým ďalej odhaľované.

9. Ako sa má človek správať voči Božím zjaveniam?

Človek musí veriť v Boha a jeho zjavenia. Len cez vieru môže človek pochopiť Božie zjavenia. Keď verí, stáva sa Božské pre neho cenné a určujúce pre jeho život.

Pre niekoho, kto neverí v Boha ako Stvoriteľa, pre toho nie je napr. vesmír Božím dielom, v ktorom sa Stvoriteľ dáva poznať, ale je to len výsledok náhodného procesu v prírode.

10. Čo rozumieme vierou ako odpoveďou na Božie zjavenia?

Viera je nevyhnutná, aby sme sa dostali k blízkosti Boha. Pritom viera nie je niečo, čo človek dosahuje sám od seba. Viera je prejav Božej milosti, teda je to dar. Po tomto dare má človek túžiť a prijať ho. Viera vedie k tomu, že človek Boha spozná, Bohu dôveruje a svoj život si usporiada podľa Božej vôle.

➤ **Viera:** pozri otázky 239

„Viera je zaiste podstatou toho, čoho sa nádejame, ale dôvodom toho, čo nevidíme.“ (Židom 11,1)

„Ale bez viery nie je možné páčiť sa Bohu. Lebo ten, kto pristupuje k Bohu, musí veriť, že Boh je a odplatí sa tým, ktorí Ho hľadajú.“ (Židom 11,6)

11. Ako dospeje človek k viere?

Viera je darom a posilnením cez Ducha Svätého. To sa deje o.i. cez zvestovanie evanjelia na základe Svätého písma.

„Tak prichádza viera z kázne, teda viera je počúvanie skrze slovo Kristovo.“ (Rimským 10,17)

12. Čo je Sväté písmo?

Sväté písmo – Biblia – je zbierka kníh o Božích skutkoch, prisľuboch a prikázaniach. Pozostáva zo Starého zákona a z Nového zákona. Sväté písmo dáva svedectvo o Božích zjaveniach, nie je však úplnou a dokonalou správou o všetkých Božích skutkoch. Boh sa postaral o to, aby bolo uchované to, čo je dôležité pre spásu človeka.

„Biblia“ je odvodené z latinského slova „biblia“ a znamená „knihy, zvitky.“

13. Kto je pôvodca Svätého písma?

Pôvodcom Svätého písma je Boh. Ľudia, ktorých k tomu inšpiroval Duch Svätý, napísali, čo im Boh zjaval. Vzhľadom na formu a výrazové prostriedky sú biblické knihy ovplyvnené vtedajšími tvorcami a ich svetom predstáv ako aj skúseností ich čias.

„Inšpirácia“ znamená v preklade:

„Vnuknutie, vdychnutie.“ Božia inšpirácia znamená, že Duch Svätý človeka k niečomu podnecuje, príp. mu niečo sprostredkuje.

14. Sú biblické texty vierohodne uchované?

Áno, Boh sa postaral o to, aby biblické knihy zostali po stáročia nefalšované uchované.

15. Ako vznikla zbierka biblických kníh?

Zbierka biblických písem vznikla v priebehu storočí. Za svoj vznik vďačí nielen ľudským úvahám, ale predovšetkým Božej vôli.

Kresťanský kánon Starého zákona sa zakladá na hebrejskom kánone židovstva, ktorého písma vznikli údajne v priebehu tisícročí.

Kánon Nového zákona pozostáva zo 4 evanjelií, Skutkov apoštolov, Listov a jednej prorockej knihy - Zjavenie Jána. V prvej cirkvi mali listy apoštola Pavla veľkú vážnosť. Neskôr prišli evanjelia – z nich najstaršie je Evanjelium podľa Marka – a ostatné spisy. Spisy Nového Zákona vznikli v priebehu asi 70 rokov.

Aby sa tieto pôvodné svedectvá kresťanskej viery uchovali a ďalej šírili, boli usporiadané do zbierky, ktorá nakoniec bola na rôznych synodách potvrdená ako „kánon“.

„**Kánon**“ sa volá zbierka spisov, ktoré sú záväzné pre určitú náboženskú náuku. Pre kresťanskú vieru sú to spisy Starého a Nového Zákona.

Pojem „**synoda**“ je odvodený od gréckeho slova „synodos“ a znamená „zhromaždenie.“ Pod synodou sa rozumie stretnutie cirkevného grémia, ktoré má splnomocnenie, aby urobilo záväzné rozhodnutia.

16. Akú štruktúru a obsah má Sväté Písmo?

Sväté Písmo je rozdelené do dvoch hlavných častí: Starý zákon, to je obdobie pred narodením Ježiša Krista a Nový zákon, ktorý začína narodením Ježiša Krista.

17. Čo obsahuje Starý zákon?

Starý Zákon obsahuje názorné správy o stvorení a o prvých ľuďoch, ako aj texty o vzniku a dejinách izraelského ľudu. Okrem toho sa v Starom Zákone nachádzajú velebenia Boha, upozornenia a prísľuby ľuďom.

18. Čo obsahuje Nový zákon?

Nový Zákon pojednáva v štyroch Evanjeliách a v Skutkoch apoštolov o Ježišovi Kristovi, o Jeho apoštoloch a o prvých kresťanských náboženských obciach. Okrem toho obsahuje aj Listy apoštolov, ktoré boli napísané cirkevným zborom a jednotlivým osobám.

V Zjavení Jána - prorocká kniha Nového zákona - sa pojednáva o opätovnom príchode Ježiša Krista a o ďalších udalostiach v budúcnosti.

19. Aké rozdelenie, počet a poradie majú starozákonné knihy?

Starý zákon pozostáva zo 17 historických kníh, 5 vyučujúcich kníh a 17 prorockých kníh.

17 historických kníh:

- Päť kníh Mojžišových
(Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium)
- Kniha Józuova
- Sudcovia
- Rút
- Prvá kniha Samuelova
- Druhá kniha Samuelova
- Prvá kniha kráľov

- Druhá kniha kráľov
- Prvá kniha kronická
- Druhá kniha kronická
- Ezdráš
- Nehemiáš
- Ester

Päť vyučujúcich kníh:

- Kniha Jóbova
- Žalmy
- Príslovia
- Kazateľ
- Velpieseň

17 prorockých kníh:

- Izaiáš
- Jeremiáš
- Žalospevy
- Ezechiel
- Daniel
- Ozeáš
- Joel
- Ámos
- Abdiáš
- Jonáš
- Micheáš
- Nahum
- Abakuk
- Sofoniáš
- Aggeus
- Zachariáš
- Malachiáš

20. Ktoré biblické knihy sa počítajú ku Apokryfom?

14 apokryfických kníh:

- Kniha Judit
- Kniha múdrosti (Šalamúnova múdrosť)
- Kniha Tobáš
- Kniha Sirachovcova
- Kniha Baruchova
- Dve knihy Machabejcov
- Časti knihy Ester
- Časti knihy Daniel
- Príbeh o Zuzane a Danielovi

- Daniel a Bél
- Daniel a drak
- Modlitba Azariášova
- Chválospev troch mládencov v ohnivej peci
- Modlitba Manasesova

Pojem „**apokryfy**“ je odvodený od gréckeho slova „apokryphos“, čo znamená „ukrytý, tmavý“. Apokryfy („ukryté písma“) sú biblické knihy, ktoré nie sú obsiahnuté vo všetkých vydaniach Biblie. Predstavujú spojovací článok medzi Starým zákonom a Novým zákonom a obsahujú tvrdenia viery, ktoré sú dôležité pre porozumenie Nového zákona.

21. Ako sú apokryfy cenené v novoapoštolskej cirkvi?

V novoapoštolskej cirkvi sú apokryfy rovnako cenené ako iné starozákonné knihy.

22. Aké rozdelenie, počet a poradie majú novozákonné knihy?

Nový zákon pozostáva z 5 historických kníh, 21 vyučujúcich kníh a jednej pro-rockej knihy.

Historické knihy:

- Evanjelium podľa Matúša
- Evanjelium podľa Marka
- Evanjelium podľa Lukáša
- Evanjelium podľa Jána
- Skutky apoštolov

Vyučujúce knihy:

- List apoštola Pavla Rímskym
- Prvý list apoštola Pavla Korinským
- Druhý list apoštola Pavla Korinským
- List apoštola Pavla Galatským
- List apoštola Pavla Efezsským
- List apoštola Pavla Filipským
- List apoštola Pavla Kolosenským
- Prvý list apoštola Pavla Tesalonickým
- Druhý list apoštola Pavla Tesalonickým
- Prvý list apoštola Pavla Timoteovi
- Druhý list apoštola Pavla Timoteovi
- List apoštola Pavla Títovi
- List apoštola Pavla Filemonovi
- List Židom
- List Jakuba
- Prvý list apoštola Petra
- Druhý list apoštola Petra

- Prvý list Jánov
- Druhý list Jánov
- Tretí list Jánov
- List Júdov

Prorocká kniha:

- Zjavenie Jána (Apokalypsa)

23. Aký význam má Sväté písmo pre novoapoštolskú cirkev?

Sväté písmo je základom pre učenie novoapoštolskej cirkvi. Verše zo Svätého písma sú aj východiskovým bodom pre kázeň pri bohoslužbách.

24. Kto je povoláný, aby vykladal Sväté písmo?

Pravé porozumenie Svätého písma sa v úplnej hĺbke odкрýva len účinkovaním Ducha Svätého. To patrí k povereniu apoštolov Ježiša, aby Sväté písmo vykladali vo výučbe aj v bežnom živote viery.

„Tak zmýšľaj o nás každý ako o služobníkoch Kristových a o šafároch tajomstiev Božích.“ (1. Korintským 4,1)

25. Čo sa rozumie pod vyjadrením: „Ježiš Kristus je stredom Písma?“

Stredobodom Svätého Písma je Ježiš Kristus. Je to vyjadrené slovami: „Ježiš Kristus je stredom Písma.“ Preto musí aj Starý zákon z toho vychádzať a byť tak vysvetľovaný. Starý zákon predpovedá a pripravuje na príchod Mesiáša. Nový zákon pojednáva o účinkovaní Ježiša v súčasnosti a budúcnosti.

➤ *Mesiáš: pozri otázku 112*

26. Aký význam má Sväté písmo pre veriaceho?

Sväté písmo má v živote veriaceho nesmierny význam: Potešuje a povzbudzuje, ukazuje smer cesty i napomína, prehľbuje poznanie a vieru.

27. Čo prispieva pri čítaní Biblie k posilňovaniu viery?

Bohobojnosť a úprimná modlitba za správne pochopenie Svätého písma sú základom pre posilnenie viery pri zaoberaní sa Bibliou.

28. Čo je základom a obsahom kresťanskej viery?

Kresťania veria v jedného Boha – Otca, Syna a Ducha Svätého. Viera v Trojjediného Boha sa stala prístupnou cez Ježiša Krista.

Syn, Ježiš Kristus, hovoril o svojom Nebeskom Otcovi, v ktorého majú ľudia uveriť. Viackrát doznal Boh Otec, že Ježiš Kristus je Jeho syn. (porov. Lukáš 3, 22; 9,35)

Napokon zvestoval Ježiš Kristus, že príde Duch Svätý ako Utešiteľ a Pomocník.

„Chodte teda, čiňte mi učeníkmi všetky národy, krstiac ich v mene Otca, i Syna i Ducha Svätého.“ (Matúš 28, 19)

„Ale Radca, ten Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, Ten naučí vás všetkému a pripomenie vám všetko, čo som hovoril.“ (Ján 14, 26)

➤ ***K základom kresťanskej viery: pozri aj otázky 34 a 35***

Časť 2

VYZNANIE VIERY

2

2 VYZNANIE VIERY

29. Čo je vyznanie viery?

Vyznanie viery je súhrn podstatného obsahu vierouky. Vo vyznaní je obsahom, čo členovia spoločenstva veriacich vyznávajú.

Vyznaním viery sa jednotlivé spoločenstvá veriacich od seba odlišujú.

30. Existujú aj biblické vyznania viery?

Áno, už v Starom zákone sa nachádzajú texty, ktoré vyjadrujú presvedčenie o viere. V jednom takom vyznaní viery sa hovorí:

„... Pán je náš Boh, Pán jediný“ (5Mojžiž 6,4).

Toto vyznanie s titulom „Počúvaj Izrael“ bolo spoločne Izraelitmi prijaté. Dali najavo svoju vieru v jedného Boha v čase, keď národy okolo nich uctievali mnoho iných božstiev.

V Novom zákone sa nachádzajú texty, ktoré vyjadrujú, že Boh daruje spásu v Ježišovi Kristovi.

Príklady pre vyznanie viery v Novom zákone sú:

- „Ježiš je Pán“ (Rímskym 10, 9)
- „ Maranata“ (1Korinským 16, 22) = „Náš Pán príde!“
- „Pán vskutku vstal z mŕtvych“ (Lukáš 24, 34)

„ Ak ústami vyznávaš Pána Ježiša a v srdci veríš, že Ho Boh vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený;

Lebo srdcom veríme na spravodlivosť a ústami vyznávame spasenie.“ (Rímskym 10, 9.10)

31. Ako vznikli prvé kresťanské vyznania viery?

Prvé kresťanské vyznania viery boli pomenované „starocirkevné vyznania viery“. Vznikli medzi 2.- 4. storočím po Kristovi. V tomto období bolo sformulované učenie o trojjedinosti Boha a učenie o podstate Ježiša Krista, teda o Jeho povahe.

Toto sa stalo veľmi potrebným, lebo vznikali spory o obsahu viery. Napríklad existoval názor, že Ježiš Kristus nezomrel na kríži a že ani nevstal z mŕtvych. Práve vyznaním viery sa vytýčili hranice od tohto bludného učenia.

32. Ktoré tvrdenia sa stali obsahom vyznania viery?

Aby tvrdenie o podstate a účinkovaní Boha bolo prijaté do vyznania viery, muselo byť v súlade s učením Krista a jeho apoštolmi.

33. Ktoré sú najdôležitejšie starocirkevné vyznania viery?

Dve najdôležitejšie starocirkevné vyznania viery sú Apoštolské vyznanie viery („Apostolikum“) a Nicejskokonštantínopolské vyznanie viery.

Apostolikum bolo zostavené vo svojich základných črtách v 2. storočí a vo 4. storočí bolo mierne doplnené. Nicejsko-konštantínopolské vyznanie viery bolo výsledkom koncilov v Nicei (v r. 325 po Kr.) a v Konštantinopole (v r. 381 po Kr.) V tomto vyznaní viery bolo písomne ustanovené vyznanie o Trojedinosti Boha.

Koncil je zhromaždenie **vysokých** duchovných hodnostárov, ktorí sa schádzajú, aby sa poradili o dôležitých otázkach viery.

34. Ako znie apoštolské vyznanie viery?

„Verím v Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme, i v Ježiša Krista, Jeho jediného Syna, nášho Pána, ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Márie Panny, trpel za vlády Poncia Piláta, bol ukrižovaný, umrel a bol pochovaný. Zostúpil do ríše zosnulých, tretieho dňa vstal z mŕtvych, vystúpil na nebesia, sedí po pravici Boha Otca všemohúceho; odtiaľ príde súdiť živých i mŕtvych.

Verím v Ducha Svätého, v svätú Cirkev všeobecnú [katolícku], v spoločenstvo svätých, v odpustenie hriechov, vo vzkriesenie tela a v život večný. Amen.

Pojem „**katolícky**“ je odvodený od gréckeho slova „katholikós“ a znamená „všetkoobsahujúci“, „všeobecný.“ V oboch starocirkevných vyznaniach viery nie je pojem „katolícky“ myslený ako inštitúcia, ale ako cirkev Kristova vo svojej komplexnosti.

35. Ako znie Nicejsko–konštantínopolské vyznanie viery?

„Verím v jedného Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme, sveta viditeľného i neviditeľného. Verím v jedného Pána Ježiša Krista, jednorodeného Syna Božieho, zrodeného z Otca pred všetkými vekmi; Boha z Boha, Svetlo zo Svetla, pravého Boha z Boha pravého, splodeného, nie stvoreného, jednej podstaty s Otcom: skrze neho bolo všetko stvorené. On pre nás ľudí a pre našu spásu zostúpil z nebies. A mocou Ducha Svätého vzal si telo z Márie Panny a stal sa človekom. Za nás bol aj ukrižovaný za vlády Poncia Piláta, bol umučený a pochovaný, ale tretieho dňa vstal z mŕtvych podľa Svätého písma. A vystúpil do neba, sedí po pravici Otca. A znova príde v sláve súdiť živých i mŕtvych a jeho kráľovstvu nebude konca. Verím v Ducha Svätého, Pána a Oživovateľa, ktorý vychádza z Otca i Syna. Jemu sa zároveň s Otcom a Synom vzdáva poklona a sláva. On hovoril skrze prorokov. Verím v jednu, svätú, všeobecnú [katolícku] a apoštolskú Cirkev. Vyznávam jeden krst na odpustenie hriechov. A očakávam vzkriesenie mŕtvych a život budúceho veku. Amen.“

36. Aký význam majú starocirkevné vyznania viery pre novoapoštolskú cirkev?

Učenie novoapoštolskej cirkvi sa zakladá na Svätom písme. Starocirkevné vyznania viery zahŕňajú podstatný obsah, o ktorom svedčí Sväté písmo.

Novoapoštolská cirkev sa priznáva k obom starocirkevným vyznaniam formulujúc vieru v trojjediného Boha, v Ježiša Krista ako pravého Boha a ozajstného človeka, v narodenie Ježiša z Márie Panny, v zoslanie Ducha Svätého, v Cirkev, vo sviatosti, v opätovný príchod Ježiša Krista a vo vzkriesenie mŕtvych.

Napriek rozdielom medzi jednotlivými konfesiami predstavujú tieto vyznania jeden prvok, ktorý spája všetkých kresťanov.

„Konfesia“ (doslovne: „vyznanie“) znamená „vyznanie viery, príslušnosť k cirkvi“. Konfesiou sú označované rozličné kresťanské spoločenstvá viery.

37. Ako znie novoapoštolské vyznanie viery?

„Verím v Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme.

Verím v Ježiša Krista, jediného Syna nášho Pána, ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Márie Panny, trpel za vlády Poncia Piláta, bol ukrižovaný, umrel, bol pochovaný, zostúpil do ríše zosnulých, tretieho dňa vstal z mŕtvych, vystúpil na nebesia, sedí po pravici Boha Otca všemohúceho, odtiaľ opäť príde.

Verím v Ducha svätého, v jedinú svätú všeobecnú a apoštolskú Cirkev, v spoločenstvo svätých, v odpustenie hriechov, vo vzkriesenie mŕtvych a v život večný. Amen.

Verím , že Pán Ježiš Kristus riadi svoju cirkev a k tomu vyslal svojich apoštolov a ešte aj vyše až do svojho príchodu s poverením, aby učili, v Jeho mene odpúšťali hriechy a aby krstili vodou a Duchom Svätým.

Verím, že tí, ktorí sú Bohom vyvolení pre úrad a doň ustanovení apoštolmi a že z apoštolského úradu pre nich vyplýva plná moc, požehnanie a svätenie.

Verím, že Svätý krst vodou je prvým krokom k obnove človeka v Duchu Svätom a že tým je pokrstený prijatý do spoločenstva tých, ktorí veria v Ježiša Krista a priznávajú sa k Nemu ako ku svojmu Pánovi.

Verím, že Svätá večera je ustanovená samotným Pánom a je pamiatkou na raz prinesenú a večne platnú obeť Ježiša Krista, na Jeho utrpenie a smrť. Dôstojné prijímanie Svätej večere nám zabezpečuje živé spoločenstvo s Ježišom Kristom, naším Pánom. Je slávená nekysnutým chlebom a vínom; oboje - posvätenie i podanie - musí byť vykonané nositeľom úradu, ktorý bol k tomu splnomocnený apoštolom.

Verím, že krstom vodou apoštolom pokrstený prijal dary Ducha Svätého, aby bolo dosiahnuté spoločenstvo božích detí a predpoklad stať sa prvotinou.

Verím, že Ježiš Kristus opäť príde tak, ako vystúpil na nebesia a prvých (prvotinu) z mŕtvych i živých, ktorí uverili v jeho príchod a pripravovali sa naň verili v tak,

ako príchod a pripravovali sa naň, pojme so sebou; že On s nimi po svadbe v Nebeskom kráľovstve príde naspäť na zem, zriadi ríšu pokoja a oni s Ním budú vládnuť ako kráľovské duchovenstvo. Po ukončení ríše pokoja sa uskutoční posledný súd. Potom Boh stvorí nové nebo a bude prebývať spolu so svojím ľudom.

Verím, že voči svetskej vrchnosti som zaviazaný poslušnosťou, aby som sa nestaval na odpor Božím zákonom.

38. Ako vznikli novoapoštolské vyznania viery?

Novoapoštolské vyznanie viery je výsledkom výkladu Svätého Písma a starocirkevného vyznania apoštolmi.

Obsahovo a jazykovo v dnešnej podobe zodpovedá vývoju učenia viery a dosiahnutému stupňu poznania.

Pri zostavovaní vyznania viery si boli ľudia vedomí, že Božia láska, milosť a všemohúcnosť nemôžu byť vyčerpávajúco opísané. Sú vždy oveľa väčšie ako to, čo o nich človek dokáže povedať. Vyznanie viery tak nevymedzuje žiadne hranice, ktoré by ostaným kresťanom upreli účasť na spásе.

➤ **Spása:** pozri otázky 234 a ďalšie

39. Aký význam má novoapoštolské vyznanie viery?

Novoapoštolské vyznanie viery prináša záväzne 10 článkov novoapoštolskej viery. Za úlohu má aj formovať cez vieru správanie novoapoštolského kresťana.

Tým slúži vyznanie viery k tomu, aby aj iní ľudia boli zoznámení s podstatným obsahom novoapoštolskej viery.

40. Ako je usporiadané novoapoštolské vyznanie viery?

Prvé tri články viery zodpovedajú rozsiahlemu apoštolskému vyznaniu viery; pojednávajú o trojjedinom Bohu. Nasledujúce články 4 a 5 opisujú činnosť apoštolov, 5.článok činnosti ostatných nositeľov úradu. Článok 6,7a 8 objasňuje tri sviatosti. Článok 9 má v obsahu nádej do budúcnosti (eschatológia) . Článok 10 obsahuje tému vzťahu voči štátnej moci.

Pojem „eschatológia“ platí pre „učenie o posledných veciach , záležitostiach.“ Tie sa môžu vzťahovať nielen na budúcnosť jednotlivých ľudí (individuálna eschatológia), ale aj na završenie diela spásy („univerzálna eschatológia“).

41. O čom pojednáva prvý článok viery?

Prvý článok pojednáva o stvoriteľskej existencii Boha Otca.

➤ **Boh, Otec:** pozri otázky 37 a 67 a ďalšie

42. O čom pojednáva druhý článok viery?

Druhý článok viery pojednáva o Ježišovi Kristovi, o podstate a obsahu kresťanskej viery.

➤ **Ježiš Kristus:** pozri otázky 37 a 93 a ďalšie

43. O čom pojednáva tretí článok viery?

Tretí článok viery potvrdzuje vieru v Ducha Svätého, teda v tretiu osobu Boha, ako aj vieru v cirkev, spoločenstvo svätých a v ďalšiu spásu.

➤ **Duch Svätý:** pozri otázky 37 a 197 a ďalšie

K „spoločenstvu svätých“ počítame v užšom slova zmysle všetkých veriacich, ktorí sú znovuzrodení z vody a Ducha, apoštolmi Ježiša Krista sa pripravovali na

Deň Pána a Ním budú prijatí ako Jeho nevesta. Ten, kto patrí do tohto spoločenstva, sa teda pri opätovnom príchode Krista zjaví ako prvý.

V širšom zmysle slova patria do „spoločenstva svätých“ všetci, ktorí patria do cirkvi Kristovej. Tým sú mienení všetci, ktorí už dnes prijali spásu z Ježiša Krista.

V dokonalom završení sa „spoločenstvo svätých“ ukáže v novom stvorení.

44. O čom pojednáva štvrtý článok viery?

Štvrtý článok viery hovorí o tom, že Ježiš Kristus riadi svoju cirkev a prejavom Jeho vlády je, že vysíla apoštolov.

➤ **Apoštol:** pozri otázky 37 a 421, 453 a ďalšie

45. O čom pojednáva piaty článok viery?

Piaty článok viery pojednáva o duchovnom úrade.

➤ **Úrad:** pozri otázky 37 a 411a ďalšie

46. O čom pojednáva šiesty článok viery?

Šiesty článok viery sa venuje Svätému krstu vodou.

➤ **Krst vodou:** pozri otázky 37 a 481 a ďalšie

47. O čom pojednáva siedmy článok viery?

Siedmy článok viery pojednáva o Svätej večeri.

➤ **Svätá večera:** pozri otázky 37 a 494 a ďalšie

48. O čom pojednáva ôsmy článok viery?

Ôsmy článok viery je zameraný na Sväté zapečatenie.

➤ *Sväté zapečatenie: pozri otázky 37 a 515 a ďalšie*

49. O čom pojednáva deviaty článok viery?

Deviaty článok viery hovorí o opätovnom príchode Ježiša Krista a po ňom nasledujúcich udalostiach.

➤ *Učenie o veciach budúcich, opätovný príchod Krista: pozri otázky 37 a 549 a ďalšie*

50. O čom pojednáva desiaty článok viery?

Desiaty článok viery obsahuje vzťah kresťana voči štátu.

➤ *Novoapoštolská cirkev ako súčasť spoločnosti: pozri otázky 37 a 745 a ďalšie*

Časť 3

TROJJEDINÝ BOH

3

3 TROJJEDINÝ BOH

51. Kto je trojjediný Boh?

Boh je duchovná, dokonalá, absolútne nezávislá bytosť. On je večný, bez začiatku a konca. Boh je Otec, Syn a Duch Svätý.

Keď sa hovorí o „Otcovi, Synovi a Duchu Svätom“, tým nie sú mienení traja Bohovia, ale tri osoby v jednom Bohu.

➤ *Trojedinosť Boha: pozri otázky 61 a ďalšie, 198*

52. Ktoré podstatné znaky Boha poznáme?

Ľudia nedokážu Boha komplexne opísať. Ale poznáme podstatné znaky Boha: je jediný, svätý, všemohúci, večný, milujúci, milostivý, spravodlivý, dokonalý.

53. Čo znamená „Boh je jeden“?

Je len jeden Boh, viera v jedného Boha je základným vyznaním Starého i Nového zákona a tým aj základom pre kresťanskú vieru.

Učenie, že existuje len jeden jediný Boh, sa označuje ako „monoteizmus“. Monoteistické náboženstvá sú napr.: kresťanstvo, židovstvo, islam.

„Takto vraví Hospodin, kráľ Izraela a jeho Vykupiteľ, Hospodin mocností: Ja som prvý, ja som i posledný, okrem mňa nie je Boha.“ (Izaiáš 44,6)

„Počuj Izrael! Pán, náš Boh, je jediný Pán.“ (Marek 12, 29)

54. Čo znamená: „Boh je svätý“?

Svätosť patrí ku podstate Boha, k jeho existencii a účinkovaniu. Svätosť zahŕňa majestáť, nedotknuteľnosť, odlúčenosť od každodennosti. Aj Božie slovo aj Božia vôľa sú sväté.

Svätosť Boha posväčuje miesto, na ktorom sa zjavuje.

„Svätý, svätý, svätý je Hospodin mocností, plná je všetka zem jeho slávy.“ (Izaiáš 6,3)

55. Čo znamená: „Boh je všemohúci“?

Boh môže všetko, pre Nehu nič nie je nemožné.

Božiu vôľu a pôsobenie nemôže nikto obmedziť.

Zreteľne sa v stvorení prejavuje, že Boh je všemohúci. Všetko, čo je, stvoril sám, skrze svoje slovo. Čo my ľudia môžeme vidieť, ale aj čo vidieť nemôžeme, stvoril

On z ničoho. Zo svojej všemohúcnosti dá vzniknúť novému stvoreniu. K všemohúcnosti Boha patria aj vševedúcnosť a všadeprítomnosť.

➤ **Nové stvorenie:** pozri otázku 581

„On však riekol: Čo je nemožné u ľudí, je možné u Boha.“ (Lukáš 18,27)

„Vierou chápeme, že veky povstali slovom Božím, aby – čo je viditeľné – nepovstalo z viditeľného.“ (Židom 11,3)

56. Čo znamená: „Boh je večný“?

Boh nemá začiatok ani koniec. Pre neho neexistujú časové obmedzenia. Boh je Stvoriteľom času i Pánom nad ním.

„Skôr ako sa vrchy zrodili, ako boli utvorené zem a svet, Ty si Boh od vekov až naveky.“ (Žalm 90, 2)

57. Čo znamená: „Boh je milujúci“?

Boh sa už v Starom zákone prejavil ako milujúci, keď si vyvolil izraelský národ a vyslobodil ho z egyptského zajatia. Celému ľudstvu sa zjavil ako milujúci tým, že poslal svojho Syna pre spásu všetkých ľudí.

Apoštol Ján napísal: „My sme poznali a uverili v lásku, ktorú má Boh k nám. Boh je láska, a kto zostáva v láske, zostáva v Bohu a Boh zostáva v ňom.“ (1Ján 4, 6)

„Miloval som ťa večnou láskou, preto som ti tak dlho zachoval milosť.“ (Jeremiáš 31,3)

„Lebo Boh tak miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nezahynul, ale aby večný život mal každý, kto verí v Neho.“ (Ján 3, 16)

58. Čo znamená: „Boh je milostivý“?

Boh sa obracia na ľudí v milosrdenstve, milosti, trpezlivosti a добрote. (porov. Žalm 103,8). Že Boh je milostivý, sa prejavuje predovšetkým v tom, že prijíma ľudí, ktorí sa dopustili hriechu a odpúšťa im ich hriechy. K tomu patrí, že Boh sa stal človekom v Ježišovi Kristovi.

Nikto si Božiu milosť nemôže zaslúžiť, to je dar.

59. Čo znamená: „Boh je spravodlivý“?

Všetko, čo Boh činí, je správne; On nerobí chyby. (porov. Galatským 6,7) „Dokonalé je dielo Jeho, lebo všetky Jeho cesty sú správne“ (5Mojžiš 32,4). Na Božej spravodlivosti a spoľahlivosti možno budovať: „Verný je ten, kto vás povoláva; On to urobí“ (1Tesalonickým 5, 24).

Prejav Božej spravodlivosti je aj v dodržiavaní zákonov, ako napríklad, že človek čo zaseje, aj zožne (porov. Galatským 6,7) a že hriechy sústreďujú na seba smrť. (porov. Rímskym 6, 23)

Nad všetkým je však Božia milosť. Aj ona je súčasťou Jeho spravodlivosti. Skrze Ježiša Krista môže hriešnik, ktorý si zaslúži trest, prijať milosť: Boh mu viac neráta jeho hriechy a poklesky.

„Pravda je jadrom Tvojho slova a všetko Tvoje spravodlivé právo naveky.“ (Žalm 119,160)

„Pane, vševládny Bože, pravé a spravodlivé sú Tvoje súdy.“ (Zjavenie 16,7)

„[Oni] ale ospravedľňovaní sú zadarmo z Jeho milosti skrze vykúpenie v Kristovi Ježišovi.“ (Rímskym 3,24)

60. Čo znamená: „Boh je dokonalý“?

Božie dielo je dobré, Jeho cesty sú správne. Dôvodom nie je nejaká nevyhnutnosť alebo donútenie, ale všetko sa deje podľa Jeho dokonalej vôle. Boh je vo svojich rozhodnutiach úplne slobodný.

K Božej dokonalosti patrí pravda. U Boha niet klamstva, niet podvodu, niet neistoty a niet rozdielu medzi vôľou a činmi.

Božiu dokonalosť môže človek zažiť v Ježišovi Kristovi, lebo ako jediný na zemi bol Ježiš Kristus svojou rečou a svojimi skutkami bez hriechu, bez chýb, teda dokonalý.

„Božia cesta je dokonalá; Reč Hospodinova je osvedčená; On je štítom každému, kto sa k Nemu utieka.“ (Žalm 18,31)

61. Čo znamená: „Boh je trojjediný“?

„Boh, On trojjediný“, znamená, že Otec, Syn, Duch Svätý sú jeden Boh. Nie sú to teda traja bohovia, ale jeden Boh v troch osobách.

62. Prečo veria kresťania, že Boh je trojjediný?

O trojjedinosti Boha (trinitát) sú dôkazy v Starom aj Novom zákone. Na základe biblických svedectiev veria kresťania v Boha - trojjediného.

63. Ktoré dôkazy o trojjedinosti Boha sa nachádzajú v Starom zákone?

Prvý dôkaz o trojjedinosti Boha je v 1Mojžiš 1,26: „Učiniť človeka na svoj obraz, podľa našej podoby.“ Množné číslo „učiniť“ poukazuje na pôsobenie Boha cez viaceré osoby.

Boh sa zjavil Abrahámovi v Mamre; zdvihol oči a videl pred sebou troch mužov (por.1Mojžiš 18). Týmto sa rozumie odkaz na trojjedinosť Boha.

Rovnako je to s trojnásobným požehnaním („Áronovské požehnanie“), ktoré vyslovil Áron nad národom Izraela. (porov. 4Mojžiš 6,24-26).

„Nech ťa požehná Hospodin a nech ťa ochraňuje!

Nech rozjasní Hospodin svoju tvár nad tebou a nech ti je milostivý!

Nech obráti Hospodin svoju tvár k tebe a nech ti udelí pokoj! (4Mojžiš 6, 24-26)

64. Ktoré dôkazy o trojedinosti Boha sa nachádzajú v Novom zákone?

Keď bol Ježiš, Boží Syn, pokrstený v rieke Jordán, otvorili sa nebesá a Svätý Duch zostupoval na Neho ako holubica. Z neba zaznel Otcov hlas: „Ty si môj milovaný syn, v ktorom som našiel zalúbenie.“ (Marek 1, 10.11). Otec, Syn a Duch Svätý boli spoločne prítomní.

Tri božské osoby boli menované i v príkaze krstu, ktorý dal Ježiš svojim apoštolom: „Mne bola daná všetka moc v nebi i na zemi. Preto choďte a učíte mi učeníkmi všetky národy: Krstite ich v mene *Otca i Syna i Duchu Svätého*“ (Matúš 28, 18.19).

Aj formulka požehnania v 2Korinským 13.13 poukazuje na trojedinosť Boha: „Milosť nášho *Pána Ježiša Krista*, láska *Boha* [Otca] a spoločenstvo s *Duchom Svätým* nech je s vami všetkými!“

65. Kedy bola sformulovaná náuka o trojedinosti Boha?

Trojedinosť Boha existuje od večnosti. Náuka o trojedinosti Boha bola sformulovaná na koncile v meste Nicea (325 po Kr.) a v Konštantínopole (381 po Kr.).

Náuka o trojedinosti Boha patrí k základným tvrdeniam kresťanskej viery.

➤ *Koncil: pozri výklad k otázke 33*

66. V akom vzájomnom vzťahu sú Otec, Syn a Duch Svätý?

Otec, Syn a Duch Svätý sú mená pre tri božské osoby. Hoc sa od seba navzájom odlišujú, predsa sú jeden Boh.

V kresťanskej tradícii sú tri božské osoby vždy usporiadané do jedného kľúčového bodu: Boh, Otec, Stvoriteľ neba i zeme.

Boh Syn je Vykupiteľ, ktorý sa stal človekom a svoj život obetoval, aby vykúpil ľudstvo.

Boh Duch Svätý je Stvoriteľom nového: Stará sa o to, aby bola prístupná Božia spása ľuďom a ako nová bytosť dospejú k dokonalosti.

➤ *Nová bytosť: pozri otázky 528 a ďalšie*

67. Čo znamená pojem „Otec“, keď sa používa v súvislosti s Bohom?

Keď sa používa pojem „Otec“ v súvislosti s Bohom, spájajú sa tým hľadiská stvorenia, autority a starostlivosti. Boh je Stvoriteľ a Ochranca všetkého svojho stvorenia. Do tej miery smie každý človek Boha, ktorý je Jeho Stvoriteľ, oslovovať „Otec“.

➤ Pozri tiež **Božie dieťa**: vysvetlenie k otázke 530

68. Čo vieme o Bohu ako Stvoriteľovi?

„Na počiatku stvoril Boh nebo a zem“ (1Mo 1,1), viditeľné stvorenie – teda materiálne – a neviditeľné. Zo stvoriteľského pôsobenia Boha vzniklo všetko.

Boh stvoril všetko z ničoho a bez predlohy: „Boh...a to, čoho nieto, povoláva, ako by bolo“ (Rímskym 4,17).

Tiež vytvoril veci a živé tvory z hmoty, ktorú On vytvoril (porov. 1Mojžiš 2,7.19) a vložil do nich zákonitosti. Všetko vytvorené je podriadené Jemu.

„Vtedy Hospodin Boh stvárnil človeka z prachu zeme a vdýchol mu do nozdier dych života; tak sa človek stal živou bytosťou.“

Potom Hospodin Boh vysadil na východe záhradu v Édene a postavil tam človeka, ktorého utvoril...

Vtedy Hospodin Boh utvoril zo zeme všetku poľnú zver i všetko nebeské vtáctvo a privedol ich k človeku, aby videl, ako ich nazve.“ (1Mojžiš 2, 7.8.19)

69. Čo vypovedá stvorenie o Bohu?

Stvorenie a jeho zákonitosti podávajú dôkaz o Božej múdrosti, o jej veľkosti, o ktorej človek nemá ani predstavu. Obdivuhodne zvoláva žalmista: „Nebesá rozprávajú o sláve Božej a dielo Jeho rúk zvestuje obloha.“ (Žalm 19,2)

70. Kedy Stvoril Boh svet?

Boh stvoril svet za 6 dní. „Stvoriteľské dni“ je myslený čas, ktorého trvanie nie je bližšie určené. Jeden „deň“ v Božom stvorení nie je porovnateľný s dňom nášho letopočtu.

V 1Mojžiš 2.2 sa píše: „Na siedmy deň Boh dokončil svoje dielo, ktoré konal; na siedmy deň si odpočinul od všetkého diela, ktoré vykonal.“

„...že jeden deň je u Pána ako tisíc rokov a tisíc rokov ako jeden deň.“ (2.Peter 3, z 8)

„Lebo v твоjich očiach je tisíc rokov ako včerajší deň, keď sa pominul....“ (Žalm 90,4)

71. Čo hovorí Biblia o stvorení sveta?

Biblia hovorí, že slovom Božím vzniklo nebo i zem, svetlo i podoba zeme, slnko, mesiac a hviezdy, rastliny a zvieratá ako aj človek. Všetko bolo dobré. (porov. 1Mojžiš 1,31)

72. Môže človek vnímať svojimi zmyslami Božie stvorenie?

Nie, lebo existuje aj neviditeľné Božie stvorenie. Jeho tajomstvá sa vyhýbajú ľudskému bádaniu- ako Boh sám. Sväté Písmo obsahuje aj dôkazy na oblasti, javy, situácie a jestvovanie mimo materiálneho stvorenia.

73. Čo patrí do neviditeľného stvorenia?

K neviditeľnému stvoreniu patrí Kráľovstvo nebeské, v ktorom vládne Boh, anjeli, nesmrteľné duše ľudí, ako aj ríša zosnulých.

➤ **Ríša zosnulých:** pozri otázky 537 a ďalšie

74. Patrí diabol k neviditeľnému stvoreniu?

Diabol bol pôvodne anjelom. Ako taký patrila k neviditeľnému stvoreniu. Vzoprel sa proti Bohu a kvôli neposlušnosti, závidi a klamstvu bol vylúčený z neba a zo spoločenstva s Bohom.

➤ **Zlo :** pozri otázky 217 a ďalšie

„Lebo Boh neodpustil ani anjelom, ktorí zhrešili, ale zavrhol ich do podsvetia.“ (2.Peter, 2,4)

„Anjelov, ktorí si neuhájili svoje panstvo, ale opustili vlastný príbytok , vo tme vo večných putách na súd veľkého dňa ich drží.“ (List Júdov 6)

75. Kto sú anjeli?

Anjeli sú Bohom stворené duchovné bytosti. Patria k neviditeľnému stvoreniu. Vo výnimočných prípadoch z vôle Božej sa môžu stať pre človeka viditeľnými.

76. Čo je úlohou anjelov?

Úloha anjelov je, aby Boha uctievali, aby plnili jeho nariadenia a tým mu slúžili. Božia láska k človeku sa prejavuje okrem iného i v tom, že anjeli majú slúžiť aj ľuďom. Obzvlášť deti majú anjelskú ochranu a to je zahrnuté v Matúšovi 18,10.

„Ja som Rafael, jeden zo siedmich anjelov, čo sú vždy pripravení predstúpiť pred Pána...“ Keď som bol s vami, to nebolo z mojej priazne, ale z Božej vôle; preto ho zvelebujte po všetky dni a oslavujte Ho!: (Tobiáš 12,15.18)

Hľadte, aby ste nepohrdali ani jedným z týchto maličkých, lebo hovorím vám, že ich anjeli v nebesiach ustavične hľadajú na tvár môjho Otca, ktorý je v nebesiach.“ (Matúš 18, 10)

77. Majú byť anjeli uctievaní?

Nie, lebo anjeli konajú podľa Božej vôle, preto sa im nedostáva vďaka a úcta, ale len samotnému Bohu.

„Či nie sú všetci služobníkmi duchmi posielanými slúžiť tým, čo majú zdediť spásu?“ (Židom 1,14)

78. Prečo je potrebné zaoberať sa neviditeľným?

Človek je celok z ducha, duše a tela (porov. Tesalonickým 5,23). Telo je smrteľné, patrí teda k viditeľnému stvoreniu Boha. Duša a duch sú nesmrteľné, patria teda k neviditeľnému stvoreniu Boha. Pretože duša aj duch žijú ďalej i po smrti, je dôležité, aby sme sa nimi zaoberali.

Správanie, ktoré človek prejavil voči Bohu na zemi, bude mať dopad a existenciu na onom svete. Toto poznanie prispieva k tomu, aby sme dokázali odolávať pokušeniam diabla a viesť život tak, aby Boh v nás našiel zaľúbenie.

Zreteľne na význam neviditeľného v našom živote poukázal apoštol Pavol: „Lebo toto terajšie ľahké bremeno súženia získa nám nesmiernu hojnosť večnej slávy, keď nehladáme na viditeľné, ale na neviditeľné. Viditeľné je totiž dočasné a neviditeľné je večné“ (2Korintským 4, 17.18). Zaoberanie sa neviditeľným nám pomáha lepšie sa zorientovať v živote.

79. Ako sa má človek zaoberať neviditeľným?

Človek by sa mal neviditeľným zaoberať tak, že sa obracia na Boha a uctieva Ho.

Avšak zapodievanie sa neviditeľným vo forme vyvolávania duchov alebo výsluchu mŕtvych (špiritizmus) je proti Božej vôli.

(porov. 5Mojžiš 18, 10 a ďalšie; 1Samuel 28).

Špiritizmom sú označované praktiky vyvolávania duchov, najmä duchov zomrelých.

„Nech sa nenájde i teba taký ani veštec, ani vykladač znamení, ani hádač, ani čarodejník, ani zaklínač, ani vyvolávač duchov, ani jasnovidec, ani kto by sa vypytoval mŕtvych. Lebo každý, kto robí tieto veci, je Hospodinovi ohavný.“ (5Mojžiš 18,10-12)

80. Aké postavenie má človek v Božom stvorení?

Človek patrí rovnakou mierou k viditeľnému i neviditeľnému stvoreniu, lebo má hmotnú podstatu - telo a nehmotnú – duša a duch.

Medzi všetkými stvoreniami Boh človeku udelil jedinečné postavenie a do úzkeho vzťahu s ním vložil sám seba : „Potom Boh riekol: Učínme človeka na svoj obraz, podľa našej podoby, aby panoval nad morskými rybami, nad nebeským vtáctvom, nad dobytkom, nad všetkou poľnou zverou a nad všetkými plazmi, čo plazia sa

po zemi. Tak stvoril Boh človeka na svoj obraz; na Boží obraz ho stvoril; ako muža a ženu ich stvoril“(1Mojžiš 1,26.27)

Pojem „hmotný“ je odvodený od latinského slova „materia“, ktoré znamená „hmota, obsah“. Ako „hmotné“ sa označuje, čo je viditeľné, čo je hmatateľné látkovo a telesne. „Nehmotné“ naproti tomu je pre človeka neviditeľné, nehmatateľné, duchovné.

81. Čo znamená byť verným obrazom Boha?

Boh stvoril všetko cez svoje slovo a povolal človeka v Jeho mene. Človek bol Bohom oslovený („Smieš jesť....“) a milovaný. Človek môže počuť prihováranie sa Boha a Božiu lásku opätovať.

Pretože sa Boh človeku prihovára, stará sa o neho, obdarúva ho účasťou na božích znakoch existencie ako sú láska, rozum, nesmrteľnosť, a tak sa stáva verným obrazom Boha.

Boh je nezávislý, teda úplne slobodný. Aj svojmu vernému obrazu – človeku – dal možnosť rozhodovať sa slobodne. So slobodou však človeku súčasne uložil zodpovednosť za svoje konanie. (porov.1Mojžiš 2, 16,17)

„Potom Hospodin Boh rozkázal človeku: Zo všetkých stromov záhrady smieš jesť, ale zo stromu poznania dobra a zla nesmieš jesť, lebo v deň, keď budeš z neho jesť, istotne zomrieš.“ (1Mojžiš 2,16.17)

82. Sú muž a žena rovnocenným verným obrazom Boha?

Áno, muž a žena sú rovnocenným verným obrazom Boha. V tomto smere sú si obaja vo svojej podstate rovní.

83. Verný obraz Boha znamená, že sú Boh a človek rovnaké bytosti a majú rovnakú podobu?

Nie. To, že človek bol stvorený na obraz Boží, neznamená, že od výzoru človeka možno odvodiť podstatu a podobu Boha.

84. Aký je vzťah človeka k Stvoriteľovi?

Človek je vo svojej existencii závislý od Boha.

Človeku je dané, aby Boha poznal, miloval Ho a velebil Ho. Človek je na Boha odkázaný, nezávisle od toho, či v neho verí alebo nie.

85. Akú úlohu má človek vo viditeľnom stvorení?

Boh prideliť človeku svoj životný priestor a dal mu úlohu, aby „vládol“ nad zemou, teda, aby ju tvoril a ochraňoval (por. 1Mojžiš 1,26.28; Žalm 8,9)

„Potom ich Boh požehnal a riekol im: Plodte množte sa a naplňte zem: podmaňte si ju a panujte nad morskými rybami, nad nebeským vtáctvom, nad každým živočíchom, čo sa hýbe na zemi.“ (1Mojžiš 1,28)

86. Ako sa má človek ako verný obraz Boha správať ku stvoreniu?

Za zaobchádzanie so stvorením je človek voči Bohu, Stvoriteľovi, zodpovedný. Môže slobodne, ale nie svojvoľne so stvorením zaobchádzať. Ako verný obraz Boha musí s každým životom a životným prostredím zaobchádzať tak, ako prináleží Božiemu stvoreniu: s múdrosťou, dobrotou a láskou.

87. Smeli prví ľudia neobmedzene robiť, čo chceli?

Nie, Boh ako Stvoriteľ, Pán a Zákonodarca dal Adamovi a Eve v Rajskej záhrade príkaz, že nesmú jesť zo stromu poznania dobra a zla. Tým ich skúšal, ako dokáže človek zaobchádzať so slobodou rozhodovania, ktorá im, ako Božiemu obrazu, bola daná. Súčasne ich vystríhal pred následkami porušenia tohto príkazu.

➤ **Obraz Boha:** pozri otázku 81

88. Ako došlo k upadnutiu do hriechu?

Prví ľudia vplyvom zla, ktoré k nim prišlo ako had, upadli do hriechu. Previnili sa voči príkazu danému Bohom. Tak sa stal človek hriešnikom.

89. Čo je spojené s upadnutím do hriechu?

S hriechom je spojené odlúčenie od Boha, duchovná smrť. Človek musí viesť na zemi život plný starostí, ktorý končí smrťou tela (porov. 1Mojžiš 3,16 – 19).

Od čias upadnutia do hriechu je človek hriešny, to znamená, je zapletený do hriechu a odvtedy nie je schopný, aby žil bezhriešne.

➤ **Duchovná smrť:** pozri otázku 532

„Pre teba bude pôda prekliata, s námahou sa z nej budeš živiť... lebo z nej si vzatý, a do zeme sa vrátiš.“ (1Mojžiš 3,17.19)

90. Musí človek zostať v duchovnej smrti?

Stav odlúčenia od Boha nemôže človek sám od seba zrušiť. Ale ani ako hriešnik nezostáva človek bez útechy a pomoci Boha. Boh ho neponechá v duchovnej smrti: Boh urobil Ježiša Krista človekom a jeho obetnou smrťou a zmŕtvychvstaním sa postaral o to, aby všetci ľudia mali možnosť byť od duchovnej smrti zachránení.

Jedno z prvých upozornení na obeť Ježiša Krista obdržal človek, keď Boh hovoril s hadom: „Položím nepriateľstvo medzi teba a ženu, medzi tvoje potomstvo a jej potomstvo; ono ti rozmliaždi hlavu a ty mu schvatneš päťu“ (1Mojžiš 3,15).

91. Čo znamená, že Boh stvoril človeka ako jednotu ducha, duše a tela?

Duch, duša a telo sú navzájom prepojené, preniknuté a ovplyvňujú sa.

Telo vzniká splodením. A odráža sa na ňom charakter a podoba rodičov. Duša bola bezprostredne stvorená Bohom, tak Boh účinkuje v súčasnosti a je Stvoriteľom každého jedného človeka.

Dušou a Duchom, ktoré v Biblii nie sú jednoznačne od seba oddelené, je človek spôsobilý mať účasť na duchovnom svete, poznať Boha a mať s ním vzťah.

„Duša“ a „duch“: Nesmrteľná duša sa nesmie zamieňať s mentálnosťou človeka, ktorá sa často v bežnej hovorovej reči označuje ako „duša.“ Je potrebné rozlíšiť aj intelekt (rozumovú schopnosť) od „ducha.“

92. Čo sa stane po smrti tela človeka?

Telo človeka je smrteľné, duša a duch sú nesmrteľné. Po smrti tela človek žije ďalej ako jednotu duše a ducha. To, čo človeka predstavuje ako osobu a čo robil, nie je smrťou vyzdvihnuté. Jeho osobnosť sa potom prejaví cez dušu a ducha.

Pri zmŕtvychvstaní zomrelých budú duša a duch spojené do jedného zmŕtvychvstalého tela.

➤ **Život po smrti:** pozri otázky 531 a ďalšie

93. Kto je Boh Syn?

Boh Syn je druhá osoba Trojjednosti Boha. Medzi Bohom Otcom a Bohom Synom nie je žiadne odstupňovanie, hoc pojmy „Otec“ a „Syn“ by to mohli naznačovať. Otec a Syn sú rovnaký skutočný Boh, sú si svojou podstatou totožní.

94. Kto je Ježiš Kristus?

Ježiš Kristus je Boh Syn, ktorý sa stal človekom a súčasne ostal Bohom. Narodil sa v Betleheme z Márie Panny.

➤ **Ježiš Kristus, Boh a človek:** pozri otázky 103 a ďalšie

V tých dňoch vyšiel rozkaz od cisára Augusta vykonať súpis ľudu po celom svete. Tento prvý súpis sa konal, keď Sýriu spravoval Kvírinus. A všetci šli dať sa zapísať, každý do svojho mesta. Vybral sa aj Jozef z galilejského mesta Nazaret do Judei, do Dávidovho mesta, ktoré sa volá Betlehem, lebo pochádzal z Dávidovho domu a rodu, aby sa dal zapísať s Máriou, svojou manželkou, ktorá bola v poňhanom stave. Kým tam boli, nadišiel jej čas pôro-

du. I porodila svojho prvorodeného syna, zavinula ho do plienok a uložila do jasiel, lebo pre nich nebolo miesta v hostinci.

V tom istom kraji boli pastieri, ktorí v noci bdeli a strážili svoje stádo. Tu zastal pri nich Pánov anjel a ožiariła ich Pánova sláva. Zmocnil sa ich veľký strach, ale anjel im povedal: „Nebojte sa! Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom: Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán. A toto vám bude znamením: Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jaslach.“ A hneď sa k anjelovi pripojilo množstvo nebeských zástupov, zvelebovali Boha a hovorili: „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.“ (Lukáš 2,1 – 14)

95. Ktoré odkazy o narodení Ježiša Krista sú v Starom zákone?

V Starom zákone nájdeme okrem iného predpoveď proroka Izaiáša: „Ajhľa, panna počne, porodí syna a dá mu meno Immanuel“ (Izaiáš 7,14).

Prorok Micheáš predpovedal miesto narodenia: „Ale ty, Betlehem Efrata, hoci si najmenší medzi judskými čeladami, z teba mi vyjde ten, ktorý bude vládcom v Izraeli. Jeho pôvod je v praveku, v časoch večnosti“ (Micheáš 5,1)

Izaiáš opísal Ježiša menom, ktoré podčiarklo jeho jedinečnosť: „Lebo dieťa sa nám narodilo, syn nám je daný; na jeho pleciach spočinie kniežatstvo, jeho meno bude: Predivný radca, Mocný Boh, Otec večnosti, Knieža pokoja (Izaiáš 9,5)

➤ **Immanuel („Boh s nami“)** pozri otázku 115

„...poslal Boh Syna svojho, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom...“ (Galatským 4,4) Pozri aj otázku 4

96. Kto pripravil Ježišovi cestu?

Cestu Ježišovi pripravil Ján Krstiteľ. Bol to Bohom poslaný posol (porov. Malachiáš 3,1), ktorý kázal pokánie a oznamoval príchod Ježiša Krista, Vykupiteľa: „Ja vás krstím vodou na pokánie, ale Ten, ktorý prichádza za mnou, je mocnejší ako ja; nie som hoden niesť Mu obuv; On vás bude krstiť Duchom Svätým a ohňom“ (Matúš 3,11).

Ján Krstiteľ bol prvý, o ktorom pojednáva Biblia, ktorý dôrazne označil Ježiša Krista ako Božieho Syna a zvestoval to ľuďu.

„Bol človek, ktorého poslal Boh, volal sa Ján. Prišiel ako svedok vydať svedectvo o svetle, aby skrze neho všetci uverili. On sám nebol svetlo, prišiel iba vydať svedectvo o svetle.“ Ján 1,6 – 8

„A ja som to videl a vydávam svedectvo, že toto je Boží Syn.“ Ján 1, 34

97. Ako označuje Ján Krstiteľ Ježiša Krista?

Keď Ježiš prišiel k Jánovi, ten mu povedal: „Hľa, to je Baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta!“ Nasledujúci deň Ján Krstiteľ s dvomi jeho učeníkmi videl, ako k

nemu prichádza Ježiš a zvolal: „Hľa, Baránok Boží! Tí dvaja učeníci počuli, čo hovorí, nasledovali Ježiša a stali sa Jeho učeníkmi (porov. Ján 1,29.36.37).

98. Čo znamená „Baránok Boží“ ?

Označením „Baránok“ si predstavte Ježiša Krista ako Vykupiteľa a riadte sa Izaiášom 53,7: „Strápený pokorne trpel a neotvoril ústa ako baránok vedený na zabitie.“ Baránky mali od najstarších čias v Starom zákone význam uprednostňovaných obetných zvierat. Obraz zabitého „Baránka Božieho“ je odkazom na obetnú smrť Ježiša Krista.

99. Aký význam má smrť Ježiša Krista pre nás?

Svojou smrťou položil Boží syn cestu, aby hriešnici boli zachránení z duchovnej smrti a aby dosiahli život večný: „Božia láska k nám sa prejavila v tom, že Boh poslal na svet svojho jednorodeného Syna, aby sme skrze Neho mali život. Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že On miloval nás a poslal svojho Syna ako obeť zmierenia za naše hriechy.

➤ *duchovná smrť*: pozri otázky 89 a 532

100. Čo znamená: Ježiš Kristus je „jedorodený Syn“ Boha?

„Jedorodený Syn“ Boha znamená, že Ježiš Kristus je jediný a večný Syn Boha.

Boží Syn nie je stvorenie ako človek, nedá sa porovnávať s anjelmi, ktorí majú svoj počiatok. On je bez počiatku a bez konca. On je Boh a tým je vo svojej podstate porovnateľný s Otcom a Duchom Svätým. Tým je On už odvždy - teda pred stvorením – v spoločenstve s Otcom a Duchom Svätým(preexistencia).

Pojem „preexistencia je odvodený od latinských slov „prae“ a „existencia“, ktoré znamenajú „pred“ a „život“(„skorší život“).

Vo vzťahu k Ježišovi Kristovi preexistencia znamená, že Boží Syn bol od večnosti, teda vždy, už pred stvorením a predtým, než sa stal človekom.

101. Ako tomu rozumieť, že Boží Syn sa označuje ako „Slovo“ („logos“)?

Boh stvoril všetko skrze slovo („Boh riekol“, 1Mo 1,3) a zmysluplne všetko usporiadal. Slovo je teda počiatkom všetkého, z ktorého všetko vzniklo.

Označenie „slovo“ (= grécky „logos“) je v 1. kapitole Evanjelia podľa Jána súčasne použité pre Božieho Syna. Tým je poukázané na to, že Boh Syn je rovnako Stvoriteľ ako Boh Otec a Boh Duch Svätý.

„Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh. Ono bolo na počiatku u Boha. Všetko povstalo skrze neho a bez neho nepovstalo nič z toho, čo povstalo...

A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami. A my sme uvideli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodený Syn, plný milosti a pravdy.“ (Ján 1,1-3.14)

102. Čo znamená: „Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami...“?

V evanjeliu podľa Jána 1,14 sa píše, že Boží Syn („Slovo“) sa stal „telom“, teda ako ozajstný človek. Narodil sa v Betleheme, vyrastal v Nazarete a tam sa vyučil za tesára. Zomrel v Jeruzaleme, bol ukrižovaný na Golgote.

103. Bol Ježiš Kristus ako človek rovnaký ako ostatní ľudia?

Áno, Ježiš Kristus bol ľudskou prirodzenosťou rovnaký ako ostatní ľudia. Ako človek mal telo a tomu zodpovedajúce potreby. Hladoval, keď bol na púšti, mal smäť, keď prišiel k Jakubovej studni. Tešil sa na svadbe v Kanáne s ostatnými svadobčanmi. Trpel so smutnými a plakal, keď Jeho priateľ Lazar zomrel. Rovnako plakal, keď stál pred Jeruzalemom a ľudia ho nepoznali ako Božieho Syna. Trpel bolesťami pod údermi žoldnierov.

Od ľudí sa ale líšil tým, že na svet prišiel bez hriechu a nikdy hriechu nepodľahol. On bol Bohu, svojmu Otcovi, vždy poslušný a to až po smrť na kríži.

104. Bol Ježiš na zemi výlučne človekom?

Nie, On bol na zemi rovnakou mierou človekom a Božím Synom, teda ozajstný Boh.

Ježiš Kristus bol ozajstný človek aj ozajstný Boh. Mal dve povahy, jednu ľudskú a jednu božskú.

105. Ktoré miesta vo Svätom písme svedčia o tom, že Ježiš Kristus je aj pravý Boh?

Len ako ozajstný Boh mohol Ježiš Kristus povedať: „Ja a môj Otec jedno sme“ (Ján 10,30) a tým vyjadril rovnosť podstaty s Otcom.

Pri krste vodou v Jordáne počul z nebies hlas: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie“ (Matúš 3,17).

A pri premenení Ježiša vyjavil: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; Jeho počúvajte (Matúš 17,5).

Slová Ježiša „Kto mňa videl, videl Otca“ (Ján 14,9) svedčia rovnako o tom, že On je Boh.

106. Ktoré skutky dosvedčujú, že Ježiš Kristus je pravý Boh?

Zázraky, ktoré konal, dosvedčujú, že Ježiš Kristus je ozajstný Boh. Jemu bola podriadená príroda, lebo On utíšil búrku a išiel po Genezaretskom jazere. On dokázal, že je Pánom nad životom a smrťou, liečil chorých a prebral k životu mŕtvych. Rozmnožil chlieb a ryby, aby nasýtil tisíce ľudí, ako aj premenil vodu na víno, prekročil svojim účinkovaním všetko, čo dokázali ľudia. Bol Pánom nad hriechom; opakovane hriechy odpúšťal.

➤ **Zázraky Ježiša:** pozri otázky 140 a ďalšie

Boh „sa zjavil v tele.....“ (1.list Timoteovi 3,16)

„On je pravý Boh a večný život. (1.Ján 5,20)

107. Čo znamená meno „Ježiš“?

Meno Ježiš znamená: „Pán zachraňuje.“

(Pán je záchranca.)

Keď anjel Gabriel zvestoval narodenie Ježiša, určil aj meno dieťaťa a Márii povedal: „Ajhľa, počneš, porodíš syna a dáš mu meno Ježiš (Lukáš 1, 31).

Aj Jozefovi bolo povedané, ako sa má syn volať:...a dáš mu meno Ježiš; lebo On vyslobodí svoj ľud z hriechov(Matúš 1,21).

Tak teda už v danom mene je zreteľné, že Ježiš je ohlasovaný Záchranca a Vykupiteľ.

108. Podľa čoho poznáme, že Ježiš je Vykupiteľ ?

Vo svojich skutkoch sa Ježiš Kristus zjavil ako Bohom zoslaný Vykupiteľ (= Spasiteľ): „Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sa čistia a hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa zvestuje evanjelium“ (Matúš 11,5). Že Ježiš Kristus je Vykupiteľ, spočíva predovšetkým v tom, že zvestoval Božiu vôľu a svoj život obetoval na Vykúpenie ľudí, teda za ich oslobodenie od hriechov a vín.

109. Existuje vykúpenie len skrze Ježiša Krista?

Áno. Vykúpenie existuje len skrze Ježiša Krista. Len cez Neho majú ľudia prístup k spaseniu.

„A nieto spasenia v nikom inom, lebo nebolo dané pre ľudí iné meno pod nebom, v ktorom by sme mali dôjsť spasenia.“ (Skutky apoštolov 4,12)

110. Čo sa rozumie pod „titulmi vznešenosti“ Ježiša?

Titulmi vznešenosti sú mienené mená a označenia pre Božieho Syna, ktorými sú v Svätom písme označované rôzne charakteristické znaky Jeho jedinečnosti.

„Výsost“ je oslovenie človeka zo šľachtického rodu, ktorý má mimoriadne, výnimočné postavenie, napr.: kráľ alebo cisár.

111. Čo znamená vznešený titul „Kristus“?

„Kristus“ pochádza pôvodne z gréckeho slova („Christos“) a v preklade znamená „pomazaný“.

V časoch Starého zákona boli olejom pomazaní králi (porov. Žalm 20,7).

Tento úkon znamená ich ustanovenie k posvätnnej službe. Ježiš sa označuje ako „Pomazaný“, lebo je Pánom nad všetkým, lebo On zmieril človeka s Bohom a zvestoval Božiu vôľu.

Vznešený titul „Kristus“ je tak tesne prepojený s Ježišom, že sa stal vlastným menom: Ježiš Kristus.

112. Čo znamená vznešený titul „Mesiáš“?

„Mesiáš“ pochádza z hebrejčiny a znamená v preklade tiež „pomazaný“. Ježiš z Nazaretu, Kristus, ktorý je Izraelom očakávaný Mesiáš, je v Novom zákone zaznamenaný práve takto.

113. Čo znamená vznešený titul „Pán“?

V Starom zákone sa vyskytuje označenie „Pán“ prevažne, keď sa hovorí o Bohu. V Novom Zákone sa tento titul vzťahuje aj na Ježiša Krista. Označenie „Pán“ označuje božiu autoritu Ježiša Krista, prekračuje rámec rešpektu plného oslovenia. Keď sa Ježiš pomenúva „Pán“, znamená to tiež, že sa tým zdôrazňuje, že Ježiš je Boh.

114. Čo znamená vznešený titul „Syn človeka“?

Keď sa používa vznešený titul „Syn človeka“, tým sa rozumie, že to nie je syn nejakého človeka, ale božská bytosť, ktorá vládne nad ľuďmi a riadi ich.

Za čias Ježiša Krista bol v nábožných židovských kruhoch očakávaný „Syn človeka“, ktorému bude Bohom odovzdaná vláda nad svetom.

Podľa Jána 3,13 sa tento „Syn človeka“ dal poznať, lebo On zostúpil z neba. Má moc odpúšťať hriechy a konať spásu.

Lebo Syn človeka prišiel hľadať a spasit', čo by zahynulo. (Lukáš 19,10)

115. Existujú ešte aj iné vznešené tituly?

Áno, Sväté písmo používa ešte ďalšie vznešené tituly Ježiša: „Immanuel“, „Sluha Boží“, „Syn Dávida“.

Hebrejské meno „Immanuel“ znamená „Boh s nami“. Ježiš Kristus nesie vznešený titul „Immanuel“, lebo Boh je v Ňom medzi ľuďmi a ponúka im svoju pomoc.

Označenie „Sluha Boží“ sa v Svätom Písme nachádza pre výrazné osoby, ktoré sú v službe Bohu. Keď sa Ježiš označuje ako „Sluha Boží“, je to odkaz pre ľudí na jeho službu a Jeho utrpenie.

„Syn Dávida“ je v Novom zákone označenie pre Ježiša Krista. Už na začiatku Matúšovho evanjelia sa hovorí: „Toto je rodokmeň Ježiša Krista, syna Dávidovho, syna Abrahámovho.“ (Matúš 1,1) To znamená, že v Ježišovi Kristovi sú naplnené prisľúbenia, ktoré boli dané Dávidom. (porov. 2Samuel 7; Skutky apoštolov 13, 32-37)

116. Akým spôsobom naplnil Ježiš Kristus svoje Božie poverenie?

Ježiš Kristus si počínal ako kráľ, kňaz a prorok.

U kráľa sa myslí na panovanie a vládu. Kňaz v starozákonnom období pracuje tak, aby sprostredkoval zmierenie človeka s Bohom. Prorok zvestuje Božiu vôľu a predpovedá budúce udalosti. Ježiš Kristus toto všetko uskutočnil dokonalým spôsobom.

117. Čo znamená: „Ježiš Kristus - kráľ“?

Keď vstúpil Ježiš do Jeruzalema, dal sa poznať ako kráľ pokoja a spravodlivosti. Aj pred Pilátom, zástupcom svetovej moci Ríma, vyznal, že On je kráľ a svedok pravdy.

Ježišova existencia ako kráľa sa nevzťahuje na pozemské vladárstvo a neprejavuje sa cez nárast moci. Že On je kráľom, sa prejavuje v Jeho plnej moci, ktorou jedná a v sile, ktorou koná znamenania a zázraky.

Kráľovská hodnosť je tiež zdôrazňovaná v Zjavení Jána: Ježiš Kristus je „vládár zemských kráľov“ (Zjavenie Jána 1,5).

Pilát mu povedal: "Tak predsa si kráľ?" Ježiš odpovedal: "Sám hovoríš, že som kráľ. Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas." (Ján 18,37)

Významní králi v dejinách Izraelského národa:

- Kráľ Saul
- Kráľ Dávid
- Kráľ Šalamún
- Kráľ Hiskia

118. Čo znamená „Ježiš Kristus – kňaz“ ?

Najdôležitejšou úlohou kňazov v starozákonných časoch bolo, aby prinášali Bohu obeť, aby bol milostivý. Ježiš Kristus je kňazom, ktorý prevyšuje nad všetkými ostatnými, On je ozajstným veľkňazom. On obetoval svoj život bez hriechu, aby zachránil človeka z duchovnej smrti a aby mohol dosiahnuť život večný.

Veľkňaz v starozákonných časoch mal za úlohu predkladať Bohu hriechy ľudí. Raz v roku vstupovali prosiac za nich – v Deň zmierenia – do posvätnéj miestnosti chrámu („Najsvätejšia svätina“).

Ježiš Kristus nepotreboval, ako veľkňazi v Starom zákone, zmierenie s Bohom: On sám bol zmierovateľom a odpúšťal hriechy.

➤ **Obetná smrť Ježiša:** pozri otázky 98 a ďalšie., 177 a ďalšie

Významní kňazi v Starom zákone:

- Melchisedek
- Aaron
- Eli
- Zadok

119. Čo znamená: „Ježiš Kristus – prorok“ ?

Boh zvestoval Mojžišovi: „Spomedzi ich bratov vzbudím proroka, ako si ty, a vložím svoje slová do jeho úst, i bude im hovoriť všetko, čo im prikážem“ (5 Mojžiš 18,18). Týmto prorokom bol mienený Ježiš.

Ako prorok zvestoval Ježiš Kristus Božiu vôľu. On ukazuje cestu života a vyjavuje budúcnosť. V rozlúčkovej reči zvestoval Ducha Svätého. V knihe Zjavenia odhaľuje priebeh dejín spásy až po nové stvorenie.

Jeho výroky sú platné pre večnosť: „Nebo a zem sa pominú, ale moje slová sa nepominú“ (Marek 13,31).

Nastane strašné utrpenie, aké ľudstvo ešte nezažilo a ani nezažije. Ale Boh kvôli svojim vyvoleným skráti toto hrozné obdobie. Keby tak neurobil, nik by sa nezachránil. (Matúš 24, 21.22)

„Budú znamenia na slnku a mesiaci a na hviezdach a na zemi budú národy plné úzkosti a zmätku z hukotu mora a vlnobitia. Ľudia budú zomierať od strachu a očakávania toho, čo príde na svet, lebo nebeské mocnosti sa budú chvieť. Vtedy uvidia Syna človeka prichádzať v oblaku s mocou a veľkou slávou. Keď sa to začne diať, vzpriamte sa, zodvihnite hlavu, lebo sa blíži vaše vykúpenie.“ (Lukáš 21, 25 – 28)

Najvýznamnejší proroci v dejinách izraelského národa:

- Mojžiš
- Samuel
- Eliáš
- Elisa
- Jeremiáš

- Jezaja
- Ján Krstiteľ

120. Kde sa píše o osobe a účinkovaní Ježiša Krista?

O živote a účinkovaní Ježiša Krista sa píše v Novom zákone, v 4 evanjeliách podľa Matúša, Marka, Lukáša a Jána. Evanjelisti (tvorcovia evanjelií) nechceli napísať životný príbeh Ježiša. Oveľa viac svedčili o viere, že Ježiš z Nazaretu je Mesiáš.

➤ **Mesiáš:** pozri otázku: 112

121. Ako vystupuje Syn Boží v ľudskej podobe?

Boží Syn sa narodil ako človek z Márie Panny. Jeho narodenie je opísané v evanjeliu podľa Matúša a Lukáša. Ježiš sa narodil v čase, keď v Judei vládol kráľ Herodes a v Ríme bol cisárom Augustus. Ježiš skutočne žil. On je teda osobnosťou svetových dejín a nie je nejakou postavou zo sveta básnictva či legend.

122. Čo predchádzalo narodeniu Ježiša Krista?

Anjel Gabriel zvestoval Panne Márii posolstvo: „Počneš a porodiš syna a dáš Mu meno Ježiš. On bude veľký a bude sa volať Synom Najvyššieho. Pán Boh mu dá trón jeho otca Dávida, naveky bude kralovať nad Jakubovým rodom a jeho kráľovstvu nebude konca“ (Lukáš 1,31-33).

Anjel jej vyjavil, že počne z Ducha Svätého: „Duch Svätý zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatieni. A preto aj dieťa bude sa volať svätým, bude to Boží Syn“ (Lukáš 1, 35).

123. Kto boli Ježišovi rodičia?

Mária bola vlastná matka Ježiša. Jozef prijal Ježiša ako vlastného syna, preto je Jozef spomínaný aj v rodokmeni.

„A Ježiš ... syn Jozefov, ktorý bol synom Héliho.....“ (Lukáš 3, 23)

124. Čo vieme o narodení Ježiša Krista?

Cisár Augustus nariadil sčítanie ľudu. Každý musel navštíviť „svoje“ mesto, to znamená miesto pôvodu svojej rodiny. Tak išiel Jozef, potomok Dávida, s Máriou do „mesta Dávidovho“, do Betlehema. Tam sa ubytovali. Mária porodila svojho syna v maštali a uložila ho do krmného žlabu: „I porodila svojho prvorodeného syna, zavinula ho do plienok a uložila do jasiel, lebo pre nich nebolo miesta v hostinci“ (Lukáš 2,7).

Z tejto udalosti je zreteľné, že Boh sa stal človekom v biednych pomeroch.

125. Čo sa udialo súčasne s narodením Ježiša?

Anjel sa zjavil pastierom, ktorí strážili svoje stáda na poli pri Betleheme a zvestoval im radostné posolstvo. „Lebo narodil sa vám dnes v meste Dávidovom Spasiteľ, ktorý je Kristus Pán“ (Lukáš 2,11; aj Micha 5,1).

V evanjeliu podľa Matúša sa píše, že aj hviezda upozornila na narodenie Ježiša. Mudrci (mágovia) z Východu (Orientu) nasledovali hviezdu a prišli do Jeruzalema, aby sa poklonili „novonarodenému kráľovi: „Kde je ten narodený kráľ židovský? Videli sme totiž Jeho hviezdu na východe a prišli sme sa Mu pokloniť“ (Matúš 2, 2). Boli poslaní kráľom Herodesom do Betlehema: „A hľa, hviezda, ktorú videli na východe, šla pred nimi, až sa zastavila nad miestom, kde bolo dieťaťko“ (Matúš 2,9).

Táto udalosť poukazuje na jedinečnosť narodenia Božieho Syna.

Orientálni učenici boli označovaní ako „mágovia“, ktorí sa zaoberali výkladom z hviezd a snov.

126. Čo sa stalo po narodení Ježiša Krista?

Kráľ Herodes veril, že v Betleheme sa narodil kráľ, ktorý ho jedného dňa zosadí z trónu, preto sa snažil pripraviť ho o život. Dal usmrtiť všetkých chlapcov v Betleheme, ktorí mali dva roky a menej (porov. Matúš 2,16-18).

127. Ako ochránil Boh malého Ježiša?

Boh dal vo sne Jozefovi, mužovi Márie, pokyn, aby s dieťaťom utiekli do Egypta (porov. Matúš 2,13.14). Po smrti kráľa Herodesa sa vrátili naspäť do Nazaretu v Galilei.

128. Čo je známe o detstve Ježiša ?

V evanjeliu podľa Lukáša 2,52 je napísané, že Ježiš rástol v múdrosti i tele a bol milý Bohu a ľuďom.

V Lukášovi 2,41-49 sa píše, že dvanásťročný Ježiš viedol rozhovory s učiteľmi, ktorí sa čudovali „nad jeho múdrymi odpoveďami“.

„A Ježiš prospieval múdrosťou, vzrastom a bol milý Bohu aj ľuďom.“ (Lukáš 2,52)

129. Čo predchádzalo dobe Ježišovho učenia?

Ježiš sa nechal pokrstiť Jánom Krstiteľom v Jordáne. Bezprostredne po krste Jánom zostúpil viditeľne na Ježiša Duch Svätý. Z neba zaznel hlas Boha Otca: „Ty si môj milovaný syn, v Tebe sa mi zalúbilo“ (Lukáš 3,22). Touto udalosťou bolo zjavné, že Ježiš je Boží Syn.

130. Prečo sa Ježiš dal pokrstiť Jánom Krstiteľom?

Ježiš bol bez hriechu. Napriek tomu sa nechal Jánom pokrstiť krstom pokánia v rieke Jordán. Na tomto krste - výraze pokánia- je zreteľné, že On sa pokoril a na seba dal vykonať to, čo platí pre hriešnikov.

„Ježiš mu povedal: Nechaj to teraz! Lebo tak sa nám sluší naplniť všetku spravodlivosť.“ (Matúš 3,15)

131. Čo sa stalo po krste Ježiša?

Ježiš bol Duchom Svätým vyvedený do púšte, „aby Ho diabol pokúšal“ (Matúš 4,1). Ježiš tam zostal 40 dní a diabol Ho viackrát pokúšal. Ježiš odolal pokušeniam a diabla odmietol. Potom k Ježišovi pristúpili anjeli a posluhovali mu. (porov. Matúš 4,11)

132. Aký význam majú pokušenia Ježiša?

Tým, že Ježiš obstál v pokušeniach, dokázal ešte pred začiatkom svojho verejného účinkovania, že je víťazom nad diablom.

Prvý človek, Adam, pokušeniu diabla podľahol. Adam sa stal hriešnikom a s ním všetci ľudia. V protiklade k nemu ostal Ježiš bez hriechu. Tým vytvoril predpoklad, aby všetci hriešnici opäť našli cestu k Bohu.

➤ *Dedičný hriech: pozri otázku 482*

133. Kedy začal Ježiš verejne učiť?

Ježiš začal učiť v Galilei, vo veku asi 30 rokov (porov. Lukáš 3,23).

134. Čo je hlavnou náplňou učenia Ježiša Krista?

Hlavnou náplňou učenia Ježiša je kázanie o Božom kráľovstve: „Naplnil sa čas a priblížilo sa kráľovstvo Božie; pokánie činite a verte v evanjelium!“ (Marek 1,15).

135. Čo znamená Božie kráľovstvo ?

„Božie kráľovstvo“ nie je žiadne štátne územie, žiadna politická vláda. Znamená to oveľa viac, „Božie kráľovstvo“ je Boh, ktorý je prítomný medzi ľuďmi a vládne.

V osobe Ježiša Krista, Božieho Syna, sa „Božie kráľovstvo“ dostalo k ľuďom (porov. Lukáš 17,21). Ježiš Kristus je vládca, stará sa o spravodlivosť, daruje milosť, obracia sa k biednym a tým, čo potrebujú pomoc, aby im priniesol spasu.

„Božie kráľovstvo“ má význam i pre budúcnosť – začne „svadbou Baránka a v novom stvorení bude mať večné trvanie (porov. Zjavenie 21,1-3).

➤ **Svadba Baránkova:** pozri otázky 566 a ďalšie

➤ **Ríša pokoja:** pozri otázky 575 a ďalšie

➤ **Nové stvorenie:** pozri otázku 581

➤ **„Tvoje kráľovstvo príde“:** pozri otázku 635

V evanjeliu podľa Matúša má pojem „**Božie kráľovstvo**“ rovnaký význam ako „Kráľovstvo Nebeské“.

„Božie kráľovstvo“ je označenie pre prítomnosť a vládu Boha medzi ľuďmi. Možné ho bolo zažiť za čias Ježiša. Aj dnes je „Božie kráľovstvo“ prítomné, je zažívané v cirkvi Ježiša, v ktorej Ježiš Kristus pôsobí – teda v slove a vo svätosti.

Na druhej strane sa očakáva „Božie kráľovstvo“ v budúcnosti. To bude prítomné pri „svadbe Baránka“, v ríši pokoja a v novom stvorení.

136. Čo znamená „konať pokánie“?

„Konať pokánie“ znamená odvrátiť sa od zlého a obrátiť sa na Boha. Kto koná pokánie, je pripravený zmeniť svoje zmýšľanie tak, aby plnil Božiu vôľu.

137. Čo znamená „evanjelium“?

„Evanjelium“ znamená „radosnú zvesť“, „dobrú správu“. Je to posolstvo milosti, lásky a zmierenia, ktoré nám Boh daruje v Ježišovi Kristovi.

138. Aký je postoj Ježiša k Mojžišovmu zákonu?

Mojžišov zákon bol pre izraelský národ považovaný ako najvyšší záväzok. Jeho splnenie bolo chápané ako pravý vzťah človeka k Bohu. Ježiš upozornil na to, že On je vyššou autoritou ako Mojžiš a je Pánom nad zákonom. On zhrnul zákon do jedného prikázania: milovať Boha a blížneho ako seba samého (porov. Matúš 22, 37-40).

Nemyslite si, že som prišiel zrušiť zákon alebo prorokov; neprišiel som zrušiť, ale naplniť.“ (Matúš 5,17)

„Ježiš mu odpovedal: Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou, celou myslou. To je veľké a prvé prikázanie. A druhé je mu podobné: Milovať budeš blížneho ako seba samého. Na týchto dvoch prikázaniach sa zakladá celý zákon aj proroci. (Matúš 22, 37-40)

139. Ktorý bol prvý skutok Ježiša na začiatku jeho verejného učenia?

Ježiš povolal učeníkov (porov. Marek 1,16 a ďalšie). Spomedzi nich ustanovil 12, „ktorých On menoval aj apoštolmi, aby boli s Ním a poslal ich kázať“ (porov. Marek 3,14).

Učeníci Ježiša sú tí ľudia, ktorí nasledovali evanjelium slovom i skutkom.

140. Ktoré zázraky konal Ježiš?

Zázraky, ktoré konal Ježiš, sú rôzne: Vyliečenie chorých, vyhnanie zlých duchov, oživenie mŕtvych, zázraky prírody, zázraky nasýtenia, zázraky darov.

141. Prečo konal Ježiš zázraky?

Ježiš konal zázraky, aby ukázal, že v Ňom je Boh ako všemohúci a milujúci a obracia sa milosrdne k trpiacim ľuďom. Zázraky ukázali veľkoleposť Božieho Syna a jeho plnú Božiu moc.

142. Ktoré uzdravenia sa popisujú v evanjeliách?

V evanjeliách sa popisuje, že Ježiš uzdravil slepých, chromých, hluchých a malomocných. Tieto uzdravenia poukazujú na Božiu podstatu Ježiša Krista, ktorý konal tak, ako keď Boh sám prehovoril k Izraelitom: „Ja som Hospodin, tvoj lekár“ (2Mojžiš 15,26). Zázraky uzdravenia sú v tesnej spojitosti s vierou ľudí, ktorých sa to týka (porov. napr.: Lukáš 18, 35-43).

143. Čo sa píše o vyhnaní zlých duchov Ježišom?

V evanjeliách sa píše, že Ježiš vyhnal démonov – ktorí podľa vtedajších predstáv ľudí boli pôvodcovia chorôb – a tak liečil ľudí. Ježiš Kristus bol dokonca spoznaný démonmi ako Pán (porov. Marek 3,1).

V Novom zákone sú **démonmi** označovaní zlí, Bohu odporujúci duchovia, ktorí sa podľa antického chápania snažili ovládať človeka a spôsobovali aj choroby.

144. O ktorých oživeniach mŕtvych sa pojednáva v evanjeliách?

Evanjeliá opisujú tri prípady, pri ktorých Ježiš zomrelých navrátil do života: dcéru Jairusa (porov. Matúš 9,18–26), mládenca z mesta Nain (porov. Lukáš 7,12 – 15) a Lazara, brata Márie a Marty (porov. Ján 11,1– 44).

Zmŕtvychstaním poukazujú zreteľne, že Ježiš Kristus je aj Pánom nad smrťou. Súčasne vypovedajú o nádeji, že mŕtvi raz vstanú k večnému životu.

145. O ktorých zázrakoch prírody sa pojednáva v evanjeliách?

Ježiš mal moc nad vetrom a morom, ony ho „poslúchali“ (porov. Matúš 8, 27): Bola víchrica a keď On prikázal prestať, vietor sa utíšil; voda bola pokojná. Tým Ježiš ukázal svoju moc nad týmito živlami.

Vláda Ježiša nad prírodnými živlami podčiarkuje, že Boží Syn je Stvoriteľ, ako Boh, Otec (porov. Ján 1,1 – 3).

146. O ktorých zázrakoch nasýtenia sa pojednáva v evanjeliách?

Vo všetkých evanjeliách sa píše, že Ježiš nasýtil päť tisíc ľudí piatimi chlebami a dvomi rybami (porov. Marek 6, 30–44). V Matúšovom a Markovom evanjeliu sa hovorí okrem toho o nasýtení štyroch tisícov ľudí (porov. Matúš 15, 32 – 39).

Tieto zázraky pripomínajú, že keď ľud Izraela putoval púšťou, Boh sa o jedlo pre nich postaral (manna).

A ďalej tieto udalosti sú odkazom na Svätú večeru.

147. O ktorých zázrakoch darov sa pojednáva v evanjeliách?

Ježiš konal zázraky, pri ktorých ľudia prijali naplnenie pozemských darov. Príkladom pre tento zázrak je bohatý úlovok rýb Petrom. Tento celú dlhú noc lovil s ostatnými rybármi a predsa nič neulovil. Na pokyn Ježiša hodili siete ešte raz do vody a vylovili také veľké množstvo rýb, že sa siete začali trhať a člny sa takmer potopili (porov. Lukáš 5,1 – 11).

Na svadbe v Káne Galilejskej premenil Ježiš vodu na víno (porov. Ján 2,1–11). Aj toto je zázrak a tým aj znak božstva Ježiša Krista.

148. Ako priblížil Ježiš svoje učenie ľuďom?

Ježiš ľuďom kázal. Jeho najznámejšia kázeň je „kázeň na hore“, ktorá je opísaná v evanjeliu podľa Matúša. Na začiatku „kázne na hore“ sú blahoslavenstvá.

Blahoslavenstvá:

„Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo.

„Blahoslavení žiaľostiaci, lebo oni budú potešení.“

„Blahoslavení krotkí, lebo oni budú dedičmi zeme.“

„Blahoslavení, ktorí lačnia a žiznia po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení.“

„Blahoslavení milosrdní, lebo oni milosrdenstva dôjdu“.

„Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha.“

„Blahoslavení tí, čo šíria pokoj, lebo ich budú volať Božími synmi.“

„Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je kráľovstvo nebeské.“

„Blahoslavení ste, keď vás pre mňa hanobia a prenasledujú a všetko zlé o vás hovoria; radujte sa a jasajte, lebo vaša hojná odmena je v nebi. Veď tak prenasledovali aj prorokov, ktorí boli pred vami.“ (Matúš 5,3 – 11)

149. Čo rozumieme pod „blahoslavenstvami“ Ježiša?

V evanjeliu podľa Matúša sa nachádzajú „blahoslavenstvá“ z kázne Ježiša na hore. Tým Ježiš ukazuje, ako je človek účastný na „Kráľovstve nebeskom“, ktoré je v Ňom prítomné.

Ludia sú Ním označovaní ako „blažení“ (šťastní), keď žijú tak, ako je to tam napísané.

➤ **Kráľovstvo nebeské:** pozri otázku 135, objasnenie k otázke 135

150. Ako urobil Ježiš evanjelium zrozumiteľným?

Ježiš vo svojich kázňach často hovoril v podobenstvách, teda obrazným vyjadrením. Tieto príbehy boli vybrané z každodenného života poslucháčov, aby im mohli dobre porozumieť. Cez podobenstvá vysvetľoval Ježiš podstatný obsah evanjelia.

V prvých troch evanjeliách je sprostredkovaných viac ako 40 podobenstiev.

„Toto všetko hovoril Ježiš zástupom v podobenstvách a bez podobenstva im nehovoril nič. Aby sa naplnilo prorokovo slovo: Otvorím ústa v podobenstvách, vyslovím, čo bolo skryté od stvorenia.“ (Matúš 13, 34.35)

151. Ktoré podstatné tvrdenia sú názorne vysvetlené v podobenstvách?

Ježiš vysvetlil v podobenstvách podstatné tvrdenia o Kráľovstve nebeskom, o prikázaní o láske k blížnemu, o zmýšľaní človeka a o príchode Božieho Syna.

➤ **Kráľovstvo nebeské:** pozri vysvetlenie v otázke 135

➤ **Syn človeka:** pozri otázku 114

152. Ako vysvetľuje Ježiš počiatok a rozširovanie Kráľovstva nebeského?

Ježiš to vysvetľuje v podobenstve o horčičnom semienku. On tým ukazuje na rozhodujúci počiatok Kráľovstva nebeského a jeho rozširovanie.

„Kráľovstvo nebeské je podobné horčičnému zrnku, ktoré človek vzal a zasial na svojom poli; je síce najmenšie medzi všetkými semenami, ale keď vyrastie, je väčšie ako zeliny, býva z neho strom, takže nebeskí vtáci prilietajú a hniezdia v jeho ratolestiach. Iné podobenstvo hovorí: Podobné je Kráľovstvo nebeské kvasu, ktorý vzala žena a zarobila do troch štvrtiek múky, takže všetko nakyslo.“ (Matúš 13,31 - 33)

153. Ako vysvetlil Ježiš, že Kráľovstvom nebeským sa ponúka niečo nadmieru vzácne?

V podobenstve o vzácnej perle je človeku ukázané, že ten, kto rozpozná v Ježišovi Kristovi skryté Kráľovstvo nebeské, prijme ho a všetkého ostatného sa pre neho vzdá. Ježiš zdôrazňuje toto na inom mieste s výzvou :

„Ale hľadajte najprv Božie kráľovstvo ...“ (Matúš 6,33)

„Podobné je Kráľovstvo nebeské pokladu skrytému na poli, ktorý človek našiel a skryl; od radosti nad ním ide, predá, čo má a kúpi to pole. Ďalej podobné je Kráľovstvo nebeské kupcovi, ktorý hľadá vzácne perly; keď našiel drahocennú perlu, odišiel, predal všetko, čo mal a kúpil ju.“ (Matúš 13, 44-46)

„Ale hľadajte najprv Božie kráľovstvo a Jeho spravodlivosť a všetko toto bude vám pridané.“ (Matúš 6,33)

154. Ako vysvetlil Ježiš lásku, ktorá vládne v Božom kráľovstve?

Podobenstvom o stratenej ovci Ježiš ukazuje, že Bohu záleží na všetkých ľuďoch, aj na takých, ktorí sa zdajú , že sú stratení.

V podobenstve o márnotrattnom synovi zdôrazňuje Ježiš lásku k hriešnikom.

„Preto im povedal toto podobenstvo:

Ak má niekto z vás sto oviec a jednu z nich stratí, nenechá tých deväťdesiatdeväť na púšti a nepôjde za tou, čo sa stratila, kým ju nenájde? A keď ju nájde, vezme ju s radosťou na plecia a len čo príde domov, zvolá priateľov a susedov a povie im: ‚Radujte sa so mnou, lebo som našiel ovcu, čo sa mi stratila.‘

Hovorím vám: Tak bude aj v nebi väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie, ako nad deväťdesiatimi deviatimi spravodlivými, ktorí pokánie nepotrebujú.“ (Lukáš 15, 3-7)

155. Ktoré podobenstvá vyzývajú k láske k blížnemu?

Najvznešenejšie prikázania sú milovať Boha a blížneho. V rozprávaní o milosrdnom samaritánovi Ježiš vysvetľoval, kto je blížny a čo znamená láska k blížnemu.

Nezatvárať oči pred utrpením druhých, ale poskytnúť pomoc.

➤ *Dvojitý zákon lásky : pozri otázky 282 a ďalšie*

„Ježiš povedal: „Istý človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha a padol do rúk zbojníkov. Tí ho ozbíjali, dorážali, nechali ho polomŕtveho a odišli. Náhodou šiel tou cestou istý kňaz a keď ho uvidel, obíšiel ho. Tak isto aj levita: keď prišiel na to miesto a uvidel ho, išiel ďalej. No prišiel k nemu istý cestujúci Samaritán, a keď ho uvidel, bolo mu ho ľúto. Pristúpil k nemu, nalial mu na rany oleja a vína a obviazal mu ich; vyložil ho na svoje dobytčá, zaviezol ho do hostinca a staral sa oň.

Na druhý deň vyňal dva denáre, dal ich hostinskému a povedal: „Staraj sa oň, a ak vynaložíš viac, ja ti to zaplatím, keď sa budem vracat.“ (Lukáš 10,30 - 35)

156. Ktoré podobenstvá sa týkajú zmýšľania ľudí?

Podobenstvo o farizejovi a mýtnikovi zdôrazňuje: nie ten, kto sa vychvaľuje, čo všetko vie, čo má a kto on je, ale ospravedlnený bude ten, kto prichádza k Bohu v pokore a hľadá milosť.

Podobenstvo o prefikanom sluhovi povoláva tých, ktorí prijali milosť Božiu k tomu, aby rovnako milostivo pristupovali k iným. Pre toho, kto rozpoznal Božiu lásku, je zmierenie s blížnym potrebou.

„Tým, čo si namýšľali, že sú spravodliví, a ostatnými pohrdali, povedal toto podobenstvo: Dvaja ľudia vstúpili do chrámu modliť sa. Jeden bol farizej, druhý mýtnik. Farizej sa postavil a takto sa v sebe modlil: ‚Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodliví, cudzoložníci, alebo aj ako tento mýtnik. Postím sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo mám.‘

Mýtnik stál celkom vzadu a neodvážil sa ani oči k nebu zdvihnúť, ale bil sa v prsia a hovoril: ‚Bože, buď milostivý mne hriešnemu.‘

Hovorím vám: Tento odišiel do svojho domu ospravedlnený, a nie tamten.

Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.“ (Lukáš 18, 9 - 14)

Vtedy sa ho Peter spýtal: Pane, keď sa môj brat proti mne previní, koľko razy mu mám odpustiť? Sedem razy? Ježiš mu odpovedal: Nehovorím ti až do sedem razy, ale až sedemdesiatkrát sedem razy. Preto podobné je kráľovstvo nebeské človeku – kráľovi, ktorý sa rozhodol urobiť vyúčtovanie so svojimi sluhami. Medzi prvými mu priviedli jedného, ktorý mu bol dlžný desaťtisíc talentov. Pretože nemal čím zaplatiť, rozkázal ho pán predať aj so ženou, aj s deťmi aj so všetkým, čo mal, a zaplatiť. On sa však hodil pred kráľa na kolena a prosil ho: Pane, pozohvej mi a všetko ti zaplatím! Kráľovi prišlo toho človeka ľúto, nechal ho odísť, a odpustil mu dlh. Keď tento sluha vyšiel, stretol jedného zo svojich spolusluhov, ktorý mu bol dlžný sto denárov. Chytil ho a škrtiac kričal: Zaplať, čo si mi dlžný! Ten chudák padol mu k nohám a prosil ho: pozohvej mi a všetko ti zaplatím! On však nechcel, ale odišiel a uvrhol ho do väzenia, kým dlžobu nezaplatí. Keď jeho spolusluhovia videli, čo sa stalo, náramne sa zarmútili, šli a svojmu pánovi rozpovedali, čo sa prihodilo. Tu si ho kráľ dal predvolať a povedal mu: Ty zlý sluha! Celý dlh som ti odpustil, lebo si ma prosil. Či si sa nemal zmlouvať nad svojím spolusluhom, ako som sa ja zmlouval nad tebou? Rozhneval sa kráľ a odovzdal ho mučiteľom, dokiaľ by nezaplatil celý dlh. Tak i môj nebeský Otec urobí vám, ak neodpustíte zo srdca každý svojmu bratovi. (jeho previnenia)“ (Matúš 18, 21 – 35)

157. Čo vyjavil Ježiš v podobenstve o príchode Syna človeka?

V podobenstve o príchode Syna človeka hovorí Ježiš Kristus o jeho opätovnom príchode. V evanjeliu podľa Matúša 24, 37 – 39 sa porovnáva obdobie pred Ježišovým príchodom a dňami Noema. Vyjadruje, že opätovný príchod Ježiša Krista sa uskutoční náhle a prekvapivo.

Toto posolstvo sprostredkúva aj podobenstvo o rozumných a nerozumných panách (porov. Matúš 25, 1 – 13). Z toho sa máme poučiť, aby sme boli bdeli a vždy pripravení na opätovný príchod Pána.

„Lebo ako bolo za dní Noema, tak bude pri príchode Syna človeka; ako totiž pred potopou jedli a pili, ženili sa a vydávali až do toho dňa, keď Noe vošiel do korábu, a nič nespozorovali,

až prišla potopa a zmetla všetkých: tak bude aj pri príchode Syna človeka.“ (Matúš 24,37 - 39)

„Vtedy bude kráľovstvo nebeské podobné desiatim pannám, ktoré si vzali lampy a vyšli na-proti ženíchovi. Päť z nich bolo pochybých a päť rozumných. Tie pochybé si totiž vzali lampy, ale nevzali si olej; tie rozumné si však vzali s lampami aj olej v nádobách. Keď ženích meškal, zdriemli všetky a zaspali. O polnoci nastal krik: Ajhľa, ženích, vyjdite mu naproti! Vtedy prebudili sa všetky panny a pripravovali si lampy. Tu pochybé povedali rozumným: Dajte nám zo svojho oleja, lebo naše lampy hasnú! Ale rozumné povedali: aby potom nestačilo ani nám ,ani vám? Chodte radšej k predavačom a kúpte si. Keď však odišli kupovať, prišiel ženích; pripravené vošli s ním na svadbu a dvere sa zatvorili. Neskoršie prišli aj ostatné panny a hovorili: Pane, pane , otvor nám! Ale on odvetil: Veru vám hovorím, nepoznám vás! Preto bdejte, lebo nepoznáte dňa ani hodiny,[kedy príde Syn človeka]. (Matúš 25, 1 - 13)

158. Akými obraznými opismi sa opísal sám Ježiš a čo znamenali?

V evanjeliu podľa Jána sa nachádzajú výpovede Ježiša, ktoré sú označené ako „obrazné opisy“. V nich opisuje Ježiš svoju podstatu. Sedem význačných výpo-vedí začína slovami: „Ja som.“

V nich hovorí obrazne o sebe ako o „Chlebe života“ (Ján 6, 35), ako o „Svetle sveta“ (Ján 8,12), ako o „Dverách“ k záchrane (Ján 10,9), ako o „Dobrom pastierovi“ (Ján 10, 11) a o „Vinnom kmeni“(Ján 15,5). Mimo toho sa Ježiš označuje ako „vzkriesenie“ (Ján 11, 25) , „cesta“, „pravda“ a „život“ (Ján 14,6).

Toto všetko znamená: Ježiš sám otvára prístup k Bohu Otcovi a prináša spásu.

159. Ktorí učeníci boli Ježišovi obzvlášť blízki?

Dvanásť apoštoli boli Ježišovi obzvlášť blízki a mal voči nim mimoriadne dô-verný vzťah.

- Keď iní učeníci Ježišovi nerozumeli a viac ho nenasledovali, apoštoli zostali s ním a vyznávali, že On je Ježiš Kristus (porov. Ján 6,66 – 69).
- Len apoštoli boli s Ním, keď ustanovil Svätú večeru.
- Ježiš, keď umýval apoštolom nohy, dal im príklad pokornej služby (porov. Ján 13, 4 a ďalšie).
- Obrátil sa na apoštolov v rozlúčkovej reči pred svojou smrťou, ktorá je opísaná v evanjeliu podľa Jána 13 – 16 a prisľúbil im Ducha Svätého.
- Apoštolom dal prisľub svojho opätovného príchodu (porov. Ján 14,3).
- Apoštolom sa ešte raz ukázal po svojom zmŕtvychvstaní (porov. Skutky apoš-ťolov 1,2,3).
- Pred nanebovystúpením dal apoštolom príkaz: „Chodte teda, čiňte mi učeník-mi všetky národy, krstiac ich v mene Otca, i Syna i Ducha Svätého a učiac ich zachovávať všetko, čokoľvek som vám prikázal.“ (Matúš 28,19,20).

„Ukázal sa im po svojom umučení, aj prejavoval sa živý mnohými dôkazmi ukazujúc sa im štyridsať dní a hovoriac o Božom kráľovstve.“ (Skutky apoštolov 1,3)

„Vstal od večere, zložil rúcho a vezmúc zásteru opásal sa, potom nalial vody do umývadla, začal umývať učeníkom nohy a utierať zásterou, ktorou bol opásaný.

...Dal som vám totiž príklad, aby ste aj vy činili tak, ako som vám ja učinil.“ (Ján 13,4.5.15)

160. Čím sa začal čas utrpenia Ježiša Krista?

Čas utrpenia Ježiša Krista sa začal jeho príchodom do Jeruzalema: „Keď sa priblížili k Jeruzalemu ...a poslal (Ježiš) dvoch učeníkov a riekol im: Chodte do dediny, ktorá je naproti, a hneď, ako vkročíte do nej, nájdete priviazané osliatko, na ktorom ešte nikto nesedel; odviažte ho a priveďte. A ak by vám niekto povedal: Čo to robíte? - povedzte: Pán ho potrebuje a hneď ho zase sem pošle. I odišli a našli osliatko priviazané o bránu vonku na ceste a odviazali ho. A niektorí z tých, čo tam stáli, hovorili im: Čo robíte, že odväzujete osliatko? Odpovedali im, ako prikázal Ježiš, a nechali ich. I priviedli osliatko k Ježišovi, kládli naň svoje plášte a On sa posadil naň. Mnohí prestierali plášte na cestu, iní zase ratolesti, nasekané v poli. A tí, čo šli pred Ním a za Ním, volali: Hosana!

Buď pochválený, kto prichádza v mene Pánovom!“ (Marek 11,1.10)

Napriek všetkému jasotu Ježiš vedel, že nálada ľudu sa zmení a On bude musieť ísť cestou na kríž.

Utrpenie Ježiša sa často označuje aj slovom „pašie“, v náväznosti na latinské slovo „passio“, čo znamená „utrpenie“.

Preveľmi jasaj, dcéra Sion, zvučne plesaj, dcéra Jeruzalem! Ajhľa, tvoj kráľ prichádza k tebe spravodlivý a plný spásy, pokorný, sediac na oslovi, na osliatku, na mláďati oslice. (Zachariáš 9,9)

161. Ktoré udalosti nasledovali po príchode Ježiša do Jeruzalema?

Ježiš očistil chrám, z ktorého vyhnal kupcov a peňazomencov. Tým jasne poukázal na to, že chrám, Boží dom, je posvätný a nie je miestom pre obchody.

V Betánii bol Ježiš pomazaný vzácnym olejom z Nardu. To sa stalo po jeho slovách so zameraním na jeho nastávajúcu smrť, lebo vtedy mŕtvi boli pomazaní vzácnym olejom. (porov. Marek 14,8)

Ježiš mal medzi farizejmi a saducejmi, ku ktorým patrili veľkňazi, veľa nepriateľov. Tí ho chceli usmrtiť. Preto bola jeho situácia stále ohrozenejšia.

Olej z Nardu: Narda je rastlina, ktorá rastie v oblasti Himaláji (napr.: India, Bhután, Nepál). Z jej koreňov sa získavala aromatická šťava, ktorá bola primiešavaná do oleja na pomazanie.

Narda bola už v antike exportovaná do oblastí Stredozemného mora. Pretože pochádzala zďaleka, bola aj veľmi drahá.

Farizeji a Saduceji boli vstúpenci náboženskej skupiny v židovstve za čias pôsobenia Ježiša Krista.

Farizeji sa snažili prísne dodržiavať Mojžišove zákony, aby cez skutky dosiahli pred Bohom zásluhy. V evanjeliách sa tento spôsob zbožnosti často kritizuje, lebo môže viesť k vlastnej spravodlivosti a pokrytectvu. Z farizejov vyrástlo dnešné židovstvo.

Saduceji odmietali vieru v anjelov aj v zmŕtvychvstanie. K nim patrili predovšetkým majetné vrstvy obyvateľstva a kňazi jeruzalemských chrámov. Po zničení chrámu saducejský smer židovstva zanikol.

Popri farizejoch a saducejoch bola vo vnútri antického židovstva tretia dôležitá skupina – eséni.

162. Kto zradil Ježiša Krista?

Jeden z dvanástich apoštolov, Judáš Iškariotský, odišiel pred sviatkom nekvasených chlebov (paschou) k nepriateľom Ježiša „Tu šiel.....Judáš Iškariotský k veľkňazom a spýtal sa: čo mi chcete dať a ja vám Ho zradím? (Matúš 26,14.15). Títo mu vyplatili 30 strieborných. To bola suma, ktorá sa vo všeobecnosti platila za jedného otroka. Tým sa naplnilo slovo proroka Zachariáša (porov. Zachariáš 11,12.13) – Pán bol postavený na úroveň otroka (porov. 2Mojžiš 21,32).

„Povedal som im: ak sa vám pozdáva, dajte mi moju mzdu tridsať strieborných. Vtedy mi povedal Hospodin: Hoď ju do pokladnice! Znamenitá mzda, ktorou ma ocenili. Vzal som tridsať strieborných a hodil ich v dome Hospodinovom do pokladnice.“ (Zachariáš 11,12.13)

163. Ako ustanovil Ježiš Svätú večeru?

Vo sviatok nekvasených chlebov (pascha) bol Ježiš spolu s dvanástimi apoštolmi a sadol si s nimi k veľkonočnej hostine. Bol tam prítomný aj Judáš Iškariotský, ktorý bol predtým u nepriateľov Ježiša, aby Ho zradil.

Keď sedeli spolu za stolom, Pán ustanovil Svätú večeru. „Keď jedli, Ježiš vzal chlieb, dobrorečil, lámal ho a dával učeníkom hovoriac: Vezmite a jedzte! Toto je moje telo. Potom vzal kalich, dobrorečil, dal im a riekol: Pite z neho všetci! Lebo toto je moja krv [novej] zmluvy, ktorá sa vylieva za mnohých na odpustenie hriechov“ (Matúš 26, 26 – 28).

Počas tejto večer označil Ježiš svojho zradcu, Judáša Iškariotského. Ten nato opustil spoločenstvo. Vyšiel von, „a bola noc“ (Ján 13, 30).

➤ *Svätá večera: pozri otázky 494 a ďalšie*

164. Čo sa udialo v Getsemanskej záhrade?

Po večeri šiel Ježiš so svojimi jedenástimi učeníkmi do Getsemanskej záhrady. Ľudská prirodzenosť Božieho Syna bola viditeľná pred nastávajúcou smrťou na kríži. On v pokore klesol na kolená a modlil sa : „Otče, ak chceš, odvráť odo mňa tento kalich; avšak nech sa stane nie moja vôľa, ale Tvoja!“ (Lukáš 22, 42). Ježiš sa teda celkom odovzdal do vôle svojho Otca – On bol pripravený priniesť obeť. Tu

sa zjavil anjel a posilnil Ho (Lukáš 22, 43). Apoštoli ale spali. Krátko nato bol Ježiš zajatý.

165. Ako sa udialo zajatie Ježiša?

Keď Ježiš prosil apoštolov, aby s Ním bdeli, prišiel zástup ozbrojencov, ktorých poslali veľkňazi. Judáš Iškariotský ich priviedol k Ježišovi a zradil Ho bozkom:

„Ktorého pobožkám, ten je; toho chyťte“ (Matúš 26, 48). „Príďuc k učeníkom, našiel ich spať; i riekol Petrovi: Či ste nemohli bdieť so mnou ani hodinku? Bdejte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia; duch je síce hotový, ale telo mdlé.“ (Matúš 26, 40.41)

166. Ako sa zachovali apoštoli?

Šimon Peter vytasil meč, aby ochránil Ježiša a sluhovi jedného veľkňaza odťal ucho (porov. Ján 18, 10). Ježiš ho zadržal a sluhu vyľečil.

Ježiš nevyužil svoju Božiu moc, ale nechal sa zajať. Nato Ho apoštoli opustili a utiekli.

Keď bol Šimon Peter v tej noci oslovený, či je Ježišovým učeníkom, poprel to. On zaprel Pána trikrát.

„Peter však sedel von na dvore; i prišla k nemu služobná dievka a povedala: I ty si bol s Ježišom Galilejským! On však zaprel pred všetkými a odpovedal: Nevie, čo hovoríš. Keď vychádzal bránou, uzrela ho iná a povedala tým, čo tam boli: Tento bol s Ježišom Nazaretským! A zase zaprel s prisahou: Nepoznám toho človeka! Onedlho pristúpili tí, čo tam stáli, a povedali Petrovi: Veru, aj ty si z nich, veď i tvoje nárečie ťa prezrádza. Vtedy začal sa zaklínať a prisahať: Nepoznám toho človeka! A hneď kohút zaspieval. Tu sa Peter rozpomenul, čo mu povedal Ježiš: Skôr, ako kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš. I vyšiel a žalostne zaplakal.“ (Matúš 26, 69 - 75)

167. Vytýkal Ježiš učeníkom ich správanie?

Nie, Ježiš poznal ľudské slabosti aj svojich apoštolov, tak im nič nevyčítal. Po svojom zmŕtvychvstaní sa s nimi stretol s pozdravom pokoja.

168. Čo sa stalo po zajatí Ježiša?

Veľká rada, veľkňazi a zákonníci obvinivali Ježiša za rúhanie sa Bohu a hľadali svedectvo, ako Ho usmrtiť. Rúhanie sa Bohu videli v tom, že sa Ježiš priznáva, že je Boží Syn.

169. Čo urobil Judáš Iškariotský po odsúdení Ježiša?

Po tom, ako bol Ježiš odsúdený na smrť, olutoval Judáš svoju zradu a vrátil 30 strieborných veľkňazom naspäť. Oni však už s ním nechceli mať nič. On hodil peniaze do chrámu, odišiel preč a obesil sa (Matúš 27, 1 - 5).

170. Ako sa vodilo Ježišovi pred Pilátom a Herodesom?

Po tom, ako bol Ježiš odsúdený Velkou radou – najvyššími úradníkmi v Judei – bol vypočúvaný najvyšším rímskym miestodržiteľom Pontským Pilátom. Ten bol vtedy poverený Rímom vládnuť Židom.

Pilát považoval Ježiša za nevinného a odkázal ho na Herodesa (prezývaného Antipas), kráľa Židov. Židia mali Rímom zakázané vykonať trest smrti, tak Herodes poslal Ježiša naspäť k Pilátovi. Tento nechal Ježiša bičovať. Ľud požadoval ukrižovanie Ježiša, lebo sa povyšoval nad rímskeho cisára. Na tom sa postavil trest smrti (porov. Ján 19,12).

Pilát rozmyšľal, ako nájsť spôsob, aby Ježišovi daroval slobodu. Na veľkonočné sviatky mohol byť jeden odsúdený omilostený, ale o tom mal rozhodnúť ľud, či oslobodiť Ježiša, alebo zločincina Barabáša. Ľud pošťvaný veľkňazmi a staršími zvolil Barabáša. Pilát na znamenie toho, že nie je zodpovedný za udalosti, ktoré budú nasledovať, umyl si pred davom ruky a povedal: „Čistý som od krvi tohto Spravodlivého....“ (Matúš, 27, 24). Dal Ježiša ešte raz zbičovať a odovzdal ho vojakom na ukrižovanie.

Do obdobia vládnutia Herodesa I. pripadá narodenie Ježiša. Keď bol Ježiš privedený pred Pontského Piláta, vládol v Galilei syn Herodesa I. – **Herodes Antipas**.

Bičovanie bolo v antike telesným trestom a metódou trýznenia, pri ktorých ľudia trpeli od svojich trýzniteľov bitím bičom, palicami alebo trstenicami. O bičovaní Ježiša Krista sa píše v evanjeliách a Skutkoch apoštolov sa píše o bičovaniach, ktoré museli znášať aj apoštoli.

171. Ako sa správal Ježiš vo svojom utrpení?

Ježiš pretrpel v tichosti všetko týranie, ponižovanie a urážanie. Keď mu nasadili na hlavu trňovú korunu, toto zosmiešnenie znášal dôstojne.

172. Kde sa skončila Ježišova cesta utrpenia?

Ježiš bol pribitý na kríž na Golgote. Spolu s ním boli ukrižovaní dvaja zločinci. Kríž s Ježišom stál uprostred. Tu sa naplnilo proroctvo Izaiáša 53,12: „Lebo lotrom bude zrátané tak, ako sa s lotrom zaobchádza“. Ťažké utrpenie Ježiša vyústilo do ukrutnej agónie, až nakoniec po hodinách zomrel.

Ukrižovanie bolo v antike zvyčajný spôsob popravy, pri ktorom odsúdený zámerne pomaly a mučivo musel zomierať. Bol pripútaný alebo priklinčovaný na vzpriamený kôl – s alebo bez priečného rámu.

173. Kto je vinný na Ježišovej smrti?

Pôsobením rímskych miestodržiteľov nie sú odsúdenie a poprava Ježiša len záležitosťou samotného židovského ľudu. Podieľali sa na tom aj pohania.

Všetci ľudia všetkých čias sú hriešnici a nakladajú na seba hriech, Ježiš zomrel za hriechy všetkých ľudí. Z toho dôvodu koniec-koncov všetci ľudia nesú vinu za smrť Ježiša Krista.

174. Ktoré boli posledné slová Ježiša Krista na kríži?

Posledné slová Ježiša na kríži sú v evanjeliách podávané rozdielne a sú usporiadané následne:

„Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo činia!“ (Lukáš 23, 34).

Ježiš vystupoval za všetkých, ktorí Ho priviedli na kríž a neboli si vedomí dosahu svojho konania. Tu naplnil Ježiš Kristus zákon lásky k nepriateľovi úžasným spôsobom. (porov. Matúš 5, 44.45 – 48)

„Veru, hovorím ti, dnes budeš so mnou v raji“ (Lukáš 23, 43).

Ježiš sa obrátil na kajúcneho lotra, ktorý Ho prosil o milosť a on ho spoznal ako Spasiteľa.

„Rajom“ sa tu rozumie miesto na druhom svete pre zbožných a spravodlivých.

„Žena, pozri, to je tvoj syn!“ –

„Hľa, tvoja matka!“ (Ján 19, 26.27)

Ježiš zveril svoju matku Máriu apoštolovi Jánovi. Tu sa ukazuje starostlivosť a láska Krista, ktorý sa napriek vlastným ťažkostiam zastával blížnych.

Mária sa v kresťanskej tradícii označuje ako symbolický obraz cirkvi. Táto sa stavia pod ochranu apoštolského úradu, ktorý je reprezentovaný Jánom.

„Bože môj, Bože môj , prečo si ma opustil?“ (Marek 15, 34)

Týmito slovami zo žalmu 22 sa obracajú zbožní Židia na Boha, keď sa blíži ich smrť. Na jednej strane prejavujú pocit Božej dialky, na druhej strane dosvedčujú vieru v Božiu moc a milosť.

Aj Ježiš vyslovil tento výrok, ktorý je bežný medzi ľuďmi v smrteľnej tiesni.

„Žízňim“ (Ján 19, 28).

Ježiš v boji so smrťou mal smäd a chcel piť.

Tieto slová sú v spojení so žalmom 69,22:

„Jed mi dávali do jedla, keď som bol smädný, napájali ma octom.“ Tiež sa to vysvetľuje, že Ježiš si musel vypíť „kalich utrpenia“ až do konca, teda až do konca musel trpieť.

„Je dokonané!“ (Ján 19, 30)

Bolo okolo deviatej hodiny, to znamená skoré dopoludnie, keď boli tieto slová vyslovené. Ježiš priniesol obeť za vykúpenie ľudí.

„Otče, do tvojich rúk porúčam môjho ducha!“ (Lukáš 23, 46)

Z toho je zjavné, že Ježiš Kristus aj v okamihu smrti úplne dôveroval svojmu Otčovi.

175. Ktoré udalosti sprevádzali smrť Pána?

Keď Ježiš zomrel na kríži, zdvihla sa zem a rozlámali sa skaly. Chrámová opona, ktorá oddeľovala najsvätejší priestor (to najposvätnejšie), sa roztrhla na dva kusy. Tým sa vyjadrilo, že cez obeť Ježiša Krista obeťná služba Starého zákona nie je viac potrebná. Obeťou Ježiša Krista sa otvorila cesta k Bohu.

Keď rímsky stotník a jeho vojaci, ktorí strážili Ježiša na kríži, pocítili, že zem sa chveje, povedali: „Tento človek bol naozaj Syn Boží!“ (Matúš 27, 54). Tým aj pohania dosvedčili, že Ježiš je Boží Syn.

Starý zákon / Nový zákon : Boh na hore Sinaj uzavrel s ľudom Izraela, nasledovníkom Abraháma, Izáka a Jakuba, zmluvu. Znakom Starého zákona bola obriezka. Do Starého zákona patria aj Mojžišove zákony, v ktorých je obsiahnutá Božia vôľa. Obeťou Ježiša Krista boli položené základy pre Nový zákon. Nový zákon nie je viac len pre Židov, ale pre všetkých ľudí. Krstom vodou človek má účasť na Novej Zmluve.

176. Čo sa stalo s mŕtvym telom Ježiša?

Jozef z Arimatei, ktorý bol členom židovskej Veľkej rady, požiadal Piláta, aby mohol vziať telo Ježiša a uložiť ho do hrobu. Spolu s Nikodémom, ktorý raz v noci prišiel k Pánovi, aby ho učil (porov. Ján 3, 1.2), doniesol potom mŕtve telo do nevyužitého hrobu v skale. Pred hrob privalili kameň. Veľkňazi dali hrob strážiť vojakmi, aby zabránili učeníkom Ježiša odnieť jeho telo.

„Na druhý deň, ktorý bol po prípravnom dni (na sviatky), zhromaždili sa veľkňazi a farizeji k Pilátovi hovoriac: Pane, rozpomenuli sme sa, že ten zvodca riekol ešte zaživa: Po troch dňoch budem vzkriesený. Rozkáž teda strážiť hrob až do tretieho dňa, aby azda neprišli [v noci Jeho] učeníci, neukradli Ho a nepovedali ľudu: Vstal z mŕtvych. A bude posledný blud horší ako prvý. Odpovedal im Pilát: Máte stráž, choďte a strážte, ako viete! A šli, zabezpečili hrob: zapečatili kameň a postavili stráž.“ (Matúš 27, 62 – 66)

177. Prečo musel Ježiš trpieť a zomrieť?

Boh Syn sa stal v Ježišovi človekom a prišiel na svet, aby vzal na seba hriechy ľudí. Obeť priniesol zo slobodnej vôle v Božej láske, aby zachránil ľudí od smrti. Moc hriechu je veľká, ale oveľa väčšia je moc Božej lásky, ktorá sa prejavuje v tom, že Ježiš Kristus obetoval svoj život.

➤ **Záchrana z duchovnej smrti:** pozri otázky 89 – 90, 108 – 109, 215 – 216

„Nikto nemôže väčšími milovať, ako keď život položí za svojich priateľov.“ (Ján 15, 13)

178. Aký význam má teda utrpenie a smrť Ježiša pre ľudí?

Smrť Ježiša je základom pre nový vzťah človeka k Bohu. Aj hriešny človek sa môže k Bohu prinavrátiť.

179. Je už v Starom zákone poukázané na utrpenie a smrť Ježiša Krista?

Áno, v Izaiášovi 53, 3–5 sa opisuje Boží služobník, ktorý bol ponížený a trpel. Hovorí sa tam: „Opovrhnutý bol a opustený ľuďmi, muž bolesti. Ktorý poznal nemociale on niesol naše bolesti... On znášal trest za náš pokoj, jeho jazvami sa nám dostalo vyliečenia.“ To sú upozornenia na cestu utrpenia Ježiša Krista a Jeho smrť.

180. Aj sám Ježiš upozornil na svoje utrpenie a smrť?

Áno, Ježiš viackrát upozornil na svoje utrpenie a smrť, aj na svoje zmŕtvychvstanie.

Po tom, čo Peter povedal Ježišovi: „Ty si Kristus, ten Boží!“ Ježiš poukazuje na utrpenie a smrť, ktoré na Neho čakajú:

„Syn človeka musí mnoho trpieť, musí byť zavrhnutý staršími, veľkňazmi a zákonníkmi, musí byť usmrtený a tretieho dňa vstane z mŕtvych.“

Podobne sa vyjadril Ježiš v návážnosti na dianie na hore premenenia: „Syn človeka je vydaný ľuďom do rúk a zabijú Ho; a keď Ho zabijú, po troch dňoch vstane z mŕtvych.“ (Marek 9,31)

Pred vstupom do Jeruzalema povedal apoštolom: „Ajhľa, vstupujeme do Jeruzalema a Syn človeka bude vydaný veľkňazom a zákonníkom, odsúdia ho na smrť, vydajú pohanom, aby sa Mu posmievali, zbičovali Ho a ukrižovali: ale na tretí deň vstane z mŕtvych. (Matúš 18,19)

Aj zákonníkom a farizejom hovoril Ježiš o tom, že po troch dňoch vstane z mŕtvych. Tu si pripomenul udalosť proroka Jonáša:

„Lebo ako Jonáš bol vo veľrybe tri dni a tri noci, tak aj Syn človeka bude v lone zeme tri dni a tri noci.“ (Matúš 12,40)

181. Čo hovoria listy apoštolov o smrti Ježiša?

V 2. liste Korinským 5,19 sa opisuje význam smrti Ježiša na kríži: „Boh bol v Kristu a zmieril svet so sebou.“ V 1. liste Jána 3, 16 sa píše: „Podľa toho sme poznali lásku, že On dušu položil za nás.“

Vo vysporiadaní sa s bludnými učeniami, ktoré Ježiša Krista ako človeka a aj Jeho zmŕtvychvstanie popierajú, jasne vyjadril apoštol Pavol: Kristus zomrel za naše hriechy podľa Písem; bol pochovaný a na tretí deň bol vzkriesený podľa Písem.“ (1.list Korinským 15,3.4)

182. Čo znamená kríž?

Kríž Krista je znakom zmierenia Boha s hriešnymi ľuďmi. Smrť na kríži bola v antike výrazom poníženia: potupný koniec jedného opovrhovaného

a z ľudského spoločenstva vylúčeného. U Ježiša je ale zdanlivá porážka víťazstvom: Smrťou na kríži vykonal neprekonateľné dielo výkúpenia.

„Slovo o kríži je totiž bláznovstvom tým, čo hynú, ale nám, ktorí dosahujeme spasenie, je mocou Božou.“ (1.Korintským 1,18)

183. Čo sa stalo potom, keď Ježiš zomrel?

Potom, čo Ježiš zomrel, odišiel do ríše mŕtvych. V 1.liste Petra 3,18 – 20 sa píše, že Boží Syn po svojej smrti na kríži kázal tým, ktorí boli voči Bohu neposlušní za čias Noema. Konal tak, aby im ponúkol spásu: „Lebo preto sa evanjelium zvestovalo aj mŕtvym, aby boli súdení síce po ľudsky v tele, ale aby žili Duchom podľa Boha (1.Peter 4,6).

„Pretože aj Kristus umrel raz za hriechy, spravodlivý za nespravodlivých, aby vás priviedol k Bohu. Telesne bol usmrtený, ale oživený Duchom, v ktorom zostúpil a kázal väzneným duchom, neposlušným kedysi, keď Božia zhovievavosť vyčkávala za dní Noema, staviteľa kórábu, do ktorého vošlo a vodou sa zachránilo niekoľko, to jest osem, duší.“ (1.Peter 3, 18 - 20)

184. Z akej moci vstal Ježiš z mŕtvych?

Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista je skutkom trojjediného Boha:

- Na jednej strane sa prejavila moc Boha Otca – On vzkriesil Ježiša z mŕtvych: „Boh našich otcov vzkriesil Ježiša, ktorého ste vy zamordovali, keď ste Ho poviesili na drevo“ (Skutky apoštolov 5,30).
- Na druhej strane naplnili sa slová Boha Syna: „Mám moc ho [môj život] dať a mám moc ho zase vziať. Toto poverenie som dostal od svojho Otca“ (Ján 10,18).
- Nakoniec apoštol Pavol v liste Rímskym svedčil o konaní Boha a Ducha Svätého: „A ak prebýva vo vás Duch Toho, ktorý Ježiša vzkriesil z mŕtvych, tak Ten, ktorý Krista Ježiša vzkriesil z mŕtvych, aj vaše smrteľné telá oživí Duchom, prebývajúcim vo vás“ (Rímskym 8,11).

To, že Ježiš Kristus vstal z mŕtvych, dokazuje Božiu moc nad smrťou.

185. Existujú svedkovia zmŕtvychvstania Ježiša Krista?

Ježiš Kristus vstal z mŕtvych bez toho, aby tento proces videli očití svedkovia. Napriek tomu je vo Svätom písme viac svedectiev o zmŕtvychvstaní Ježiša. Jedným z týchto svedectiev je prázdny hrob. Ďalšími dôkazmi sú viaceré zjavenia Zmŕtvychvstaleho po 40 dní medzi jeho zmŕtvychvstaním a nanebovystúpením: Sú konkrétne pomenované osoby, ktorým sa ukázal a oni ho spoznali.

Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista nie je zbožným prianím Jeho prívržencov, ale skutočnou udalosťou. Ona sa skutočne stala.

„Odvzdal som vám totiž predovšetkým, čo som aj sám prijal, že Kristus umrel pre naše hriechy podľa Písma a bol pochovaný a v tretí deň bol vzkriesený podľa Písma, i ukázal sa Kéfasovi, potom dvanástim, potom zjavil sa naraz viac ako päťsto bratom, z ktorých väčšina žije až dosiaľ, niektorí však umreli. Potom sa ukázal Jakubovi, potom všetkým apoštolom.“ (1.Korinským 15, 3-7)

186. Aký význam má zmŕtvychvstanie Ježiša Krista pre ľudstvo?

Ježiš Kristus vstal z mŕtvych. Tým má veriaci človek oprávnenú nádej na vlastné zmŕtvychvstanie a život večný: „Ale Kristus bol vzkriesený z mŕtvych, prvotina z umretých. Lebo ako smrť skrze človeka, tak skrze človeka aj zmŕtvychvstanie; ako totiž všetci umierajú v Adamovi, tak všetci aj ožijú v Kristovi“ (1.Korinským 15, 20 – 22).

Viera v zmŕtvychvstanie Ježiša Krista je potrebná, pretože cez jeho zmŕtvychvstanie sa ukázalo, že Ježiš Kristus je Spasiteľ sveta (porov. 1. Korinským 15,14).

➤ **Spasiteľ:** pozri otázky 108, aj otázky 110 a ďalšie

187. O ktorých úkazoch zmŕtvychvstania sa pojednáva v Novom zákone?

Zmŕtvychvstalý Ježiš sa častejšie zjavil svojim učeníkom, ale aj ženám. Tu sú príklady:

Mária z Magdaly a iné ženy boli prvými svedkami zmŕtvychvstania. „Ajhľa, Ježiš sa stretol s nimi a riekol: Buďte pozdravené! A ony pristúpili, objali Mu nohy a klaňali sa Mu“ (Matúš 28. 9) .

Zmŕtvychvstalý sprevádzal učeníkov, ktorí išli do dediny Emaus, ale oni Ho nepoznali.

Vysvetľoval im Písmo a nakoniec s nimi lámal chlieb, aby Ho spoznali (Lukáš 24, 13 – 35).

Večer, v deň jeho zmŕtvychvstania, vstúpil do kruhu svojich učeníkov. Ako Zmŕtvychvstalý a Pán nad smrťou a hriechom udelil apoštolom plnú moc, aby ľuďom sprístupnili odpúšťanie hriechov:

„Prijmite Ducha Svätého! Ktorýmkoľvek odpustíte hriechy, odpúšťajú a im; ktorýmkoľvek zadržíte, zadržujú sa“ (Ján 20, 19 – 23).

Inokedy sa Pán zjavil niektorým učeníkom pri Tiberijskom jazere a dal apoštolovi Petrovi poverenie, ktorým mal „pásť“ „jahniatka a ovečky Krista“ - teda všetkých členov obce, to znamená, aby sa o ne staral (porov. Petrove poslanie; Ján 2,15 – 17)

Zmŕtvychvstalý Pán sa ukázal svojim apoštolom „cez mnohé dôkazy ako živý a nechal sa poznať medzi nimi 40 dní hovoriac o kráľovstve Nebeskom“ (Skutky apoštolov 1,3)

Apoštol Pavol hovorí v 1Korinským 15,6 o tom, že zmŕtvychvstalý Ježiš sa zjavil viac ako päťsto bratom.

➤ **Odpustenie hriechov, príklady pre konanie plnej moci:** pozri vysvetlenie k otázke 415 a k otázkam 644 a ďalším

➤ **Petrove poslanie:** pozri otázku 457 a vysvetlenie k otázke 457

„Mária však stála von pri hrobe a plakala. Ako tak plakala, nahla sa do hrobu a na mieste, kde ležalo telo Ježišovo, videla sedieť dvoch anjelov v bielom rúchu, jedného pri hlave a druhého pri nohách. Títo jej povedali: Žena, čo plačeš? Odpovedala im: Vzali mi Pána a neviem, kam Ho položili. Ako to povedala, obrátila sa a videla Ježiša stáť, ale nevedela, že je to Ježiš. I riekol jej Ježiš: Žena, čo plačeš? Koho hľadáš? Ona si myslela, že je to záhradník, a povedala mu: Pane, ak si Ho ty odniesol, povedz mi, kam si Ho položil, a ja si Ho odnesiem. Ježiš ju oslovil: Mária! Ona sa obrátila a povedala Mu po hebrejsky: Rabbúni! to znamená Majstre! (Ján 20, 11 - 16)

188. Ako sa správali veľkňazi po zmŕtvychvstaní Ježiša Krista?

Veľkňazi sa dozvedeli o zmŕtvychvstaní Ježiša Krista. Podplatili vojakov peniazmi a povedali: „Povedzte: Jeho učeníci prišli v noci a ukradli ho, keď sme my spali.“ (Matúš 28, 13).

189. Čo je zmŕtvychvstálé telo Krista?

Zmŕtvychvstálé telo je telo vyňaté z konečnosti a smrteľnosti ; nie je prepojené na priestor a čas. Zmŕtvychvstálé telo nie je telo , ktoré ochorie, zostarne a raz zomrie. Je to oslávené telo.

V tomto oslávenom tele vstúpil Ježiš Kristus medzi svojich učeníkov. Prešiel zatvorenými dvermi, lámal s učeníkmi chlieb, ukázal im rany na tele po ukrižovaní a jedol s nimi. Tým zreteľne ukázal, že s nimi nie je ako „duch“, ale ako Ježiš Kristus telesne prítomný (v stelesnenej prítomnosti).

„Zmŕtvychvstanie“ neznamená návrat do pozemskej existencie.

➤ **Zmŕtvychvstanie:** pozri otázky 535,559

„V ten istý prvý deň po sobote, keď už bola tma a dvere, kde boli učeníci, boli zatvorené zo strachu pred Židmi, prišiel Ježiš a postaviac sa do prostriedku, riekol im: Pokoj vám!“ (Ján 20, 19)

Pozrite mi ruky a nohy, že som to ja. Dotknite sa ma a viďte, že duch nemá kosti a mäso, ako vidíte, že ja mám. Keď to hovoril, ukázal im ruky a nohy.“ (Lukáš 24, 39,40)

190. Čo sa stalo pri nanebovystúpení Ježiša Krista?

40 dní po Jeho zmŕtvychvstaní vystúpil Ježiš do neba. Boli pri tom očití svedkovia: po tom, čo rozprával so svojimi učeníkmi a žehnal ich, vzdialil sa od nich a na oblaku sa vznášal do neba. Keď hľadali za Ním, postavili sa k nim dvaja anjeli

a povedali: „Tento Ježiš, ktorý vám bol vzatý do neba, príde zase tak, ako ste Ho videli odchádzať do neba“ (Skutky apoštolov 1,11)

„Vyšiel som od Otca a prišiel na svet a zase opúšťam svet a idem k Otcovi.“ (Ján 16, 28)

191. Kam šiel Ježiš Kristus, keď bol vzatý do neba?

Ježiš Kristus sa vrátil naspäť k Otcovi. On „sedí po pravici Boha“ (Marek 16, 19).

192. Čo znamená : „Ježiš Kristus sedí po pravici Boha?“

Kto v staroveku stál alebo sedel na pravej strane panovníka, mal podiel na jeho moci a autorite. Obraz, že Ježiš Kristus sedí po pravici Boha, poukazuje na to, že On má podiel na naplnení moci a veľkoleposti Boha Otca.

O túto veľkoleposť sa chce Ježiš v budúcnosti deliť so svojimi. Tak sa modlí Ježiš vo veľkňazskej modlitbe: „Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou, kde som ja, a videli moju slávu, ktorú si mi dal, pretože si ma miloval ešte pred založením sveta.“ (Ján 17, 24) Táto prosba bude naplnená, keď Ježiš Kristus vytrhne svojich z mŕtvych i živých a oni potom pri Ňom zostanú na veky vekov.

➤ *Vytrhnutie: pozri otázky a ďalšie*

„Lebo to vám hovoríme slovom Pánovým: my, ktorí zostaneme nažive až do Pánovho príchodu, nepredídeme tých, čo umreli, lebo keď (zaznie) povel a hlas archanjela a Božia trúba, sám Pán zostúpi z neba, a najprv vstanú tí, čo umreli v Kristovi, potom my, ktorí zostaneme nažive, budeme spolu s nimi uchvátení v oblakoch do vzduchu v ústrety Pánovi, a tak budeme stále s Pánom.“ (1.Tesalonickým 4, 15 –17)

193. Je Ježiš Kristus aj po svojom nanebovystúpení prítomný na zemi?

Áno, prostredníctvom Ducha Svätého, ktorý je tretou božskou osobou a prítomný účinkuje v cirkvi, tak je Ježiš Kristus po svojom nanebovystúpení prítomný na zemi. Tým Ježiš naplňa svoj sľub: „Som s vami po všetky dni až do konca sveta“ (Matúš 28, 20).

➤ *Duch svätý: pozri otázky 197 a ďalšie*

194. Čo mienil Ježiš tým, keď povedal: „Ja opäť prídem“ ?

Ježiš povedal svojim učeníkom: „Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a poberiem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja.“ (Ján, 14,3). Ježiš Kristus príde zasa – tentoraz ako ženích.

Pri svojom opätovnom návrate ako ženích pojme so sebou z mŕtvych i živých tých, ktorí prijali dary Ducha Svätého a pripravovali sa na udalosť byť v spoločenstve so ženíchom.

Príchod Ježiša Krista je blízko.

➤ **Nádej do budúcnosti:** pozri otázky 549 a ďalšie

195. Ako sa ešte označí opätovný príchod Ježiša Krista?

Udalosť opätovného príchodu Ježiša Krista sa označí ako: „Deň Pána“, „Deň Krista“, „Budúcnosť nášho Pána“, „Zjavenie veľkoleposti Krista“, „Zjavenie“, „Opätovný príchod Pána“, Opätovný príchod Krista“.

Táto udalosť nie je posledným súdom, ale odvedenie nevesty Krista domov na svadbu Baránkovu.

„Radujme sa, veselme sa, vzdávajme Mu slávu, že prišla svadba Baránkova a manželka Jeho sa pripravila.“ (Zjavenie Jána 19,7)

196. Ktoré dôkazy o opätovnom príchode Ježiša Krista sa nachádzajú v Novom zákone?

V Novom zákone sa potvrdzuje prísľub opätovného príchodu Krista v listoch apoštolov. Svoj prvý list apoštol Pavol píše náboženskej obci v Korinte a končí ho pozdravom: „Maranata“ – to znamená „Náš Pán príde!“ (porov. 1Korinským 16, 22).

Apoštol Jakub vyzýva všetkých, aby sme až do príchodu Pána boli trpezliví, „lebo príchod Pána je blízko“ (Jakub 5,8). V liste Židom je rovnako tiež výzva k trpezlivosti. „Lebo ešte máličko a príde Ten, ktorý má prísť a nebude meškať“ (Židom 10, 37).

Druhý list Petra (porov. 2Peter 3,9) sa obracia proti všetkým, ktorí popierajú opätovný príchod Ježiša Krista. Aj možnosť, že sa s naplnením prísľubu jeho opätovného príchodu otáľa, to je v tomto liste vylúčené.

197. Kto je Duch Svätý?

Duch Svätý je skutočný Boh. Je tretou osobou Boha, ktorá je uctievaná s Otcom a Synom ako Pán a Boh. Duch Svätý vychádza z Boha Otca a Syna. Duch Svätý žije večne v spoločenstve s nimi a účinkuje ako oni, univerzálne.

„Univerzálny“- Božské bytosti nepôsobia len na jednom mieste, ale vždy a všade, kde ony chcú, na tomto i na onom svete.

198. Ako sa ukazuje Duch Svätý ako božská osoba?

Svätý Duch sa ukazuje ako osoba trojjedinosti Boha, v ktorej on – ako Boh i Syn – je vyslaný k ľuďom, aby bolo ďalej zvestované evanjelium. V Skutkoch apoštolov 13, 4 sa píše: „Potom, čo boli vyslaní Duchom Svätým, zišli do Seleukie, odtiaľ sa preplavili na Cyprus.“

On stojí na strane tých, ktorí sa v ťažkostiach priznávajú k Pánovi: „Netrápte sa, ako a čím sa brániť alebo čo hovoriť; lebo Duch Svätý vás práve v tú hodinu naučí, čo hovoriť“ (Lukáš 12, 11.12).

Duch Svätý učí vyslancov Boha: „Boh totiž zjavil nám to Duchom; lebo Duch skúma všetko, aj hĺbky Božie (1Korinským 2,10).

➤ ***Trinitát / Trojedinost:** pozri otázky 51, 61 a ďalšie*

199. Ako sa ešte nazýva Duch Svätý?

Duch Svätý sa nazýva aj ako „Duch Boží“, „Duch Pána“, „Duch pravdy“, „Duch Ježiša Krista“, „Duch Syna“ a „Duch Velkoleposti“. Ježiš hovorí o Duchu Svätom ako o Utešiteľovi a Božej posile.

200. Čo znamená: „Duch Svätý je Utešiteľ a posila“?

Ježiš Kristus je Utešiteľ, pomocník a orodovník za svojich. V rozlúčkovej reči pred svojím zatknutím a ukrižovaním prisľúbil Ducha Svätého ako ďalšieho Utešiteľa a pomocníka: „Ja budem prosiť Otca a dá vám iného radcu, aby bol s vami až navždy“ (Ján 14,16). Duch Svätý sprevádza veriacich, je s nimi vo všetkých ich životných situáciách.

201. Čo znamená : „Duch Svätý je Duch pravdy“?

Duch Svätý jasne upozorňuje na to, čo sa Bohu páči a čo sa prieči Božej vôli. Ako Duch pravdy označuje pravdu a klamstvo. Svätý Duch sa stará o to, aby posolstvo o obetnej smrti, zmŕtvychvstaní a opätovný príchod Ježiša bolo uchovávané a šírené po všetky časy.

„Keď však príde Radca, ktorého vám ja pošlem od Otca, Duch pravdy, ktorý vychádza od Otca , bude svedčiť o mne“. (Ján 15, 16)

202. Čo znamená: „Duch Svätý je moc z výsosti“?

Označenie „moc z výsosti“ znamená, že pôsobenie Ducha Svätého obsahuje mocný zásah Boha. Ako „moc z výsosti“ (Lukáš 24,49) hýbe a naplňuje Duchom Svätým človeka a posilňuje ho v snažení, aby žil tak, aby sa zaľúbil Bohu a aby sa pripravoval na opätovný príchod Ježiša Krista.

203. Na čom poznáme, že Duch Svätý účinkuje?

Účinkovanie Ducha Svätého je v tom zrejmé, že Boh sa stal v Ježišovi Kristovi človekom: Duch Svätý zostúpil na Máriu (porov. Lukáš 1,35) a ona počala.

To, že Duch Svätý pôsobí, poznáme i v tom, že ľuďom daruje nahliadnutie do Božej pravdy (Zjavenia a poznania).

K tomu Ježiš povedal: „Ten..., ktorého Otec pošle v mojom mene, Ten naučí vás všetkému a pripomenie vám všetko, čo som vám ja hovoril“. (Ján 14, 26) Tak zažívame dnes pôsobenie Ducha Svätého v kázni, predovšetkým v udržiavaní bdelosti podľa prísľubu Ježiša Krista, že opäť príde.

Apoštolí plnia jeho úlohy, lebo sú naplnení Duchom Svätým. „Keď to [Ježiš] povedal, dýchol na nich a hovoril: Prijmite Ducha Svätého!“ (Ján 20, 22).

204. Čo je dar Ducha Svätého?

Musí sa rozlišovať medzi Duchom Svätým ako osobou Boha a Duchom Svätým ako darom Boha.

Duch Svätý ako Boží dar je darom Boha a silou, ktorá pochádza od trojjediného Boha. Veriaci, ktorí prijme tento dar, je súčasne naplnený Božou láskou.

Pokrstení, ktorí prijímajú Ducha Svätého ako Boží dar, prijmu tým aj spoločenstvo Božích detí.

➤ **Duch Svätý:** pozri otázky 198 a ďalšie

➤ **Božie dieťa:** pozri vysvetlenie k otázke 530

➤ **Sväté zapečatenie:** pozri otázky 515 a ďalšie

205. Ako prijme človek dar Ducha Svätého?

Dar Ducha Svätého daruje Boh cez skladanie rúk apoštola na pokrsteného a jeho modlitbu. Toto ukazuje príklad udalosti v Samárii.

„Keď apoštolovia v Jeruzaleme počuli, že Samária prijala slovo Božie, poslali k nim Petra a Jána. A tí prišli a modlili sa za nich, aby prijali Ducha Svätého, lebo na nikoho z nich dovtedy nezostúpil; len pokrstení boli v meno Pána Ježiša. Kládli teda ruky na nich a oni prijali Ducha Svätého.“ (Skutky 8, 14 – 17)

206. Spomína sa Duch Svätý aj v Starom zákone ?

Áno, keď čítame v Starom zákone o „Božom Duchu“, tým je mienený Duch Svätý. Avšak nie je zobrazovaný ako božská osoba.

207. Účinkoval Duch Svätý v časoch Starého zákona?

Áno. V Svätom písme v časoch Starého zákona sa viackrát potvrdzuje účinkovanie Ducha Svätého. Svätý Duch podnietil ľudí k tomu, aby sa mohli stať nástrojmi podľa Božej vôle. Účinkoval napríklad cez prorokov v časoch Starého zákona a cez nich hovoril. Cez Ducha Svätého boli vyslovené predpovede, ktoré sa týkali príchodu Mesiáša.

208. Bol Duch Svätý aj v časoch Starého zákona daný ako dar?

Nie, Duch Svätý naplnil časy Starého zákona len dočasne. Duch Svätý ako dar sviatosti bol prijatý až po smrti Ježiša Krista.

➤ *Duch Svätý ako dar sviatosti: pozri otázky 428, 440, 523 a ďalšie*

209. Kedy sa naplnila predpoveď o vyliati Ducha Svätého?

Na 50. deň po Veľkej noci, na Turíce, bol Duch Svätý vyliaty na zhromaždených učeníkov v Jeruzaleme.

210. Ako sa uskutočnilo vyliatie Ducha Svätého?

V Biblii sa píše: „Keď prišiel deň Letníc (Turíc), boli spolu na jednom mieste. Tu zrazu povstal zvuk z neba, ako keď sa prudký vietor valí a naplnil celý dom, v ktorom sedeli. I ukázali sa im rozdelené jazyky akoby z ohňa, usadili sa na každého z nich a Duch Svätý naplnil všetkých“ (Skutky apoštolov 2, 1 – 4).

Duch Svätý naplnil apoštolov a všetkých, ktorí tam boli s nimi a zostali tam, kým neboli vystrojení mocou z výsosti. (porov. Lukáš 24, 49)

211. Účinkoval Duch Svätý i za čias prvých apoštolov ?

Áno, Duch Svätý účinkuje až do dnešných čias. Preto môžeme zažívať prítomnosť Boha.

Sám Pán poukázal na budúce pôsobenie Ducha Svätého: „Keď príde On, Duch pravdy, uvedie vás do všetkej pravdy, lebo nebude hovoriť sám od seba, ale bude hovoriť, čo počuje; a bude vám zvestovať aj budúce veci“ (Ján 16, 13).

212. Kde účinkuje Duch Svätý dnes?

Kde človek verí v Ježiša Krista, vyznáva Ho ako Pána a svoj život riadi podľa jeho vôle, tam účinkuje Duch Svätý.

213. Účinkuje Duch Svätý vo sviatostiach?

Áno, všetky tri božské osoby účinkujú vo sviatostiach. Tak je Duch Svätý ako božská osoba vždy účastný, keď koná trojediný Boh.

Sviatosti sú poskytované v mene a v moci Otca i Syna i Ducha Svätého. Tým majú sviatosti moc sprostredkovať spásu.

➤ *Sviatosti: pozri otázky 472 a ďalšie*

214. Aká súvislosť existuje medzi účinkovaním Ducha Svätého a apoštolským úradom?

Apoštoli sú vyslaní Ježišom Kristom. Cez nich ponúka ľuďom spasenie. Oni vykonávajú svoj úrad z moci Ducha Svätého. Toto sa uskutočňuje pri udeľovaní sviatostí, pri zvestovaní odpustenia hriechov, v šírení evanjelia, ako aj v bdelosti zvestovania opätovného príchodu Ježiša Krista. Tak je pripravovaná nevesta Kristova na opätovný príchod Ježiša Krista.

➤ **Nevesta Kristova** (*nevesta - náboženská obec*): pozri otázky 387, 555, 565 a ďalšie

Časť 4

ČLOVEK A JEHO SPÁSA

4

4 ČLOVEK A JEHO SPÁSA

215. Prečo ľudia potrebujú spásu?

Odvtedy, ako človek upadol do hriechu, je každý hriešnikom, lebo bol zlom navedený k hriechu. Žiaden človek nemôže žiť bez hriechu, každý je do hriechu zapletený. Boh chce oslobodiť človeka z tohto stavu, to znamená vykúpiť ho.

➤ *Upadnutie do hriechu a následky: pozri otázky 88 a ďalšie*

216. Čo znamená „vykúpenie“?

„Vykúpenie“ v tomto zmysle sa týka pôvodného významu slova vyvliecť sa zo siete a pút. Vykúpenie v súvislosti s Ježišom znamená, že človek zapletený do hriechu sa oslobodí od pút zla.

217. Odkiaľ pochádza zlo?

Odkiaľ pochádza zlo sa nedá ľudským rozumom pochopiť a vysvetliť.

218. Čo je zlo?

Zlo je ničivá, Bohu odporujúca moc.

219. Ako sa prejavuje zlo?

Zlo sa prejavuje rozličným spôsobom – napr.: v ničení, klamstve, závidi, chamtivosti. To nakoniec vedie k smrti.

220. Existuje zlo aj ako osoba?

Áno, zlo vystupuje aj ako osoba alebo zjavenie a pomenúva sa o.i. ako „diabol“ či „satan“ (porov. Matúš 4,1; Marek 1,13). Ako nepriateľ Krista je označovaný aj ako „antikrist“.

221. Ako sa dostalo zlo k človeku?

Boh ponúkol ľuďom možnosť, aby sa rozhodli pre poslušnosť alebo neposlušnosť. Keď sa človek od neho odvrátil a rozhodol sa pre neposlušnosť, na svetlo Božie sa dostalo zlo. Zlo teda nie je výtvorom Boha, ale On umožnil, aby sa ľuďom ponechala sloboda rozhodovania.

222. Bude zlo existovať navždy?

Nie, zlo navždy nebude. Už Ježišom Kristom bola zlomená moc zla. V 1. liste Jána 3,8 sa píše: „Na to sa zjavil Syn Boží, aby maril skutky diablove.“

Po riši pokoja a mieru bude daná zlu posledná možnosť, aby sa postavil voči Bohu. Potom sa stane absolútne neúčinným. V novom stvorení pre zlo nebude viac miesta.

➤ **Ríša pokoja:** pozri otázky 575 a ďalšie

223. Čo sa píše v Svätom písme o upadnutí do hriechu?

Boh prikázal Adamovi a Eve, aby nejedli zo stromu poznania dobra a zla, ktorý rástol uprostred Rajskej záhrady. Boh ich aj upozornil, aké následky bude mať porušenie prikázania: „Lebo v deň, keď budeš z neho jesť, istotne zomrieš“ (1Mojžiš 2,17). Diabol ovplyvnil človeka a vzbudil v ňom pochybnosti o Božom slove: „Vy vôbec nezomriete, ale Boh vie, že v ten deň, keď budete z neho jesť, otvoria sa vám oči a budete ako Boh a budete vedieť, čo je dobro a čo zlo“ (1Mojžiš 3,4.5). Adam a Eva upadli do hriechu. Vzopreli sa Bohu, prekročili jeho prikázanie a jedli plody zo stromu. Táto neposlušnosť voči Bohu sa označuje ako „upadnutie do hriechu“.

224. Aké následky malo pre človeka upadnutie do hriechu?

Upadnutie do hriechu prinieslo zmeny v živote človeka, ktoré človek zvrátiť nemohol. Človek sa bál Boha a skrýval sa pred ním. Aj vzťah medzi ľuďmi navzájom bol narušený, rovnako ako vzťah človeka k stvoreniu.

Odvtedy je život človeka plný námahy a je ohraničený: „... pretože si prach a do prachu sa vrátiš“ (1Mojžiš 3,19).

Ďalším dôsledkom upadnutia do hriechu bolo odlúčenie človeka od Boha: Boh vyhnal človeka z rajskej záhrady (porov. 1Mojžiš 3,23.24).

„Poslal ho Hospodin Boh von zo záhrady Éden obrábať pôdu, z ktorej bol vzatý. Potom zahnal človeka a na východ od záhrady osadil cherubov s blýskavými plamennými mečmi, aby strážili cestu k stromu života.“ (1.Mojžiš 3, 24)

225. Ako sa stavia Boh k človeku, ktorý upadne do hriechu?

Božia láska k človeku, ktorý upadol do hriechu zachovaná. Napriek neposlušnosti sa svojich ujal: Vo svojej starostlivosti odel Boh Adama a Evu odevom z kože (porov. 1Mojžiš 3,21).

Láska Boha k hriešnemu človeku sa prejavuje dokonalým spôsobom, v zoslaní Ježiša Krista, ktorý zvíťazí nad hriechom. „Teda ako previnenie jedného prinieslo odsúdenie všetkým ľuďom, tak spravodlivosť jedného priniesla všetkým ľuďom ospravedlnenie a život. Lebo ako sa neposlušnosťou jedného človeka mnohí stali

hriešnikmi, tak zasa poslušnosťou jedného sa mnohí stanú spravodlivými.“ (Rímskym 5,18.19)

226. Aký je ďalší vývin ľudstva po upadnutí do hriechu?

Po upadnutí do hriechu rástli hriechy ľudstva hroziou mierou. Najprv Kain .napriek napomenutiam Boha, zabil svojho brata Ábela (porov. 1Mojžiš 4,6 -8).

Nastali časy, keď ľudia hrešili stále viac. Boh sa rozhodol, že ich potrestá a zoslal potopu. Len Noe našiel milosť u Boha. Na príkaz Boha postavil Noe archu, v ktorej našiel so svojou rodinou záchranu (porov. 1Mojžiš 6,5-7.17.18).

Ľudia aj po potrestaní súdom zostali neposlušní voči Bohu. Biblia opisuje ako príklad stavenie Babylonskej veže. Boh znemožnil staviteľom stavenie veže pre ich povýšencstvo a túžbu po sláve: Zariadil, že si navzájom viac nerozumeli. (porov. 1Mojžiš, 11,1-8)

„Nato Kain povedal svojmu bratovi Ábelovi: Poďme na pole. Keď boli na poli, Kain napadol brata Ábela a zabil ho.“ (1Mojžiš 4,8)

227. Malo upadnutie do hriechu následky pre všetkých ľudí?

Áno, od čias upadnutia do hriechu podľahli všetci ľudia moci hriechu. Hriech vedie k odlúčeniu od Boha, to znamená , že vedie k duchovnej smrti: „Preto ako skrze jedného človeka hriech prišiel na svet a skrze hriech smrť, tak smrť prišla na všetkých ľudí, pretože všetci zhrešili“ (Rímskym 5, 12). U ľudí stále pretrvávajú náklonnosť k hriechu (Konkupiscencia); vlastnou silou sa človek nemôže navrátiť do stavu bezhriešnosti.

➤ **duchovná smrť:** pozri otázky 89 a ďalšie

Náklonnosť k hriechu (konkupiscencia): Upadnutím do hriechu vznikla u ľudí náklonnosť k hriechu. Toto sa volá „konkupiscencia“. Z toho vznikajú hriešne myšlienky a konanie. Hoc hriechy sú odpúšťané, náklonnosť k hriechu pretrvávajú.

228. Má upadnutie do hriechu okrem toho aj následky na stvorenie?

Áno, z upadnutia človeka do hriechu vznikli ďalekosiahle následky na stvorenie: „Pretože si ... jedol zo stromu, z ktorého som ti zakázal jesť, nech je pre teba prekliata pôda. S námahou sa z nej budeš živiť po všetky dni svojho života. Trnie a bodľavé ti bude rodiť a ty budeš jesť poľné byliny“ (porov. 1Mojžiš 3,17.18). Pôvodné dokonalé stvorenie bolo tak narušené. Aj stvorenie musí byť oslobodené od kľatby, ktorá na ňom spočíva.

„Stvorenie nebolo totiž podrobené pominuteľnosti dobrovoľne, ale skrze toho, ktorý ho podrobil. Trvá však nádej, že aj samo stvorenie bude oslobodené z otroctva skazy do slo-

body a slávy Božích detí. Vieme totiž, že všetko stvorenstvo až podnes spoločne vzdychá a spoločne trpí pôrodné bolesti.“ (Rímskym 8,20-22)

229. Čo je hriech?

Hriech je všetko, čo sa stavia na odpor Božej vôle a je v rozpore s existenciou Boha. Teda všetky slová, skutky a myšlienky, ktoré sú proti Božej vôle a existencii. Hriechom je aj zámerné zanedbávanie konať dobro (porov. Jakub 4, 17). Každým hriechom voči Bohu si nakladá človek vinu na seba.

230. Ako sa rozlišujú hriech a vina?

Hriech je absolútny, nemôže byť spochybňovaný. Oddeluje od Boha. Naproti tomu môžeme ale vychádzať z toho, že Boh vinu, ktorú človek kvôli hriechu na seba naložil, On vo svojej spravodlivosti a milosrdenstve hodnotí rôzne.

Vysvetlenie k **miere viny**: Je rozdiel v hodnotení viny, či napríklad niekto niečo ukradne z hladu, alebo aby uspokojil svoje potreby mať luxus . V oboch prípadoch sa tu jedná o hriech, totiž porušenie siedmeho prikázania. Vina tohto hriechu, ktorú si tým človek na seba nakladá, je predsa rozdielna. Boh vo svojej vševědúcnosti posudzuje vždy spravodlivo v tom, do akej miery sa človek hriechom previnil. Človek je vystavený aj rôznym vplyvom a situáciám, ktoré zohrávajú svoju úlohu, ako napríklad skladba spoločnosti, núdzový stav alebo chorobné stavy.

231. Ako sa môže odlúčenie od Boha prekonať?

Aby sa človek dostal do blízkosti Boha, musia mu byť odpustené hriechy.

➤ **Odpustenie hriechov:** pozri otázku 652

232. Kto určuje, čo je hriech?

Boh určuje, čo je hriech. Človek o tom sám nemôže v žiadnom prípade rozhodovať.

233. Ako môžeme my rozpoznať, čo je hriech?

Čo je hriech, teda čo odporuje Božej vôle, sa dozvieme zo Svätého Písma.

- Previniť sa voči Božím prikázaniam (porov. 2Mojžiš 20,20).
- Porušiť sľuby, ktoré boli dané Bohu (porov. 5Mojžiš 23.22).
- Odmietajú vieru v Boha (porov. Ján 16,9).
- Chamtivosť, závisť a porovnávanie sa.

Na to zreteľne poukazuje Duch Svätý v kázni.

234. Akými darmi pomáha Boh hriešnemu človeku?

Boh daroval človeku svedomie, rozum a vieru. Keď človek tieto dary využíva, tak sú správnu odpoveďou pomoci Boha človeku.

235. Ako sa majú použiť svedomie, rozum a viera?

Svedomie, rozum a viera majú byť zamerané na Ježiša Krista.

236. K čomu slúži svedomie?

Svedomie môže pomôcť pri rozhodnutiach, ktoré zodpovedajú Božej vôli. Svedomím sa zvažuje, čo je dobré a čo zlé. Ak sa svedomie človeka riadi rozumom a vierou, dokáže si uvedomiť, či sa svojim správaním neprevinil pred Bohom a svojim blížnym.

237. K čomu slúži rozum?

Rozum môže u ľudí usmerňovať ich správanie tak, aby sa to páčilo Bohu. Rozum sa prejavuje v tom, že človek je za svoje správanie zodpovedný pred Bohom aj pred blížnym. Rozum sa uplatňuje, aby sme rozumeli evanjeliu a priznávali sa k viere.

238. Sú ľudskému rozumu určené hranice?

Áno. Ľudskému rozumu vo svojej ohraničenosti nie je možné pochopiť Boha v jeho nekonečnosti. Božia existencia a konanie presahujú všetok ľudský rozum (porov. Filipským 4,7). Preto rozum nemôže byť meradlom všetkých vecí.

„A pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý rozum, bude hájiť vaše srdcia a vaše mysle v Kristu Ježiši.“ (Filipským 4,7)

239. Čo je viera?

Viera obsahuje dôveru, poslušnosť a vernosť voči Bohu. Z toho človek získa dôveru v Božie milosrdenstvo a pomoc. V Liste Židom 11,1 sa k tomu píše: „Viera je zaiste podstatou toho, čoho sa nádejame a dôvodom toho, čo nevidíme.“

240. Ako prichádza človek k viere?

Na začiatku viery stojí vždy Boh, ktorý sa zjavuje cez slovo a skutky. Viera je Boží dar. Skutočná viera závisí od milosti Božieho vyvolenia.

Súčasne je viera aj úlohou pre človeka. Či a do akej miery človek ku viere dospeje, závisí tiež od jeho vlastnej účasti: Človek musí chcieť veriť. Preto je potrebné modliť sa za vieru.

„Verím! Pomôž mojej neviere!“ (Marek 9,24)

241. V čom spočíva úloha veriaceho?

Človek je vyzývaný, aby prijal Božie slovo, aby mu dôveroval a podľa neho sa správal. Ježiš Kristus vyzýval: „Verte v Boha a vo mňa!“ (Ján 14,1). On zvestoval, že „...aby nikto nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v Neho“ (Ján 3,16). Následky neviery sa prejavili vo všetkých dôsledkoch: „Preto som vám povedal, že zomriete vo svojich hriechoch. Lebo ak neuveríte, že Ja Som, zomriete vo svojich hriechoch“ (Ján 8, 24)

„Teda viera je z počúvania a počúvanie cez slovo Ježiša Krista.“ (Rímskym 10,17)

242. K čomu napomáha viera?

Viera v Ježiša Krista je predpokladom pre spásu:

- že Boh sa zmieri s hriešnikom,
- že človek sa môže stať Božím dieťaťom (porov. Ján 1,12),
- že človek môže dôjsť do večného spoločenstva s Bohom.

„Bez viery nie je možné ľúbiť sa Bohu...“ (Židom 11,6)

243. Čo je myslené „dejinami spásy“?

V Svätom Písme sa pojem „spása“ používa v zmysle „záchrana“, „uchovanie“ a „vykúpenie“. „Dejinami spásy“ sa rozumie konanie Boha, ktorý dáva ľuďom možnosť dôjsť ku spásu.

244. Čo je myslené „plánom spásy“?

Udalosti od upadnutia do hriechu až po nové stvorenie sú označované ako Boží „plán spásy“. My, ľudia, nepoznáme Boží plán spásy v celej plnosti, ale môžeme z priebehu dejín spásy poznať Boží zámer, ako chce ľuďom pomôcť.

245. Aký je priebeh dejín spásy?

Spôsob a miera spásy sú v jednotlivých úsekoch dejín spásy rozdielne. Nad všetkým je Božia vôľa záchrany, ktorá platí pre všetkých ľudí v akejkoľvek dobe.

246. Na čo bola zameraná nádej na spásu v čase Starého zákona?

Nádej na spásu v čase Starého zákona bola najprv zameraná na záchranu z pozemskej biedy a zajatia. Postupne sa vzťahovala nádej na spásu Izraela stále zreteľnejšie na očakávaného Mesiáša.

247. V čom spočíva spása?

Ježiš Kristus je pôvodcom večnej spásy: „A stal sa pôvodcom večného spasenia, keď prešiel v dokonalosť k dobru všetkých, ktorí Ho poslúchajú“ (Židom, 5,9). On je jediným sprostredkovateľom medzi Bohom a človekom (porov 1Timotej 2,5). V Skutkoch apoštolov sa svedčí: „A nieto spasenia v nikom inom, lebo nebolo dané pre ľudí iné meno pod nebom, v ktorom by sme mali dôjsť spasenia.“

Ježiš Kristus je Spasiteľ zoslaný Bohom, Vykupiteľ, ktorý zvíťazil nad hriechom. V ňom nájde človek spásu za chyby, ktoré spôsobil hriech: obeť, ktorú Ježiš Kristus priniesol na kríži, umožňuje oslobodenie od hriechu a zrušenie odlúčenia od Boha.

„Sprostredkovateľ“: Ježiš Kristus je na jednej strane sprostredkovateľom v zmysle zmierovateľa medzi Bohom a človekom. To znamená, že zastupuje človeka pred Bohom a Boha pred ľuďmi. Je orodovník ľudí pred Bohom a ľudí zoznamuje s Božou vôľou. Na druhej strane je „sprostredkovateľ“ cesty spásy; privádza človeka naspäť do spoločenstva s Bohom.

„Jeden je totiž Boh, aj jeden Prostredník medzi Bohom a ľuďmi, človek Ježiš Kristus, ktorý dal seba za všetkých ...“ (1Timoteovi 2,5,6)

248. Kto môže dosiahnuť spásu?

Spása je ponúknutá všetkým ľuďom skrze Ježiša Krista, a ako živým, tak aj mŕtvym.

249. V ktorom úseku Božieho plánu spásy žijeme my?

Žijeme v časovom úseku Božieho plánu spásy, v ktorom sa zhromažďuje náboženská obec - nevesta a pripravuje sa na opätovný príchod Ježiša Krista. K tomu sprostredkujú apoštoli spásu zvestovaním Božieho slova a udeľovaním sviatostí.

➤ *Spoločenstvo Kristovej nevesty*: pozri otázky 455,557,561 a ďalšie

250. Ako sa môže dnes dosiahnuť spása?

Nikto nemôže dosiahnuť spásu sám od seba. Človek môže dosiahnuť spásu tým, že verí v Ježiša Krista a na seba nechá pôsobiť to, čo Ježiš Kristus dal človeku pre spásu: sviatosti a Božie slovo.

➤ *Sviatosti*: pozri otázky 472 a ďalšie

251. Akú spásu zažije spoločenstvo Kristovej nevesty pri Jeho opätovnom príchode?

Spoločenstvo Kristovej nevesty sa pri Jeho opätovnom príchode prostredníctvom svadby v nebi dostane do večného spoločenstva s Bohom.

252. Kedy sa naplní Boží plán spásy?

Podľa Svätého písma sa Boží plán spásy naplní novým stvorením.

253. Na čom sa zakladá vyvolenie Bohom?

Vyvolenie je založené na Božej vôli. Rozhodnutie Boha nemôže nikto ovplyvniť.

254. Prečo si Boh niekoho vyvolí?

Boh povoláva jednotlivcov alebo skupiny z ľudí, pretože s nimi má istý zámer. Berie ich tým na zodpovednosť.

255. Existujú v Starom zákone príklady na vyvolenia?

Áno, už pri stvorení sa zdôrazňuje Božie vyvolenie: Boh si zo všetkých svojich bytostí vyvolil človeka a dal mu poverenie, aby si podmanil zem.

Mnoho ďalších príkladov pre vyvolenie možno nájsť v Starom zákone:

- Noe bol vyvolený, aby postavil archu.
- Abrahám, Izák a Jakub boli vyvolení k tomu, že prostredníctvom nich budú požehnané všetky pokolenia zeme.
- Mojžiš bol k tomu vyvolený, aby vyviedol ľud Izraela z egyptského otroctva a Jozua bol vyvolený k tomu, aby priviedol národ do zaslúbenej zeme.
- Aj izraelský národ bol vyvolený: „Lebo ty si Hospodinovi, svojmu Bohu, svätým ľudom. Teba si vyvolil Hospodin, tvoj Boh, aby si Mu bol vlastným ľudom medzi všetkými národmi, ktoré sú na zemi. Nie preto sa Hospodin priklonil k vám a vyvolil si vás, žeby ste boli väčší ako všetky národy – veď vás bolo najmenej zo všetkých národov – ale preto, že vás Hospodin miloval ...“ (porov. 5Mojžiš 7, 6-8).

256. Existujú v Novom zákone príklady pre vyvolenia?

Ježiš si vyvolil zo zástupu svojich učeníkov apoštolov a vyslal ich do sveta s poverením, aby učili a krstili. Tým sa vyvolenie nestalo ohraničené len pre izraelský národ, ale vzťahuje sa na všetkých, ktorí veria v Ježiša Krista, aj na Židov, aj na pohanov. Tak je ľud Nového zákona vyvolený Bohom (porov. 1Peter 2,9).

Peter bol vyvolený k osobitnej službe v cirkvi, k Petrovmu povereniu.

➤ **Petrove poverenie:** pozri vysvetlenie k otázke 457

Pohanmi boli v časoch Starého zákona označovaní všetci, ktorí nepatrili k izraelskému národu, teda ľudia, ktorí neslúžili Bohu Abrahámu, ale iným bohom. Aj v Novom zákone boli Nežidia označovaní ako „pohania“, či boli pokrstení alebo nie.

257. Existuje nárok na vyvolenie Bohom?

Nie, nikto nemá nárok na vyvolenie Bohom, lebo ono je založené na slobodnom Božom rozhodnutí .

Vyvolenie sa nedá pochopiť ľudským uvažovaním.

258. Čo znamená vyvolenie z pohľadu evanjelia?

Z pohľadu evanjelia je vyvolenie darom Božej lásky. Človek má dar slobody rozhodovania a záleží na ňom , či tento dar prijme, alebo ho odmietne.

Vyvolenie Bohom neznamená, že by bolo vopred určené , ako človek bude jednať.

259. K čomu vedie prijatie vyvolenia?

Boh vyvolil človeka k jeho vlastnej spáse, ale aj k spáse iných. Keď si Boh vyvolí človeka, sú s tým spojené úloha a zodpovednosť. Prijatie vyvolenia vo viere znamená dôsledne nasledovať Ježiša Krista, pôvodcu spásy, teda svoj život si usporiadať podľa evanjelia. To znamená, že sa nám dostane Božieho požehnania.

Vyvolenie má účinky pre budúcnosť: Keď Ježiš Kristus nastolí ríšu pokoja, kráľovské kňazstvo zvestuje všetkým ľuďom posolstvo o spáse v Kristovi.

Vyvolení sú tí ľudia, ktorí majú účasť na prvom vzkriesení.

➤ *Spása: pozri otázku 243*

➤ *Kráľovské kňazstvo: pozri otázku 577*

➤ *Prvé zmŕtvychvstanie: pozri otázky 574, 575*

260. Čo je požehnanie?

Požehnanie je prejav Božej náklonnosti, ktorý si nik nemôže zaslúžiť. Byť požehnaným znamená, prijať od Boha dobrodenie. Požehnanie má v sebe Božiu silu a je prísľubom, že Boh nám daruje pomoc a sprevádzanie. Protikladom požehnania je preklatie.

261. Ako sa dosiahne požehnanie a ako sa uskutoční?

Boh sprostredkúva svoje požehnanie častokrát cez ľudí, ktorí sú Ním k tomu poverení . Nikto sa nemôže pozhnať sám.

Požehnanie sa prejaví , keď sa prijme vo viere. Či bude mať trvalý účinok , záleží aj od postoja a zmeny myslenia požehnaného.

Požehnanie je Boží dar, ktorý sa môže neustále obnovovať . Požehnanie sa môže cez požehnaného vzťahovať aj na budúce generácie.

262. Ako sa prejavuje Božie požehnanie v stvorení?

Boh požehnal všetky bytosti a do celého života vložil zákon rozmnožovania. On zveril človeku stvorenie a požehnal ho pre úlohy s tým spojené. Toto Božie požehnanie sa prekliatím hriechu stalo síce obmedzené vo svojom účinku, ale nie zrušené. Boh ho obnovil po potope.

Čo toto požehnanie zahŕňa, je zreteľne vyjadrené v Božom prísľube: „Dokiaľ však zem trvať bude, sejba ani žatva, chlad ani horúcosť, leto ani zima, deň ani nebolo nikdy neprestanú“ (1Mojžiš 8,22).

V Novom zákone sa o požehnaní stvorenia píše: „Veď zem, ktorá vpíja dážď, často na ňu padajúci a plodí užitočnú bylinu tým, pre ktorých býva obrábaná, dostáva požehnanie od Boha“ (Židom 6,7). Toto požehnanie je pre dobro všetkých ľudí, prospieva všetkým.

„Veď On dáva vychádzať slnku na zlých aj na dobrých a posielá dážď na spravodlivých a na nespravodlivých.“ (Matúš 5, 45 b)

263. Ako sa dozvedáme o požehnaní v Starom zákone?

Prísľub o požehnaní je súčasťou Zmluvy, ktorú Boh uzavrel s Izraelom. V Starom zákone sa Božie požehnanie prejavuje predovšetkým v pozemskom blahu. K tomu patria napríklad víťazstvo v boji proti nepriateľovi, dlhý život, bohatstvo, početné potomstvo, úrodnosť krajiny.

Abrahám bol požehnaný Bohom: „Urobím ťa veľkým národom, požehnám ťa a tvoje meno zvelebím, tak sa staneš požehnaním. Žehnať budem tých, čo teba žehnajú, preklajem toho, čo tebe zlorečí a v tebe budú požehnané všetky čelade zeme“ (1Mojžiš 12,2,3).

Toto požehnanie presahuje prísľub osobného blaha. On uschopnil Abraháma, aby sa stal požehnaním pre druhých.

➤ *Starý zákon: pozri vysvetlenie k otázke 175*

264. Čo vyplývalo pre Izraelitov, keď Božie požehnanie prijali alebo odmietli?

Božie požehnanie pre Izraelský ľud záviselo od toho, či samotnému Bohu slúžil a počúval jeho prikázania alebo nie. Ak bol národ voči Bohu neposlušný, bola s tým spojená kliatba. Rozhodnutie o tom bolo v rukách národa: „Ajhľa, predkladám vám dnes požehnanie i kliatbu. Požehnanie, ak budete poslúchať prikázania Hospodina, svojho Boha, ktoré vám dnes dávam a kliatbu, ak nebudete poslúchať prikázania Hospodina, svojho Boha“ (5Mojžiš 11,26.28).

265. Od koho pochádza požehnanie v Novom zákone?

Božie požehnanie v Novom zákone pochádza od Ježiša Krista.

➤ *Nový zákon: pozri vysvetlenie k otázke 175*

266. Ako požehnával Ježiš?

Ježiš požehnával svojím slovom, zázrakmi, svojím spôsobom života. Na deti žehnajúc kladol ruky, hriešnikom odpúšťal hriechy. Najväčšie požehnanie spočíva v tom, že obetoval svoj bezhriešny život na zmierenie všetkých ľudí.

➤ *Obet' Ježiša: pozri otázky 90,99,177 a ďalšie*

267. Kde spočíva ťažisko požehnania Ježiša Krista?

Božie požehnanie, ktoré sa cez Ježiša Krista stalo dostupným, má podstatu v duchovne. O tom sa píše v liste Efezským 1,3: „Požehnaný Boh a Otec Pána nášho Ježiša Krista, ktorý nás v nebeských veciach požehnal v Kristovi Ježišovi všetkým duchovným požehnaním.“

268. Čo obsahuje toto duchovné požehnanie?

Toto požehnanie obsahuje okrem iného:

- vyvolenie pred stvorením sveta (porov. Efezským 1,4),
- vykúpenie a odpustenie hriechov (porov. Efezským 1,7),
- nahliadnutie do Božej vôle (porov. Efezským 1,9),
- predurčenie dedičstva budúcej slávy (porov. Efezským 1,11),
- poznanie Božej pravdy v evanjeliu (porov.: Efezským 1,13),
- sväté zapečatenie darom Ducha Svätého (porov. Efezským 1,13).

269. Ako sa môže dosiahnuť požehnanie a ako sa má s ním zaobchádzať?

Mnohé Božie požehnania sa sprístupňujú veriacim pri bohoslužbách. Aj obeť pri naša požehnanie – to je základná skúsenosť kresťana.

Človek je vyzývaný, aby sa za Božie požehnanie modlil a aby sa správal tak, aby ho bol hoden.

Veriaci preukazuje svoju vďaku za Božie požehnanie bohabojnosťou a poslušnosťou a tie sa prejavujú v živote veriaceho.

➤ *Obet' a požehnanie: pozri otázku 738*

270. V čom spočíva plnosť požehnania?

Plnosť požehnania spočíva v tom, aby mal človek naveky účasť na Božej sláve.

271. Dal Boh svojmu ľudu v Starom zákone nejaký zákon?

Áno, Boh dal národu Izraela zákon cez Mojžiša. Je obsiahnutý v piatich knihách Mojžiša a volá sa „Mojžišov zákon.“ Jeho podstata je zhrnutá v Desiatich prikáz-

niach. Rovnako súčasťou Mojžišovho zákona je prikázanie: Milovať Boha a blížneho.

272. K čomu slúži Mojžišov zákon?

Mojžišov zákon usmerňuje konanie človeka tak, aby našlo zaľúbenie u Boha. Je to Bohom daná pomoc človeku, ukazuje mu cestu k dobru a pomáha odmietať zlo.

„Hospodin ti oznámil, človeče, čo je dobré a čo žiada od teba: len zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojím Bohom.“ (Micheáš 6,8)

273. Ako je hodnotený Mojžišov zákon v časoch Starého zákona?

V časoch Starého zákona platil Mojžišov zákon v izraelskom národe ako najvyššie a záväzné nariadenie. Bol chápaný ako cesta ku spásu. Vychádzalo sa z toho, že človek dodržiavaním tohto zákona sa stane Bohu milý a bude Bohom prijatý.

274. Ako sa hodnotí Mojžišov zákon z pohľadu evanjelia?

Mojžišov zákon z pohľadu evanjelia nie je cestou ku spásu. Ale ukazuje cestu, ktorá ku spásu vedie: Ježiša Krista.

Nikto nemôže dodržať celý zákon. Preto nie je možné, aby človek dosiahol spásu vlastným snažením. Človek si musí uznať: „Som hriešny a potrebujem odpustenie hriechov.“ Odpustenie hriechov však predpokladá vieru v Ježiša Krista.

➤ *Spása, dosiahnutie spásy: pozri otázky 243, 248 a ďalšie*

275. Čo je obsahom evanjelia?

Obsahom evanjelia je konanie Boha v Ježišovi Kristovi pre spásu ľudí. Evanjelium zahŕňa všetko, čo Ježiš učil a čo sa týka jeho osoby od narodenia až po smrť na kríži, jeho zmŕtvychvstanie a opätovný príchod. V evanjeliu je zreteľné, že Ježiš Kristus je jediná cesta ku spásu.

276. Ako sa ešte pomenúva evanjelium?

Evanjelium sa pomenúva aj ako „slovo o kríži“ (1. list Korinským 1,18) a „slovo o zmierení“ (2. list Korinským 5,19).

277. V akom vzťahu je zákon a evanjelium?

Zákon i evanjelium – obe poukazujú na Božiu vôľu, aby sa pomohlo hriešnikovi ku spásu.

Zákon poukazuje predovšetkým na príkazy a zákazy, ktoré by viedli človeka k takému správaniu, aby u Boha našiel zalúbenie. Jediný človek, ktorý tento zákon naplnil, bez jeho prekročenia, je Ježiš Kristus: „Nemyslite si, že som prišiel zrušiť zákon alebo prorokov; neprišiel som zrušiť, ale naplniť“ (Matúš 5, 17).

To vždy platné a nutné z Mojžišovho zákona zhrnul Ježiš Kristus v zákone Božej lásky a lásky k blížnemu: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou myslou...Budeš milovať blížneho ako seba samého“(Matúš 22, 37.39).

Po svojom zmŕtvychvstaní vysvetlil učeníkom, že v ňom sa naplnilo všetko, čo je napísané v Mojžišovom zákone, v prorokoch a v žalmoch (porov. Lukáš 24,44).

Z toho vyplýva: Kristus je naplnením a súčasne cieľom zákona. Predstava v Starom zákone, že zákon je cestou k spásu, sa skončila Ježišom Kristom. Ježiš uložil novú cestu, cestu milosti.

„Koniec zákona je totiž Ježiš Kristus, aby sa spravodlivosti dostalo každému veriacemu.“ (Rímskym 10,4)

278. Ktoré sú základné predpoklady ponúkané v evanjeliu, aby človek dosiahol milosť?

Najprv si musí človek uznať, že je hriešny a vierou musí priznať, že zmierenie hriešnika s Bohom je možné len skrze Ježiša Krista a hriešnik môže dospieť spravodlivosti cez vieru v Ježiša Krista, ktorá platí pred Bohom: „Tak ako vinou pádu jedného došlo k zatrateniu všetkých ľudí, tak zásluhou jedného ospravedľujúceho skutku došlo k životodarnému ospravedlneniu všetkých ľudí“ (Rímskym 5,18).

Spravodlivosť pred Bohom / ospravedlnenie: Byť pred Bohom spravodlivý, teda dosiahnuť ospravedlnenie znamená: Veriaci je prijatý Bohom. Boh prijme hriešnika, daruje mu milosť a odpustenie.

279. V akom vzťahu sú dobré skutky ľudí a ich spása?

Spásu si nemožno zaslúžiť dobrými skutkami, ona pochádza jedine z milosti Krista. K tomu je potrebná viera v Ježiša Krista.

Dobré skutky sú prejavom živej viery. Tak sa má človek na základe svojej viery snažiť o posvätnú premenu, ktorá sa prejaví aj v jeho skutkoch.

„Lebo zjavila sa milosť Božia, spásanosná všetkým ľuďom, vychovávajúca nás, aby sme sa odriekli bezbožnosti a svetských žiadostí a mierne, spravodlivo a pobožne žili na tomto svete, očakávajúc blahoslavenú nádej a zjavenie slávy nášho veľkého Boha a Spasiteľa Krista Ježiša, ktorý sa vydal za nás, aby nás vykúpil zo všetkej neprávosti a očistil vzácny ľud, horeiaci za dobré skutky.“ (Titovi 2, 11-14)

Časť 5

PRIKÁZANIA

5

5 PRIKÁZANIA

280. K čomu slúžia Božie prikázania?

Boh dal ľuďom prikázania. V nich zvestuje svoju vôľu pre blaho všetkých ľudí. V prikázaniach je vyjadrené, ako si má človek vytvoriť vzťah k Bohu. Prikázania sú aj základom pre dobré vzájomné spolunažívanie medzi ľuďmi.

281. Akým postojom má človek nasledovať Božie prikázania?

Kto vo viere vyznáva Boha ako všemohúceho, vševiediaceho a milujúceho, pýta sa na Jeho vôľu a snaží sa svoje zmýšľanie a konanie usporiadať podľa Božej vôle, teda podľa Jeho prikázaní.

Poznaním, že Boh dal prikázania z lásky k človeku, sú prikázania plnené nie zo strachu pred trestom, ale z lásky k Bohu.

282. Čo je najväčšie prikázanie?

Na otázku o „najvyššom prikázaní v zákone“ odpovedal Ježiš dvomi citátmi z Mojžišovho zákona: „Odpovedal mu: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou myslou. To je veľké a prvé prikázanie. A druhé je mu podobné: Milovať budeš blížneho ako seba samého. Na týchto dvoch prikázaniach sa zakladá celý zákon aj proroci“(Matúš 22, 36-40). Prikázanie milovať Boha a blížneho sa volá aj „dvojité prikázanie lásky“.

➤ *Láska k blížnemu: pozri aj otázku 155*

283. Na čom sa zakladá láska človeka k Bohu?

Láska človeka k Bohu sa zakladá na láske Boha k človeku. Človek chce túto lásku opätovať: „My milujeme, lebo On prv miloval nás“(1Ján 4, 19).

284. K čomu vyzýva prikázanie Božej lásky a čo vyžaduje?

Láska k Bohu má formovať charakter človeka a určovať jeho správanie.

Milovať Boha je prikázanie, ktoré sa dotýka celého človeka a vyžaduje jeho plné nasadenie: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého srdca a z celej duše a z celej mysle a z celej sily“(Marek 12, 30). To znamená bezpodmienečné odovzdanie sa Bohu.

285. Ako znie prikázanie lásky k blížnemu?

„Miluj blížneho ako seba samého“(Marek 12,31; porov. 3Mojžiš 19,18).

286. K čomu vyzýva prikázanie lásky k blížnemu?

Prikázanie vyzýva k tomu, aby sme sa so všetkými ľuďmi stretali v láske. Sebecstvu sú stanovené presné hranice.

V podobenstve o milosrdnom Samaritánovi (porov. Lukáš 10,25-37) Ježiš názorne vysvetlil, čo znamená láska k blížnemu, byť milosrdným a podľa toho aj konať.

Ako dôsledne to Ježiš myslel, vyplýva z Jeho požiadavky milovať aj nepriateľa.

„Počuli ste, že sa hovorí: Miluj svojho blížneho (3Možiš 19,18) a nenáviď svojho nepriateľa. Ale je vám hovorím: Milujte vašich nepriateľov a modlite sa za tých, ktorí vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho otca, ktorý je v nebesiach.“ (Matúš 5, 43-45)

287. Kto je „blížny“?

Na príklade milosrdného Samaritána je ukázané: blížny je ten, kto potrebuje pomoc. Blížny je voči druhým ten, kto pomáha. Blížnym teda môže byť každý človek, s ktorým prichádzame do styku.

288. Povedal Ježiš ešte viac o láske k blížnemu?

Ježiš podobenstvom o milosrdnom Samaritánovi dal základ láske k blížnemu, ktorý zhrnul v „Zlatom pravidle“.

Pojem „**Zlaté pravidlo**“ bolo ovplyvnené výpoveďou Matúša 7, 12 už v 17.storočí v Európe. „Zlaté pravidlo“ je dnes veľmi rozšírený princíp spoluzitia ľudí aj mimo kresťanstva.

289. Čo znamená „Zlaté pravidlo“?

„Zlatým pravidlom“ sa rozumejú slová Ježišovej reči na vrchu: „Pretože čokoľvek chcete, aby vám ľudia činili, čiňte im aj vy; lebo to je zákon a j proroci“ (Matúš 7, 12).

290. Ako sa má prejaviť láska k blížnemu v náboženskej obci?

To, čo učil Ježiš svojich apoštolov, platí i pre náboženskú obec: „Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa vzájomne milovali; ako som vás ja miloval, ... Podľa toho poznajú všetci, že ste moji učeníci, keď sa budete vzájomne milovať“ (Ján 13, 34.35). Táto požiadavka Ježiša na svojich učeníkov prekračuje „Zlaté pravidlo“.

Prikázanie lásky k blížnemu, pomoc blížnemu a pomoc v ťažkých situáciách sa má prejaviť predovšetkým v náboženskej obci: „A tak teda dokiaľ máme čas, čiňte dobre všetkým, ale najmä domácim viery“ (Galatským 6,10). Všetci, ktorí patria do náboženskej obce, majú za úlohu stretať sa s ostatnými v úprimnom súciení, v priateľstve, v pokore, vľúdnosti a trpezlivosti.

291. Ako účinkuje „vzájomná láska“ v náboženskej obci?

Vzájomná láska nás uschopňuje k tomu, aby sme bratov a sestry prijali takých, akí sú (porov. Rímskym 15,7) a chráni nás pred nezmieriteľnosťou, predsudkami a pohrdaním. Láska je silou ktorá posilňuje súdržnosť v náboženskej obci, prebúdza súcit a porozumenie s druhými a podporuje ochotu pomáhať.

Z „Hymny lásky“: „Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá, nezávidí, láska sa nevystatuje a nenadáva; nie je neslušná, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nezmyšľa zle, neraduje sa z nepravosti, ale teší sa s pravdou; všetko znáša, všetkému verí, všetkého sa nádejá, všetko pretrpí.“ (1Korinským 13,4-7)

292. Ako znie Desat' prikázaní?

Prvé prikázanie: „Ja som Pán, Boh tvoj! Nebudeš mať iných bohov okrem mňa, aby si sa im klaňal.“

Druhé prikázanie: „Nevezmeš meno Božie nadarmo.“

Tretie prikázanie: „Pamätaj, aby si deň sviatočný svätil.“

Štvrté prikázanie: „Cti otca svojho i matku svoju.“

Piate prikázanie: „Nezabiješ.“

Šieste prikázanie: „Nezosmilniš.“

Siedme prikázanie: „Nepokradneš.“

Ôsme prikázanie: „Neprieriekaš krivého svedectva proti blížnemu svojmu.“

Deviate prikázanie: „Nepožiaď dom svojho blížneho.“

Desiate prikázanie: „Nepožiaď manželku blížneho svojho, ani nič, čo jeho je.“

Označenie „Desat' prikázaní“ príp. „Dekalog“ je odvodené od biblickej formulácie „Desat' slov“(„deka logoi“) v 2Mojžiš 34,28 a v 5Mojžiš 10,4. Biblia stanovuje počet prikázaní na desať, ale jednako ich nečísľuje. Zaužívaný spôsob počítania v novoapoštolskej cirkvi vychádza z tradície zo štvrtého storočia po Kristovi.

293. Komu bolo daných Desat' Božích prikázaní?

Boh dal Desat' prikázaní cez Mojžiša národu Izraela na hore Sinaj (porov. 2Mojžiš 19 a 20). Boli napísané na kamenných tabuliach.

294. Aký význam malo Desat' prikázaní pre národ Izraela?

Desat' prikázaní usmerňovalo správanie Izraelitov voči Bohu, ako aj voči sebe navzájom. Zvestovanie Desatoro Božích prikázaní patrí k zmluve, ktorú Boh uzavrel s izraelským národom. Dodržiavanie prikázaní bola povinnosť a bola Bohom požehnaná. Práve deti v izraelskom národe sa učili prikázania naspamäť. Až dodnes si prikázania zachovali v židovstve svoj veľký význam.

„Vtedy vám oznámil svoju zmluvu – desať výrokov – ktorú vám prikázal plniť. Napísal ju na kamenné dosky“ (5Mojžiš 4,13)

295. Vyjadrovali sa Ježiš a jeho apoštoli k Desiatim Božím prikázaniam?

Áno, Ježiš potvrdil Desať Božích prikázaní. Niektoré dokonca tak sprísnil, že im dal nový, hlbší zmysel a ich pôvodnú platnosť rozšíril.

Jeho apoštoli nakoniec upozornili, že práve prekročenie jedného jediného prikázania znamená prekročenie celého zákona.

„Lebo keby niekto celý zákon zachoval, ale previnil by sa v jednom (prikázaní), previnil sa proti všetkým (Jakub 2,10).

„Počuli ste, že otcom bolo povedané (2.Mojžiš 20,13; 21,12): Nezabiješ; kto by však zabil, prepadne súdu. Ale ja vám hovorím: Každý, kto sa hnevá na brata, prepadne súdu... (Matúš 5, 21.22).

„Počuli ste, že bolo povedané: Nescudzoložíš! Ale ja vám hovorím: Každý, to žiadostivo pazerá na ženu, už scudzoložil s ňou v srdci“. (Matúš 5, 27.28)

296. Pre koho platí Desatoro Božích prikázaní?

V Desatoro Božích prikázaniach sa Boh obracia na všetkých ľudí. Každý nesie voči Bohu zodpovednosť za to, ako sa správa a ako vedie svoj život.

297. Ako sa javia Božie prikázania vo vzťahu k štátnym zákonom?

Božie prikázania sú nad štátnymi zákonmi. Rozhodujúcim je, či sa porušili Božie prikázania, len Božia vôľa a nie vôľa zákonodarcu.

298. Čo znamená porušenie Božích prikázaní?

Každé porušenie voči Božiemu prikázaniu je hriech. Hriechy robia človeka pred Bohom vinným. Miera viny spôsobená hriechom môže byť rôzna.

Boh sám určí, aká veľká je vina. V jednotlivých prípadoch sa môže stať, že z hriechu nevznikne vina voči Bohu.

➤ *Vzťah hriechu a viny: pozri otázku 230 a vysvetlenie k otázke 230*

299. Ako sa naplní celý zákon?

Boh a absolútna láska k blížnemu by znamenali dodržanie celého zákona (porov. Rímskym 13, 8-10). Ale to bolo možné len Ježišovi Kristovi.

➤ *Zákon: pozri otázky 138,271a ďalšie*

300. Ako znie prvé prikázanie?

„Som Pán, tvoj Boh. Nebudeš mať žiadnych iných Bohov okrem mňa.“

301. Čo znamená prvé prikázanie?

Prvé prikázanie znamená, že Boh je Pánom nad všetkým. Jedine Jemu, Stvoriteľovi všetkých vecí prináleží zbožňovanie a úcta. A byť poslušný voči Jeho vôli.

302. Aký význam má prvé prikázanie v Starom zákone?

V krajinách okolo Izraela vládlo mnohobožstvo. Prvým prikázanim Boh zreteľne vyjadril, že je jediným Bohom.

Len Jemu sa má slúžiť. „Počuj Izrael! Hospodin, náš Boh, je jediný Hospodin. Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou silou“ (5Mojžiš 6,4,5).

➤ **Monoteizmus:** pozri vysvetlenie k otázke 53

Pojem „**polyteizmus**“ je odvodený od gréckych slov „poly“ a „theos“, ktoré znamenajú „veľa“ a „Boh“ a je za mnohobožstvo, teda za uctievanie viacerých Bohov.

Sám kráľ Šalamún sa obrátil, až keď bol starý, od živého Boha a obetoval božstvu Moábcov a Ammóncov (porov. 1.Kniha kráľov 11,7,8)

303. Čo znamená zákaz uctievania iných bohov?

Akékoľvek uctievanie alebo zbožňovanie všetkého, čo ľudia považujú za božské okrem Boha, Stvoriteľa, je hriech. K tomu sa ráta uctievanie živočíchov, prírodných javov, predmetov, skutočných alebo vymyslených duchovných bytostí.

Toto je proti prvému prikázaniu, napríklad považovať za boha sochy, figúry zvierat, kamene, amulety ako aj súhvezdia, hory, stromy a oheň, búrku, atď.

Aj zhotovenie a zbožňovanie zlatého teľaťa bolo v časoch Starého zákona porušením voči tomuto Božiemu prikázaniu: „Všetok ľud si postříhal zlaté náušnice, čo mali v ušiach a priniesol ich Áronovi. On to prijal z ich rúk, sformoval to rydlom a urobil z toho zlaté teľa. Oni povedali: Izrael, toto sú tvoji bohovia, ktorí ťa vyviedli z Egypta (porovnaj 2Mojžiš 32,3,4)

304. Ako pochopiť zákaz, že sa zhotovujú zobrazenia a uctieujú sa?

V 2Mojžiš 20,4,5 sa zakazuje zhotovovať podobu toho, čo stvoril Boh: „ Neurobíš si vyrezávanú modlu ani podobu ničoho, čo je na nebi hore, čo je na zemi dolu , alebo čo je vo vode pod zemou! Nebudeš sa im klaňať ani im slúžiť...!“

Zákaz zhotovovať zobrazenia a uctievať ich sa musí vidieť v súvislosti, že sú to len modly a sochy, ktoré boli uctievané a zbožňované ako božstvo.

305. Zakazuje sa nám zhotovovať obrazy alebo fotografovať?

Nie, nie je zakázané vyhotoviť obrazy, sochy, fotografie alebo filmové stvárnenie. Takéto výtvory však nesmú byť uctievané a zbožňované.

306. Čo znamená prvé prikázanie v Novom zákone?

Prvé prikázanie oznamuje, že je len jeden Boh. A to je trojjediný Boh: Otec, Syn, Duch Svätý. V Novom zákone sa prvé prikázanie nevzťahuje len na Boha Otca, ale aj na Ježiša Krista a Ducha Svätého.

➤ **Tritinitát:** pozri otázky 61 a ďalšie

307. Čo znamená prvé prikázanie pre nás dnes?

Prvé prikázanie nás vyzýva, aby sme si Boha uctievali z lásky. Uctievanie Boha sa deje v zbožňovaní, poslušnosti a v bohabojnosti. To nie je výraz strachu, ale pokory, lásky a dôvery v Boha.

Platí, aby sme Boha prijali tak, ako sa zjavil na svete, teda v Ježišovi Kristovi (porov. Ján 14,9).

Previnením voči prikázaniu je, ak sa človek v moci, pocte, peniazoch, idoloch alebo aj vlastnou osobou chce rovnať Bohu, aby sa mu všetko podriadilo. Rovnako sa proti prvému prikázaniu previnuje, keď si vytvára predstavy o Bohu podľa vlastných priání a názorov. Tak isto sa previnuje voči prikázaniu, keď vidí bohov v sochách, stromoch, prírodných javoch, atď. Konanie voči prvému prikázaniu sa prejavuje ako satanizmus, veštenie, mágia, bosoráctvo, vyvolávanie duchov alebo zaklínanie.

Pojem „**mágia**“ pochádza z gréčtiny a znamená v preklade: „čarovanie“, „klam“.

K mágii patrí predstava, že cez isté konanie (rituály) alebo slová (čarovné formulky) sa ovplyvnia ľudia, zvieratá, udalosti a predmety, alebo sa môžu ovládať. Často je dávaná mágia do súvislosti so zlom.

Veštcí sú ľudia, ktorí sú presvedčení, že môžu vidieť resp. predpovedať budúcnosť. Svoje veštenie vykonávajú na základe tajomných znakov, ktoré patrične vyložia. V časoch Starého zákona bolo veštenia na kráľovskom dvore bežnou praxou, no v izraelskom národe to bolo prísne zakázané.

Vyvolávanie duchov mŕtvych je zvláštnou formou veštenia. Je to snaha nadviazať kontakt s mŕtvymi a opýtať sa ich na záležitosti v budúcnosti. (Porov. 1Samuel 28,3a ďalšie)

„Vzdávajte česť nášmu Bohu!“ (5Mojžiš 32,3)

308. Ako znie druhé prikázanie?

„Nevezmeš meno Hospodina, svojho Boha, nadarmo. Lebo Hospodin nenechá bez trestu toho, kto by vzal Jeho meno nadarmo.“

309. Čo znamená druhé prikázanie?

Druhé prikázanie napomína, aby sa udržiavalo všetko v úcte, čo súvisí s Bohom a Jeho menom.

310. Aký význam má druhé prikázanie v Starom zákone?

Keď sa Boh zjavil Mojžišovi v horiacom trňovom kre, nechal sa mu poznať menom: „Som, ktorý som“. Tu nie je meno len označením rozdielnosti, ale meno popisuje aj podstatu jeho nositeľa. Tým Boh zvestuje, že je nezameniteľný a večný. Jednotliví ľudia zažívajú Boha rôzne, predsa Boh zostáva nemenlivý.

Podstaty a majestátu Boha sa nemožno na žiaden spôsob dotknúť. Židia z hlbokéj úcty k Bohu jeho meno: „Som, ktorý som“ (hebrejsky: „ Jahve“) vôbec nevysslovujú. Odmietajú tak každé – aj neúmyselné – zneučtenie Božieho mena.

„ Boh hovorí Mojžišovi: SOM, KTORÝ SOM. Riekol ďalej: Tak povedz Izraelitom, poslal ma k vám SOM. (2Mojžiš 3,14)

311. Aký význam má druhé prikázanie v Novom zákone?

Ľudia majú o Bohu hovoriť s láskou, úctou a s vedomím zodpovednosti.

Keď Ježiš učil modliť sa, žiadal, aby Boha oslovili „Otec, ktorý si na nebesiach“ (porov. Matúš 6,9).

Keď Ježiš v modlitbe povedal: „Ja som im oznámil tvoje meno“ (Ján 17, 26), ozrejnil tým podstatu Boha, teda lásku (porov. 1Ján 4, 16).

312. Čo znamená druhé prikázanie pre nás dnes?

Všetko, čo súvisí s Bohom a Jeho menom, máme zachovávať v úcte. To platí pre naše myslenie, reč a spôsob života.

Ako kresťania sme menu Pána Ježiša Krista obzvlášť zaviazaní. Ako Božie deti, ktoré nosia meno Otca a Syna, máme veľkú zodpovednosť považovať Božie meno za sväté.

313. Ako by sa mohlo Božie meno zneučtiť?

Hrubé zneučtenie Božieho mena je rúhaním sa Bohu, pri ktorom je Boh vedome vysmievaný a hanený. A kto Božím menom nadáva, alebo sa odvoláva na Boha a pritom klame, zneučtuje Božie meno. Už len ľahkovážne použitie označenia „Bože“, Ježiš Kristus“ alebo „Duch Svätý“ je v uvoľnenej reči či vtipe previnením voči druhému prikázaniu.

V priebehu dejín ľudia častokrát **zneužívali Božie meno k tomu**, aby sa obohatili, viedli vojny napr.. križiacke výpravy), aby diskriminovali iných ľudí, aby ich mučili a zabíjali – všetko v mene Božom.

314. Aký následok má previnenie sa voči druhému prikázaniu?

Ako jediné prikázanie obsahuje toto hrozbu trestu v prípade jeho porušenia. V čom spočíva trest, o tom Biblia nepojednáva. Pre nás nech je motiváciou toto prikázanie dodržiavať, predovšetkým lásku k Bohu a bohabojnosť a nemať strach z trestu.

315. Je prísaha pod odvolaním sa na Boha previnením voči druhému prikázaniu?

Ježiš v kázni na vrchu prísahu zakázal. Týmto sa rozumie, že to platí pre nerozvážnu prísahu v bežnom živote, ale nie pre prísahu napr. pred súdom.

Kto pri predpísanej prísaznej formulke je vyzvaným svedkom („Tak mi Pán Boh pomáha!“), aby dosvedčil svoju povinnosť k hodnovernosti pred Bohom, verejne sa vyznáva zo svojej viery v všemohúceho a vševéduceho Boha.

316. Ako znie tretie prikázanie?

„Pamätaj, že máš sviatočný deň svätiteľ.“

317. Čo znamená tretie prikázanie?

Tretím prikázáním sa vyzýva k tomu, aby jeden deň v týždni bol oddelený od ostatných, aby si človek uctil Boha a zapodieval sa Jeho slovom. Pre kresťanov je to nedeľa – deň, kedy Ježiš Kristus vstal z mŕtvych.

318. Čo znamená tretie prikázanie v Starom zákone?

Boh v siedmy deň svojho Stvorenia odpočíval a svätiteľ ho. Deň odpočinku je sviatočný deň, aby sme Bohu ďakovali za Jeho stvoriteľské dielo a uctili si ho.

Boh označil práve pre odovzdaním zákona na Sinaji „sabbat“ ako deň, ktorý sa má svätiteľ. Počas putovania izraelského národa púšťou Mojžiš zvestoval. „To je, o čom hovoril Hospodin; zajtra je sviatok odpočinku, Hospodinov deň sviatočného odpočinku“ (2Mojžiš 16,23).

Cez sabbat si mal ľud Izraela oddýchnuť od práce a nerušene sa obrátiť k Bohu. Sabbat slúžil ku chvále Stvoriteľa a spomienke Izraelitov na oslobodenie z egyptského zajatia. Požehnanie bolo prislúbené všetkým tým, ktorí mali sabbat v úcte a odmietali osobné obchody a „prázdne klebety“ (porov. Izaiáš 58, 13.14).

319. Čo znamená tretie prikázanie v Novom zákone?

Sabbat – siedmy deň v židovskom kalendári- aby sa svätiteľ, bol pre Izraelitov zákonom. Ježiš šiel na sabbat do synagógy, liečil chorých, čo bolo podľa chápania Izraelitov prácou a tým previnenie sa proti prikázaniu. Ježiš, ktorý je Pánom nad

sabatom, ukázal, že robiť dobre človeku je vyššia hodnota ako čisto formálne plnenie tretieho prikázania.

„Synagógy“ sú modlitebne, v ktorých sa židovské obce stretali k bohoslužbám už od čias babylonského zajatia. Boli to bohoslužby slova, ktoré pozostávali z modlitby, predčítavania zo Svätých písem a ich výkladu.

„Sobota bola ustanovená pre človeka a nie človek pre sobotu.“ (Marek 2,27)

320. Prečo svätia kresťania nedeľu ako „sviatočný deň“?

Kresťania slávia nedeľu ako „sviatočný deň“, lebo v nedeľu vstal Ježiš Kristus z mŕtvych. Preto je pre kresťanov svätenie nedele aj vyznaním zmŕtvychvstania Ježiša Krista.

Odkaz na význam nedele ako sviatočného dňa kresťanov nájdeme v Skutkoch apoštolov 20,7: „Keď sa prvý deň po sobote zišli na lámanie chleba, zhováral sa s nimi Pavol...“ Rovnako ako v 1. liste Korinským 16,2 je nedeľa vyzdvihnutá ako prvý deň týždňa.

321. Ako my dodržiame svätenie nedele?

Nedeľa má byť dňom odpočinku a sviatočným dňom pre dušu. My svätíme nedeľu predovšetkým tým, že pri bohoslužbách prinášame Bohu úctu, vo viere prijímame Jeho slovo, v pokání prijímame odpustenie hriechov a dôstojne vo svätosti Svätej večere prijímame telo a krv Ježiša Krista. Svätenie nedele tiež znamená, že pôsobenie bohoslužby sa prehlbuje a zostáva uchované.

Kto nemôže prísť na bohoslužbu, svätí nedeľu tak, že v modlitbe hľadá prepojenie s Bohom a náboženskou obcou. To platí napr. pre zamestnaných ako aj pre chorých, zdravotne postihnutých a pre starých ľudí.

Prikázanie Svätíť sviatočný deň vyžaduje od veriaceho, aby sa preskúšal, do akej miery dokáže zjednotiť svoje aktivity so zmyslom dňa zasväteného Pánovi.

322. Ako znie štvrté prikázanie?

„Cti otca svojho i matku svoju, aby si dlho žil na zemi.“

323. Čo znamená štvrté prikázanie?

Štvrté prikázanie sa obracia na ľudí každého veku a vyžaduje, aby sa otcovi a matke preukazovala patričná pozornosť a úcta. Je to jediné prikázanie, ktoré sľubuje odmenu.

324. Aký význam má štvrté prikázanie v Starom zákone?

Štvrté prikázanie, ako Mojžišov zákon vôbec, súvisí s putovaním Izraelitov púšťou. Starším príslušníkom príbuzenstva sa muselo pri náročnom putovaní pomáhať a tak preukazovať úctu.

Prísľub „dlhého života“ sa chápal ako blaho a pohoda v pozemskom živote.

V Izraeli sa prikázanie chápalo tiež ako nariadenie pre dospelých, aby sa starali o starnúcich rodičov a aby ich ošetrovali v chorobe.

➤ **Mojžišov zákon:** pozri otázky 272 a ďalšie

325. Aký význam má štvrté prikázanie v Novom zákone?

O dvanásťročnom Ježišovi sa píše, že sa poslušne podriadil svojej matke Márii a jej mužovi Jozefovi: „Potom šiel s nimi, prišiel do Nazareta a bol im poslušný“ (Lukáš 2,51). Obrátenie sa Ježiša k svojej matke je zreteľné, keď ju ešte v hodine smrti zveril do starostlivosti apoštola Jána (porov. Ján 19,27).

V listoch apoštola Pavla sú deti dôrazne napomínané k poslušnosti voči svojim rodičom.

326. Čo znamená štvrté prikázanie pre nás dnes?

Úlohou detí je, nezávisle od veku, aby si ctili svojich rodičov. Konkrétne uplatnenie prikázania sa dá uskutočniť rôzne, môžu sa líšiť vekom, sociálnym prostredím, spoločenským správaním.

Každá povinnosť dieťaťa byť poslušným je obmedzená upozornením apoštola Petra: „Boha treba viac poslúchať ako ľudí“ (Skutky apoštolov 5,29).

Pojmom „**sociálne prostredie**“ človeka sa myslia životné podmienky, ku ktorým patrí pôvod, rodina a príbuzenstvo, príjem a majetok, vzdelanie, povolanie a ďalšie okolnosti jeho života.

327. Ako rozumieť zaslúbeniu „dlhého života“?

Keď si deti vážia svojich rodičov z lásky a vďaky, tak si ich vysoko ctia, sú poslušné a starajú sa o nich, tak bude na nich spočívať Božie požehnanie.

V predstave ľudí v časoch Starého zákona bol „dlhý život“ vyjadrením Božieho požehnania. V Novom zákone sa Božie požehnanie prejavuje hlavne v duchovných statkoch.

Duchovné statky prichádzajú od Boha a robia veriacich „bohatými“. K duchovným statkom patria o.i. láska, trpezlivosť, radosť z Ducha Svätého, poznanie pravdy v evanjeliách, spoločenstvo Božích detí, odpúšťanie hriechov, sviatosti, nádej v naplnení a účasti na zaslúbeniach Pána.

➤ **duchovné požehnanie:** pozri otázku 268

328. Vyplyývajú zo štvrtého prikázania povinnosti aj pre rodičov?

Áno, rodičia nesú veľkú zodpovednosť za priaznivý rast a výchovu detí a majú sa svojim boholúbim správaním postarať o to, aby svojim deťom nesťažovali úctu voči sebe navzájom. Keď si rodičia neplnia tieto povinnosti, tak nemôžu očakávať od svojich detí poslušnosť.

V žiadnom prípade nemožno hovoriť o poslušnosti detí voči rodičom založenej na štvrtom prikázaní, keď vzájomný vzťah rodičov a detí je v rozpore s týmto Božím prikázaním.

329. Ako znie piate prikázanie?

„Nezabiješ!“

330. Čo znamená piate prikázanie?

Život je daný Bohom. On sám je Pánom nad životom a smrťou. Nikomu nepri náleží, aby ľudský život ukončil.

331. Aký význam má piate prikázanie v Starom zákone?

Doslovný preklad prikázania z hebrejského textu hovorí: „Nesmieš zabíjať.“ Týmto piate prikázanie zakazuje ľuďom svojvoľne zabiť. Toto sa výslovne nevzťahovalo na vojenskú službu a trest smrti.

332. Aký význam má piate prikázanie v Novom zákone?

Ježiš neobmedzil dodržiavanie tohto zákona na jeho doslovné plnenie. Ťažiskom preň bolo vnútorný postoj, zmýšľanie človeka.

Preto povedal: „Počuli ste, že otcom bolo povedané: Nezabiješ; kto by však zabil, prepadne súdu. Ale ja vám hovorím: Každý, kto sa hnevá na brata, prepadne súdu“ (Matúš 5,21.22). V 1. liste Jána 3,15 sa dopĺňujúco píše: „Každý, kto nenávidí brata, je vrah.“

333. Aký znamená piate prikázanie pre nás dnes?

Počiatok i koniec ľudského života je v len v Božích rukách. Lebo len On je Pánom nad životom a smrťou.

Aj keď dnes na zemi vládne veľa násilia a mnoho ľudí len nepatrne dbá na život iných, toto prikázanie je nezmeniteľné. Ono zahŕňa – popri zákazu ukončiť život – súčasne príkaz ľudský život si vážiť, chrániť a zachovávať ho.

Každé porušenie piateho prikázania je hriech. Z tohto vyplýva, že vina, ktorá týmto porušením voči Bohu vznikne, môže byť rôzna.

334. Je prerušenie tehotenstva previnením voči piatemu prikázaniu?

Áno. Nenarodený život sa musí ctiť a chrániť. Vychádza sa z toho, že od okamihu počatia je ľudský život darovaný Bohom.

335. Spadá samovražda pod piate prikázanie ?

Áno, lebo Bohom daný život je aj Ním ukončený.

336. Je usmrtenie v sebaobrane previnením voči piatemu prikázaniu?

Áno, aj usmrtenie v sebaobrane je previnením voči piatemu prikázaniu.

337. Čo platí pre usmrtenie vo vojne?

Usmrtenie vo vojne je previnením voči piatemu prikázaniu. Z tohto prikázania vyplýva pre jednotlivcov zodpovednosť, aby sa, nakoľko je len možné, vyhli usmrteniu. V jednotlivých prípadoch sa môže stať, že dôsledkom takého konania vôbec previnenie voči Bohu nevznikne.

➤ *Previnenie voči Bohu: pozri otázku 230*

338. Je eutanázia porušením piateho prikázania?

Kto vykoná aktívnu eutanáziu - to znamená, kto vykoná skutok, ktorý vedie k smrti umierajúceho –prekročí piate prikázanie.

Pasívna eutanázia – zanedbanie opatrenia, ktoré predlžuje život – sa za prísnych predpokladov nepovažuje za porušenie piateho prikázania. Rozhodnutie o zrieknutí sa život predlžujúcich opatreniach prislúcha predovšetkým samotnému pacientovi. Ak chýba prejav vôle, musí sa toto rozhodnutie urobiť veľmi zodpovedným posúdením v záujme umierajúceho ústnou dohodou medzi lekárom a príbuznými.

339. Ako je posudzovaný z pohľadu piateho prikázania trest smrti?

Žiadnemu človeku neprináleží, aby ukončil ľudský život. Vykonaním trestu smrti sa poruší Boží poriadok. Trest smrti neuznáva novoapoštolská cirkev ako odstrašujúci prostriedok k ochrane spoločnosti.

340. Vzt'ahuje sa piate prikázanie aj na zabíjanie zvierat?

Nie, zabíjanie zvierat nespadá pod piate prikázanie. Boh výslovne povolil, aby zvieratá slúžili ľuďom na potravu (porov. 1Mojžiš 9,3). Ale aj život zvierat je potrebné rešpektovať; to vyplýva zo spoluzodpovednosti človeka za zachovanie stvorenia.

341. Ako znie šieste prikázanie?

„Nescudzoložiš.“

342. Čo znamená šieste prikázanie?

Manželstvo je zámer Boha vytvoriť na celý život spoločenstvo muža a ženy. Základom pre toto rozhodnutie je obojstranná slobodná vôľa. Dosvedčuje sa to verejne sľubom vernosti.

Nevera sa spácha, ak ženatý / vydatá majú pohlavný styk s niekým iným než so svojim manželským partnerom. Rovnako neverou je, ak slobodný / slobodná má pomer s človekom viazaným manželstvom.

343. Čo znamená šieste prikázanie v Starom zákone?

Už v časoch Starého zákona sa manželstvo považovalo za zväzok, ktorý je pod Božou ochranou a požehnaný modlitbou. Nevera bola vtedy trestaná smrťou.

„Lebo my sme deti Najsvätejšieho a naše manželstvo nemôže začať ako pohan, ktorí nepoznajú Boha. Postavili sa a modlili sa prosiac, aby im Boh preukázal milosrdenstvo a spásu.“ (Tobiáš 8,5,6)

344. Čo znamená šieste prikázanie v Novom zákone?

Ježiš Kristus sa vyjadruje jednoznačne k monogamii (jedno manželstvo). Je to úmysel Boha dať veriacemu kresťanovi patričnú formu manželského spoluzitia muža a ženy.

Ježiš šiestym prikázáním poukázal na jeho pôvodný význam: v reči na vrchu povedal: „Každý, kto žiadostivo pozerá na ženu, už scudzoložil s ňou v srdci“ (Matúš 5,28). To znamená, že človek napriek bezchybnému spôsobu života sa môže dopustiť „nevery v srdci“, teda v myšlienkach.

„**Monogamia**“ znamená, že jeden muž je ženatý s **jednou** ženou a žena je vydatá za **jedného** muža. Starý zákon pojednáva o „mnohoženstve“ („polygamia“) v tom zmysle, že jeden muž bol ženatý s viacerými ženami.

345. Čo hovorí Nový zákon o rozvode?

Rozvod sa v Novom zákone hodnotí ako previnenie voči šiestemu prikázaniu. „Čo teda Boh spojil, človek nerozlučuje“ (Marek 10, 9). Jediná výnimka pre rozvod je, ak sa partner v manželstve dopustil nevery (porov. Matúš 19,9).

Výpovede k rozvodu v Novom zákone slúžili predovšetkým k tomu, aby sa zlepšila situácia žien, ktoré mali v antike len veľmi obmedzené práva. Žena mala byť chránená pred tým, aby mohla byť mužom úmyselne odohnaná.

346. Čo znamená šieste prikázanie pre nás dnes?

Manželstvo je založené na nezrušiteľnosti (porov. Matúš 19,6; Marek 10,9). Z tohto dôvodu je prikázané, aby sa manželstvo chránilo a podporovalo.

Z toho tiež vyplýva, že partneri v manželstve si majú byť navzájom verní. K povinnostiam z prikázania patrí, že partneri sa budú skutočne snažiť na spoločnej ceste životom kráčať v bohabojnosti a láske.

347. Ako sa stavia novoapoštolská cirkev k rozvedeným?

Rozvedení i oddelene žijúci majú svoje miesto v náboženskej obci a je o nich ich duchovnými pastiermi bezvýhradne postarané. Rozvedení i oddelene žijúci nie sú vylúčení od prijatia sviatostí.

Rozvedení, ktorí chcú nanovo vstúpiť do manželstva, na ich pranie im je udelené manželské požehnanie. Tým im je daná možnosť pre nový začiatok.

Stále je potrebné mať pred očami, že Ježiš sa s ľuďmi stretával, nie aby ich trestal, ale v láske a milosti (porov. Ján 8, 2-11).

348. Ako znie siedme prikázanie?

„Nepokradneš.“

349. Čo znamená siedme prikázanie?

Je zakázané, aby sa siahlo na majetok blížneho. Majetok blížneho sa nesmie neprávom ani privlastniť, ani ho poškodiť.

350. Čo znamená siedme prikázanie v Starom zákone?

Pôvodne sa prikázanie vzťahovalo na krádež, predovšetkým na únosy. Pritom išlo o to, aby boli chránení slobodní muži, aby neboli okradnutí, predaní alebo zajatí. Škody spôsobené na majetku sa dali odčiniť materiálnym odškodnením, únos naproti tomu bol v Izraeli potrestaný smrťou: „Kto ukradne človeka – predá ho, alebo sa nájde v jeho moci, prepadne smrti“ (2Mojžiš 21,16).

Aj krádež cudzieho majetku bola vystavená trestu; Mojžišov zákon vyžadoval nápravu chýb: „Ak niekto ukradne vola alebo ovcu, zabije ich či predá, nahradí päť volov za vola a štyri ovce za ovcu“ (2Mojžiš 21,37).

351. Čo znamená siedme prikázanie v Novom zákone?

Ježiš označil krádež za hriech. Krádež má svoj pôvod v zmýšľaní človeka. „Lebo zo srdca pochádzajú zlé myšlienky, vraždy, cudzoložstvá, smilstvá, krádeže, krivé svedectvá, rúhania. Toto je, čo poškvŕňuje človeka“ (Matúš 15,19.20).

352. Čo znamená siedme prikázanie pre nás dnes?

Krádež v samotnej podstate spočíva v tom, keď človek odcudzí materiálny alebo duchovný majetok druhého človeka. Ale aj klamstvo, úžera, zneužitie ťažkej situácie, sprenevera, defraudácia, zamlčanie príjmov kvôli daniam, korupcia a mŕňanie zverených peňazí sa musia považovať za porušenie siedmeho prikázania.

Siedme prikázanie vyzýva k tomu, aby sa blížnemu neutráhalo na cti a jeho dobrom mene, aby nebola dotknutá jeho dôstojnosť.

Úžerníci zneužívajú druhých, tým, že za tovar alebo výkon požadujú prehnanú, neprimeranú cenu.

Sprenevera je, keď sa siahne na majetok druhého, ktorý mu bol zverený.

Pojmom **korupcia** sa jednej strane rozumie, že sú ponúknuté služby (predovšetkým peniaze), aby sa niečo dosiahlo, a druhý získal to, čo mu nepatrí (úplatky). Na druhej strane korupcia je, keď niekto berie úplatky.

353. Ako znie ôsme prikázanie?

„Nevypovieš krivé svedectvo voči svojmu blížnemu!“

354. Čo znamená ôsme prikázanie?

„Krivé svedectvo“ je lživá výpoveď voči druhému človeku. Každá „krivá výpoveď“ je klamstvo. Podstatou tohto prikázania je požiadavka, aby sa podľa pravdy hovorilo i konalo.

355. Čo znamená ôsme prikázanie v Starom zákone?

Ôsme prikázanie sa týka predovšetkým krivej výpovede pred súdom. Falošné obvinenia, ako aj nepravdivá svedecká výpoveď môžu byť „krivým svedectvom“ v zmysle prikázania.

Pri preukázaní viny, že svedok pred súdom krivo svedčil, trest, ktorý by bol rozsudkom uložený obžalovanému, bol by ním rovnako potrestaný tento svedok. (porov. 5Mojžiš 19,18.19).

356. Čo znamená ôsme prikázanie v Novom zákone?

Ježiš Kristus viackrát upozorňoval na ôsme prikázanie. Poukázal na to, že porušenie tohto prikázania je prejavom zvráteného zmýšľania a pošpinením človeka (porov. Matúš 15, 18-20).

357. Čo znamená ôsme prikázanie pre nás dnes?

Dnes ôsme prikázanie znamená, vychádzajúc z jeho pôvodného významu, zákaz akéhokoľvek nepravdivého prejavu a konania. Aj milosrdná lož, polopravdy, výpovede, ktoré skutočný stav veci zatajujú, ako aj ohováranie sú v rozpore s ôsmym prikázáním. Aj vystatovanie a zveličovanie, faloš a pokrytectvo, rozširovanie klebiet, zlomyseľné ohováranie a líškane sú prejavom klamstva.

Každý je povinný, aby sa snažil o úprimnosť a pravdivosť. Aj správanie v spoločnosti i obchodnom živote sa má orientovať na ôsme prikázanie.

Tvrdenia o druhých, ktoré nie sú pravdivé a nimi škodia, dotýkajú sa cti človeka alebo ho urážajú, sa označujú ako **ohováranie** alebo **zlomyseľné klebety**.

358. Ktoré úlohy vyplývajú pre kresťanov z ôsmeho prikázania?

Kresťania sú vyzývaní k tomu, aby vykonávali „pravdivé svedectvá“, tým, že veria v evanjelium a v súlade s ním vedú svoj život.

359. Ako znie deviate a desiate prikázanie?

„Nepožiadáš dom svojho blížneho!“

„Nepožiadáš ani jeho manželku, ani nič, čo je jeho!“

360. Prečo deviate a desiate prikázania sú zhrnuté často spolu?

Posledné dve z desiatich prikázaní sú obsahovo veľmi úzko vzájomne prepojené. Preto sú často rátané ako jedno prikázanie.

Obe prikázania existujú v Svätom písme v rozličnom znení. V 2Mojžiš 20,17 sa ako prvé pomenúva dom blížneho a naproti tomu v 5Mojžiš 5,21 je najprv spomenutá žena.

361. Aký význam majú deviate a desiate prikázanie?

Podstatou deviateho a desiateho prikázania je výpoveď: „Nemáš byť žiadostivý!“. Týmto nie je zakázaná každá forma ľudskej túžby, ale nemravná žiadostivosť po manželskom partnerovi blížneho alebo po jeho majetku.

Nasmerovať túžbu na to, čo je druhému milé a je hodnotné, príp. mu patrí, je hriešnou túžbou. Tá pôsobí ničivo, môže narášať až do chamtivosti a prameniť do závidi.

362. Aký význam majú deviate a desiate prikázanie v Starom zákone?

Od samého počiatku sa diabol pokúša, aby naviedol ľudí na hriech a tým v nich prebudil žiadostivosť a chuť na zakázané.

V Starom zákone je opísaný príklad o extrémnych následkoch túžby po žene, keď kráľ Dávid sa z tejto túžby dopustil podvodu, cudzoložstva a vraždy (porov. 2Samuel 11).

363. Aký význam majú deviate a desiate prikázanie v Novom zákone?

Keď človek neovláda hriešnu túžbu, vedie ho to k uskutočneniu skutku. Následky sú opísané v liste Jakuba 1,15: „Žiadosť potom, čo počala, porodí hriech, a hriech – vykonaný – splodí smrť“.

V liste Galatským 5, 19 – 25 sa píše, že hriešna túžba vedie k hriešnemu konaniu. Tu je to označené ako „skutok tela“. Voči žiadostivosti Biblia stavia pojem mravnú čistotu, zdržanlivosť. Tá sa prejavuje v sebaovládaní a vo zrieknutí sa hriešnych túžob.

„Skutky tela sú aj necudnosť, smilstvo, nečistota, výstrednosť, modloslužobníctvo, čarovanie, hašterivosť, žiarlivosť, zlosť, hádky, spory, rozkol, závisť, nadmerné pitie, hodovania a im podobné. O týchto vám vopred hovorím, ako som vám už prv povedal, že tí, čo pášu také veci, nebudú dedičmi kráľovstva Božieho.

Ale ovocie Ducha je: láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, nežnosť, dobrotivosť, vernosť, krotkosť, zdržanlivosť. Proti takýmto nie je zákon.

Tí, čo prináležia Kristu Ježiši, ukrižovali si telo s vášňami a žiadosťami. Ak Duchom žijeme, aj obcujeme podľa Ducha.“ (Galatským 5,19-25)

364. Aký význam majú deviate a desiate prikázanie pre nás dnes?

Deviata a desiatu prikázanie stanovuje človeku úlohu, aby si strážili čistotu srdca. Musí zabrániť pokušeniu konať nemravné skutky.

„A ako poslušné deti nepripodobňujte sa predošlým žiadostiam z časov nevedomosti, ale ako svätý je Ten, ktorý vás povolal, aj vy svätí buďte v celom počínaní.“ (1Peter 1,14.15)

Časť 6

CIRKEV JEŽIŠA KRISTA

6

6 CIRKEV JEŽIŠA KRISTA

365. Čo znamená „cirkev“ všeobecne?

Pojem „cirkev“ má vo všeobecne zaužívanej reči tri rozdielne významy. Na jednej strane sa tým myslí kresťanský Boží dom (napr.: dedinský kostol), v ktorom sa ľudia zhromažďujú k bohoslužbám. Ďalší význam pre „cirkev“ je náboženská obec na istom mieste. Okrem toho sa pod „cirkvou“ rozumie kresťanské spoločenstvo (denominácia), napr.: novoapoštolská cirkev alebo katolícka cirkev.

„Denominácia“ z latinského „denominatio“ („označenie“, „pomenovanie“) nie je jednoznačne vysvetliteľný pojem pre jedno cirkevné spoločenstvo.

366. Čo znamená „cirkev“ vo vzťahu k viere?

„Cirkev“ neznamená vo vzťahu k viere ako prvé Boží dom (kostol), ale inštitúciu, ktorá má za úlohu sprostredkovať ľuďom spásu v Ježišovi Kristovi. Ľudia, ktorí patria do cirkvi, sú povolani do večného spoločenstva s Bohom.

Okrem toho „cirkev“ znamená už teraz spoločenstvo s trojjediným Bohom, v ktorom sa v slove a vo sviatostiach On sa obracia k veriacim a tí mu prinášajú chválu a velebenie. V cirkvi majú veriaci spoločenstvo medzi sebou navzájom. Stredobodom kresťanského života je bohoslužba.

367. Je cirkev potrebná?

Áno, cirkev je potrebná pre existenciu kresťana, lebo len v nej počuje slovo Božie, prijíma sviatosti a prežíva spoločenstvo s Bohom a medzi sebou navzájom. Tieto jednotlivé časti sú ako celok nevyhnutné pre dosiahnutie spásy. Bez cirkvi to nie je možné.

➤ *Spása: pozri otázky 243, 248*

368. Kto založil cirkev?

Cirkev založil Ježiš Kristus. On nezanechal len svoje učenie, ale aj inštitúciu k povolávaniu, zhromažďovaniu a k sprostredkovaniu spásy veriacim, teda svoju cirkev. Ona má teda svoj pôvod v Božom synovi, ktorý prišiel na zem ako človek a ako človek si medzi ľuďmi počínal: Povolal ľudí ako svojich učeníkov, aby Ho nasledovali, kázal, robil zázraky, odpúšťal hriechy, prisľúbil a poslal Ducha Svätého.

Osobnosť a skutky Ježiša Krista sú základným predpokladom toho, že cirkev existuje.

369. Kto je „hlavou“ cirkvi Ježiša Krista?

Ježiš Kristus je „hlavou“ jeho cirkvi .

370. Čo sú úlohy cirkvi Ježiša Krista?

Cirkev Ježiša Krista má dve úlohy. Prvou úlohou je sprístupniť človeku spásu a spoločenstvo s Bohom. Druhá úloha spočíva v tom, že človek má Bohu prinášať úctu a chválu.

371. Líšia sa cirkev Ježiša Krista a novoapoštolská cirkev?

Áno, líšia sa. V novoapoštolskej cirkvi a v iných kresťanských cirkvách sa cirkev Ježiša Krista prejavuje rôznym spôsobom.

➤ *pozri otázku 386*

372. Akými skutkami založil Ježiš Kristus cirkev?

Ježiš Kristus založil cirkev tým, že vykonal významné skutky: On

- zhromaždil okolo seba svojich vstúpcov (porov. Marek 1,16),
- kázal o Božom kráľovstve (porov. Marek 1,14.15),
- vyvolil si apoštolov (porov. Lukáš 6, 12-16),
- ustanovil Petra do služby cirkvi (porov. Matúš 16,18),
- slávil prvýkrát Svätú večeru (porov. Matúš 26,20-29),
- na Veľký piatok priniesol svoju obeť (porov. Matúš 27,50),
- na Veľkonočnú nedeľu vstal z mŕtvych (porov. Matúš 28,1),
- dal apoštolom poverenie, aby zvestovali evanjelium a krstili v mene Boha Otca, i Syna i Ducha Svätého (porov. Matúš 28,19.20),
- na Turíce vylial na ľudí Ducha Svätého (porov. Skutky apoštolov 2,1 a ďalšie).

373. Nachádzajú sa v Starom zákone odkazy na cirkev Ježiša Krista?

Áno , v Starom zákone sú odkazy na cirkev Ježiša Krista. Tak napríklad:

- Noemova archa: v nej našiel Noe a jeho rodina záchranu pred potopou. Tak slúži cirkev Kristova na záchranu hriešnikov (porov. 1Peter 3,20.21).
- Desať prikázaní, ktoré dostal Mojžiš na hore Sinaj: v nich je vyjadrená Božia vôľa. Mojžiš- Boží služobník ich oznámil zhromaždenému izraelskému národu. V cirkvi Kristovej sa Božia vôľa sprostredkúva kázňou evanjelia v zhromaždení , teda v náboženskej obci.

374. Ako je opísaná cirkev Kristova v Novom zákone?

V Novom zákone sa existencia cirkvi Kristovej opisuje rôznymi obrazmi a príkladmi. „Telo Kristovo“ je jeden z najvýznamnejších obrazov cirkvi; v tomto

obrazu je porovnaná cirkev s telom: „Lebo ako v jednom tele máme mnoho údov, ale všetky nevykonávajú tú istú činnosť, tak aj my mnohí sme jedno telo v Kristu, jednotlivo sme si navzájom údmi“ (Rímskym 12,4.5).

375. Čo znamená obraz o tele Kristovom?

Obrazom tela Kristovho sú všetci, ktorí patria k Ježišovi Kristovi, pretože sú pokrstení, veria v Neho a priznávajú sa k Nemu ako k Pánovi. Ako údy jedného tela patria k jednému organizmu, tak pokrstení patria spoločne k cirkvi Kristovej.

376. Aká je zhoda medzi cirkvou a osobou Ježiša Krista?

Ježiš Kristus má dve podstaty. Tieto sa odzrkadľujú v cirkvi.

Keď sa hovorí o dvoch podstatách Ježiša, znamená to, že Ježiš je súčasne skutočný Boh aj skutočný človek. Toto je možné ukázať na príkladoch z jeho života: keď povolal naspäť do života mŕtveho Lazara, konal ako ozajstný Boh (porov. Ján 11,43-47). Ako ozajstný človek trpel napríklad hladom a smädom, ako iní ľudia (porov. Ján 4,7).

Božia podstata Ježiša bola neviditeľná, jeho ľudská podstata bola viditeľná.

Tak je to aj s cirkvou: má neviditeľnú stránku a viditeľnú stránku. Obe, teda dve podstaty Ježiša Krista, nezrušiteľne patria k sebe.

➤ *Obe podstaty Krista: pozri otázky 103 a ďalšie*

377. Ako sa zažíva neviditeľná stránka cirkvi Ježiša Krista?

Neviditeľnú stránku cirkvi Ježiša Krista zažívame okrem iného v účinkoch spásy. Tieto sú pre človeka neviditeľné a môžu byť pochopené len cez vieru.

Príklady pre účinky spásy sú:

- keď Boh odpúšťa hriechy,
- keď krstom je zmytý dedičný hriech,
- keď Boh daruje dary Ducha Svätého,
- keď vo Svätej večeri sa podáva telo a krv Ježiša Krista,
- keď sa zosnulým poskytujú sviatosti,
- keď sú vykonávané úkony požehnaní (konfirmácia, ordinácia, atď.),
- keď Boh účinkuje v kázni prostredníctvom ľudského slova,
- keď je uložené požehnanie na náboženskú obec.

378. Ako sa zažíva viditeľná stránka cirkvi Kristovej?

Viditeľná stránka cirkvi Kristovej sa zažíva, keď ľudia pôsobia v kostole. Je to ba-dateľné – napríklad,

- keď sa človek priznáva k Ježišovi Kristovi,
- keď sa slávi bohoslužba,

- keď je voda posvätená pre krst a úkon krstu je vykonaný,
- keď nositeľ požehnania žehná chlieb a víno k Svätej večeri a poskytne Svätú večeru,
- keď apoštoli skladajú (na pokrsteného) ruky a vykonajú Sväté zapečatenie,
- keď sa káže,
- keď sa modlí,
- keď sa učíme láske k blížnemu.

379. Je neviditeľná stránka cirkvi Kristovej dokonalá?

Áno, neviditeľná stránka cirkvi Kristovej je dokonalá. Zodpovedá Božej podstate Ježiša Krista. Veľkosť, rozsah a dokonalosť cirkvi Kristovej sú pre nás – ľudí – nepredstaviteľné a pre samotného veriaceho nie celkom pochopiteľné.

380. Je viditeľná stránka cirkvi Kristovej dokonalá?

Nie, viditeľná stránka cirkvi Kristovej nie je dokonalá. Lebo nie vždy sa u ľudí v nej prejavuje láska, milosrdenstvo, pravda a dobrota Ježiša.

V cirkvi sú hriešni ľudia, ktorí konajú chyby. A tak sa v cirkvi vyskytujú omyly, chybné cesty a pošmyknutia, ktoré sú ľuďom vlastné.

Na tomto mieste sa zásadne líši viditeľná stránka cirkvi od ľudskej podstaty Ježiša. V protiklade k viditeľnej stránke cirkvi, ktorá má nedostatky, bol Ježiš Kristus vo svojej ľudskej podstate dokonalý a bez hriechu.

381. Aké znaky má cirkev Ježiša Krista?

Cirkev Ježiša Krista - ako vo svojej viditeľnej stránke, tak aj v neviditeľnej - má tieto štyri znaky: jednotu, svätosť, všeobecnosť a apoštolicitu. Tieto znaky cirkvi sa volajú „notae ecclesiae“.

382. Čo znamená: „Jednota cirkvi Ježiša Krista“?

Cirkev je jedna, lebo aj Boh je len jeden. Cirkev je znakom jednoty Boha, Otca, Syna, Ducha Svätého, ktorý v nej účinkuje. Ježiš označil jednotu medzi sebou a vzájomnú lásku ako poznávací znak tých, ktorí k nemu patria a nasledujú Ho. Tak sa v cirkvi zreteľne javí: „Boh je láska; kto zostáva v láske, zostáva v Bohu a Boh v ňom“ (1Ján, 4,16).

➤ *Trinitát: pozri otázky 61 a ďalšie*

383. Čo znamená: „Svätosť cirkvi Ježiša Krista“?

Cirkev je svätá, lebo svätý je trojjediný Boh. On účinkuje v cirkvi v slove a sviatostiach.

384. Čo znamená: „Všeobecnosť cirkvi Ježiša Krista“?

Cirkev je všeobecná, lebo ona je tu pre všetkých ľudí, pre živých i mŕtvych. Pre zvestovanie evanjelia neexistujú žiadne hranice.

385. Čo znamená: „Apoštolická cirkvi Ježiša Krista“?

Cirkev je apoštolská, lebo v nej sa ohlasuje apoštolské učenie a v nej pôsobí apoštolský úrad.

386. Kde sa realizujú tieto štyri znaky cirkvi Ježiša Krista?

Tieto štyri znaky cirkvi Ježiša Krista – jednota, svätosť, všeobecnosť a apoštolická – sú v rôznych kresťanských cirkevných spoločenstvách realizované rôznym spôsobom a v rôznom rozsahu.

Najzreteľnejšie vystupujú tieto znaky cirkvi Ježiša Krista tam, kde účinkujú apoštolí: oni poskytujú živým i mŕtvym tri sviatosti a zvestujú Božie slovo s dôrazom na skorý príchod Ježiša Krista. Tu je budované dielo spásy Pána.

Pod pojmom „dielo spásy Pána“ sa rozumie vo všeobecnosti spása Ježiša, ktorá je ukončená. Tu sa používa tento pojem a mieni sa tým tá časť cirkvi, v ktorej pôsobia apoštolí a tí sprostredkujú dary spásy, ktoré slúžia na prípravu prvotiny ako nevesty Kristovej.

387. Ktoré úlohy sa plnia v diele spásy Pána?

V diele spásy Pána Ježiš Kristus zhromažďuje a pripravuje náboženské obce apoštolmi ako svoju nevestu na svoj skorý príchod. Dnes tieto úlohy plnia apoštolmi, ktorí pôsobia v novoapoštolskej cirkvi.

➤ *Príprava Kristovej nevesty: pozri otázky 214,402,562 a ďalšie*

388. Odkedy sa datuje vznik cirkvi Ježiša Krista?

Cirkev Ježiša Krista sa zjavila najprv na Turíce, keď bol vyliaty Duch Svätý. Apoštol Peter kázal a asi 3 000 ľudí prijalo vieru. Nechali sa pokrstiť a vytvorili spolu s apoštolmi prvé kresťanské obce. Stalo sa to v Jeruzaleme.

389. Čím sa vyznačovali prví kresťania?

Prví kresťania boli „stáli“ v učení apoštolov a v spoločenstve a v lámaní chleba a v modlitbe (Skutky apoštolov 2,42). Toto bolo rozhodujúce pre cirkev Ježiša Krista.

390. Kde sa dozvedáme podstatné informácie o vývoji prvých náboženských obcí?

Pohľad na vývoj prvých obcí získame v Novom zákone: v Skutkoch apoštolov a v Listoch apoštolov.

391. Akým vývojom sa uberala cirkev Ježiša Krista?

Od Turíc, ako bol vyliaty Duch Svätý, sa cirkev Ježiša Krista rozvíjala. Pôsobili v nej apoštoli a iní bratia v úrade. Bolo kázané evanjelium a boli poskytované sviatosti.

Všade v Rímskej ríši vznikali náboženské obce, ktoré šíрили kresťanstvo medzi Židmi a pohanmi.

Rímska ríša bola za čias prvých kresťanov svetovou veľmocou. Zaberala oblasť Stredozemného mora a Blízkeho východu. Pre šírenie evanjelia mala Rímska ríša veľkú výhodu vďaka svojim dobrým dopravným cestám a jednotnému dorozumievaciemu jazyku - gréčtine a neskôr latinčine.

392. Kam bolo evanjelium šírené apoštolmi?

Na základe poverenia, ktoré dal Ježiš apoštolom, aby išli do sveta a učili a krstili všetky národy, pôsobili apoštoli v rôznych oblastiach sveta. Prevažne apoštoli Peter a Jakub zvestovali evanjelium medzi Židmi, apoštoli Pavol a Barnabáš cestovali do pohanských krajín Stredozemného mora. Evanjelium bolo rozširované aj v krajinách Ázie a Afriky. Vznikli náboženské obce v Egypte, Turecku, Grécku, Taliansku, Líbyi, Macedónsku, Sýrii a na Cypre.

➤ *Poverenie vyslania: pozri otázky 159,434,486*

393. Ako prebiehala misijná práca?

Apoštoli službou Kristovi si vzali na svoje plecia námahu, starosti, utrpenie. V 2. liste Korintským 11,25-28 opisuje apoštol Pavol svoje zážitky: Trikrát ma zošliahal, raz kameňovali, tri razy som stroskotal, deň a noc som sa zmietal na širom mori. Často som bol na cestách - v nebezpečenstvách od lotrov, v nebezpečenstve od vlastného rodu, v nebezpečenstve pohanov, v nebezpečenstve v meste, v nebezpečenstve na púšti, v nebezpečenstve na mori, v nebezpečenstve medzi falošnými bratmi; v námahe a trude, často v bdení, o hlade a smäde, často v pôstoch, na zime a nahote; a okrem toho - deň čo deň doliehala na mňa starosť o všetky cirkevné zbory."

Z dôvodu prenasledovania mnoho veriacich utieklo z Jeruzalema (porov. Skutky apoštolov 8,1; 11,19). Aj v novom prostredí sa zoznamovali ľudia s kresťanskou vierou a zvestovali slovo Pána, ako napr.: Filip v hlavnom meste Samárii.

„**Misia**“ pochádza z latinčiny a znamená „vyslanie“, „poverenie“. Tento pojem sa používa, keď sú získavani nekresťania pre kresťanskú vieru, pre evanjelium.

394. Čo je uvádzané o konci prvých apoštolov?

V Svätom písme je o tom napísané málo. V mimobiblických textoch sa uvádza, že mnoho apoštolov zomrelo martýrskou smrťou. Najdlhšie zo všetkých apoštolov žil a pôsobil pravdepodobne Ján. Po zničení Jeruzalema (v r. 70 po Kr.) sa zdržiaval v Malej Ázii a pôsobil najmä v cirkevnom zbore v Efeze.

„**Martýr**“ je odvodené od gréckeho slova „martys“, čo znamená „svedok“. Ako „martýri“ („mučeníci“) sú označovaní ľudia, ktorí museli trpieť kvôli svojej viere alebo pretrpeli násilnú smrť. Prikladom je diakon Štefan, ktorý bol ukameňovaný, pretože sa priznával k Ježišovi Kristovi. O jeho ukameňovaní sa píše v Skutkoch apoštolov v 7.kap.

395. Čo sa stalo po smrti prvých apoštolov?

Po smrti prvých apoštolov ostal neobsadený úrad, ktorým Ježiš poveril poskytovanie sviatostí, odpustenie hriechov a šírenie evanjelia. Tak nebolo možné prijímať dary Ducha Svätého. Nemohli byť udeľované ani žiadne iné dary apoštolského úradu. Evanjelium sa však šírilo ďalej. Veriaci ľudia šírili evanjelium a kresťanské hodnoty.

396. Ako sa viedlo členom prvých kresťanských spoločenstiev?

Členovia prvých kresťanských spoločenstiev boli v pohanských krajinách prenasledovaní ako bezbožníci, lebo neuctievali tých bohov, v ktorých verili oni. Kresťanom dávali aj za vinu neúrodu, zemetrasenia alebo povodne, čo bolo vždy podnetom, aby boli prenasledovaní. Rímsky cisár sa snažil kresťanstvo vykoreniť. K prvému prenasledovaniu kresťanov došlo v r. 64 po Kr. v Ríme cisárom Neronom.

397. Rástla cirkev Ježiša Krista ďalej?

Áno, aj po smrti prvých apoštolov a napriek prenasledovaniu kresťanov rástla cirkev ďalej. Ľudia, ktorí verili v Ježiša Krista a priznávali sa k nemu ako k svojmu Pánovi, prijali sviatosť Svätý krst vodou. Takto sa stali súčasťou Kristovho tela. Týmto spôsobom sa cirkev Kristova rozširovala po celej zemi.

➤ **Telo Kristovo:** pozri otázky 374 a 375

398. Ako sa vyvíjalo kresťanské učenie?

V kázňach stále viac a viac ustupovalo do pozadia očakávanie skorého príchodu Ježiša Krista. Viera v život a účinkovanie Božieho Syna, v Jeho smrť a zmŕtvychvstanie boli však živo uchovávané.

Povzbudení Duchom Svätým boli starokresťanské vyznania písomne ustanovené. Na cirkevných zhromaždeniach (konciloch) sa sformulovalo učenie o trojjednosti Boha a dvoch podobách Ježiša Krista a bolo predložené ako záväzné pre kresťanskú vieru.

➤ **Trojjediný Boh:** pozri otázky 61 a ďalšie

➤ **Starokresťanské vyznania:** pozri otázky 33 a ďalšie

➤ **Koncil:** pozri vysvetlenie k otázke 33

399. Kedy získala cirkev Kristova opäť apoštolov?

Po tom, čo zomreli apoštoli prvého apoštolského obdobia, nebolo viac nositeľov apoštolského úradu. Apoštolský úrad však sám existoval nezmenený ďalej. V roku 1832 Boh obsadil tento úrad nanovo.

400. Ako sa uskutočnilo opätovné obsadenie apoštolského úradu?

Veriaci rôznych konfesií v Anglicku, Škótsku a Nemecku sa modlili a dúfali v to, že Duch Svätý opäť zosilnie a bude účinkovať ako za čias prvých apoštolov. S tým súviselo očakávanie, že Boh zošle opäť apoštolov.

Napokon v roku 1832 v Londýne jeden veriaci muž, John Bate Cardale, bol Duchom Svätým povolaný do úradu a Henrym Drummondom bol označený ako apoštol. Na Vianoce 1832 prijal John Bate Cardale vysvätením prvýkrát úrad ako apoštol.

➤ **Konfesia:** pozri vysvetlenie k otázke 36

401. Čo to znamená pre cirkev Kristovu?

Obnoveným ustanovením apoštolov vznikol opätovne apoštolský úrad v cirkvi Kristovej. Úrad, ktorý má plnú moc na udeľovanie všetkých sviatostí, ktorý zachováva v bdelosti presvedčenie blízkeho príchodu Krista, ktorý pripravuje Kristovu nevestu na túto udalosť a ktorý bol obsadený tak, ako to bolo v období založenia Kristovej cirkvi: opäť bol poskytnutý dar Ducha Svätého. A opäť bolo apoštolmi udeľované odpustenie hriechov. Rovnako sa zasa uskutočňovali ordinácie.

402. Aké úlohy majú apoštoli v cirkvi Kristovej?

Ježiš Kristus riadi svoju cirkev. K tomu používa službu apoštolov. Apoštolský úrad je pôvodným úradom cirkvi, ktorý ustanovil sám Ježiš Kristus. Najdôležitej-

šími úlohami apoštolov je šírenie evanjelia do celého sveta, zvestovanie odpustenia hriechov, poskytnutie sviatostí pre živých i mŕtvych, vysvätenie (ordinácia) nositeľov úradu. Tak sa pôsobením apoštolov zhromažďuje Kristova nevesta a pripravuje sa na opätovný príchod Ježiša Krista.

➤ **Apoštolský úrad:** pozri otázky 413, 424 a ďalšie, 433 a ďalšie, 453 a ďalšie

403. Kde pôsobia apoštolí v súčasnosti?

Apoštolí v súčasnosti pôsobia v novoapoštolskej cirkvi. Apoštolský úrad však nie je len pre novoapoštolskú cirkev, ale pre celú cirkev Kristovu. Apoštolský úrad má za úlohu pôsobiť vo všetkých súčastiach cirkvi.

Apoštolí sú vyslaní k všetkým národom, aby splnili túto úlohu, aby zakladali po celom svete náboženské obce a dovedli veriacich k Ježišovi Kristovi.

404. Ako sa udeľujú sviatosti v Kristovej cirkvi?

Udeľovanie všetkých sviatostí – Svätý krst vodou, Svätá večera, Sväté zapečatenie – je zverené apoštolskému úradu. Apoštolí udeľujú sviatosti aj pre zomrelých.

Sväté zapečatenie je udeľované len apoštolom.

Svätá večera a Svätý krst vodou sú v novoapoštolskej cirkvi poverením apoštola udeľované aj kňazmi apoštolského úradu.

Svätý krst vodou je ako celok zverený cirkvi: Všade, kde sa krstí vodou v mene Boha Otca i Syna i Ducha Svätého, sa ľudia stávajú súčasťou cirkvi Ježiša Krista.

➤ **Sviatosti:** pozri otázku 472

➤ **Sväté zapečatenie:** pozri otázku 440

405. Čo sa stane s cirkvou pri opätovnom príchode Ježiša Krista?

Pri opätovnom príchode Ježiša Krista jedna časť cirkvi – Kristova nevesta (prvotina) bude uchvátená. Tá bude sláviť v Kráľovstve nebeskom „svadbu“ s Ježišom Kristom (Zjavenie Jána 19,6,7).

Druhá časť cirkvi zostane na zemi a bude sa musieť osvedčiť v súžení, ktoré bude zamerané proti kresťanom (porov. Zjavenie Jána 12).

➤ **Kristova nevesta, Svadba v nebi:** pozri otázky 214, 251, 42, 562 a ďalšie

„Haleluja! Ujal sa kráľovstva Pán, náš Boh vševládny! Radujme sa, veselme sa, vzdávajme Mu slávu, že prišla svadba Baránkova a manželka Jeho sa pripravila.“ (Zjavenie Jána 19, 6,7)

„Keď drak videl, že bol zvrhnutý na zem, prenasledoval ženu, ktorá porodila chlapca. Žena však dostala dvojce veľkých orlích krídel, aby odletela pred hadom na púšť na svoje miesto, kde by ju živili čas a časy a pol času. Had vychrlil za ženou z tlamy vodu ako riekku, aby ju prúd rieky odniesol. Ale zem žene pomohla, otvorila ústa a pohltila riekku, ktorú vychrlil drak z tlamy. Nato sa drak rozhneval na ženu a odišiel bojovať proti ostatným z jej potomstva, ktorí zachovávajú Božie prikázanie a majú svedectvo Ježišovo.“ (Zjavenie Jána 12,13-17)

406. Patria všetci pokrstení do cirkvi Ježiša Krista?

Do cirkvi Ježiša Krista patria tí ľudia, ktorí veria v Ježiša Krista a vyznávajú Božieho Syna ako svojho Pána. Sú krstení v mene trojjediného Boha Otca i Syna i Ducha Svätého.

Ale ani zďaleka všetci pokrstení neveria a nevyznávajú (sa). Z toho dôvodu nepatria všetci pokrstení do cirkvi Kristovej.

407. Prečo existujú rôzne cirkevné spoločenstvá?

Mnohorakosť cirkevných spoločenstiev (denominácie) je podmienená rôznym výkladom evanjelia a to cez kultúrne, sociálne a historické rozdiely.

➤ **Denominácia:** pozri vysvetlenie k otázke 365

Všetko, čo ľudia tvoria, možno v širšom slova zmysle označiť ako „**kultúru**“. Ľudia a národy sú kultúrne rozdielne ovplyvňovaní: spôsobom života, dejinami, skúsenosťami, náboženským a politickým pôvodom, obyčajami, predstavami hodnôt a presvedčením, atď.

Slovo „**sociálny**“ je odvodené od latinského slova „socius“ a znamená „spolupatriaci, prepojený, spojený“. Používa sa, keď sa chce vyjadriť, že niekto je nasmerovaný na blížneho, na spoločenstvo a zaujíma sa o druhých.

408. Kde možno spoznať cirkev Ježiša Krista?

Cirkev Kristovu možno poznať tam, kde existuje jednota, svätosť, všeobecnosť a apoštolická – v rôznom rozsahu.

Najzreteľnejšie vystupuje cirkev Kristova na povrch, kde je apoštolský úrad, poskytnutie troch sviatostí živým i mŕtvym, ako aj zvestovanie slova, ktoré je vždy k dispozícii. Tam je vykupiteľské dielo Pána, v ktorom je Kristova nevesta pripravovaná na svadbu v nebi.

➤ **Znaky cirkvi** (jednota, svätosť, všeobecnosť, apoštolická): pozri otázky 381 a ďalšie

➤ **Vykupiteľské dielo Pána:** pozri otázky 386 a 387

409. Čo sa dá povedať o budúcnosti cirkvi Ježiša Krista?

Pri opätovnom príchode Ježiša Krista bude časť cirkvi – Kristova nevesta – uchvátená. Druhá časť cirkvi zostane na Zemi a musí sa osvedčiť v protikresťanskom súžení. V ríši pokoja sa cirkev prejaví v tom, že všetci ľudia, ktorí niekedy žili, sa cez kráľovské kňazstvo oboznámia s evanjeliom. V novom stvorení bude Bohu naveky prinášaná úcta a chvála.

➤ **Ríša pokoja** : pozri otázky 575 a ďalšie

➤ **Kráľovské duchovenstvo:** pozri otázky 547, 577

➤ **Nové stvorenie:** pozri otázky 581

410. Čo spája jednotlivé cirkevné spoločenstvá navzájom?

Prvky, ktoré spájajú jednotlivé kresťanské spoločenstvá, sú krst v mene Boha Otca, Syna i Ducha Svätého, priznanie sa k Ježišovi Kristovi a viera v trojjediného Boha.

Cez pokrstených, ktorí žijú svojou vierou a vyznávajú Krista ako svojho Pána, sa cirkev poznáva ako spoločenstvo viery, nádeje a lásky.

Časť 7

ÚRAD

7

7 ÚRAD

411. Čo sa rozumie pod pojmom „úrad“?

Vo všeobecnosti sa pod pojmom „úrad“ rozumie nejaká funkcia alebo oficiálne postavenie s konkrétnymi úlohami, ktoré sú spojené so zodpovednosťou. V širšom slova zmysle majú držiteľia úradu autoritu, riadia spoločenstvo a robia tomu zodpovedajúce rozhodnutia.

412. Čo je duchovný úrad?

Duchovný úrad je ordináciou (menovanie do úradu) prijatá plná moc, požehnanie a posvätenie, ktorými slúži v cirkvi Ježiša Krista. Duchovný úrad sa vykonáva z moci Ducha Svätého.

➤ **Plná moc:** pozri vysvetlenie k otázke 415

➤ **Požehnanie a posvätenie:** pozri otázky 416 a 417

➤ **Ordinácia:** pozri otázky 462 a ďalšie.

413. Kde je pôvod duchovného úradu?

Duchovný úrad má svoj počiatok v tom, že Boh Otec poslal Ježiša Krista. Ježiš Kristus je teda vyslancom Boha. Ako taký má plnú moc žehnať a svätiť ľudí, aby sa im dostalo spasenia. Apoštoli sú vyslanci Ježiša Krista.

Duchovný úrad súvisí vždy s Ježišom Kristom a ním poslanými apoštolmi. Úrad a apoštoli teda navzájom súvisia. Tam, kde účinkuje apoštolský úrad, tam je aj úrad duchovný.

Pojem „**apoštolát**“ sa používa vtedy, keď nositelia apoštolského úradu sú označovaní ako celok („apoštolát“ = apoštoli Ježiša). Kňazi a diakoni konajú z poverenia „apoštolátu“ a preberajú zodpovedne úlohy starostlivosti o duše veriacich, zvestovania slova a poskytovania sviatostí .

414. Nachádzajú sa v Starom zákone odkazy k duchovnému úradu?

Práve v Starom zákone sa na základe pôsobenia kráľov, kňazov a prorokov potvrdili odkazy na duchovný úrad: Kráľ vládne, kňaz sprostredkúva Božie požehnanie a proroci zvestujú Božiu vôľu. Tieto úrady sú odkazmi pre duchovný úrad.

V Ježišovi Kristovi sa zasa nachádza všetko , čo bolo uložené do starozákonného úradu – On je súčasne kráľom, kňazom aj prorokom .

415. Čo sa rozumie pod „plnou mocou“ v duchovnom úrade?

V duchovnom úrade sa prenáša poverenie Ježiša Krista apoštolom. Každý, kto prijal úrad, obdrží podiel na plnej moci apoštola. Túto moc môže využiť z poverenia apoštola.

Ten, kto prijal úrad, koná v mene apoštola a zastupuje ho v úrade rozsahom, ktorý mu bol určený. Napokon apoštol vysielal nositeľa úradu. Vyslanec je voči vysielateľovi zodpovedný a zaviazaný.

Príklady konania v zmysle plnej moci:

Keď apoštol zvestuje odpustenie hriechov, koná tak z plnej moci cez Ježiša Krista (pozri otázku 424). Preto zvestuje apoštol odpustenie hriechov slovami: „Zvestujem vám radostné posolstvo: V mene nášho Pána Ježiša Krista, Syna živého Boha, sú vám hriechy odpustené.“

Ak kňaz, ako nositeľ úradu, zvestuje odpustenie hriechov, koná tak v zastúpení apoštola. Odpustenie hriechov zvestuje slovami: „Z poverenie môjho vysielateľa, apoštola, zvestujem vám radostné posolstvo: V mene nášho Pána Ježiša Krista, Syna živého Boha, sú vám hriechy odpustené.“

416. Čo rozumieme pod „požehnaním“ v duchovnom úrade?

Ordináciou sú existujúce dary pre príjemcu úradu vyvolané, posilnené, rozmnožené a venované službe Pánovi. Cez požehnanie je poskytnutá ešte dodatočná sila.

417. Čo rozumieme pod „svätením“ v duchovnom úrade?

Pri ordinácii dostáva nositeľ úradu podiel na svätosti Boha – úrad je svätý, nositeľ však zostáva hriešnym človekom. Nositeľ úradu môže vykonávať sväté úkony cez silu Ducha Svätého, a tak slúžiť Bohu a obci.

418. Čo rozumieme pod „službou“ v cirkvi Ježiša Krista?

Každý pokrstený je povolaný slúžiť Pánovi aktívnou láskou k blížnemu a vyznaním viery (porov. Ján 12,26).

Keď sú v cirkvi jednotlivým veriacim pridelené určité poverenia a činnosti, ktoré prispievajú k dobru veriacim a k šíreniu evanjelia, vtedy hovoríme o „službe.“ Takáto služba sa vykonáva všade tam, kde pokrstení vyznávajú svoju vieru v Ježiša Krista slovom i skutkami.

419. Čím sa odlišuje služba v cirkvi Ježiša Krista od duchovného úradu?

Služba sa od duchovného úradu líši tým, že môže byť vykonávaná bez ordinácie.

420. Je v novoapoštolskej cirkvi vykonávaná služba bez ordinácie?

Áno, v novoapoštolskej cirkvi je vykonávaná služba bez ordinácie. K tomu sa počítajú cirkevné poverenia ako napr.: vyučovanie náboženstva detí a mladých a hudobné spoludotváranie bohoslužieb.

421. Ktorý úrad založil Ježiš Kristus?

Ježiš Kristus dal svojej cirkvi len jeden úrad - apoštolský úrad. Apoštolom dal plnú moc, požehnal ich, posvätil ich a vystrojil Duchom Svätým: „Tak ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás. A keď to povedal, dýchol na nich a hovoril: Prijmite Ducha Svätého. Ktorýmkoľvek odpustíte hriechy, odpúšťajú sa im; ktorýmkoľvek zadržíte, zadržujú sa“ (Ján 20,21-23). Apoštolom zveril vykonávanie sviatostí. Týmto spôsobom bola Jeho obeť sprístupnená ľuďom (porov. Matúš 28,19.20).

Plná moc apoštolov „udeľovať sviatosti“ znamená, že apoštoli dostali od Ježiša Krista poverenie poskytovať sviatosti. Aj keď nie sú všetky sviatosti samostatne udeľované apoštolmi, platia sviatosti vždy vo vzťahu k apoštolskému úradu (pozri otázku 424).

422. Kedy začalo pôsobenie apoštolského úradu v cirkvi?

Účinkovanie apoštolského úradu v cirkvi začalo na Turíce (Svätodušné sviatky). Ale samotný úrad bol Ježišom Kristom daný apoštolom už predtým.

„Vtedy ustanovil si dvanástich, aby boli s Ním, poslal ich kázať a dal im moc vyháňať démonov. Toto sú dvanásti, ktorých si ustanovil....“ (Marek 3, 14 - 16)

423. Čo znamená „apoštol“?

„Apoštol“ znamená „vyslanec“ a vychádza z gréckeho slova „apóstolos“. Apoštoli sú vyslancami Ježiša Krista. Ježiš Kristus dal svoje poslanie do bezprostrednej súvislosti s ich poslaním: „Tak ako mňa poslal Otec, tak ja posielam vás“ (Ján 20,21).

424. Aké poverenie dal Ježiš Kristus apoštolom?

Apoštoli sú vyslaní Ježišom Kristom sprostredkovať ľuďom ním prinesenú obeť a tým i budúcu spásu.

Po svojom zmŕtvychvstaní dal Ježiš apoštolom plnú moc, ktorou zvestovali odpustenie hriechov. Dostali poverenie poskytovať sviatosti, kázať evanjelium a veriacich pripravovať na opätovný príchod Ježiša Krista.

425. V koho plnej moci konajú nositelia apoštolského úradu?

Apoštoli sú vyslancami Ježiša Krista. Konajú tak v jeho mene. On splnomocnil apoštolov k plneniu úloh, ktoré majú plniť, ktoré vyplývajú z ich úradu: vykonávať moc Ježiša Krista, udeľovať Božie požehnanie, zvestovať evanjelium Ježiša Krista.

Autorita, ktorú má apoštolský úrad, pochádza výlučne od Ježiša Krista. Apoštolský úrad je na ňom absolútne závislý.

426. Aké označenia sú v Novom zákone pre apoštolský úrad?

Apoštolský úrad sa označuje ako „Úrad Novej zmluvy“, „Úrad Ducha, „Úrad spravodlivosti“, „Úrad zmierenia“, „Úrad slova“.

427. Čo znamená: „Úrad Novej zmluvy“?

Týmto označením, ktoré vychádza z 2. listu Korinským 3,6, sa vykonalo ohraničenie k Starej zmluve, v ktorej platil Mojžišov zákon a ktorý bol obmedzený na izraelský národ. V Novej zmluve je poslanstvo o Božej milosti, rozhodujúce je evanjelium, ktoré majú nositelia apoštolského úradu zvestovať. Úrad Novej Zmluvy tým pôsobí medzi všetkými národmi.

428. Čo znamená: „Úrad Ducha“?

„Úrad Ducha“ je „úrad, ktorý dáva Duch“ (2Korinským 3,8). Udelením daru Ducha Svätého sa pokrstení dostávajú do spoločenstva Božích detí a získajú predpoklad dostať sa do spoločenstva prvotín (prvých zo spasených).

Ako „**spoločenstvo prvotín**“ sa súhrnne označujú „prvotiny“. Obraz „prvotín“ vychádza zo Zjavenia Jána 14,4. Nimi sú označení tí, ktorých si Ježiš Kristus pri opätovnom príchode vezme so sebou. Sú identickí s „Kristovou nevestou“. Pozri otázky 562 a ďalšie.

429. Čo znamená: „Úrad spravodlivosti“?

Apoštolský úrad poukazuje na to, že človek je hriešny a potrebuje Božiu milosť. Viera v Ježiša Krista a prijatie jeho obete vedú k spravodlivosti, ktorá platí pred Bohom. Teda apoštolský úrad je „úradom, ktorý vedie k spravodlivosti“ (2Korinským 3,9).

430. Čo znamená: „Úrad zmierenia“?

Apoštolský úrad, „ktorý káže zmierenie“ (2Korinským 5,18.19), nabáda k pokániam a umožňuje veriacim mať účasť na odpustení hriechov a slávení Svätej večere na obeti Ježiša Krista. „Zmierenie“ smeruje na obnovu ničím nerušeného vzťahu medzi človekom a Bohom, ako aj medzi ľuďmi navzájom.

431. Čo znamená: „Úrad slova“?

V Jánovi 1,1-14 je Boží Syn označovaný ako „Slovo“ (Logos). Cez toto „Slovo“ bolo všetko stvorené.

Na „Slove“ má podiel apoštolský úrad, lebo Pán (Logos) mu dal poverenie vyučovať. V tomto zmysle sú chápané Skutky apoštolov 6,4: „My však budeme usilovní na modlitbách a v službe slova.“

➤ *Logos: pozri otázku 101*

432. Ako sa ešte označujú apoštoli?

Apoštoli sú označovaní aj ako

- „*Kristovi poslovia*“. Výpoveď : „Tak my sme vyslanci namiesto Krista, lebo Boh napomína skrze nás; tak my prosíme namiesto Krista...(2Korinským 5,20) vyjadruje, že Ježiš Kristus účinkuje vo svojej cirkvi cez apoštolov.
- „*šafári Božích tajomstiev*“: Šafár (1Korinským 4,1) je zodpovedný za „dom“, teda za obec. V nej apoštoli dbajú, aby sa zvestovanie slova uskutočňovalo zodpovedajúc evanjeliu. A v zmysle Ježiša Krista sa udeľovali sviatosti. Apoštoli ordinujú nositeľov úradu a starajú sa o poriadok v náboženskej obci.

433. Čo je ďalším dôležitým znakom apoštolského úradu?

Ďalším dôležitým znakom apoštolského úradu je, že veriaci sú pripravovaní na opätovný príchod Ježiša Krista (porov. 2Korinským 11,2).

434. Kto vyslal apoštolov?

Apoštolov vyslal sám Ježiš Kristus. On si z kruhu svojich učeníkov vyvolil dvanásť mužov, ktorých ustanovil apoštolmi (porov. Marek 3,13-19). Pre nich mali platnosť slová Ježiša:

- „Kto vás prijíma, mňa prijíma, a kto mňa prijíma, prijíma Toho, ktorý ma poslal“ (Matúš 10, 40).
- „Chodte teda, čiňte mi učeníkmi všetky národy, krstíte ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a učiac ich zachovávať všetko, čokoľvek som vám prikázal. Ajhľa, ja som s vami po všetky dni, až do konca sveta“ (Matúš 28,19.20).

435. Ako sa volali prví dvanásť apoštolí?

Prví apoštoli sa volali: prvý Šimon, ktorý sa volal Peter, jeho brat Ondrej; Jakub, syn Zebedeov a jeho brat Ján; Filip a Bartolomej, Tomáš a colník Matúš, Jakub, syn Alfeov a Tadeus, Šimon Kanaánsky a Judáš (porov. Matúš 10,2-4). Títo sa volali „Dvanásť“ a to aj po zrade Judáša.

436. Boli pri vzniku cirkvi aj iní apoštoli okrem týchto?

Áno, okrem týchto sú v Novom zákone ešte spomínaní: Matúš (porov. Skutky apoštolov 13,1-4; 14,4-14), Pavol (porov. 1Korinským 9,1-16; 2Korinským 11) a Jakub, Pánov brat (porov. Galatským 1,19; 2,9). Aj Silvanos a Timotej boli označovaní ako apoštoli (porov. 1Tesalonickým 1,1; 2,7), ďalej Andronik a Junias (porov. Rímskym 16,7).

Pozoruhodné pri tom je, že iba u Mateja bol predpoklad byť povoláný k apoštolom, lebo bol očitým svedkom účinkovania Ježiša (porov. Skutky apoštolov 1,21.22).

437. Bolo niektorému z apoštolov poskytnuté významnejšie postavenie?

Áno, za prítomnosti ostatných apoštolov preniesol Ježiš Kristus na Šimona Petra osobitú plnú moc: Šimon bol označený ako „skala“ (Peter) a jemu bola udelená „kľúčová plná moc“. Aj Pán mu zveril svoje „baránky a ovce“, teda náboženské obce, aby sa o nich staral. (porov. Ján 21,15-17)

Jemu patrili slová Pána : „Šimon, Šimon, ajhľa, satan si vás vyžiadal, aby vás preosial ako pšenicu; ale ja som prosil za teba, aby tvoja viera nezanikla. A ty časom, až sa obrátiš, utvrdzuj svojich bratov“ (Lukáš 22,31.32).

➤ **Kľúčová plná moc, Petrov úrad:** pozri vysvetlenie a otázky 457 a 458

„Ty si Peter a na tej skale vystavím si cirkev a brány záhrobia ju nepremôžu.“ (Matúš 16,18)

438. Ako sa prejavilo prednostné postavenie apoštola Petra po nanebovystúpení Pána?

Prednostné postavenie apoštola Petra po nanebovystúpení Pána sa prejavilo v tom, že

- na jeho popud bol nahradený v kruhu apoštolov Judáš Iškariotský (porov. Skutky apoštolov 1,15-26),
- predniesol kázeň na Turíce (porov. Skutky apoštolov 2,14),
- Pán mu vyjaviť, že pri spáse sa pamätá aj na pohanov (Skutky apoštolov 10).

439. Ktoré z novozákonných písem opisuje účinkovanie apoštolov najpodrobnejšie?

Najpodrobnejšie opisuje účinkovanie apoštolov Lukáš v Skutkoch apoštolov. V Skutkoch apoštolov 11,1-8 a 15, 1-29 sa možno dočítať o zhromaždeniach apoštolov pod ich vedením, pri ktorých o.i. bolo stanovené, že aj veriaci pohania môžu patriť do Kristovho spoločenstva. Apoštoli prijímali teda spoločné rozhodnutia, ktoré mali ďalekosiahle účinkovanie na kresťanské obce.

440. Kto poskytoval podľa Nového zákona dary Ducha Svätého?

Zo Skutkov apoštolov 8, 15-18 vyplýva, že poskytnutie daru Ducha Svätého je úzko späté s apoštolským úradom: Filip kázal v Samárii a krstil veriacich vodou. Dopyčuli sa o tom apoštoli a vyslali tam Petra a Jána. Títo sa tam „za nich modlili, aby prijali Ducha Svätého, lebo na nikoho dovtedy nezostúpil; len pokrstení boli v mene Ježiša Krista. Skladali teda na nich ruky a oni prijali Ducha Svätého.“

Toto je zdôraznené Skutkami apoštolov 19,6: „Ako Pavol položil ruky na nich, zostúpil na nich Duch Svätý.“

441. Ktoré boli ďalšie dôležité úlohy apoštolov?

Dôležitou úlohou apoštolov bolo, aby zvestovali, že Ježiš Kristus pôsobil medzi nimi, že zomrel a vstal z mŕtvych (porov. Skutky apoštolov 13,26-41; 17,1-4). Oni vystupovali proti bludnému učeniu, ktoré toto popieralo. (porov. 1. list Korintským 15,3-8; 1Ján 4,1-6)

442. Aké očakávanie bolo už vtedy stredobodom apoštolského zvestovania?

Apoštoli očakávali opätovný príchod Ježiša Krista za svojho života a pripravovali na to aj veriacich (porov. 1Tesalonickým 4,14-18). To svedčí o tom, že podstatou apoštolského úradu je, aby zvestoval opätovný príchod Ježiša Krista a pripravoval na to náboženské obce.

443. Ktorý úrad ako prvý vznikol z apoštolského úradu?

Počnúc Turícami začali apoštoli plniť svoju úlohu a začali kázať evanjelium. Už skoro zistili, že potrebujú pomocníkov: vyhľadali si siedmich mužov. Boli pozhnaní pre túto službu tým, že sa apoštoli modlili a kladli na nich ruky. Títo siedmi muži boli označení ako prví diakoni.

„Postavili ich pred apoštolov, pomodlili sa a ruky skladali na nich.“ (Skutky apoštolov 6,6)

444. Čo vyplýva z tohto spôsobu konania apoštolov?

Z tohto spôsobu konania vyplýva, že kladenie rúk a modlitba cez apoštolov sú nevyhnutné pre ordinácie.

445. Vyplývajú z apoštolského úradu ďalšie rady?

Áno. Apoštoli a ďalší veriaci zakladali nové náboženské obce, pre ktoré bola žiaduca duchovná starostlivosť zabezpečená nositeľmi úradu. Apoštoli ustanovili predstavených náboženskej obce, ktorí sa označovali ako „biskupi“ alebo „starší“.

Z toho vychádzajúc pôsobili v kresťanských náboženských obciach v prvopočiatkoch aj proroci, evanjelisti, pastieri a učitelia (porov. Efezským 4,11).

446. Ako bola zabezpečená duchovná starostlivosť o veriacich v náboženských obciach po smrti prvých apoštolov?

Po smrti prvých apoštolov sa vytvorila služba s rôznymi úlohami a charakterom. Nimi bolo postarané o duchovnú starostlivosť členov náboženských obcí.

➤ **Služba:** pozri otázky 418 a ďalšie

447. Neexistoval viac po smrti apoštolov apoštolský úrad?

Ale áno, hoc apoštoli zomreli, apoštolský úrad obstál. Bol ustanovený Ježišom Kristom pre Jeho cirkev. Veď v čase, keď na Zemi ešte neboli žiadni nositelia tohto úradu, ním už bol tento úrad stanovený.

Apoštoli majú byť Kristovi svedkovia až do konca sveta (porov. Matúš 28, 19,20). Aby toto rozsiahle poverenie z pohľadu na Jeho opätovný príchod bolo splnené, vyslať Ježiš Kristus apoštolov aj dnes.

„**Koniec sveta**“: V gréckom pôvodnom texte je v Matúšovi 28,20 pojem „Ďon“, ktorým je mienená éra, dlhý čas alebo aj „koniec sveta“. V Skutkoch apoštolov 1,8 je reč o „konci Zeme; toto je myslené geograficky.

448. Dokedy trvalo prerušenie pôsobenia apoštolov?

Podľa mimobiblických údajov zomrel Ján ako posledný apoštol pôvodnej cirkvi koncom prvého storočia. Prerušenie pôsobenia apoštolov trvalo do 19.storočia, kým nebol opäť obsadený apoštolský úrad.

➤ **Opätovné obsadenie apoštolského úradu:** pozri otázky 400, 603

449. Prečo bolo pôsobenie apoštolov prerušené?

Prerušenie pôsobenia apoštolov spočíva v Božej vôli; pre ľudí to zostáva tajomstvom.

Jednako však aj v časoch bez apoštolov účinkoval Duch Svätý a staral sa o zachovanie a rozvoj evanjelia.

450. Kedy bol apoštolský úrad opäť obsadený?

Apoštolský úrad bol z Božej vôle opäť personálne obsadený, keď nastal čas na ustanovujúce zhromaždenie a prípravu Kristovej nevesty na opätovný príchod Ježiša Krista. Od roku 1832 začali opäť pôsobiť nositelia apoštolského úradu.

Apoštoli teda pôsobia od začiatku cirkvi Kristovej a aj v čase pred opätovným príchodom Ježiša Krista, aby bola na to pripravovaná Kristova nevesta.

➤ **Kristova nevesta:** pozri otázky 562 a ďalšie

Pod „**personálnym obsadením**“ apoštolského úradu sa rozumie, že existujú nositelia apoštolského úradu. Sú povolani do tohto úradu a pôsobia v zmysle a duchu Ježiša Krista.

451. Existuje rozdiel v duchovnej plnej moci medzi apoštolským úradom na počiatku a na konci vykupiteľského diela Boha?

Nie, neexistuje rozdiel na základe tej istej duchovnej plnej moci v poverení a v účinkovaní; lebo apoštolský úrad bol **raz** stanovený Ježišom Kristom pre svoju cirkev.

➤ **Vykupiteľské dielo Boha:** pozri vysvetlenie k otázke 386

452. Ktoré úrovne úradu a aké úrady existujú v novoapoštolskej cirkvi?

V novoapoštolskej cirkvi sú tri úrovne úradu s rôznou duchovnou plnou mocou: apoštoli, kňazské úrady a diakoni.

- K úrovni úradu apoštolov patria: kmeňový apoštol, oblastný apoštol a apoštol.
- K úrovni kňazského úradu patria: biskup, oblastný starší, oblastný evanjelista a kňaz.
- K úrovni úradu diakonov patria: diakon a poddiakon.

➤ **Splnomocnenie / plná moc:** pozri otázky 412,415 a vysvetlenie k otázke 415

453. Ktoré úlohy ma apoštolát?

Ježiš Kristus udelil apoštolom poverenie, aby „zväzovali a rozväzovali“ (Matúš 18,18), teda aby vysvetľovali, čo je dovolené a čo je zakázané. Tým sa určuje učenie a utvára sa poriadok v náboženských obciach.

Podľa vzoru Ježiša sú apoštoli služobníkmi (porov. Ján 13,15). Nie sú pánmi nad vierou náboženských obcí, ale pomocníkmi radosti (porov. 2Korinským 1,24) a majú byť pre obce vzorom v nasledovaní Krista (porov. 1Korinským 11,1).

454. Z čoho vyplýva autorita apoštolského úradu?

Autorita apoštolského úradu vyplýva z povolania apoštolov Ježišom Kristom a plnej moci, ktorú Pán vložil do tohto úradu. Význam úradu bol zjavný vo veľkňazskej modlitbe Ježiša: „Ako si mňa poslal do sveta, aj ja som ich poslal do sveta. A ja sa pre nich posväcujem, aby aj oni boli posvätení v pravde“(Ján 17,18.19).

455. Na čo je zameraná činnosť apoštolov?

Činnosť apoštolov ja zameraná na to, aby sa budovalo vykupiteľské dielo Pána a viedlo k jeho završeniu. K tomu patrí udeľovanie sviatostí, ktoré sú určené vôľou Ježiša Krista. Apoštoli dbajú na to, aby evanjelium bolo nefalšovane kázané a aby v náboženskej obci vládol poriadok, ktorý by našiel u Boha zaľúbenie.

Okrem toho majú apoštoli pripraviť Kristovu nevestu na opätovný príchod Pána cez kázanie evanjelia, zvestovanie odpustenia hriechov, krst vodou a Duchom Svätým, ako aj cez Svätú večeru.

➤ **Vykupiteľské dielo Pána:** pozri vysvetlenie k otázke 386

456. Je apoštolský úrad daný pre celú cirkev Kristovu?

Áno, apoštolský úrad je daný pre celú cirkev Kristovu. Má za úlohu ponúknuť všetkým ľuďom spásu v Ježišovi Kristovi. Apoštol Pavol popisuje svoje poverenie ako apoštol takto: „Lebo tak nám prikázal Pán: Položil som ťa za svetlo pohanom, aby si bol spasením až do končín zeme“ (Skutky apoštolov 13, 47).

Spása je možná len cez Božieho Syna. Sprostredkovanie spásy apoštolmi v slove a sviatostiach sa deje až do opätovného príchodu Ježiša Krista.

457. Na čom je založený úrad kmeňového apoštola?

Základom pre úrad kmeňového apoštola je poverenie, ktoré dal Ježiš Kristus pri ustanovení Petrovej služby. Ježiš povedal Šimonovi Petrovi: „A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tej skale postavím svoju cirkev a pekelné brány ju nepremôžu. Dám ti kľúče kráľovstva nebeského a čokoľvek zviažeš na zemi, bude zviazané na nebesiach a čokoľvek rozviažeš na zemi, bude rozviazané na nebesiach“ (Matúš 16, 18.19).

„Petrova služba“ je základnou službou, ktorou Ježiš Kristus poveril apoštola Petra. K Petrovej službe patrí starostlivosť o duše tých, ktorí patria do cirkvi, tak ako to prikázal zmŕtvychvstalý Ježiš: „Pas moje baránky! Pas moje ovečky!“ Rovnako patrí k Petrovej službe „kľúčová plná moc“; pozri k tomu otázku 459.

458. Prečo sa úrad kmeňového apoštola volá aj „Petrov úrad“?

Ježiš označil apoštola Šimona ako „skalú“, na ktorej bude vystavaná jeho cirkev. Tým bola vytvorený nezrušiteľný vzťah medzi úradom Petra – „Petrov úrad“ a Kristovou cirkvou. Dnes vykonáva „Petrov úrad“ kmeňový apoštol.

„Peter“ latinská podoba gréckeho slova „**petros**“ = „**skala**“. Skala je obrazom pre pevnosť, nepomátenosť, stálosť, ktorý Pán použil v kázni na vrchu (porov. Matúš 7,24.25).

459. Ktoré úlohy má kmeňový apoštol?

Kmeňový apoštol udržuje jednotu medzi apoštolmi. Posilňuje apoštolov (porov. Lukáš 22,32) a „pasie“ stádo Krista (porov. Ján 21,15-17): Dbá, aby evanjelium bolo zvestované nefalšovane. Cez Ducha Svätého sprístupňuje poznatky a súvislosti v učení cirkvi a je zodpovedný za jeho jednotné šírenie. On stanovuje i cirkevný poriadok.

Všetky tieto úlohy tvoria „kľúčovú plnú moc“ úradu kmeňového apoštola.

Kmeňový apoštol ordinuje apoštolov a spolu s nimi vedie cirkev.

Nielen za týchto prosím, ale aj za tých, ktorí pre ich slovo uveria vo mňa, aby všetci jedno boli;“ (Ján 17, 20.21)

Dám ti kľúče kráľovstva nebeského a čokoľvek zviažeš na zemi, bude zviazané na nebesiach a čokoľvek rozviažeš na zemi, bude rozviazané na nebesiach“. (Matúš 16,19)

460. Aké úlohy má oblastný apoštol?

Oblastný apoštol - okrem úloh navonok, ktoré má každý apoštol – má zodpovednosť v rámci určitej pracovnej oblasti („územie oblastného apoštola“) zabezpečiť starostlivosť o duše veriacich a zaopatrenie náboženských obcí. Tým je zodpovedný za duchovnú výzbroj nositeľov požehnania.

„**Duchovná výzbroj**“ pre úrad znamená, že ten, kto sa stal nositeľom úradu a obdržal Božie požehnanie, má vykonávať úrad z poverenia plnej moci pre diakonickú alebo kňazskú službu v zmysle svojho vysielateľa. To ešte znamená, že nositelia úradu sú poučovaní a posilňovaní pre plnenie ich úloh.

461. Kto povoláva do duchovného úradu?

Povolanie pre duchovný úrad nie je zriadené z ľudskej vôle, ale z Božej vôle. Je úlohou apoštola, aby rozpoznal Božiu vôľu a tomu zodpovedajúc aj konal.

462. Čo rozumieme pod „ordináciou“?

Pod „ordináciou“ rozumieme dosadenie do duchovného úradu. Nie je to žiadna sviatosť, ale úkon požehnania.

➤ **Sviatosť:** pozri otázky 472 a ďalšie

➤ **Úkon požehnania:** pozri otázky 660 a ďalšie

463. Ako je vykonaná ordinácia?

Ordinácia sa vykonáva apoštolom v mene trojjediného Boha kladením rúk (na ordinovaného) a modlitbou. Nositel požehnania môže svoje úlohy plniť len v úzkom spojení s apoštolským úradom.

464. Čo sa deje pri ordinácii?

Pri ordinácii sa sprostredkúva Božie požehnanie. Ten, ktorý je povolaný do úradu, prijme posvätenie pre svoj úrad. Z apoštolského úradu je prenesená platná spôsobilosť úradu a je udelená plná moc, ktorá úradu prináleží, nech je to pre diakonickú alebo kňazskú službu alebo službu apoštola. Nositeľ požehnania obdrží poverenie, aby vykonával úrad v presne stanovenom rámci.

➤ **Svätenie:** pozri otázku 417

465. Ktoré povinnosti sa prijímajú pri ordinácii?

Ten, kto je ordinovaný, sľubuje pred apoštolom voči Bohu vernosť, nasledovanie Krista a poslušnosť vo viere.

466. Ako má byť vykonávaný duchovný úrad?

Kto je nositeľom duchovného úradu, musí vo svojom živote a vo svojej duchovnej spôsobilosti vyhovovať istým požiadavkám. K tomu patrí dôkladná znalosť náuky, pevnosť vo viere, opora, byť si vedomý poslania mlčanlivosť, úprimnosť, obojatosť a pokora. Nositeľ úradu je povinný sa vo všetkom riadiť Ježišovým príkladom. Aby sa mohli rozvíjať všetky prijaté dary, ktoré mu boli pri požehnaní a svätení zverené a boli pre osov náboženskej obce, musí ich nositeľ úradu premeniť na skutky.

Ten, ktorý je povolaný do úradu, musí si byť vedomý, že je služobníkom a nástrojom v rukách Božích.

467. Kedy končí poverenie pre úrad?

Poverenie vykonávať úrad končí spravidla odchodom do dôchodku. Úrad samotný zostáva nositeľovi úradu zachovaný. Pri vrátení úradu alebo pozbavenia úradu sa o úrad prichádza.

468. Čo je úlohou všetkých nositeľov úradu?

Každý nositeľ úradu má úlohu, aby zvestoval evanjelium a obhajoval ho. On sa stará o členov spoločenstva ako o duše, ktoré mu boli zverené a podporuje ich vieru. Ako nositeľ úradu, ktorý je duchovným pastierom, podieľa sa aj na ich osobných prosbách a sprevádza ich v starostiach ich každodenného života.

➤ **Starostlivosť o dušu:** pozri otázku 688 a ďalšie

469. Aké sú úlohy nositeľov kňazského úradu?

Nositelia kňazského úradu obdržali poverenie a plnú moc, aby vykonal Svätý krst vodou, zvestovali odpustenie hriechov, posvätili a podávali Svätú večeru.

K úlohám patrí aj vykonávanie bohoslužieb, úkonov požehnaní a smútočných obradov, ako aj poskytovanie duchovnej starostlivosti členom náboženských obcí.

➤ **Svätý krst vodou:** pozri otázky 404, 481a ďalšie

➤ **Odpustenie hriechov:** pozri otázky 507, 629, 644 a ďalšie

➤ **Svätá večera:** pozri otázky 494a ďalšie

➤ **Úkon požehnaní:** pozri otázky 660 a ďalšie

➤ **Smútočný obrad:** pozri otázky 685 a ďalšie

470. Čo je úlohou diakonov?

Diakon pomáha rozmanitým spôsobom v náboženskej obci. Úlohou diakonov je aj podporovanie kňazov v práci pri starostlivosti o duše veriacich. Diakoni môžu spolupôsobiť pri zvestovaní slova pri bohoslužbách.

471. Čo je poverenie?

Poverenie je prenesenie pevne stanovených úloh. Poverenie môže byť ohraničené časom i miestom.

Pod poverením v spojení s duchovným úradom sa rozumie poverenie k predstavenému obce, k predstavenému oblasti, k pomocníkovi oblastného apoštola, k pomocníkovi kmeňového apoštola. Poverenie nie je totožné s ordináciou. Nie je viazané na obdobie činnosti úradu, ale môže sa ukončiť aj skôr; najneskôr končí nástupom do dôchodku.

Poverenia, ktoré sú nezávislé od duchovného úradu, sú prerozdelené k plneniu rôznorodých úloh v náboženských obciach a oblastiach medzi bratov a sestry.

Časť 8

SVIATOSTI

8

8 SVIATOSTI

472. Čo sú sviatosti?

Sviatosti sú základné prejavy Božej milosti. V týchto svätých úkonoch – ktoré sa uskutočňujú cez človeka na ľuďoch – daruje Boh prijímateľovi spásu.

➤ **Spása:** pozri otázky 243 a ďalšie

Udelenie milosti: tento pojem „udelenie (oznámenie)“ nie je v tejto súvislosti použitý v zmysle „informácia“, ale v zmysle „dar“. (nemecky: Mitteilung)

473. K čomu slúžia sviatosti?

Sviatosti slúžia k tomu, aby človek dosiahol spásu: Sviatosťou sa človek prijíma do živého spoločenstva s Bohom a je v ňom uchovávaný.

Prijatie troch sviatostí Svätý krst vodou, Sväté zapečatenie a Svätá večera otvárajú možnosť, aby pri opätovnom príchode Ježiša Krista bol človek zjednotený s Pánom.

➤ **Opätovný príchod Ježiša:** pozri otázky 550 a ďalšie

474. Čo patri k jednej sviatosti?

Sviatosť má štyri prvky: znak, obsah, darcu, vieru.

475. Čo je „znakom“ pri sviatosti?

„Znak“ je viditeľným prvkom pri sviatosti. Pri Svätom krste vodou je to voda. Pri Svätej večeri sú „znakom“ chlieb a víno. Pri Svätom zapečatení je „znakom“ pokladanie rúk apoštola.

476. Čo je obsahom sviatosti?

„Obsahom“ je účinkovanie sprostredkujúce spásu. Pri Svätom krste vodou je „obsahom“ zmytie dedičného hriechu a pokrstený sa dostáva do blízkosti Boha. Pri Svätej večeri je to prijatie tela a krvi Ježiša. Pri Svätom zapečatení je to prijatie darov Ducha Svätého.

477. Kto je „darcom“ pri sviatosti?

„Darcom“ je ten, kto sprostredkuje sviatosť. Apoštoli poskytujú všetky tri sviatosti, nositelia kňazského úradu poskytujú Svätý krst vodou a Svätú večeru cez poverenie svojho apoštola.

478. Aký význam má viera pri sviatosti?

Človek prijíma sviatosť pre svoju spásu len vtedy, keď verí v jej účinkovanie.

479. Ktoré sviatosti ustanovil Ježiš Kristus?

Ježiš Kristus ustanovil tri sviatosti: Svätý krst vodou, Sväté zapečatenie a Svätú večeru.

„Lebo sú traja, ktorí vydávajú svedectvo na nebi: Otec, Slovo a Duch svätý; A traja sú, ktorí vydávajú svedectvo na zemi: Duch, voda a krv a tí traja jedno sú.“ (1Ján 5,7.8)

➤ **Svätý krst vodou:** pozri otázky 481 a ďalšie

➤ **Sväté zapečatenie:** pozri otázky 515 a ďalšie

➤ **Svätá večera:** pozri otázky 494 a ďalšie

480. Komu zveril Ježiš Kristus spravovanie sviatostí?

Spravovanie sviatostí zveril Ježiš Kristus apoštolom.

481. Čo sa udeje cez Svätý krst vodou?

Svätým krstom vodou sa od základu zmení vzťah človeka k Bohu. V ňom sa zmýva dedičný hriech, krstenec je vyvedený z Božej odlúčenosti: on prichádza do blízkosti Boha. Stane sa kresťanom.

Cez vieru a svoje priznanie sa ku Kristovi patrí pokrstený do cirkvi Kristovej.

482. Čo znamená dedičný hriech?

„Dedičný hriech“ (prahriech) znamená, že človek upadol do hriechu, ktorým sa vzdialil od Boha (Božie odlúčenie). Od čias upadnutia do hriechu ťaží hriech všetkých ľudí (porov. 1Mojžiš 3,20; Žalm 51,7; Rímskym 5,12.18.19): Každý človek je teda hriešny a to ešte prv ako môže konať alebo myslieť.

➤ **Upadnutie do hriechu:** pozri otázky 88 a ďalšie

483. Čo znamená voda pri Svätom krste vodou?

Voda je predpokladom života a prostriedkom očistenia. Voda je pri krste vonkajším znakom pre vnútorné očistenie človeka.

484. Nachádzajú sa v Starom zákone odkazy na Svätý krst vodou?

Áno, záchrana Noema v arche, ktorá bola unášaná vodou, je odkazom na Svätý krst vodou. Aj sedemnásobné ponorenie Naamana do vody Jordánu (porov.

2Kniha kráľov 5,1-14) je symbolickým obrazom pre omytie dedičného hriechu v krste.

„... keď zhovievavosť Božia vyčkávala za dní Noema, staviteľa korábu, do ktorého vošlo a vodou sa zachránilo niekoľko, to jest osem, duší. Ona aj vás zachraňuje v podobe krstu ...“
(1.list Petra 3,2.21)

485. Musel sa Ježiš nechať pokrstiť vodou?

Nebolo to nevyhnutné, aby sa Ježiš nechal pokrstiť, pretože On bol bez hriechu a predsa sa nechal pokrstiť Jánom Krstiteľom. Tým sa postavil na úroveň hriešnikov. Ukázal tým, akou cestou spravodlivosti možno prísť pred Boha (Matúš 3,15).

Krst Jána bol krstom pokánia. Je to odkaz na sviatosť Svätého krstu, ktorý sa uskutočňuje v mene trojjediného Boha.

➤ **Spravodlivosť pred Bohom:** pozri vysvetlenie k otázke 278

➤ **Pokánie:** pozri otázky 136,651

486. Čo povedal Ježiš svojim apoštolom pri krste?

Po Jeho zmŕtvychvstaní dal Ježiš svojim apoštolom príkaz misie: „Chodte teda, čiňte mi učeními všetky národy, krstiac ich v mene Otca i Syna i ducha Svätého“ (Matúš 28,19). Krst patrí teda k úlohám apoštolov.

V Novom zákone sa pod „krstom“ rozumie často dvojaký krst: vodou a Duchom Svätým (porov. Skutky apoštolov 8,14 a ďalšie.). Svätý krst vodou a Sväté zapečatenie spolu veľmi úzko súvisia.

➤ **Príkaz misie:** pozri otázky 159,434

„I spýtal sa ich: Či ste prijali Ducha Svätého, keď ste uverili? A oni mu odpovedali: Nie, ani sme len nepočuli, že je Duch Svätý. Povedal im: V čo ste teda boli pokrstení? Odvetili: Jánovým krstom. Nato im Pavel povedal: Ján krstil krstom pokánia a prikazoval ľuďu, aby verili v Toho, ktorý prichádza po ňom, to jest v [Krista] Ježiša. Keď to počuli, dali sa pokrstiť v meno Pána Ježiša [Krista]. Ako Pavel položil ruky na nich, zostúpil na nich Duch Svätý, i hovorili jazykmi a prorokovali.“ **Skutky apoštolov 19,2-6**

487. Kto môže prijať Svätý krst vodou?

Každý človek môže prijať Svätý krst vodou. Predpokladom k tomu je, že verí v Ježiša Krista a jeho evanjelium.

488. Ako sa vykonáva Svätý krst vodou?

Krst je vykonaný vodou a v mene Boha Otca i Syna i Ducha Svätého.

Voda ku krstu sa svätí v mene trojjediného Boha. Potom označí krstiaci trikrát vodou kríž na čelo krsteného a pritom hovorí: „Krstím ťa v mene Boha Otca i Syna a Ducha Svätého.“

Ak je krst takto uskutočnený vodou a v mene Boha Otca i Syna a Ducha Svätého („rite“), je platný a jeho účinkovanie sa môže ďalej rozvíjať.

Označenie „rite“ pochádza z latinčiny a znamená „podľa formy“, „zodpovedajúci obradu“.

489. Prečo môžu byť krstené deti?

Veta Ježiša: „Dovoľte dietkam prichádzať ku mne a nebráňte im. Lebo takých je kráľovstvo Božie“ (Marek 10.14) poukazuje na to, že aj deťom sa má sprístupniť Božie požehnanie. K tomu patria i sviatosti.

V Novom zákone sa svedčí, že krstiť sa dávali aj členovia celej domácnosti: „A prijal ich k sebe a dali sa pokrstiť aj všetci jeho domáci... a radoval sa s celým svojim domom, že uveril v Boha“ (Skutky apoštolov 16, 33.34, porovnaj aj 16,15). K obyvateľom domu patrili aj deti. Z toho sa rozšírila kresťanská tradícia, aby boli pokrstené aj deti.

Pri krste detí preberajú vyznanie viery v Ježiša Krista a zodpovednosť za výchovu v zmysle evanjelia oprávnení vychovávateľa.

„Predstavený synagogy Krispos však uveril Pánovi s celým svojím domom; aj spomedzi Korinťanov mnohí, ktorí poslúchli, uverili a dali sa pokrstiť.“ (Skutky apoštolov 18,8)

490. Aké účinky má Svätý krst vodou?

Svätý krst vodou znamená koniec života v odlúčenosti od Boha a začiatok života v Kristovi. Sprostredkúva sily, aby sa mohol viesť boj proti hriechu.

Trinitársky uskutočnený krst spája kresťanov navzájom. Ten, kto je pokrstený v novoapoštolskej cirkvi, je oprávnený natrvalo prijímať Svätú večeru.

➤ **Svätý krst vodou:** pozri otázky a ďalšie

➤ **Nová Zmluva:** pozri vysvetlenie k otázke 175

Pojem „trinitársky“ (z latinského „trinitas“: „trojjedinosť“) sa vzťahuje na Božiu trojjedinosť. Byť pokrstený trinitársky znamená byť pokrstený v mene trojjediného Boha. Krstenec je teda krstený tzv. „trinitárskou formulou“, teda v mene Boha Otca i Syna a Ducha Svätého.

491. V akom vzájomnom vzťahu sú Svätý krst vodou a Sväté zapečatenie?

Svätý krst vodou a Sväté zapečatenie sú dve odlišné sviatosti. Ale sú v úzkom vzťahu: Prijatím oboch sviatostí sa uskutoční znovuzrodenie z vody a Ducha. Krst vodou je predpokladom pre Sväté zapečatenie.

➤ **Znovuzrodenie z vody a Ducha:** pozri otázky 528 a ďalšie

492. Kto smie uskutočniť Svätý krst vodou?

Príkaz k vykonaniu krstu dal zmŕtvychvstalý Ježiš Kristus apoštolom (porov. Matúš 28,28-20). V novoapoštolskej cirkvi boli poverení plnou mocou krstiť aj kňazi.

493. Je vykonaný krst platný aj v iných cirkevných spoločenstvách?

Áno, vykonanie krstu je platné a účinné vo všetkých oblastiach jednej Kristovej cirkvi. Svätý krst vodou je prvým krokom na ceste k úplnému spaseniu. Všade tam, kde sa krstí vodou v mene Boha Otca i Syna a Ducha Svätého, má krst platnosť. Preto je krst vodou zverený ako celok cirkvi. Dôvodom pre to je všeobecná vôľa spásy Boha.

➤ **Cirkev Kristova:** pozri otázky 365 a ďalšie

➤ **Spasenie:** pozri otázky 89-90, 108-109, 215-216

494. Od čoho sa odvodzuje pojem „Svätá večera“?

Pojem „Svätá večera“ poukazuje na situáciu, v ktorej Ježiš Kristus ustanovil túto sviatosť: Večer pred svojím ukrižovaním slávil spoločne so svojimi apoštolmi **paschu** (Poslednú večeru).

Prvú **paschu** slávili Izraeliti na Boží pokyn večer pred odchodom z Egypta. Dokonalé baránky boli zabité a upravené. K tomu jedli Izraeliti nekvasený chlieb. Boh prikázal, aby sa pascha slávila každý rok na pamiatku vyslobodenia z egyptského zajatia. („Sviatok nekvasených chlebov“)

495. Ktoré označenia sa používajú pre Svätú večeru?

Svätá večera sa pomenúva aj ako „Eucharistia“ (vdákyvzdanie), „Večera Pána“ alebo „Lámanie chleba“.

496. Existuje vzťah medzi paschou a Svätou večerou?

Áno, je tu vzťah: Na základe prvých troch evanjelií sa dozvedáme, že Ježiš ustanovil Svätú večeru počas slávania paschy so svojimi apoštolmi. Ako pascha (Posledná večera), tak aj Svätá večera je pamätná večera. Slávením paschy sa pripomína oslobodenie Izraelitov z otroctva a zajatia v Egypte. Svätá večera poukazuje na oslobodenie v oveľa širšom zmysle – na spásu človeka z otroctva hriechu.

497. Je ešte viac svedectiev pre Svätú večeru v Novom zákone?

Áno, v prvom liste Korintským 11, 23-26 sa nachádza ďalšie svedectvo o Svätej večeri: „ Lebo ja som prijal od Pána, čo som vám aj odovzdal: Pán Ježiš v tú noc, keď bol zradený, vzal chlieb, a keď dobrorečil, lámal a riekol: Vezmite, jedzte, toto

je moje telo, ktoré sa za vás [vydáva]; to čiňte na moju pamiatku! Podobne po večeri (vzal) aj kalich a riekol: Tento kalich je nová zmluva zapečatená mojou krvou: to čiňte, kedykoľvek budete z neho piť, na moju pamiatku! Lebo kedykoľvek by ste jedli tento chlieb a pili z kalicha, zvestujete smrť Pánovu, kým nepríde!“

Tieto slová sú základom pre text, ktorý sa vyslovuje pri posvätení Svätej večere.

„**Posvätenie**“ je vyňatie chleba a vína zo všedného užívania, spojené s obetovaním a posvätením. (pozri vysvetlenie „konsekrácia“ pri otázke 503)

498. Čo znamenajú súčasti chlieb a víno?

Prvky chlieb a víno sú nevyhnutné pre slávenie Svätej večere. Chlieb ako aj víno sú pokrmom pre človeka. Víno je v Izraeli aj symbolom radosti a budúcej spásy.

„**Symbol**“ pochádza z gréčtiny a má viacerý význam pre „obrazné vyjadrenie“, „charakteristická značka“ alebo „znak“.

499. Čo vyvoláva Svätá večera v pamäti veriaceho?

Svätá večera je pamätnou večerou: pri nej sa pamätá na smrť Ježiša Krista ako na jedinečnú a naveky platnú udalosť. Ježiš Kristus poveril apoštolov slávením Svätej večere so slovami: „To konajte na moju pamiatku...“ (Lukáš 22,19).

500. Čo vyznávajú tí, ktorí sa zúčastňujú Svätej večere?

Tí, ktorí sa zúčastňujú Svätej večere, vyznávajú tým svoju vieru v smrť Ježiša Krista, Jeho zmŕtvychvstanie a opätovný príchod. Kto sa pravidelne zúčastňuje Svätej večere v novoapoštolskej cirkvi, hlási sa tým k viere v dnes činných apoštolov Ježiša. V tomto smere je Svätá večera aj Večerou vyznania.

501. Akým spôsobom je Svätá večera večerou spoločenstva?

V Svätej večeri má Ježiš Kristus najskôr spoločenstvo s apoštolmi a potom so spoločenstvom veriacich. Pri slávení Svätej večere majú veriaci spoločenstvo medzi sebou navzájom.

502. Je vzájomná súvislosť medzi Svätou večerou a budúcou „svadobnou večerou“ v nebi?

Áno, Svätá večera poukazuje na budúcu „svadobnú večeru“ v nebi. Tým má Svätá večera aj časovo ukončený charakter.

Ježiš pri ustanovení Svätej večere v kruhu apoštolov povedal: „Lebo hovorím vám, že odteraz nebudem piť z plodu vínného kmeňa, až kým nepríde kráľovstvo Božie“ (Lukáš 22,18).

Až do zjednotenia Kristovej nevesty a Ježiša Krista prežíva náboženská obec neoddeliteľné spoločenstvo s Pánom vo Svätej večeri.

➤ **Svadba v nebi:** pozri otázky 251, 562 a ďalšie

503. Čo sa deje pri posvätení hostií?

Pri posvätení hostií (konsekrácia) sú prítomné telo a krv Ježiša Krista.

Chlieb a víno sa vo svojej podstate nemenia, to znamená, že chlieb a víno sa nepremenia. Ale k chlebu a vínu sa pristupuje ako k podstate tela a krvi Ježiša. Tento jav sa označuje ako „konsubstanciácia“.

Pri Svätej večeri chlieb a víno nie sú obrazmi alebo symbolmi tela a krvi Ježiša Krista, ale sú telom a krvou Ježiša Krista a posvätením sú skutočne prítomné.

➤ **Symbol:** pozri vysvetlenie k otázke 498

„**Konsekrácia**“ je odvodená od latinského slova „consecrare“, čo znamená „obetovať“, „posvätiť“. Pojem sa používa pri Svätej večeri v zmysle posvätenia chleba a vína.

„**Substancia**“ je odvodená od latinského slova „substantia“, čo znamená „základ“, „považa“, „stav“. Tým je pomenované, z čoho pozostáva nejaká vec.

504. Je obeť Ježiša Krista prítomná vo Svätej večeri?

Áno, obeť Ježiša Krista je prítomná vo Svätej večeri. Táto obeť sa však neopakuje, ale je prinesená „raz a navždy“ (Židom 10,10.14).

505. Prečo sa Svätá večera slávi pri každej bohoslužbe?

Na rozdiel od sviatostí Svätého krstu vodou a Svätého zapečatenia sa Svätá večera slávi pri každej bohoslužbe, lebo je daná ľuďom v živom spoločenstve s Ježišom Kristom. My ňou prijímame existenciu Ježiša Krista.

506. Ako dlho zostávajú telo a krv Ježiša prítomné v posvätených hostiách?

Telo a krv Ježiša Krista zostávajú prítomné v posvätených hostiách, kým ich nezískajú príjemcovia, pre ktorých boli určené.

507. V akom vzájomnom vzťahu sú odpustenie hriechov a Svätá večera?

Odpustenie hriechov a Svätá večera sú v tesnom vzájomnom vzťahu, lebo základom oboch je obeť Ježiša Krista.

V sviatosti Svätej večere nedochádza súčasne aj k odpusteniu hriechov. Odpustenie hriechov je nevyhnutným predpokladom pre dôstojné prijatie Svätej večere, to znamená, že Svätej večeri musí predchádzať rozhrešenie - očistenie od hriechu.

508. Komu zveril Ježiš Kristus Svätú večeru?

Ježiš Kristus ustanovil Svätú večeru v kruhu apoštolov a im ju zveril. Tam, kde účinkujú apoštoli alebo splnomocnení nositelia kňazského úradu, existujú všetky aspekty Svätej večere.

509. Ako znejú slová posvätenia Svätej večere?

K posväteniu (konsekrácii) Svätej večere je vyslovený pevne stanovený text, ktorý naväzuje na 1. list Korinským 11,23 a ďalšie a Matúša 26,26 a ďalšie.:

„V mene Boha Otca i Syna a Ducha Svätého posväcujem chlieb a víno k Svätej večeri a pokladám na ne raz prinesenú a večne platnú obeť Ježiša Krista. Lebo Pán vzal chlieb a víno, ďakoval a hovoril: Toto je moje telo, ktoré sa vydáva za vás. Toto je moja krv Novej Zmluvy, ktorá sa vylieva za mnohých na odpustenie hriechov. Jedzte a pite! To konáte na moju pamiatku. Lebo ako často z tohto chleba jete a z tohto vína pijete, zvestuje smrť Pána, kým opäť nepríde. Amen.“

510. Ako sa uskutočňuje slávenie Svätej večere pri bohoslužbách?

Najprv sú hostie posvätené. To sa uskutočňuje tak, že splnomocnený nositeľ úradu rozprestrie svoje ruky nad otvoreným bohoslužobným predmetom (kalich s hostiami) a vysloví slová posvätenia.

Potom prijímú nositelia úradu a náboženská obec telo a krv Ježiša Krista formou hostie, ktorá je pokvapkaná vínom (3 kvapky). Podanie sa uskutočňuje slovami: „Telo a krv Ježiša za teba dané.“

511. Čo je predpokladom pre dôstojné prijatie Svätej večere?

Predpokladom pre dôstojné prijatie Svätej večere je popri predchádzajúcom odpustení hriechov viera v Ježiša Krista a Jeho obeť.

➤ *Odpustenie hriechov: pozri otázky 415, 507, 629, 644*

512. Aká účinok má Svätá večera?

Svätá večera tvorí nerozlučné spoločenstvo s Ježišom Kristom. Sprostredkúva existenciu a silu Božieho syna. Prijatie Svätej večere slúži k vzájomnej jednote veriacich, lebo oni spoločne rastú do podoby Ježiša Krista. Tak je Svätá večera dôležitým prostriedkom na prípravu opätovného príchodu Ježiša Krista.

„Keďže je jeden chlieb, jedno telo, sme, čo aj mnohí, lebo všetci máme podiel na jednom chlebe.“ (1. list Korinským 10, 17)

513. Kto je oprávnený zúčastniť sa Svätej večere?

Tí, ktorí sú v novoapoštolskej cirkvi pokrstení, zapečatení a prijatí do náboženskej obce, sú oprávnení navždy sa zúčastniť Svätej večere.

Oprávneným obradom krstení kresťania môžu ako hostiu prijať Svätú večeru.

➤ **Svätý krst vodou:** pozri otázky 404, 481 a ďalšie

➤ **Obrad:** pozri vysvetlenie k otázke 488

➤ **Sväté zapečatenie:** pozri otázky 404, 515 a ďalšie

➤ **Prijatie:** pozri otázky 662, 669

514. Aký význam má slávenie Svätej večere v iných cirkvách?

Pri slávení Svätej večere v iných cirkvách existujú dôležité súčasti Svätej večere. Aj tam sa pamätá s vďakou a vierou na smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Novoapoštolskí kresťania by si však mali uvedomiť, že trvalou účasťou na slávení Svätej večere iných cirkví sa v podstate hlásia k ich učeniu.

515. Čo je Sväté zapečatenie?

Sväté zapečatenie je sviatosť, ktorou veriaci kladením rúk a modlitbou apoštola prijme dary Ducha Svätého. Stane sa Božím dieťaťom a je povolaný k prvým zo spasených (k prvotine).

➤ **Prvotina:** pozri otázky 428, 530

➤ **Božie dieťa:** pozri vysvetlenie k otázke 530

516. Čo znamená v listoch Nového zákona formulácia „zapečatenie“?

„Zapečatiť“ v listoch Nového zákona znamená sprostredkovať dar Ducha Svätého: „Boh je ten, ktorý nás upevňuje s vami pre Krista; On nás aj pomazal, On nás aj zapečatil darom do srdca závdavok Ducha“ (2Korinským 1, 21.22).

„V Ňom aj vy, keď ste počuli slovo pravdy, evanjelium o svojej spase a uverili ste v Neho, boli ste spečatení Duchom Svätým“ (Efezským 1,13).

„Nezarmucujte Svätého Ducha Božieho, ktorým ste boli spečatení na deň vykúpenia“ (Efezským 4,30).

517. Účinkoval Duch Svätý už v časoch Starého zákona?

Áno, Svätý Duch ako osoba trojjedinosti Boha účinkovala ako Otec a Syn od večnosti. V Starom zákone naplnil jednotlivých ľudí, ktorí boli Bohom určení pre isté úlohy.

➤ **Starý zákon a Nový zákon:** pozri otázku 175

„Vtedy Samuel vzal roh s olejom a pomazal ho v kruhu jeho bratov. I zostúpil Duch Hospodínov na Dávida a zostával na ňom od toho dňa.“ (1Samuel 16,13)

„Od svojej tváre nezavrhní ma a svojho svätého Ducha mi neodnímaj!“ (Žalm 51,13)

518. Existujú v Starom zákone odkazy na vyliatie Ducha Svätého v Novom zákone?

Áno, Starý zákon poskytuje viacero odkazov (napr.: Ezechiel 36,27) na to, že Duch Boží sa vylieva na mnohých ľudí. Dôležitý odkaz nájdeme v Joelovi 3,1.2: „Potom vylejem svojho Ducha na každé telo a vaši synovia a vaše dcéry budú prorokovať. Vaši starci budú mávať sny, vaši mládenci videnia budú vídať. Aj na otrokov a otrokyne vylejem v tých dňoch svojho Ducha.“ (pozri aj Skutky apoštolov 2,15 a ďalšie)

519. Predpovedal Ježiš vyliatie Duchom Svätým?

Áno, Ježiš viackrát predpovedal svojim apoštolom, že zošle Ducha Svätého, napr.: „Keď však príde Radca, ktorého vám ja pošlem od Otca. Duch pravdy, ktorý vychádza od Otca, bude svedčiť o mne“ (Ján 15,26).

520. Kedy sa naplnila predpoveď vyliatia Duchom Svätým?

Táto predpoveď sa naplnila na Turíce v Jeruzaleme, keď bol Duch Svätý vyliaty na apoštolov a prítomných mužov a ženy.

„Keď prišiel deň Letníc, boli spolu na jednom mieste. Tu zrazu povstal zvuk z neba, ako keď sa prudký vietor valí a naplnil celý dom, v ktorom sedeli. I ukázali sa im rozdelené jazyky akoby z ohňa, usadili sa na každého z nich a Duch Svätý naplnil všetkých, takže začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť.“ (Skutky apoštolov 2,1-4)

521. Kedy sa uskutočnilo pomazanie Ježiša Duchom Svätým?

Po krste Ježiša zostúpil na neho Duch Svätý. Ján Krstiteľ o tom svedčil: „Videl som Ducha zostupovať z neba ako holubicu a spočinúť na ňom“ (Ján 1,32). Táto udalosť sa označuje ako „pomazanie“.

„Usilujte sa nie o pominuteľný pokrm, ale o pokrm, ktorý bude pre večný život, ktorý vám dá Syn človeka; lebo ten potvrdil Boh Otec.“ (Ján 6,27)

➤ **Krst Ježiša:** pozri otázky 129 a ďalej

522. Čo znamená krst Ježiša a následné pomazanie Duchom Svätým?

Krst Ježiša Jánom Krstiteľom a zostúpenie Ducha Svätého na Ježiša sú odkazom na sviatosť Svätý krst vodou a Sväté zapečatenie.

Pomazaním Ježiša Duchom Svätým sa na Neho ukazuje ako na mesiáša. Je odkazom pre Sväté zapečatenie. K tomu sa vzťahujú Skutky apoštolov 10,37.38: „Vy znáte totiž, čo sa udialo po celom Judsku, počnúc od Galiley po krste, ktorý hlásal Ján; ako Boh Duchom Svätým a mocou pomazal Ježiša Nazaretského, ...“

Už v Starom zákone boli ľudia cez **pomazanie** posvätení olejom na pomazanie pre isté úlohy. Takéto pomazanie sa udeľovalo prorokom, kráľom a duchovným. Pozri aj „mesiáš“ (= „pomazaný“), otázky 111 a 112.

523. Z čoho vyplýva, že Svätý krst vodou je predpokladom pre prijatie darov Ducha Svätého?

Apoštol Peter odpovedal poslucháčom pri Turíčnej kázni na otázku, čo majú urobiť: „Kajajte sa! A nech sa každý z vás dá pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie hriechov. A prijmite dar Ducha Svätého“ (Skutky apoštolov 2,38).

524. Čo píše Skutky apoštolov o Svätom zapečatení?

Dôležitý údaj v Skutkoch apoštolov o Svätom zapečatení je v kap. 8,14 a ďalšie.: „Keď apoštoli počuli, že Samária prijala slovo Božie, poslali k nim Petra a Jána. A tí prišli a modlili sa za nich, aby prijali Ducha Svätého, lebo na nikoho z nich dovtedy nezostúpil; len pokrstení boli v mene Pána Ježiša.“

Skladali na nich ruky a oni prijali Ducha Svätého“.

Po tomto svedectve Písma je Sväté zapečatenie viazané na apoštolský úrad. Toto potvrdzujú aj Skutky apoštolov 8,18: „Šimon, ktorý kedysi vykonával čary, potom ale uveril a nechal sa pokrstiť (porov. Skutky apoštolov 8,9.11a ďalšie), videl že sa Duch Svätý udeľuje skladaním rúk apoštolov.“

Na tejto udalosti je poznateľné, že sviatosť Svätý krst vodou a Sväté zapečatenie sú od seba zreteľne vymedzené. Podobné nájdeme aj v Skutkoch apoštolov 19,1-6. V Efeze prijali učeníci len krst pokánia cez Jána. Keď uverili v Ježiša Krista, nechali sa najskôr pokrstiť v mene Pána Ježiša. Potom cez apoštolov prijali dary Ducha Svätého: „A keď Pavol položil na nich ruky, zostúpil na nich Duch Svätý.“

➤ *Krst pokánia: pozri otázku 485*

525. Ako je udeľovaná sviatosť Sväté zapečatenie?

Sviatosť Sväté zapečatenie je udeľovaná apoštolmi. Tým, že pokrstenému sprostredkujú dar Ducha Svätého v mene Boha Otca i Syna i Ducha Svätého. Pritom kladú na jeho hlavu ruky a modlia sa.

526. Aké sú predpoklady pre prijatie Svätého zapečatenia?

Sväté zapečatenie predpokladá u príjemcu vieru v trojjediného Boha a v apoštolov vyslaných Ježišom. Musí byť najprv oprávneným spôsobom pokrstený vodou. Musí sa vyznať zo svojej viery a prisľúbiť nasledovanie Ježiša Krista.

➤ „*oprávnený spôsob*“ (rite): pozri vysvetlenie k otázke 488

527. Kto môže prijať Sväté zapečatenie?

Sväté zapečatenie môže prijať každý človek, ktorý pre to spĺňa náležité predpoklady. Táto sviatosť sa udeľuje dospelým ako aj deťom. Pri zapečatení detí musia vyznávať vieru rodičia, príp. k náboženskej výchove oprávnení zástupcovia. Musia sľúbiť, že deti budú vychovávať v novopoštolskej viere.

528. Čo rozumieme pod „znovuzrozením“ z vody a Ducha?

Obe sviatosti Svätý krst vodou a Sväté zapečatenie tvoria spolu „znovuzrodenie z vody a Ducha“. Cez ne tvorí Boh „nové stvorenie“ – život z Boha.

„Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do kráľovstva Božieho. (Ján 3,5)

„Preto ak je niekto v Kristu, je nové stvorenie. Staré veci pominuli a hľa, nastali nové.“ (2Korinským 5,17)

529. V akom vzájomnom vzťahu sú Sväté zapečatenie a znovuzrodenie z vody a Ducha?

Sväté zapečatenie je súčasť znovuzrodenia z vody a Ducha. V ňom je zavŕšené, čo Boh začal v krste vodou. Obnovenie človeka sa deje cez Boha, Ducha Svätého, ktorý sa prejavuje ako Tvorca nového.

➤ *Svätý krst vodou*: pozri otázky 404, 481 a ďalšie

530. Aké sú účinky Svätého zapečatenia?

Pri Svätom zapečatení je človek trvalo naplnený Duchom Svätým. Boh mu daruje podiel na svojej existencii; pritom sú človeku darované Božia sila, Boží život a Božia láska: „Božia láska je vyliata do našich srdiec skrze Ducha Svätého, ktorý nám je daný“ (Rímskym 5,5).

Zapečatený je majetkom Boha; Boží Duch ho prijal do trvalého príbytku v ňom (porov. Rímskym 8,9).

Človek je tak Božím dieťaťom, je povolaný k prvým zo spasených (k prvotine): Znovuzrodenie má teda účinkovanie v súčasnosti v spoločenstve Božích detí a v budúcnosti v spoločenstve prvých zo spasených (človek sa stane prvotinou).

Ako Božie dieťa je veriaci Božím dedičom a spoludedičom Krista. „Detská duša“, ktorá účinkuje skrze Sväté zapečatenie v človeku, oslovuje Boha dôverne ako „milý otče“.

Ak dá zapečatený Svätému Duchu priestor rozvinúť sa, rozvinú sa Božie cnosti. Sú obrazne označované ako „ovocie Ducha Svätého“ (porov. Galatským 5,22).

➤ **Spoločenstvo prvých zo spasených(prvotín):** pozri otázku 428

„Ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, nežnosť, dobrotivosť, vernosť, krotkosť, zdržanlivosť...“ (Galatským 5, 22.23)

„... ale prijali ste ducha synovstva, ktorým voláme: Abba, Otče! A ten istý Duch spolu s naším duchom osvedčuje, že sme dieťky Božie. Ak sme ale dieťky Božie, sme aj dedičia a to dedičia Boží a spoludedičia Kristovi...“ (Rímskym 8,15-17)

Pojem „**Božie dieťa**“ má rôzne aspekty:

- Každý človek je Božie dieťa, lebo je stvorený Bohom a smie všemohúceho nazývať „Otec“.
- V časoch Starého zákona sa Boh staral ako otec o izraelský národ. Tak sa Izrael nazýva „Boží prvorođený syn“ (porov. 2Mojžiš 4,22.23). Izrael je teda k Bohu vo vzťahu dieťaťa. Keď Ježiš pri kázni na vrchu hovoril k Židom, označil Boha ako ich „Otca v nebi.“
- Nám kresťanom bol daný ako „Otčenáš“ a my sa v tejto modlitbe s dôverou obraciame na Boha, na nášho Otca.
- Týmto je „spoločenstvo Božích detí“ mienená každá situácia pred Bohom, ktorou sa prijímajú sviatosti, ktorou je označená viera a nastavenie života na opätovný príchod Ježiša Krista. Spoločenstvo Božích detí sa dosiahne prostredníctvom znovuzrodenia z vody a Ducha. Znovuzrodeným ako „Božím deťom“ je prisľúbené stať sa dedičmi „Najvyššieho“.

Časť 9

ŽIVOT PO SMRTI

9

9 ŽIVOT PO SMRTI

531. Existuje život po smrti?

Áno, človek je nielen telesnej, ale aj duchovnej podstaty; tvorí jednotu tela, ducha a duše.

Telo človeka je smrteľné, podlieha pominuteľnosti. Ono je zo zeme vzaté a zasa sa do nej vráti (porov. 1Mojžiš 3,19). Oproti tomu duša a duch žijú ďalej, sú nesmrteľné.

Osobnosť človeka – to podstatné, čo ho tvorí, čo zažil, čo cítil, v čo veril, ako myslel – zostáva po telesnej smrti uchované.

„Lebo Boh stvoril človeka pre neporušiteľnosť, urobil ho obrazom svojej podoby.“ (Kniha múdrosti 2,23)

532. Čo je smrť?

Rozlišuje sa medzi telesnou a duchovnou smrťou človeka. Telesná smrť znamená koniec života na zemi. Keď nastane, duša a duch opúšťajú telo. Duchovná smrť je odlúčenie človeka od Boha. Dôsledkom je hriech.

Keď Biblia hovorí o „druhej“ smrti (porov. Zjavenie 20,6; 21,8), je tým mienené odlúčenie / oddelenie od Boha, ktoré bude účinné po poslednom súde.

➤ **Posledný súd:** pozri otázky 579 a ďalšie

„Lebo odmena za hriech je smrť, ale Božím darom milosti je večný život v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi.“ (Rímskym 6,23)

533. Čo sa v Biblii ešte rozumie pod „smrťou“?

V Biblii je „smrť“ označená aj ako Bohu sa protiviaca moc, ktorá ohrozuje telesný i duchovný život a chce ho zničiť. Tak je v Zjavení Jána smrť opísaná obrazne ako osoba: „I pozrel som, a hľa, plavý kôň a ten, čo sedel na ňom, menoval sa smrť a za ním šlo podsvetie“ (Zjavenie 6,8).

534. Kto má moc nad smrťou?

Trojjediný Boh je pánom nad životom a smrťou. Ježiš Kristus svojím zmŕtvychvstaním zvíťazil nad smrťou. A tým umožnil človeku prístup k večnému životu: „... Ježiš Kristus, ktorý zahladil smrť a evanjeliom vyviedol na svetlo život a neporušiteľnosť“ (2Timotej 1,10).

535. Aký význam má zmŕtvychvstanie Ježiša Krista?

Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista je podstatou pre zmŕtvychvstanie zomrelých. On vstal z mŕtvych, zomrelí tiež vstanú z mŕtvych, „jedni na večný život, druhí na hanbu a večné zavrhnutie“ (Daniel 12,2).

„Ajhľa, poviem vám tajomstvo: Všetci neumrieme, ale všetci sa premeníme, razom, ihneď, len čo zaznie hlas poslednej trúby. Lebo zaznie trúba a mŕtvi budú vzkriesení neporušiteľní a my sa premeníme.“ (1Korinským 15,51.52)

536. Nachádzajú sa v Svätom písme odkazy na život po smrti?

Život po telesnej smrti je naznačený už v Starom zákone, v Novom zákone je to potvrdené viackrát. Napríklad v 1. liste Petra 3,19.20: „V ktorom On (Ježiš Kristus) aj zostúpil a kázal väzneným duchom, neposlušným kedysi, keď zhovievavosť vyčkávala za dní Noema, staviteľa korábu, do ktorého vošlo a pred vodou sa zachránilo niekoľko, to jest osem duší.“

537. Kde sa nachádzajú ľudia po smrti?

Duša a duch ľudí, ktorí zomreli, sa dostanú do ríše mŕtvych. Tá sa označuje i ako „oný svet.“

538. Čo rozumieme pod „oným svetom“?

Pojem „oný svet“ (večnosť) sa vo všeobecnosti vzťahuje na všetky oblasti, deje a stavy, ktoré sú mimo materiálneho sveta. V užšom slova zmysle je tým mienená ríša mŕtvych (hebrejsky: „scheol“, grécky: „hades“).

539. Existuje reinkarnácia (prevtelenie) mŕtvych?

Nie. Predstavy o opakovanom živote na zemi (reinkarnácia), či sa to týka človeka, živočicha alebo rastliny, sú protirečením biblických výpovedí a tým aj obsahu evanjelia. „Ľuďom je uložené raz zomrieť“ (Židom 9,27).

Pojem „reinkarnácia“ s kresťanským učením nie je zhodne označovaný s predstavami o opakovanom živote človeka na zemi v rôznych podobách.

540. Môžeme vstupovať do spojenia so zosnulými?

Cez spomienky na zomrelých a modlitbu za nich máme s nimi spojenie.

Vstupovať do spojenia cez vyvolávanie duchov alebo vypočúvanie mŕtvych je Bohom zakázané, teda jedná sa o hriech: „...nech sa u teba nenájde taký, ktorý..... vyvolávač duchov...kto by sa vypytoval mŕtvych. Lebo Hospodinovi ohavný je každý, kto koná také veci“ (5Mojžiš 18,10-12).

541. Aký je stav duší na „onom svete“?

Stav duší na „onom svete“ je výrazom Božej blízkosti alebo Božieho odcudzenia. Duša človeka cez telesnú smrť nezaznamenala žiadnu zmenu. Viera alebo nevera, zmierenie alebo nezmieriteľnosť, láska alebo nenávisť formujú človeka nelen na tomto svete, ale aj na „onom svete“.

V podobenstve Ježiša o bohatom mužovi a chudobnom Lazarovi (porov. Lukáš 16,19-31) je tiež opísaný tento stav, keď sa tam hovorí o mieste bezpečia a o mieste súženia. Zomrelí si môžu byť vedomí svojho stavu. Tí, ktorí trpia súžením, dúfajú v pomoc.

542. Kto sú tí, čo „zomreli v Kristu“?

V 1. liste Tesalonickým 4,16 sa dočítame o zosnulých, „ktorí zomreli v Kristu“. To sú tí zomrelí, ktorí boli znovuzrodení z vody a ducha a pripravovali sa na opätovný príchod Ježiša Krista. Patria tak do spoločenstva Pána a nachádzajú sa v stave spravodlivosti pred Bohom, ktorá sa dosiahne milosťou a vierou.

➤ **Znovuzrodenie z vody a ducha:** pozri otázku 528 a ďalšiu

Duše spravodlivých sú však v Božích rukách, muka sa ich nedotkne. Nemúdri sa nazdávali, že je po nich; za nešťastie posudzoval sa ich odchod, za skazu ich poberanie od nás; Oni sú však na pokoji. (Kniha múdrosti 3,1-3)

543. Je stav duší na „onom svete“ zmeniteľný?

Áno, odvtedy, ako Ježiš priniesol obeť, je stav duší na „onom svete“ zmeniteľný ku dobrému.

Ježiš Kristus po svojej smrti zostúpil do ríše mŕtvych a tam kázal. Kázanie evanjelia obsahuje možnosť zmeny pre toho, kto ho vo viere prijme.

Teda spásu možno dosiahnuť ešte aj po telesnej smrti.

➤ **Spása:** pozri otázky 243a ďalšie., 546

544. Ako je možná zmena duší na „onom svete“?

Duše na „onom svete“, ktoré nikdy nepočuli o evanjeliu, nezažili odpustenie hriechov a neprijali sviatosti, sa nachádzajú v stave Božieho odcudzenia. Tento stav možno prekonať len cez vieru v Ježiša Krista a jeho obeť, ako aj cez prijatie sviatostí.

545. Ktoré výpovede Svätého písma sú poskytnutím pomoci pre zomrelých?

V 2. knihe Machabejcov sa píše o tých, ktorí slúžili modlám a padli v boji. Za nich sa ľudia modlili za pomoc v ich hriešnom stave duše. Zbierali peniaze, za ktoré bolo možné kúpiť obetné zviera na obeť zmierenia.

Biblické východisko pre poskytnutie sviatosti za zomrelých je v 1. liste Korintským 15,29: V Korinte sa živí dávali krstiť za mŕtvych. Táto prax bola apoštolmi novoveku obnovená. Tak sa vyvinuli dnes zaužívané bohoslužby pre zomrelých.

546. Môžeme my byť zomrelým pomocou ku spásu?

Áno, my môžeme prosiac vystupovať za nevykúpené duše a prosiť Pána, aby im pomohol. Rovnako môžeme prosiť o to, aby duše dosiahli vieru v Ježiša Krista a boli pre to otvorení a pripravení prijať spásu, ktorú im Boh chce darovať.

Keďže živí i mŕtvi tvoria spoločenstvo v Kristovi, budú pôsobiť v zmysle Krista ako na „onom svete“, tak i na tomto svete, teda príhovormi za nevykúpené duše.

Samotná spása sa však uskutoční len cez Ježiša Krista.

➤ **Vykúpenie:** pozri otázky 215 a ďalšie

➤ **Spása:** pozri otázky 243, 248 a ďalšie

Pojem „tento svet“ (pozemský život) sa vzťahuje vo všeobecnosti na všetky oblasti, deje a javy, ktoré existujú uprostred materiálneho sveta.

547. V čom pozostáva sprostredkovanie spásy zomrelým?

Ježiš Kristus je Pánom nad mŕtvymi i živými. Je to Božia vôľa, že chce, aby sa pomohlo všetkým (porov. 1Timotej 2,4-6). Uskutoční sa to cez kázeň, sviatosti a odpustenie hriechov. K tomu je nevyhnutná viera v Ježiša Krista. A platí to rovnakou mierou pre živých i mŕtvych.

To, že sa evanjelium musí zvestovať aj mŕtvym, hovorí Peter v 1. liste 4,6: „Lebo preto sa evanjelium zvestovalo aj mŕtvym, aby boli súdení síce po ľudsky v tele, ale aby žili Duchom podľa Boha.“

„Lebo Boh tak miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v Neho.“ (Ján 3,16)

548. Ako a cez koho sa uskutoční sprostredkovanie spásy zomrelým?

Poskytnutie Svätého krstu vodou, Sväté zapečatenie a Svätá večera za zomrelých sa udeje tak, že apoštol vykoná platný viditeľný úkon na živých. Účinkovanie spásy sa pritom nedostane živým, ale na prospech zosnulým.

Tak ako Ježiš priniesol obeť na zemi, tak sa stane aj sprostredkovanie spásy apoštolmi na zemi.

➤ **Svätý krst vodou:** pozri otázky 481 a ďalšie

➤ **Sväté zapečatenie:** pozri otázky 494 a ďalšie

➤ **Sväté zapečatenie:** pozri otázky 515 a ďalšie

Časť 10

UČENIE O VECIACH
BUDÚCICH

10

10 UČENIE O VECIACH BUDÚCICH

549. Odkiaľ sa dozvedáme o udalostiach v budúcnosti?

Učenie o udalostiach, ktoré sa udejú v budúcnosti (eschatológia), má svoj základ vo Svätom písme. Mnohé odkazy na budúce dejiny spásy sú obsiahnuté v evanjeliách a v listoch apoštolov. Hlavné tvrdenia sa nachádzajú v Zjavení Jána, ktorý hovorí obrazne o veciach budúcich.

➤ *Eschatológia: pozri vysvetlenie pri otázke 40*

550. Ktorá budúca udalosť je cieľom viery novoapoštolských kresťanov?

Ježiš Kristus opäť príde – to je hlavné tvrdenie evanjelia. Od Jeho nanebovystúpenia zvestujú apoštoli opätovný príchod Pána. Udalosť, pri ktorej budeme Ním vzatí, je cieľom viery novoapoštolských kresťanov.

551. Kto zvestoval opätovný príchod Ježiša?

Ježiš Kristus sám zvestoval svojim apoštolom: „A keď odídem a pripravím vám miesto, zase prídem a poberiem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja“ (Ján 14,3).

Toto zvestovanie bolo potvrdené anjelmi pri Jeho nanebovystúpení: „Tento Ježiš, ktorý vám bol vzatý do neba, príde zase tak, ako ste ho videli odchádzať do neba“ (Skutky apoštolov 1,11).

552. Kto pozná okamih opätovného príchodu Ježiša Krista?

Ktorý deň a v ktorú hodinu Ježiš Kristus opäť príde, nevedia ani ľudia ani anjeli, ale len trojjediný Boh sám.

553. Čo vyplýva zo skutočnosti, že žiaden človek nepozná okamih opätovného príchodu Ježiša Krista?

Pretože žiaden človek nevie okamih opätovného príchodu Ježiša Krista, je veriaci vyzývaný k tomu, aby sa na túto udalosť pripravil. Boží syn to vložil do výzvy: „Preto bďte, lebo nevíete, v ktorý deň príde váš Pán“ (Matúš 24,42). Aby bol človek bdely každú hodinu vo viere a Pána očakával, to ozrejmuje Ježiš v podobenstvách.

➤ *Podobenstvá k opätovnému príchodu Krista: pozri otázku 157*

„Vtedy bude kráľovstvo nebeské podobné desiatim pannám, ktoré si vzali lampy a vyšli na-proti ženichovi. Päť z nich bolo pochybých a päť rozumných. Tie pochybé si totiž vzali lampy, ale nevzali si olej; tie rozumné si však vzali s lampami aj olej v nádobách. Keď ženich

meškal, zdriemli všetky a zaspali. O polnoci nastal krik: Ajhľa, ženích, vyjdite mu naproti! Vtedy prebudili sa všetky panny a pripravovali si lampy. Tu pochybé povedali rozumným: Dajte nám zo svojho oleja, lebo naše lampy hasnú! Ale rozumné povedali: Aby potom nestáčilo ani nám, ani vám? Choďte radšej k predavačom a kúpte si. Keď však odišli kupovať, prišiel ženích; pripravené vošli s ním na svadbu a dvere sa zatvorili. Neskoršie prišli aj ostatné panny a hovorili: Pane, pane, otvor nám! Ale on odvetil: Veru vám hovorím, nepoznáam vás! Preto bďte, lebo nepoznáte dňa ani hodiny, [kedy príde Syn človeka].“ (Matúš 25, 1-13) (**porov. Matúš 24, 43-51, 14-30**)

554. Ako pristupovali prví apoštoli k zvestovaniu opätovného so zvestovaním opätovného príchodu Ježiša Krista?

Zvestovanie opätovného príchodu Ježiša Krista hralo pri jeho oznamovaní prvými apoštolmi veľmi dôležitú úlohu. Patrilo popri obeti a zmŕtvychvstaniu Ježiša k najdôležitejšiemu obsahu ich viery. Boli presvedčení, že Ježiš príde ešte za ich života: „Ajhľa, poviem vám tajomstvo: všetci neumrieme, ale všetci sa premeníme“ (1. list Korintským 15,51).

Apoštol Pavol sa prihovoral cirkevnému zboru v Korinte starokresťanským zvolaním modlitby: „Maranata!“, čo znamená: „Náš Pán príde!“ alebo „Náš Pán, príd!“ (porov. 1. list Korintským 16,22).

Výzva, aby sme boli vždy pripravení na opätovný príchod Ježiša, je vyjadrená aj v Zjavení Jána slovami Pána: „Prídem čoskoro!“ (Zjavenie Jána 3,11; 22,7.12.20).

555. Čo znamená zvestovanie opätovného príchodu Ježiša Krista pre nás?

Že Ježiš Kristus opäť príde a svoju (Kristovu) nevestu si vezme k sebe, je jedno zo základných istôt evanjelia (porov. Ján 14,3).

➤ **Kristova nevesta:** pozri otázky 562 a ďalšie

556. Prečo veríme, že opätovný príchod Krista je blízko?

To, že apoštolský úrad bol zasa obsadený, je znakom, že opätovný príchod Krista sa blíži. Očakávanie, že tento sľub Pána sa naplní, je dnes rovnako centrom novo-apoštolskej viery ako aj nádej jednotlivca, aby osobne zažil opätovný príchod Ježiša a uchvátenie.

➤ **Premenenie a uchvátenie:** pozri otázky 559 a ďalšie

557. Ako sa uskutočňuje príprava na opätovný príchod Krista?

Apoštoli slovom a sviatosťami pripravujú veriacich na opätovný príchod Ježiša Krista. Títo si podľa toho vedome nasmerujú svoj život.

558. Ako je opísaný opätovný príchod v listoch apoštola Pavla?

V 1. liste Tesalonickým 4,15-17 sa píše: „Lebo to vám hovoríme slovom Pánovým, že my živí, ponechaní do príchodu Pánovho, nepredídeme tých, ktorí umreli. Lebo sám Pán s veliteľským povelom, s hlasom archanjela a s trúbou Božou zostúpi z neba, a najprv vstanú tí, čo umreli v Kristu; potom my, ktorí zostaneme na žive, budeme spolu s nimi uchvátení v oblakoch do vzduchu v ústrety Pánovi. A tak budeme stále s Pánom.“

V 1. liste Korintským 15, 51.52 je napísané:

„Ajhľa, poviem vám tajomstvo: všetci neumrieme, ale všetci sa premeníme, razom, ihneď, len čo zaznie hlas poslednej trúby. Lebo zaznie trúba a mŕtvi budú vzkriesení neporušiteľní a my sa premeníme.“

V liste Filipským 3,20.21 nájdeme výpoveď: „Ale naša otcina je v nebesiach: odiaľ očakávame aj Spasiteľa, Pána Ježiša Krista. On mocou, ktorou si môže poďmaniť všetko, pretvorí naše ponížené telo, aby bolo podobné Jeho oslávenému telu.“

559. Čo sa udeje pri opätovnom príchode Ježiša Krista?

Z vyššie uvedených výpovedí apoštola Pavla vyplýva:

Pri opätovnom príchode Pána budú najprv vzkriesení mŕtvi, neporušení, ktorí zomreli v Kristu. Živí, ktorí sa pripravovali na opätovný príchod Krista, zažijú premenu bez toho, aby museli trpieť telesnou smrťou.

Mŕtvi aj živí prijmu oslávené telo. Toto telo bude podobné telu zmŕtvychvstaleho Krista.

Budú spolu uchvátení k Ježišovi Kristovi a dôjdu tak do večného spoločenstva s trojjediným Bohom.

Tieto udalosti patria k prvému zmŕtvychvstaniu, o ktorom sa hovorí v Zjavení 2,5.6.

➤ **Zmŕtvychvstanie:** pozri otázky 574 a ďalšie

➤ **Zmŕtvychvstale telo Krista:** pozri otázku 189

„Neporušené“ znamená „nepominuteľné, nepodliehajúce skaze“. Ináč ako naše terajšie telo zmŕtvychvstale telo nebude podliehať rozkladu.

560. V čom spočíva nádej veriaceho, že nebude musieť trpieť telesnou smrťou?

Nádej veriaceho, že nebude trpieť telesnou smrťou, sa zakladá na výpovedi apoštola Pavla: „Lebo preto aj vzdycháme, túžobne si žiadajúc, aby sme si mohli obliecť svoj príbytok z neba..., Lebo nechceme byť zoblečení, ale oblečení, aby život pohltil smrteľné. A ten, kto nás na to usposobil, je Boh, ktorý nám dal záväzok Ducha“ (2Korintským 5,2.4.5).

Apoštol Pavol „príbytkom“ mieni oslávené telo, ktoré prijímú nielen tí, ktorí vstali z mŕtvych, ale aj tí, ktorí budú pri opätovnom príchode Krista premenení. „Obliecť“ znamená obdržať nové telo, bez toho, aby muselo najprv zomrieť. „Vyzliecť“ tu znamená výraz pre „zomrieť“.

561. Kto bude uchvátený pri opätovnom príchode Krista?

Uchvátenie pri opätovnom príchode Krista je prisľúbené najprv tým, ktorí mali účasť na znovuzrození z vody a Ducha, verili v Ježiša Krista a nasledovali Ho. Tento zástup sa označuje ako „Kristova nevesta“ alebo „chlapec“ (Zjavenie 12,5).

Či okrem toho Boh dá milosť aj iným, aby boli uchvátení, sa vymyká ľudskému posúdeniu a podlieha toto rozhodnutie len Bohu.

➤ *Znovuzrodenie z vody a Ducha: pozri otázku 528*

„Uchvátením“ je mienené, že človek pri opätovnom príchode Krista dôjde priamo do bezprostredného spoločenstva s Bohom.

562. Kto patrí ku „Kristovej neveste“?

Ježiš Kristus dal apoštolom poverenie, aby pripravili cirkev Kristovu na zjednotenie s Ním pri Jeho opätovnom príchode. Apoštol Pavol k tomu píše: „Lebo horlím za vás horlením Božím; veď zasnúbil som vás jednému mužovi, aby som vás ako čistú pannu predstavil Kristovi“ (2Korinským 11,2). Obraz „čistej panny“ poukazuje na „nevestu“ (Zjavenie 19,7). Kto k nej patrí a je zjednotený s Ježišom Kristom, sa ukáže až pri opätovnom príchode Krista.

563. Existuje znak pre tých, ktorí patria ku „Kristovej neveste“?

Áno – výrazným znakom je, že oni denne čakajú na opätovný príchod Ježiša Krista a sú dôslední v modlení: „Pane, príď skoro!“ (porov. Zjavenie 22,17.20)

564. Sú v Biblii vymenované aj ďalšie znaky pre „Kristovu nevestu“?

Áno, ďalšie znaky na označenie „Kristovej nevesty“ sú vymenované v Zjavení 14,1-5. Tu je použitý obraz zástupu „144 tisíc (ľudí) ako Kristovej nevesty. Číslo „144 000“ nemožno rozumieť doslovne, ale ono má symbolický charakter. Je odvodené od počtu dvanástich izraelských kmeňov. Je opísané nasledujúcimi obrazmi: „Baránok stál na vrchu Sion a s Ním stoštyridsaťštyritisíc tých, ktorí mali na čele Jeho meno a meno Jeho Otca...“, tí, čo nasledujú Baránka, kamkoľvek by šiel. Títo sú vykúpení z ľudí ako prvotiny Bohu a Baránkovi a v ich ústach nebolo lži; sú bez úhony.“

565. Čo znamenajú obrazy v Zjavení Jána 14,1-5?

Označenie („pečať“) menom „Baránok“ a Otec znamená, že stoštyridsaťštyritisíc je majetkom Boha.

Byť „bez úhony“, „v ústach nemať lži“ a „nasledovať Baránka“ znamená, že sa človek riadi podľa evanjelia v slove a v skutkoch.

Pojem „prvotiny“ (prví zo spasených) označuje tých, ktorých si Ježiš vezme k sebe pri svojom opätovnom príchode: To sú tí, ktorí spásu prijímú v plnom rozsahu.

„Baránkom“ je mienený Ježiš Kristus: „Ajhľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta!“ (Ján 1, 29).

V Zjavení 5,12 je vyjadrené - obetovaný Baránok dosiahol víťazstvo. To znamená, že ponížený a ukrižovaný Boží Syn súčasne triumfoval a zvíťazil.

➤ **Spása:** pozri otázky 24 a ďalšie

„Hoden je Baránok zabitý vziať moc, bohatstvo, múdrosť, silu, česť, slávu aj dobroročenie.“ (Zjavenie 5,12)

566. Kedy sa uskutoční „svadba Baránkova“?

„Svadba Baránkova“, teda zjednotenie Kristovej nevesty so ženíchom Ježišom Kristom sa uskutoční, keď On opäť príde, premení svoju Kristovu nevestu a uchváti ju.

567. Čo sa stane pri „svadbe Baránkovej“?

Nevesta Kristova sa môže deliť o veľkoleposť Krista, o bezprostredné a nezrušiteľné spoločenstvo s Bohom.

➤ **Kristova nevesta:** pozri otázky 562 a ďalšie

„Haleluja! Ujal sa kráľovstva Pán, náš Boh vševládny! Radujme sa, veselme sa, vzdávajme Mu slávu, že prišla svadba Baránkova a manželka Jeho sa pripravila a smela sa obliecť do čistého, skvúceho kmentu! Tým kmentom sú spravodlivé skutky svätých. Povedal mi: Napíš: blahoslavení, ktorí sú povolani na svadobný hod Baránkov!“ (Zjavenie 19, 6-9)

568. Čo sa udeje na zemi po opätovnom príchode Krista?

Po opätovnom príchode Ježiša Krista nastane obdobie, v ktorom ľudia a všetky tvory budú trpieť, nakoľko budú vystavení moci satana. Toto obdobie je označené ako „veľký smútok“.

➤ **Veľký smútok:** pozri otázky 405, 409

569. Bude v období „veľkého súženia“ existovať aj nejaká ochrana?

Áno, v období „veľkého súženia“ bude dané duchovné zabezpečenie pre tých, ktorí patria do cirkvi Ježiša Krista, ale neboli Ježišom Kristom uchvátení.

V Zjavení sú títo opísaní obrazom ženy, ktorá je odetá do slnka a porodila syna. Im sa dostane i naďalej Božieho sprevádzania a duchovného zaopatrenia, aby ostala uchovaná ich viera (porov. Zjavenie 12,6).

V období „veľkého súženia“ budú ľudia, ktorí sa hlásia k Ježišovi, usmrtení. Títo neochvejní vyznávači sa stanú martýrmi (mučeníkmi).

570. Čo sa stane s mučeníkmi z obdobia „veľkého súženia“?

Ľudia, ktorí sa v období „veľkého súženia“ hlásili k Ježišovi Kristovi a kvôli tomu boli usmrtení, majú účasť na prvom zmŕtvychvstání, ako predtým Kristova nevesta.

➤ *Prvé zmŕtvychvstanie: pozri otázky 574 a ďalšie.*

571. Čo sa stane po „svadbe Baránka“ a „veľkom súžení“?

Po „svadbe Baránka“ príde Ježiš Kristus so svojou nevestou naspäť na zem a ukončí obdobie „veľkého súženia“.

572. Čo sa stane po období „veľkého súženia“ so satanom?

Satan a jeho posluhovači, sily, ktoré sú proti Bohu, podľa Zjavenia 20,1-3 „budú sputnaní a hodení do priepasti“. Teda bude im odobratá všetka moc. Týmto už nikto nemôže byť satanom lákaný.

573. Čo sa stane, keď bude satan spútaný a bude mu odobraná jeho moc?

Keď bude satan spútaný a sily, ktoré boli proti Bohu, budú zbavené všetkej moci, uskutoční sa zmŕtvychvstanie mučeníkov z „veľkého súženia“. Tým budú mať mučeníci podiel na prvom zmŕtvychvstání.

574. Ktoré udalosti obsahuje prvé vzkriesenie?

Pri prvom vzkriesení vstanú z mŕtvych „zosnulí v Kristu“ a spoločne budú uchvátení so živými, ktorí patria ku Kristovej neveste.

Po „svadbe v nebi“ vstanú z mŕtvych aj mučeníci z „veľkého súženia“ a budú pripojení ku kráľovskému kňazstvu.

Obidve udalosti sa označujú ako „prvé vzkriesenie“: „Blahoslavený a svätý, kto má podiel na prvom vzkriesení! Nad tými druhá smrť nemá moci, ale budú kňazmi Boha a Krista a budú s Ním kralovať tisíc rokov!“ (Zjavenie 20,6)

➤ **Uchvátenie / premena:** pozri otázky 559 a ďalšie

➤ **Veľký smútok:** pozri otázky 569 a ďalšie

575. Čo nasleduje po dokončení prvého zmŕtvychvstania?

Po dokončení prvého zmŕtvychvstania nastolí Kristus na zemi „tisícročnú ríšu pokoja“ a bude vykonávať svoju kráľovskú vládu. „Tisíc rokov“ je symbol pre veľmi dlhé, avšak ohraničené obdobie.

576. Budú ľudia v tomto čase ešte hriešni?

Áno. Sice satanovi bola vzatá moc a nemôže už nikoho zlákať, ale ľudia ostanú naďalej hriešni a sú smrteľní, lebo u nich pretrváva náklonnosť k hriechu. Vyňatí z toho budú tí, ktorí mali účasť na prvom zmŕtvychvstani.

➤ **Sklon k hriechu:** pozri otázku 227 a vysvetlenie

➤ **Prvé zmŕtvychvstanie :** pozri otázku 574

577. Čo sa udeje v čase ríše pokoja na zemi?

V čase Kristovej ríše pokoja bude Ježiš Kristus s kráľovským kňazstvom neobmedzene zvestovať evanjelium. Evanjelium bude priblížené všetkým ľuďom, ktorí budú žiť na zemi a rovnako všetkým dušiam v priestoroch zosnulých. Na konci ríše pokoja budú všetci ľudia všetkých čias oboznámení s evanjeliom Ježiša Krista.

➤ **Kráľovské kňazstvo:** pozri otázky 259, 409 a 574

578. Čo sa stane na konci ríše pokoja?

Na konci ríše pokoja bude satan prepustený; bude mať poslednýkrát možnosť, aby zvedol ľudí. Po víťazstve Krista nad ním bude „hodený do ohnivého a sírového jazera“ (porov. Zjavenie 20, 7-10). Zlo potom navždy stratí účinnosť.

579. Čo sa stane, keď zlo navždy stratí svoju moc?

Keď zlo navždy stratí svoju moc, nasleduje zmŕtvychvstanie zomrelých k súdu. Potom bude Ježiš Kristus súdiť všetkých ľudí, ktorí žili. Vyňatí z tohto posledného súdu sú len tí, ktorí mali účasť na prvom vzkriesení.

Posledný súd „je záverečný súd nad všetkými ľuďmi, ktorí nemali účasť na prvom vzkriesení. Tento súd je opísaný v Zjavení 20, 11-15.

„A mŕtvi budú súdení podľa zápisov v knihách, podľa svojich skutkov.“ (Zjavenie 20, 12)

580. Čo sa stane s tými, ktorí prídu pred posledný súd?

Tí, ktorí pri poslednom súde nájdu milosť, budú – spolu s tými, ktorí mali účasť na prvom vzkriesení – obyvateľmi nového stvorenia Boha. Všetci tak budú vo večnom spoločenstve s Bohom. Ostatní zostanú v trápení Božieho odcudzenia.

581. Čo sa píše v Biblii o novom Božom stvorení?

Po poslednom súde Boh na mieste starého stvorenia postaví nové stvorenie: „On (Boh) prebývať bude s nimi a oni budú Jeho ľuďom a On, Boh, bude s nimi“ (Zjavenie 21,3). Tým sa naplní očakávanie, ktoré je vyjadrené v 2. liste Petra 3, 13: „Podľa jeho zaslúbenia očakávame nové nebesá a novú zem, v ktorých spravodlivosť prebýva.“ Táto Božia ríša bude naveky; potom bude Boh všetko vo všetkom“ (porov. 1. list Korinským 15, 28).

Časť 11

Z DEJÍN KREŠŤANSTVA

11

11 Z DEJÍN KREŠŤANSTVA

582. Ako vznikli prvé kresťanské obce?

V Jeruzaleme na Turíce vznikla prvá kresťanská obec (porov. Skutky apoštolov 2,37 a ďalšie), ktorá vznikla zo Židov. Z dôvodu prenasledovania veľa veriacich utieklo z Jeruzalema (porov. Skutky apoštolov 8,1; 11,9). Vo svojom novom prostredí zvestovali evanjelium, ktoré tam našlo svojich veriach. Tak vznikali na ďalších miestach kresťanské obce.

583. Ako sa dostalo evanjelium k pohanom?

Apoštoli vychádzali najprv z toho, že evanjelium sa má zvestovať len Židom. Boh však cez zjavenie objasnil Petrovi, že evanjelium je aj pre pohanov (porov. Skutky 10 a 11).

Na zhromaždení apoštolov v Jeruzaleme boli objasnené otázky o poslaní pohanov a o význame Mojžišových zákonov pre pokrstených pohanov (porov. Skutky apoštolov 15,1-29).

Tieto rozhodnutia prispeli k tomu, že sa náboženské spoločenstvá napokon odpútali od mnohých tradícií židovskej viery.

➤ **Pohania:** pozri vysvetlenie k otázke 256

➤ **Mojžišove zákony:** pozri otázky 272 a ďalšie

Cez „**zjavenie**“ Boh ukazuje ľuďom, ktorých si k tomu vyvolil, svoju vôľu. Takéto zjavenie je označované ako „**vízia**“ alebo „**videnie**“.

584. Ktorý apoštol zvestoval evanjelium pohanom ?

Predovšetkým apoštol Pavol zvestoval evanjelium pohanom. Preto vycestoval, sčasti aj spolu s apoštolom Barnabášom, na územie dnešného Turecka, do Grécka, na Cyprus a nakoniec do Talianska.

585. Kde vzniklo označenie „kresťan“.

V Antiochii sa prvýkrát stúpenci Ježiša pomenovali „kresťania“ (porov. Skutky apoštolov 11,26).

586. Ako dlho pôsobili apoštolí?

Apoštoli najprv pôsobili asi do konca prvého storočia po Kristovi. Apoštol Pavol je považovaný za posledného apoštola prvotnej cirkvi. Potom nastalo obdobie,

kedy apoštolský úrad síce jestvoval, ale nebol obsadený. Až v 19.storočí nasledovalo nanovo obsadenie apoštolského úradu.

➤ *Personálne obsadenie apoštolského úradu:* pozri otázku a vysvetlenie k 450

➤ *Pokračujúci stav apoštolského úradu:* pozri otázky 447 a ďalšie

587. Ako sa prejavilo pôsobenie Ducha Svätého po smrti prvých apoštolov?

Svätý Duch sa staral o to, aby sa zrealizovala záväzná zbierka písem Starého a Nového zákona (Kánon).

Cez účinkovanie Ducha Svätého mohli byť pri cirkevných zhromaždeniach (konziliách) sformulované dôležité podklady pre kresťanskú náuku.

K tomu patrí napr. učenie o trojjedinom Bohu, že Ježiš bol ozajstným človekom i Bohom, ako aj poznanie, v ktorom pre spásu a vykúpenie človeka je rozhodujúca obeť Ježiša a Jeho zmŕtvychvstanie. Odvolaním sa na účinkovanie Ducha Svätého stáročiami sa kresťanská viera mohla šíriť do celého sveta.

➤ *Biblia, Kánon:* pozri otázky 12 a ďalšie

➤ *Koncil:* pozri vysvetlenie k otázke 33

➤ *Trojjediný Boh:* pozri otázky 61 a ďalšie

➤ *Dve podstaty Ježiša Krista:* pozri otázky 103 a ďalšie

588. Ako sa uskutočnilo v tomto období sprostredkovanie spásy?

Spása bola sprostredkovaná predovšetkým tak, že sa zvestovalo evanjelium a bol poskytnutý Svätý krst vodou.

➤ *Spása:* pozri otázky 243 a ďalšie

589. Ako sa vyvíjalo kresťanstvo od 2. storočia?

To, čo začalo ukameňovaním diakona Štefana, rozrástlo sa do víru prenasledovania: veľa kresťanov bolo kvôli svojej viere usmrtených. Stali sa mučeníkmi.

Napriek prenasledovaniu a odporu sa kresťanská viera rozšírila v celej Rímskej ríši.

➤ *Mučeníci:* pozri vysvetlenie k otázke 394

590. Kto podával zvestovanie prvých apoštolov ďalej budúcim pokoleniam?

Pôvodné zvestovanie apoštolov sa ďalej šírilo a pokračovalo cez „apoštolských otcov“. Hovorí sa o vplyvných cirkevných učiteľoch. K nim patria Clemens z Ríma (zomrel okolo r.100), Ignác z Antiochie (zomrel okolo r.115), Polykarp, biskup zo Smyrny (nar. okolo r. 69, zomrel okolo r. 155) a Papias z Hierapolisu (nar. okolo

r. 7, zomrel okolo r. 130/140). Bolo to ich poslaním, aby obhajovali kresťanskú vieru voči pohanom a Židom a aby boli zachované základy kresťanského učenia.

Výraznou výraznou osobnosťou cirkvi bol Atanázios Veľký (okolo 295 až 373), pod jeho vplyvom boli v r. 325 sformulované vyznania viery v Nicei.

591. Kto boli „cirkevní otcovia“?

„Cirkevní otcovia“ boli učenci, ktorí po „apoštolských otcoch“ sformulovali základné kresťanské pravdy. K nim patrili Ambrosius Milánsky (339 až 397), Hieronymus (347 až 420) a Augustín z Hippa (354 až 430).

592. Kedy sa stalo kresťanstvo v Rímskej ríši štátnym náboženstvom?

Po ťažkých časoch prenasledovania vyhlásil rímsky cisár Konštantín Veľký v r. 313 pre kresťanov náboženskú slobodu .

V r. 381 povýšil cisár Theodosius kresťanstvo v Rímskej ríši na úroveň štátneho náboženstva. Súčasne zakázal uctievať pohanských bohov.

„**Náboženská sloboda**“ znamená, že človek si svoje náboženstvo môže slobodne zvoliť, vyznávať ho a vykonávať.

593. Ako sa rozvíjalo kresťanstvo až do stredoveku?

Za čias sťahovania národov (4./5. storočie) získavalo kresťanstvo v Európe a v Ázii na sile.

Pri šírení kresťanstva zohrávali významnú úlohu mníšske rády , ktoré vznikali od 3. storočia v Egypte. Hlavnou úlohou mníchov bolo viesť život v chudobe podľa vzoru Ježiša Krista a šíriť ďalej kresťanskú vieru. V stredoveku podali mníši a mníšky mnohokrát významné výkony vo vede a angažovali sa na v oblasti poľnohospodárstva a v sociálnej oblasti.

Kresťanstvo stále viac a viac ovplyvňovalo život ľudí, ako aj kultúru, politiku a spoločnosť v Európe.

V roku 1054 došlo k jeho rozštiepeniu do západnej cirkvi (rímskokatolíckej) a východnej (ortodoxnej).

„**Mníšsky rád**“ je spôsob života, v ktorom sa človek snaží vo svojom živote byť odlúčený od všetkého svetského a úplne sa venovať náboženstvu. Do „mníšskych rádov“ sa počítajú ako muži, tak aj ženy (mníšky).

594. S čím sa museli kresťania od 7. storočia stále viac vyrovnávať?

Od 7. storočia sa kresťania museli v častiach Ázie, Afriky a tiež Európy vyrovnávať s novým náboženstvom – s islamom. V mnohých krajinách zanikla kresťanská viera, napr.: na Blízkom východe a v severnej Afrike.

Dochádzalo k bojom, napr.: pri križiackych výpravách. Tieto sa uskutočnili medzi rokmi 1095 a 1270 v Oriente a mali za cieľ zmocniť sa Jeruzalema a Svätej zeme, aby slúžili len kresťanom.

Islam je najmladšie svetové náboženstvo. Bolo založené prorokom Mohammedom v 7. storočí po Kr. Islam učí vieru v jedného Boha, avšak nie v trojjediného. Ježiša považujú za proroka, Sväté písmo islamu je Korán.

Križiacke výpravy: Palestína s Jeruzalemom boli pod islamskou vládou. Medzi 11. a 13. storočím vyzývali pápeži k tomu, aby sa toto územie stalo zasa kresťanským. Vojnové ťaženia sa nazývajú „križiacke výpravy“ a bojovníci „križiaci“, pretože ťiahli boja v mene a ku cti Kristovho kríža.

595. Prečo došlo k snahám o reformu cirkvi?

V stredoveku dochádzalo uprostred cirkvi stále viac a viac k zosvetšťovaniu – viera a učenie strácali stále viac na hodnote. Toto chybné konanie si žiadalo návrat k evanjeliu.

Preto narastali snahy o reformu cirkvi. Na jednej strane sa mníšske rády snažili o reformu cirkvi, na druhej strane muži ako Francúz Petrus Waldes (1140, zomrel pred r. 1218), anglický teológ John Wiclif (1330 až 1384) a rektor pražskej univerzity Ján Hus (1369 až 1415) boli dôslednými kritikmi zosvetšťovanej cirkvi. Nimi vyvolané a sprevádzané hnutia zasiahli veľké časti Európy a nakoniec viedli k reformácii.

596. Čo je reformácia?

Reformácia (z latinsk. slova „reformatio“: Uvedenie do pôvodného stavu, obnova) je náboženské obrodné hnutie v Európe, ktoré sa zakladá na snahe návratu k evanjeliu.

Je veľmi úzko späté s nemeckým mníchom Martinom Lutherom (1483 až 1546). Jediným základom pre učenie má byť podľa jeho presvedčenia biblické svedectvo o Ježišovi Kristovi. Luther preložil Bibliu z hebrejčiny a gréčtiny do nemčiny, a tak ju sprístupnil ľudu.

V roku 1534 vznikla v Anglicku samostatná anglikánska štátna cirkev.

597. Ktorí sú najvýznamnejší reformátori?

Popri Martinovu Lutherovi z Wittenbergu sú týmito reformátormi Ulrich Zwingli (1484 až 1531), ktorý pôsobil v Zurichu a Ján Kalvin (1509 až 1564), ktorý v Ženeve založil samostatné reformné hnutie.

598. Ako reagovala rímskokatolícka cirkev na reformáciu?

Ako reakciu na reformáciu zahájil koncil v Tridante (od 1545) obnovenie cirkvi a pripravil pôdu na protireformáciu. Toto viedlo k posilneniu pápežstva.

„Protireformáciou“ sa označuje hnutie rímskokatolíckej cirkvi proti reformácii.

599. Aké následky mal spor medzi protestantizmom a katolicizmom?

V priebehu sporu medzi protestantmi a katolikmi došlo v Európe k Tridsaťročnej vojne (1618 až 1648), ktorej výsledkom o.i. bolo upevnenie vplyvu štátu na cirkev. Panovník určoval svojim poddaným ich príslušnosť k cirkvi.

„Protestantmi“ sú označovaní ľudia, ktorí sú stúpenkami reformácie.

600. Aká bola situácia kresťanstva v Európe 18. storočia?

V 18. storočí sa spájala kresťanská viera často s myslením, že ľudský rozum sa považoval za jediné kritérium (osvietenstvo). Ako reakcia na to, vznikol pietizmus, hnutie uprostred reformátorskej cirkvi, ktorý získaval na váhe. Pietisti podporujú intenzívne štúdium Biblie a sú zaangažovaní sociálne a misionársky.

➤ *Misionársky, misia: pozri vysvetlenie k otázke 393*

601. Aký bol ďalší vývoj kresťanstva v 19. storočí?

Z dôvodu chudoby a neistoty sa mnohým ľuďom stala kresťanská viera cudzou. V 19. storočí bolo vynaložené úsilie získať týchto ľudí opäť pre evanjelium („vnútorná misia“). Okrem toho boli zakladané „misijné spoločenstvá“. Tie sa starali o šírenie kresťanstva v mimoeurópskych krajinách, predovšetkým v Afrike.

602. Aké významné trendy boli v kresťanstve 19. storočia?

Veľký význam – predovšetkým v rámci protestantizmu v Anglicku a v USA – mali tzv. „buditeľské hnutia“. Veriaci kresťania vyzývali k tomu, aby sa od „kresťanstva zo zvyku“ prešlo k živej kresťanskej viere. Výzva bola prepojená s úvahou na evanjelium a s nádejou na opätovný príchod Krista.

Toto je historické pozadie, ktorým Boh pripravil obnovené účinkovanie apoštolov.

603. Ako prišlo v 19. storočí k opätovnému obsadeniu apoštolského úradu?

Medzi rokmi 1826 a 1829 sa stretli veriaci muži na konferenciách v Albury (južné Anglicko), aby sa spoločne zaoberali Zjavením Jána. Tieto konferencie sa usku-

točnili na pozvanie bankára Henry Drummonda (1786 až 1860) v úzkej spolupráci s Edwardom Irvingom (1792 až 1834), ktorý bol duchovným Národnej škótskej cirkvi. Účastníci konferencie si chceli vyjasniť biblické výpovede o pôsobení Ducha Svätého a o opätovnom príchode Ježiša Krista.

Aj v Škótsku čakali veriaci rôznych vyznaní na posilnené účinkovanie Ducha Svätého. Medzi nimi sa vyskytli pozoruhodné vyliečenia, hovorenie vo vytržení (hovorenie neznámym jazykom) a veštby.

Na jeseň 1832 bol John Bate Cardale (1802 až 1887) v Londýne povolaný Duchom Svätým za apoštola a Henrym Drummondom bol označený ako apoštol.

Od septembra 1833 bolo cez prorocktá povolaných ďalších 11 apoštolov - predovšetkým cez proroka Olivera Taplina (1800 až 1862).

604. Ako vznikla katolícko-apoštolská cirkev?

Apoštoli odišli v r. 1835 na jeden rok do Alsbury, aby sa venovali intenzívnym rokovaniam. Spracovali „Velké Testimonium“ (1837), dielo vyznania, ktoré bolo doručené všetkým duchovným i svetským vodcom kresťanstva.

V Testimoniu vyzývali apoštoli kresťanov k tomu, aby sa pod ich vedením zjednotili a aby sa pripravovali na opätovný príchod Ježiša Krista. Nešlo o založenie novej cirkvi, ale išlo o snahu zjednotiť rôzne existujúce cirkvi pod vedenie apoštolov.

Väčšina kresťanov však túto výzvu apoštolov neprijala. Tých málo kresťanov, ktorí uverili apoštolom, sa spojilo do novej cirkvi - do katolícko-apoštolskej cirkvi.

605. Kedy sa uskutočnili prvé zapečatenia?

Prvé zapečatenia, ktoré boli pomenované ako „apoštolské skladanie rúk“, sa uskutočnili v roku 1847 v Anglicku, Kanade a v Nemecku.

606. Čo sa stalo, keď niektorí apoštoli zomreli?

V r.1855 zomreli traja apoštoli. Spomedzi prorokov boli nástupcami do úradu menovaní Oliver Taplin a Heinrich Geyer (1818 až 1896). Toto povolanie (do úradu) však nebolo uznané zvyšnými apoštolmi. A tak neboli ordinovaní žiadni noví apoštoli.

Tento postoj mal nakoniec za následok, že v katolícko-apoštolskej cirkvi po smrti posledného apoštola Francisa V. Woodhousa v roku 1901 nebolo viac apoštolov. A neboli viac ordinovaní žiadni nositelia úradu.

607. Ako vznikla novoapoštolská cirkev?

10.októbra 1862 v Königsbergu bol prorokom Geyerom menovaný za apoštola kňaz Rudolf Rosochacky (1815 až 1894), ktorý bol predstaveným tamjšej kato-

licko-apoštolскеj náboženskej obce. Apoštoli katolícko-apoštolскеj cirkvi toto povolanie (do úradu) neuznali.

Prorok Heinrich Geyer a vedúci katolícko-apoštolскеj obce v Hamburgu Friedrich Wilhelm Schwartz (1815 až 1895) boli však presvedčení, že tieto povolania (do úradu) boli dielom Ducha Svätého.

Náboženská obec v Hamburgu 4.januára 1863 apoštolské volanie uznala a následne bola z katolícko-apoštolскеj cirkvi vylúčená.

Tým bol v januári 1863 ustanovený vznik novoapoštolskej cirkvi.

Aj keď apoštol Rosochacký krátko na to odstúpil zo svojho úradu, Geyer, Schwartz a obec v Hamburgu boli presvedčení, že sa jednalo o Božie poslanie.

608. Čo sa udialo následne?

Kňaz Carl Wilhelm Louis Preuß (1827 až 1878) a trochu neskôr Friedrich Wilhelm Schwartz boli povolaní za apoštolov. Apoštol Preuß pôsobil v severnom Nemecku, kým apoštol Schwartz mal na starosti Holandsko.

V krátkom čase nasledovali ďalšie povolania apoštolov. Novovznikajúce spoločenstvo sa volalo: „Všeobecná kresťanská apoštolská misia“.

V roku 1872 sa Friedrich Wilhelm Menkhoff stal apoštolom pre Westfálsko a Porýnie.

Apoštol Menkhoff založil v r.1884 v Nemecku cirkevný časopis „Hlásnik“ (der Herold).

Pod jeho vplyvom apoštol Schwartz zrušil zo svojho okruhu činnosti liturgické obliečenie a prebral mnoho prvkov z liturgie katolícko-apoštolскеj cirkvi. V roku 1885 boli tieto zmeny prevzaté do všetkých ostatných náboženských obcí.

Liturgiou sa označuje stanovenie priebehu bohoslužieb.

609. Ako sa prišlo k pomenovaniu „novoapoštolská cirkev“?

K rozlíšeniu od katolícko-apoštolских obcí sa po ich vzniku od roku 1863 v úradnom písomnom styku začalo skoro používať pomenovanie „novoapoštolské obce“. V roku 1907 nasledovalo oficiálne označenie „Novoapoštolská obec“ a asi od roku 1930 „Novoapoštolská cirkev“.

610. Ako dlho pôsobil prorocký úrad?

Koncom 19. storočia sa stále viac do popredia dostával apoštolský úrad ako hlavný úrad, ktorý má rozsiahle právomoci. Súčasne klesal význam prorockého úradu. Od roku 1920 v obciach viac proroci nepôsobili.

611. Kto bol prvým kmeňovým apoštolom?

V roku 1881 bol Friedrich Krebs (1832 až 1905) z Braunschweigu (Nemecko) po-volaný za apoštola. Po smrti apoštola Schwartz a Menkhoffa prebral vedúcu funkciu v cirkvi. Veľmi mu záležalo na jednote apoštolov. Tak sa v roku 1897 vy-tvoril úrad kmeňového apoštola. Friedrich Krebs bol prvým kmeňovým apošto-lom v dnešnom zmysle.

612. Ktorí sú ďalší nositelia úradu kmeňového apoštola?

- Hermann Niehaus (1848 až 1932, kmeňový apoštol od 1905 do 1930).
- Johann Gotfried Bischoff (1971 až 1960, kmeňový apoštol od 1930 do 1960).
- Walter Schmidt (1891 až 1981, kmeňový apoštol od 1960 do 1975).
- Ernst Streckenisen (1905 až 1978, kmeňový apoštol od 1975 do 1978).
- Hans Urwyler (1925 až 1994, kmeňový apoštol od 1978 do 1988).
- Richard Fehr (1939 až 2013, kmeňový apoštol od 1988 do 2005).
- Wilhelm Leber (nar. 1947, kmeňový apoštol od 2005 do 2013).
- Jean Luc Schneider (nar. 1959, kmeňový apoštol od 2013) .

Časť 12

BOHOSLUŽBY, ÚKONY
POŽEHNANIA,
STAROSTLIVOSŤ
O DUŠE VERIACICH

12

12 BOHOSLUŽBY, ÚKONY POŽEHNANIA, STAROSTLIVOSŤ O DUŠE VERIACICH

613. Čo je bohoslužba?

Bohoslužba je účinkovanie Boha na človeka. Súčasne je to dielo človeka pre Boha. Na bohoslužbu prichádzajú ľudia, aby si spolu uctili Boha, aby Ho chválili a ďakovali mu. Zhromažďujú sa aj preto, aby počuli Božie slovo a aby prijali sviatosti.

Tak je bohoslužba stretnutím Boha a človeka. Pri bohoslužbe obec vníma prítomnosť trojjediného Boha a zažíva, že Boh jej slúži v láske.

614. Aká bola bohoslužba v časoch Starého zákona ?

V časoch Starého zákona pozostávala bohoslužba hlavne z obetnej služby, pri ktorej kňazi prinášali Bohu dary. Mali k tomu poverenie, aby sprostredkovali ľudu Božie požehnanie (porov. 4Mojžiš 6, 22-27).

Z čias kráľa Dávida je podaná správa, že pri bohoslužbách spoluúčinkovali speváci a hudobníci a Boha velebili Žalmami (porov. Prvá kniha kronická 25,6).

V časoch babylonského zajatia – 597 pr.Kr.- sa veriaci Židia zhromaždili v domoch k tomu budovaných (v synagógach), aby sa spolu modlili a čítali sväté písma a robili ich výklad. Tu je pôvod neskoršej kresťanskej formy bohoslužby.

615. Ktoré prvky obsahovala bohoslužba v prvých kresťanských obciach?

Ako presne prebiehala bohoslužba v prvých kresťanských obciach, nie je známe. Ale zvestovalo sa v nej evanjelium, vyznania obce, spoločné modlitby, spev a slávenie Svätej večere.

616. Ako sa vyvíjala kresťanská bohoslužba ďalej?

Kresťanská bohoslužba mala po stáročia liturgický charakter. To znamená, že bohoslužba bola prevažne určovaná rituálmi, teda cez presne určené slovo a spev.

Toto sa zmenilo po reformácii v mnohých kresťanských spoločenstvách. Teraz bola v nich stredobodom kázeň. Na túto tradíciu nadväzuje aj novoapoštolská bohoslužba kázňou voľným rečovým prejavom.

➤ **Kázeň, zvestovanie slova:** pozri otázky 623 a ďalšie

➤ **Reformácia:** pozri otázky 595 a ďalšie

617. Je pri bohoslužbe Boh prítomný?

Áno, na začiatku bohoslužby je Boh vzývaný slovami: „V mene Boha Otca, i Syna a Ducha Svätého“. Toto vzývanie Boha sa označuje ako „trinitárna úvodná formulka“. Tak je návštevníkom bohoslužby zreteľne povedané, že Boh je prítomný, ako to zvestoval Boží syn (porov. Matúš 18,20).

618. Čo sú základné prvky bohoslužby?

O prvých kresťanoch v Jeruzaleme je dosvedčené: „Títo zotrúvali v apoštolskom učení a v spoločenstve, lámaní chleba a na modlitbách“ (Skutky apoštolov 2,42). Od toho sa odvodzujú základné prvky bohoslužby: učenie apoštolov, spoločenstvo, lámanie chleba a modlitba.

619. Čo sa mieni „učeníím apoštolov“?

„Učeníím apoštolov“ je mienené, že apoštoli zvestujú učenie Ježiša Krista, teda evanjelium od smrti, zmŕtvychvstania a opätovného príchodu Božieho Syna. Toto učenie je zvestované pri bohoslužbe aktívnymi nositeľmi úradu cez poverenie apoštolov.

620. Čo rozumieme pod „lámaním chleba“?

„Lámanie chleba“ je slávenie Svätej večere. Je to ústredná udalosť pri bohoslužbe, ktorá sa slávi z vďaky za obeť Ježiša Krista.

➤ *Svätá večera: pozri otázky 494 a ďalšie*

621. Čo znamená „spoločenstvo“ pri bohoslužbe?

„Spoločenstvo“ pri bohoslužbe znamená prežitie naplnenia slov Ježiša Krista: „Lebo tam, kde sa dvaja alebo traja zhromaždia v mojom mene, tam som medzi nimi“. (Matúš 18, 20)

„Spoločenstvo“ pri bohoslužbe ešte znamená, že veriaci si spolu uctieajú Boha a prinášajú mu chválu a vďaku. Tak tvoria aj spoločenstvo medzi sebou navzájom.

622. Akú úlohu zohráva pri bohoslužbe modlitba?

Modlitba je nevyhnutnou súčasťou bohoslužby.

Pri bohoslužbe sa náboženská obec spája prostredníctvom modlitieb slúžiaceho. Pritom sa vyjadruje úcta k Bohu, vďaka, príhovor (za druhých) a prosby.

Pred odpustením hriechov je spoločne vyslovená modlitba „Otčenáš“. Po prijatí Svätej večere ďakuje veriaci Bohu v tichej modlitbe.

623. Čo rozumieme pod „zvestovaním slova“ (kázňou)?

Pri bohoslužbe sa zvestuje Božie slovo. Nositelia úradu vyslovujú myšlienky, ktoré v nich prebúdza Duch Svätý. Toto sa volá „zvestovanie slova“ alebo „kázeň“.

Kázeň v novoapoštolskej cirkvi nie je žiaden vopred pripravený text. Základom je slovo z Biblie, ktoré nositeľ úradu rozvíja voľným rečovým prejavom.

624. O čo ide v bohoslužbe?

Kázeň je vyvolaná Bohom. Počúvajúci zažívajú, že hovorené slovo sa stáva „živým“: teda

- zodpovedané sú otázky života a viery,
- posilnená je viera,
- daná je útecha,
- sprostredkuje sa dôvera,
- poskytujú sa pomoc pri rozhodovaní a aj napomenutia.

Slovo od oltára pomáha v orientácii, aby sa žilo podľa Božej vôle.

Kázeň je „pokrmom“ pre dušu podľa slov Ježiša: „Nie samým chlebom človek bude žiť, ale každým slovom, ktoré vychádza z úst Božích“ (Matúš 4,4).

625. Kto je povolaný k tomu, aby pri bohoslužbe zvestoval Božie slovo?

Apoštolí a tí nositelia úradu, ktorí dostali od nich poverenie, sú povolaní k tomu, aby zvestovali pri bohoslužbe Božie slovo.

626. Čo je hlavným obsahom a cieľom kázne?

Hlavným obsahom kázne je evanjelium Ježiša Krista, radostná správa o tom, že Ježiš priniesol obeť, vstal z mŕtvych a opäť príde.

Duch Svätý sa prihovára cez nositeľov úradu. Tak je prebúdzaná a posilňovaná viera. Zvestovanie slova má vždy za cieľ, pripravovať náboženské obce na opätovný príchod Ježiša Krista (porov. 2. list Korinským 11,2).

627. Sú chyby pri zvestovaní a počúvaní kázne vylúčené?

Každý človek, ktorý zvestuje Božie slovo, je hriešny, má chyby a robí chyby. Úrad, ktorého je nositeľom, je daný Bohom a tým je posvätný. Keď ale nedokonalý človek zvestuje Božie slovo, môže obsahovať chyby. Aj napriek tomu Boh vkladá silu do slov vyslovených človekom.

Aj počúvajúci je hriešny; má chyby a robí chyby. Preto nie sú vylúčené jeho chyby pri chápaní počutého. Ale keď prijme slovo vo viere, napriek ľudskej nedokonalosti a chybám, môže prijať Božiu silu, ktorá je uložená v kázni.

628. Akú úlohu majú počúvajúci kázne?

Pred kázňou sa počúvajúci majú modliť za to, aby im Pán v slove dal posilnenie a pokoj. Slovo majú prijať vo viere a majú za úlohu, aby ho v každodennom živote – v myslení, hovorení a skutkoch – uskutočňovali. Sú teda vyzvaní, aby svojim životom nasledovali Krista.

629. Ako sa pripravuje odpustenie hriechov a slávenie Svätej večere?

Slúžiaci bohoslužieb pripravujú prítomných na odpustenia hriechov a slávenie Svätej večere a to slovami tomu zodpovedajúcimi. Bezprostrednou prípravou na to je spoločne spievaná pieseň pokánia. V nej obec dáva najavo svoju hriešnosť a potrebu pomoci.

630. Ktorá modlitba sa modlí pri bohoslužbe presne stanoveným znením?

Je to modlitba, ktorú naučil Ježiš, „Otčenáš“. Je to jediná modlitba, ktorou sa prítomní pri bohoslužbe spolu modlia presne stanoveným znením.

V jednom znení je podávaná s piatimi prosbami (porov. Lukáš 11, 2-4) a v podrobnejšom znení so siedmimi prosbami (porov. Matúš 6,9-13).

631. Podľa ktorého znenia sa modlí Otčenáš pri bohoslužbe?

Pri bohoslužbe sa Otčenáš modlí podľa znenia z Matúšovho evanjelia:

„Otče náš, ktorý si na nebesiach!

Posväť sa meno Tvoje!

Príď kráľovstvo Tvoje!

Buď vôľa Tvoja ako v nebi tak i na zemi!

Chlieb náš každodenný daj nám dnes!

A odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom!

A neuveď nás do pokušenia, ale zbav nás zlého!

Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc i sláva na veky.

Amen“

632. Čo znamená oslovenie „Otče náš“?

Oslovenie „Otče náš“ ukazuje, že táto modlitba je modlitbou spoločenstva. Ľudia oslovujú Boha ako „Otca“, tým je vyjadrené, že ich stvoril, je ich Pán a o nich sa stará. Bohu môžu bez strachu, v láske a dôvere povedať „Otec“.

➤ **Božie dieťa:** pozri vysvetlenie k otázke 530

633. Čo znamená: „... na nebesiach“?

Slová „na nebesiach“ zdôrazňujú, že Boh je väčší a vyšší ako všetko pozemské. A jednako je vo svojej všadeprítomnosti ľuďom nablízku.

634. Čo znamená: „Posväť sa Tvoje meno“?

To je prvá prosba v Otčenáši. Boh je svätý. Veriaci svätia Jeho meno, tým, že mu prejavujú všetku úctu a snažia sa žiť podľa Jeho vôle. Táto prosba zároveň pripomína druhé prikázanie.

635. Čo znamená: „Príď kráľovstvo Tvoje“?

Božie kráľovstvo prišlo k ľuďom v Kristovi. Prosbou „Príď kráľovstvo Tvoje“ sa modlí o to, aby podstata Krista bola stále viac a viac vnímaná. Okrem toho sa týmito slovami modlí o to, aby sa budúce Božie kráľovstvo stalo očividným: To nastane po opätovnom príchode Krista, aby pojal so sebou domov svoju (Kristovu) nevestu.

636. Čo znamená: „Bud' vôľa Tvoja ako v nebi tak i na zemi“?

V nebi, v priestore, kde má Boh svoj trón, je Jeho vôľa absolútna. Prosba sa zameriava na to, aby sa všetko na zemi uskutočňovalo podľa Božej vôle. Veriaci sa týmito slovami modlia i za to, aby sa im darilo konať Božiu vôľu.

637. Čo znamená: „Chlieb náš každodenný daj nám dnes“?

Tým sa človek modlí za to, aby mal všetko, čo potrebuje k životu. Zahŕňa aj prosbu, aby Boh uchoval svoje dielo. V prenesenom význame ide v prosbe o to, aby Boh dal svoje slovo ako „pokrm“ pre nesmrteľnú dušu.

638. Čo znamená: „Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom“?

Všetci ľudia kvôli svojim hriechom nakladajú vinu na seba. Týmito slovami sa veriaci vyznávajú pred Bohom zo svojich hriechov a prosia o odpustenie. Pretože Boh je milostivý a odpúšťa, očakáva, že aj my odpustíme tým, ktorí spôsobili ne-

právosť. Len vtedy nám môže byť odpustené, keď sa zmierime sami so sebou a sme pripravení odpúšťať.

„Vtedy pristúpil Peter a spýtal sa Ho: Pane, keď sa brat previní proti mne, koľko razy mu odpustiť? Až do sedem razy? Ježiš mu odpovedal: Nehovorím ti, že až do sedem razy, ale až do sedemdesiatkrát sedem razy!“ (Matúš 18, 21.22)

639. Čo znamená „A neuvod' nás do pokušenia“?

Veriaci prosia o to, aby im Boh pomohol, aby dokázali z celej sily odolať hriechu. Je to aj prosba, aby ich Boh ochránil pred ťažkými skúškami viery.

640. Čo znamená: „Zbav nás od zlého“?

Táto prosba vyjadruje prianie, nech nás Boh vyslobodí z moci zla. Ide o to, že Boh nám daruje konečné vykúpenie, tým že nás navždy oslobodí od zlého. V Božom Synovi máme „vykúpenie....., totiž odpustenie hriechov“ (Kolosenským 1,14).

➤ *Zlo: pozri otázky 217 a ďalšie*

641. Čo znamená: „Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc i sláva na veky.“

Tieto slová sú velebením Boha („doxológia“). Nimi je oslavovaná Jeho všemocnosť a prejavovaná úcta, ktorá Mu prináleží. Pohľad sa upiera na zavŕšenie Jeho diela, Jeho plánu spásy, keď vykúpení budú môcť navždy žiť v sláve u Boha.

➤ *Plán spásy: pozri otázky 243 a ďalšie*

642. Čo znamená : „Amen“?

Toto slovo pochádza z hebrejčiny a preložené znamená: „Nech sa tak stane!“ Ním je ukončený Otčenáš a všetko to, čo bolo v modlitbe povedané, je ním ešte raz zdôraznené.

643. Kedy nasleduje v bohoslužbe zvestovanie odpustenia hriechov?

Zvestovanie odpustenia hriechov sa stane bezprostredne po spoločnej modlitbe Otčenáš.

644. Akými slovami je zvestované odpustenie hriechov?

Apoštoli zvestujú odpustenie hriechov bezprostredným odvolaním sa na Ježiša Krista: „Zvestujem vám radostné posolstvo: V mene nášho Pána Ježiša Krista, Syna živého Boha, sú vám hriechy odpustené. Pokoj Zmŕtvychvstalého nech je s vami! Amen.“

Nositelia kňazského úradu zvestujú odpustenie hriechov s odvolaním sa na apoštolský úrad: „Z poverenia môjho vysielateľa, apoštola, zvestujem vám radostné posolstvo: V mene nášho Pána Ježiša Krista, Syna živého Boha, sú vám hriechy odpustené. Pokoj Zmŕtvychvstalého nech je s vami! Amen.“

➤ **Nositelia kňazského úradu:** pozri otázky 415, 508,661

645. Je odpustenie hriechov sviatosťou?

Nie, odpustenie hriechov („oslobodzujúca reč“, „absolúcia“ – rozhrešenie) nie je sviatosť. Avšak je jedným z predpokladov, aby boli sviatosti dôstojne prijaté.

646. Čo je podstatou toho, aby hriechy mohli byť odpustené?

Hriechy môžu byť odpustené, pretože Boh – ako Boh lásky – poslal na zem svojho Syna. Tento priniesol svojou smrťou na kríži večne platnú obeť na odpustenie hriechov. Dobrovoľným obetovaním svojho života pretrhol Ježiš Kristus moc diabla, premohol jeho a jeho dielo, teda hriech a smrť. Odtedy je tu možnosť, aby bol človek od hriechu oslobodený. (porov. Matúš 26,28)

Ježiš obetoval svoj život za nás, a tak nám môžu byť hriechy odpustené a my nemusíme zostať pod nadvládou hriechu.

„Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta!“ (Ján 1,29)

„Lebo ak sme boli zmierení s Bohom smrťou Jeho Syna...“ (Rímskym 5, 10a)

647. Kto odpúšťa hriechy?

Trojjediný Boh je ten, ktorý odpúšťa hriechy. Človek z vlastnej sily nie je v stave, aby odpúšťal hriechy a bol oslobodený od hriechov. „Blahoslavený muž, ktorému Pán nepočíta hriechy!“ (Rímskym 4,8)

648. Je potrebné zvestovanie odpustenia hriechov?

Áno, odpustenie hriechov sa musí zvestovať. Apoštoli zvestujú odpustenie hriechov z poverenia Ježiša podľa jeho slov: „Ktorýmkoľvek odpustíte hriechy, odpúšťajú sa im; ktorýmkoľvek zadržíte, zadržujú sa“ (Ján 20, 23). Tak je teda obeť Ježiša dostupná veriacim. Nositelia kňazského úradu sú splnomocnení apoštolmi, aby konali rovnako.

649. Čo musí človek urobiť, aby dosiahol odpustenie hriechov?

Aby bolo dosiahnuté odpustenie hriechov, je potrebné:

- Človek musí veriť v Ježiša Krista ako svojho Spasiteľa. (porov. Ján 8,24)
- Nevyhnutná je k tomu viera, že odpustenie hriechov sa deje cez zvestovanie apoštolmi.

- Potrebné je okrem toho si uvedomiť , že som zhrešil a naložil na seba viny, a preto potrebujem milosť.
- V srdci musí byť želanie zmierenia s Bohom.
- Hriešnik musí svoje hriechy olútovať a vyznať ich pred Bohom: „odpušť nám naše viny...“
- Musí byť úprimný úmysel prekonávať chyby a slabosti.
- Hriešnik sa musí chcieť zmieriť s tými, ktorí mu nejako ublížili a tým sa oni stanú jeho dlžníkmi.

„Preto som vám povedal, že umriete v hriechoch, lebo ak neuveríte, že ja som, umriete v hriechoch.“ (Ján 8,24)

650. Čo patrí k poznaniu, že som bol hriešny?

K poznaniu , že som zhrešil, patrí uvedomenie si vlastných slabostí a chýb. Toto predpokladá spytovanie seba samého.

Takéto poznanie vedie k pokániu a ľútosti.

651. Čo znamená pokánie a ľútosť?

Pokánie znamená náhľad do vlastného chybného správania a prejavenie ľútosti a vážny úmysel k prekonaniu všetkých chýb a slabostí.

Ľútosť je pocit krivdy nad nepravosťou, ktorej sa človek dopustil skutkom alebo nejakým zanedbaním. Skutočná ľútosť sa prejavuje tiež v tom , že existuje vôľa, aby sa človek zmieril s blížnym a spôsobené škody, pokiaľ je to možné, opäť napravil.

652. Aké účinky má odpustenie hriechov?

Odpustenie hriechov očisťuje od hriechov a zbavuje človeka previnenia voči Bohu.

Veriacim, ktorým boli odpustené hriechy, sa prisľúbi pokoj Ježiša Krista slovami: „Pokoj Zmŕtvychstalého nech je s vami!“ Keď tento pokoj je s vierou prijatý do srdca, strach pred následkami hriechu ustúpi.

Nezávisle od odpustenia hriechov sa musí človek priznať k následkom a zodpovednosti, ktoré vyplývajú z jeho hriešneho správania, či sa jedná o niečo materiálne alebo právne.

653. Existujú hriechy, ktoré nie je možné odpustiť?

Áno, rúhanie sa Duchu Svätému je hriech, ktorý sa nedá odpustiť. O tom hovorí Boží Syn: „Kto by sa však rúhal Duchu Svätému, nemá odpustenia naveky, ale bude vinný večným hriechom“ (Marek 3, 29).

654. Kto sa dopúšťa rúhania voči Duchu Svätému?

Rúhania voči Duchu Svätému sa dopúšťa ten, kto z nepriateľských alebo podlých pohnútok vedome a úmyselne opisuje Ducha Svätého ako diabolského a zvädzajúceho.

655. Kto poskytuje sviatosti pri bohoslužbe?

Sviatosti Svätý krst vodou a Svätá večera sú poskytované apoštolmi alebo kňazskými nositeľmi úradu z poverenia apoštola. Sviatosť Sväté zapečatenie sa poskytuje len apoštolmi.

656. Ako často sa udeľujú sviatosti?

Svätý krst vodou a Sväté zapečatenie sa udeľujú človeku len raz. Svätá večera sa mu udeľuje opakovane.

657. Slávi sa Svätá večera pri každej bohoslužbe?

Svätá večera sa spravidla slávi pri každej bohoslužbe.

Pri istých príležitostiach (napr.: svadba, úmrtie) sa uskutočnia „bohoslužby slova“ - teda bohoslužby bez slávania Svätej večere (bohoslužba so svadobným obradom, smútočná bohoslužba).

658. Prijímajú sviatosti aj deti ?

Áno, aj deti môžu prijať všetky tri sviatosti. Keď je možné, deti sa zúčastnia s náboženskou obcou slávania Svätej večere.

Deti prijímajú sviatosti Svätý krst vodou, Sväté zapečatenie a Svätú večeru podľa slov Ježiša: „Dovoľte deťkam prichádzať ku mne a nebráňte im“ (Marek 10,14).

➤ *Krst detí: pozri otázku 489*

659. Sú sviatosti udeľované aj zomrelým?

Áno, pri bohoslužbách v nedeľu a pri cirkevných sviatkoch kmeňový apoštol, oblastný apoštol alebo nimi poverení apoštoli udeľujú po slávení Svätej večere s obcou túto sviatosť aj zomrelým. Dvaja nositelia úradu prijímú v zastúpení za zomrelých telo a krv Ježiša Krista.

Trikrát v roku – vždy prvú nedeľu v marci, v júli a v novembri- sú slávené bohoslužby, v ktorých kmeňový apoštol, oblastný apoštol alebo nimi poverení apoštoli poskytujú sviatosti zomrelým. Aj tento úkon sa vykonáva na dvoch nositeľoch úradu v zastúpení.

Poskytovanie sviatostí zomrelým v zastúpení živým vychádza z 1.listu Korinským 15,29: „Ináč to robia tí, ktorí sa dávajú krstiť miesto mŕtvych? Ak mŕtvi vôbec nie sú krstení, načo sa dávajú krstiť miesto nich?“

➤ *Pomoc pre zomrelých: pozri otázku 545*

660. Čo sú úkony požehnania?

Boh sprevádza ľudí požehnaním v rôznych životných situáciách. Pod „úkonmi požehnania“ rozumieme všetky tie cirkevné úkony, ktoré sú vykonané pri istých príležitostiach. Úkony požehnania nie sú sviatosti.

➤ *Sviatosti: pozri otázky 472 a ďalšie*

661. Čo sa deje pri úkone požehnania?

Pri úkone požehnania sa Boh obracia k človeku, ktorý o požehnanie úprimne prosí. Cez apoštolov a kňazských nositeľov úradu žehná Boh žiadajúceho a ponúka mu pomoc, milosť a milosrdenstvo.

Aj posvätenie cirkevnej budovy, príp. miest zhromaždení obce v širšom zmysle predstavuje úkon požehnania.

662. Ktoré úkony požehnania sa uskutočňujú pri bohoslužbe?

Pri bohoslužbách sa uskutočňujú nasledujúce úkony požehnania: konfirmácia, prijatie do novoapoštolskej cirkvi, poskytnutie požehnania pri zásnubách, pri sobáši a požehnanie pri výročiach svadby. Pri bohoslužbe sa rovnako vykonávajú i ordinácie a iné duchovného úradu týkajúce sa úkony.

663. Čo je konfirmácia?

Konfirmácia (latinsky „confirmatio“: „upevnenie, potvrdenie“) je taký úkon požehnania, pri ktorom mladí kresťania preberajú tie záväzky, ktoré prevzali v zastúpení ich zákonní zástupcovia pri Svätom krste vodou a Svätom zapečatení.

Konfirmanti sa zaväzujú k vernosti voči Bohu a verejne, pred náboženskou obcou sa priznávajú k novoapoštolskej cirkvi.

Konfirmáciou nesú ako plnoletí a svojprávní kresťania pred Bohom zodpovednosť za svoj život viery.

➤ *Zákonní zástupcovia, zodpovednosť pri krste: pozri otázku 489*

➤ *Zákonní zástupcovia, zodpovednosť pri zapečatení: pozri otázku 527*

664. Čo je potrebné, aby bol človek confirmovaný?

Prvým predpokladom, aby bol človek confirmovaný, je, že musí prijať Svätý krst vodou a Sväté zapečatenie. Ďalším predpokladom sú pravidelné návštevy bohoslužieb a účasť na vyučovaní konfirmantov.

Konfirmanti musia poznať základné znaky novoapoštolskej viery, poznať vyznania viery a musia byť pripravení, aby svoj život viedli podľa evanjelia.

665. Ako sa deje úkon požehnania pri confirmácii?

Confirmácia sa uskutočňuje pri bohoslužbe. Najprv konfirmanti pred oltárom odpovedia na otázku, či chcú aj v budúcnosti na ceste životom kráčať ako novoapoštolskí kresťania verní Bohu, slovom áno. Po tomto vyznaní pred Bohom a náboženskou obcou vyslovia mladí kresťania confirmačný sľub. Ním verejne sľúbia, že prijímajú Ježiša Krista ako svojho Pána a podľa toho budú i náležite žiť.

Po sľube a modlitbe vedúceho bohoslužby prijímú konfirmanti požehnanie, ktoré im je udelené skladaním rúk (na nich).

666. Aký účinok má požehnanie pri confirmácii?

Požehnanie je posilnením pre konfirmantov v ich snažení, aby dodržiavali confirmačný sľub a aby sa slovom i skutkami priznávali k Ježišovi Kristovi.

667. Ako znie confirmačný sľub?

Confirmačný sľub znie: „Vzdávam sa satana a všetkého jeho diela a stvorenia a odovzdávam sa Tebe, o trojjediný Boh, Otec i Syn i Duch Svätý, vo viere, poslušnosti a s úprimným úmyslom: budem Ti verný až do konca svojho života. Amen.“

Tým konfirmant zreteľne vyjadril, že má pevnú vôľu odmietiť všetko zlé, to, čo je proti Bohu a dôsledne bude kráčať cestou evanjelia. Vyznáva sa z viery v trojjediného Boha a tým priznáva, že svoj celý život bude viesť vo viere a poslušnosti voči Bohu.

668. Čo rozumieme pod úkonom požehnania „prijatie“?

„Prijatie“ predstavuje pri bohoslužbách úkon, pri ktorom sú kresťania iných denominácií srdečne vítaní v novoapoštolskej cirkvi.

➤ **Denominácia:** pozri otázku 365

669. Čo sa udeje pri prijatí?

Pri prijatí kresťanov sa tí, ktorých sa to týka, verejne priznajú k novoapoštolskej viere. Po modlitbe v mene trojjediného Boha sú prijatí do novoapoštolskej cirkvi. Prijatí sú oprávnení zúčastňovať sa navždy slávenia Svätej večere. A sú pre nich prístupné všetky úkony požehnania v cirkvi.

670. Čo je požehnanie pri zasnubách?

Požehnanie pri zasnubách je požehnanie, ktoré je poskytnuté, keď sa pár zasnúbi. Zásnuby sú vážnym prísľubom manželstva. Snúbenecký pár pri úkone požehnania pred Bohom a náboženskou obcou dosvedčí, že sa na manželstvo pripravia spôsobom, v ktorom Boh nájde zalúbenie. K tomu prijímú požehnanie.

671. Čo je svadobné požehnanie?

Svadobné požehnanie je požehnanie, ktoré sa poskytuje po uzavretí manželstva.

Manželský pár odpovedá na otázky, či vo vzájomnej vernosti sa budú podporovať za všetkých okolností a v láske budú kráčať cestou života. Toto obaja sľúbia pred Bohom a obcou svojím „áno“. Potom prijímú požehnanie v mene trojjediného Boha.

Požehnanie im má pomôcť, aby svoj sľub dodržali, aby spolu viedli harmonický život a aby s Božou pomocou zvládali ťažké životné situácie.

672. Ku ktorým svadobným jubileám je poskytované požehnanie?

Na žiadosť manželského páru sa poskytuje požehnanie k týmto svadobným jubileám:

- Strieborná svadba (po 25 rokoch)
- Rubínová svadba (po 40 rokoch)
- Zlatá svadba (po 50 rokoch)
- Diamantová svadba (po 60 rokoch)
- Železná svadba (po 65 rokoch)
- Milostivá svadba (po 70 rokoch)
- Vyšperkovaná (po 75 rokoch)

Pritom manželskému zväzku je nanovo poskytnuté Božie požehnanie a manželský pár bude zverený ďalej do opatery a sprevádzania Boha.

673. Čo sa deje pri vysvätení cirkevnej budovy?

Cirkevná budova sa odovzdáva pre svoj účel pri príležitosti prvej bohoslužby. Pri modlitbe vysvätenia sa v mene trojjediného Boha posväť miesto zjavovania Duha Svätého, teda miesto, kde sa zvestuje Božie slovo a poskytujú sviatosti.

Vysvätený kostol je miestom uctievania Boha a útočisko pre ľudí, ktorí hľadajú spásu. Tu sa ponúkajú Božia milosť a útecha, posilnenie viery a pokoj duše pri bohoslužbách.

674. Čo sa udeje po zrušení cirkevnej budovy?

Keď sa vysvätený kostol nevyužíva viac pre bohoslužby, je zrušený: Pri poslednej bohoslužbe sa cirkevná budova, ktorá bola vysvätená za účelom ako posvätné miesto Božieho účinkovania, ruší. Jeho zrušením je niekdajší kostol opäť bežnou budovou, ktorá sa môže použiť na iné využitie.

675. Kedy sú pri bohoslužbe poskytnuté sviatosti a vykonané úkony požehnania?

Sviatosti sú pri bohoslužbe poskytované po odpustení hriechov a pripojenej modlitbe.

Úkony požehnania sa uskutočňujú po slávení Svätej večere. Keďže sa konfirmácia deje v priamej spojitosti so sviatosťami Svätou večerou a Svätým zapečatením, vykoná sa pred slávením Svätej večere. Aj prijatie sa uskutoční pred slávením Svätej večere, keďže obsahuje oprávnenie účasti na Svätej večeri.

676. Kedy sa vykonáva pri bohoslužbe ordinácia, poverenie, potvrdenie úradu a uvoľnenie z úradu (odchod do dôchodku)?

Ordinácia – teda dosadenie do duchovného úradu -, poverenie pre predstaveného náboženskej obce alebo oblasti, potvrdenie nositeľa úradu v úrade a uvoľnenie z úradu (odchod do dôchodku) nadväzujú na poskytnutie sviatostí. Realizujú sa po slávení Svätej večere.

➤ **Ordinácia** : pozri otázky 462 a ďalšie

677. Ako prebieha ordinácia?

Ordináciu vykonávajú výlučne apoštoli. Ordinovaného sa apoštol opýta, či je pripravený, aby prevzal úrad, či bude Bohu verný a poslušný, či bude hlásať evanjelium Ježiša Krista a vykonávať úrad odpovedajúci novoapoštolskému vyznaniu viery. Rovnako sa ho opýta, či je pripravený vykonávať úrad v zmysle Ježiša Krista, v láske k veriacim a v poslušnosti viery.

Toto všetko sľúbi pred Bohom, ktorý ho povolal do služby a pred náboženskou obcou svojím „áno“. Pokľaknúc prijme cez pokladanie rúk a modlitbu apoštola úrad.

678. Čo je úlohou hudby pri bohoslužbe?

Hudbou sa prináša chvála a úcta Bohu (porov. Žalm 150). Má teda slúžiacu funkciu.

Dotýka sa nášho vnútra, pripravuje obec na zvestovanie slova a zdôrazňuje Božie slovo. Spevom obce a zboru alebo inštrumentálnou hudbou sa vyjadruje a sprostredkuje odvaha, sila a dôvera. V smútku a ťažkostiach možno cez hudbu zažiť útechu.

Hudba a rozjímanie pred bohoslužbou slúžia na vnútornú koncentráciu návštevníkov bohoslužby a pripravujú na zvestovanie slova. Cez spev náboženskej obce sú všetci prítomní aktívne vtiahnutí do priebehu bohoslužby.

Pred slávením Svätej večere môže obec piesňou preukázať kajúcne zmýšľanie. Piesňou pri slávení Svätej večere sa vyjadruje Bohu láska a vďaka.

679. Ako sa ukončí bohoslužba?

Na konci bohoslužby sa poskytne všetkým prítomným požehnanie trojjediného Boha. Spolu s trinitárnou úvodnou formulou tvorí záverečné požehnanie rámec bohoslužby. Tým je zrejmé, že všetko, čo sa udeje pri bohoslužbe, vychádza od trojjediného Boha.

➤ *Trinitárny: pozri vysvetlenie k otázke 490*

680. Ako znie záverečné požehnanie?

Záverečné požehnanie je náboženskej obci sprostredkované slovami z 2. listu Korintským 13,13: „Milosť nášho Pána Ježiša Krista, láska Boha (Otca) a spoločenstvo s Duchom Svätým nech je s vami všetkými!“

681. Čo je dôvodom, aby veriaci pravidelne navštevovali bohoslužby?

Veriaci sa chcú v spoločenstve pokloniť Bohu. Vedia, že v bohoslužbe cez kázeň je upevňovaná viera a posilňovaná nádej na skorý príchod Ježiša Krista. Na túto udalosť sa pripravujú veriaci pri každej bohoslužbe. Chcú zažiť i odpustenie hriechov a prijať Svätú večeru. Okrem toho sú pri bohoslužbe požehnaní.

682. Aké sú následky, keď človek vymešká bohoslužby?

Ten, kto bohoslužby ľahkovážne vymešká, premešká požehnanie, milosť a silu, ktoré sú uložené v Božom slove a vo Svätej večeri.

Ak sa človek bezdôvodne nezúčastňuje bohoslužieb, môže sa stať, že jeho viera oslabne a túžba po Božom slove sa vytratí.

Je hriechom, ak sa bohoslužba a milosť vedome odmieta, alebo sa považuje za bezvýznamnú.

683. Existujú úkony požehnania, ktoré sa neuskutočnia pri bohoslužbe?

Áno, poskytnutie požehnania pred pôrodom sa nevykonáva pri bohoslužbe, ale spravidla v rodinnom kruhu.

684. Čo je požehnanie pred narodením?

Požehnanie pred pôrodom je prvý zjavný úkon Boha na ešte nenarodenom človeku. Požehnanie je na prospech nenarodenej duše. Úkon požehnania sa vykonáva na budúcej matke. Požehnaním pred pôrodom Boh posilňuje matku a žiada, aby podporovala svojou vierou vývoj svojho dieťaťa pred narodením a starala sa oň.

S požehnaním pred narodením je prepojená Božia pomoc počas tehotenstva aj pri narodení dieťaťa. Toto však neznamená príslub bezproblémového tehotenstva alebo narodenie zdravého dieťaťa.

685. Čo je smútočný obrad?

Cirkevný smútočný obrad je bohoslužba útechy a posilnenia pre pozostalých. Útecha spočíva predovšetkým v nádeji na opätovný príchod Ježiša Krista a tým aj v zmŕtvychvstanie tých, ktorí zomreli v Kristu a v zjednotení s nimi (porov. 1 Tesalonickým 4,13-18).

Slovo zvestované pri smútočnom obrade platí aj pre nesmrteľné duše zomrelých, ktorí sa zverili do Božej milosti.

Smútočná obec obklopí pri smútočnom obrade pozostalých, aby im prejavila súcit a sprostredkovala pocit bezpečia a istoty. Okrem toho je zomrelému preukázaná posledná úcta.

686. Čo sa deje pri cirkevnom smútočnom obrade?

Pri smútočnom obrade sa patričným spôsobom vzdá hold zomrelému. Duša a duch zomrelého sú žehnajúcim príhovorom zverené láske Vykupiteľa Ježiša Krista, aby ich zachoval do zmŕtvychvstania pre život večný. Bezduché pominuteľné telo sa odovzdá jeho určeniu.

„V pote tváre budeš jesť chlieb, kým sa nevrátiš do zeme, lebo z nej si vzatý, pretože si prach a do prachu sa vrátiš.“ (1Mojžiš 3,19)

687. Má pohreb vplyv na zmŕtvychvstanie zosnulých?

Či a ako sa mŕtve telo pochová, pre zmŕtvychvstanie zosnulých to význam nemá.

688. Čo znamená duchovná starostlivosť?

Duchovnú starostlivosť možno odvodiť zo správania Ježiša Krista: On sa obracia k človeku bez toho, aby ho videl ako hriešnika a dával mu pociťovať svoju lásku. On počúval, pomáhal, utešoval, radil, napomínal, posilňoval, orodoval, učil.

689. Ako plnia cirkevní nositelia úradu úlohy duchovnej starostlivosti?

Duchovná starostlivosť nositeľmi úradu má za cieľ pomáhať veriacim a pripravovať ich na opätovný príchod Ježiša Krista. Nositelia úradu poskytujú duchovnú starostlivosť bratom a sestrám vo viere v rôznych životných situáciách. K tomu patrí aj to, že sa za nich modlia.

Každému novoapoštolskému kresťanovi je ponúknutá osobná duchovná starostlivosť. Uskutočňuje sa predovšetkým návštevami kňazských nositeľov úradu. Duchovná starostlivosť sa môže uskutočniť aj návštevami diakonov.

690. Čo je úlohou duchovnej starostlivosti pri návštevách?

Pri návštevách so zameraním na duchovnú starostlivosť je v popredí snaha prehĺbovať lásku k Bohu a Jeho dielu, podporovať život viery a rozširovať poznanie o Božom účinkovaní spásy. Uskutočňuje sa to predovšetkým pri výmene myšlienok o otázkach viery. K duchovnej starostlivosti patrí spoločná modlitba.

V prípade choroby sa u novoapoštolského kresťana uskutoční návšteva doma alebo v nemocnici. Nositel' úradu ho posilní vo viere, uteší, modlí sa a keď je to možné, slávi s chorým Svätú večeru.

Vzorom pre osobnú duchovnú starostlivosť je práca Ježiša Krista, ktorý opakovane robil návštevy, ako napr. u Márii, Marty a Lazara alebo u colníka Zachea: „Dnes sa stalo spasenie tomuto domu“ (Lukáš 19,9).

691. Poznáme pri duchovnej starostlivosti spoved'?

Áno, spoved' poznáme. Tým sa rozumie priznanie sa k hriechom, priznanie viny pred cirkevným nositeľom úradu.

Potreba odpustenia hriechov síce nie je spoved', predsa tu jestvuje možnosť spovede, keď človek napriek odpusteniu hriechov sa stále nimi cíti zaťažený a nemôže dosiahnuť vnútorný pokoj. Spoved' je vykonaná apoštolom. Ak v nutnom prípade apoštol nie je zastihnutelný, môže vo výnimočnom prípade spoved' vykonať kňazský nositeľ úradu a z poverenia apoštola a v mene Ježiša Krista zvestovať odpustenie hriechov.

692. Je duchovná starostlivosť len úlohou nositeľov úradu?

Duchovná starostlivosť je v širšom zmysle úlohou celej náboženskej obce. Vzťahuje sa na praktickú pomoc v živote.

Platia tu slová Ježiša: „ Lebo som bol hladný a dali ste mi jesť; bol som smädný a dali ste mi piť; prišiel som ako cudzinec a prijali ste ma. Bol som nahý a zaodeli ste ma; bol som nemocný a navštívili ste ma; bol som vo väzení a navštívili ste ma.... Čokoľvek ste urobili jednému z tých mojich najmenších bratov, mne ste urobili“ (Matúš, 25, 35.36.40).

693. Ako sa uskutočňuje duchovná starostlivosť pre deti?

Duchovná starostlivosť pre deti je predovšetkým úlohou rodičov. Oni majú povinnosť sprostredkovať základné hodnoty evanjelia svojim deťom. K tomu patrí, aby ich viedli k láske k Bohu a k blížnemu svojim životom viery a obetovaním boli im príkladom.

Nositelia úradu a cirkevnou výučbou poverení bratia a sestry podporujú rodičov v ich zodpovednosti za deti, aby ony rástli v presvedčení a v zodpovednosti za seba ako novoapoštolskí kresťania.

694. Čo je cieľom cirkevného vyučovania?

V cirkevnom vyučovaní sa mladí ľudia dôverne oboznámia s obsahom viery a sú usmerňovaní, aby svoj život viedli vedomí si zodpovednosti pred Bohom. Tento cieľ sa odvodzuje od evanjelia Ježiša Krista.

Navyše je podporované spoločenstvo a pocit spolupatričnosti medzi mladými ľuďmi.

Vyučovania je prispôsobené veku a vývojovému stupňu dieťaťa.

695. Čo je úlohou prípravky na nedeľnú školu?

Úlohou prípravky je priviesť deti k Bohu a k Jeho pôsobeniu. Tak sa môže aj u detí, ktoré nie sú ešte školopovinné, pestovať dôverný vzťah k Bohu. V prípravke nejde v prvom rade o sprostredkovanie vedomostí, ale oveľa viac má byť do srdca detí vkladáný pocit bezpečia a radosť z viery.

696. Čo je úlohou nedeľnej školy?

Nástupom do školy, prípadne dosiahnutím školopovinného veku, navštevujú deti nedeľnú školu. Úlohou nedeľnej školy je:

- prebúdať a posilňovať radosť zo spoločenstva Božích detí ako aj z bohoslužieb ,
- deťom sprostredkovať Božie účinkovanie na základe biblických príbehov primerane veku ,

- upevňovať vieru v Božie prisľuby,
- vysvetľovať deťom priebeh bohoslužby, význam sviatostí, úkonov požehnania a cirkevné sviatky.

697. Čo je obsahom a cieľom bohoslužieb pre deti?

Okrem nedeľnej školy sa uskutočňujú z času na čas v menšom alebo väčšom rámci bohoslužby pre deti. Božie slovo je kňazským nositeľom úradu deťom sprostredkované zrozumiteľným spôsobom. Nositelia úradu tak pomáhajú deťom, aby lepšie porozumeli Bohu a Jeho dielu. Čo si deti môžu osvojiť z vlastných zážitkov, sa stane základom viery na ich ceste životom.

Bohoslužba pre deti vychádza z potrieb detí. Cítia sa pochopené, v bezpečí a milované. Je to pre nich mimoriadny zážitok, ak v ich kruhu slávia bohoslužbu a pri tom aj Svätú večeru.

698. Čo je úlohou vyučovania náboženstva?

Vo vyučovaní náboženstva sa deti učia cez príbehy o skúsenostiach, ktoré mali ľudia s Bohom: dejiny spásy sa preberajú cez zážitky viery u detí. Obsah viery je prehlbovaný, poznatky podporované a súvislosti s Božím plánom objasňované. Tak sú deťom sprostredkované hodnoty, ktoré sú trvalé.

Vyučovanie náboženstva má priviesť deti do stavu, aby sa úprimne vyznávali zo svojej viery.

➤ *Plán spásy, dejiny spásy: pozri otázky 243 a ďalšie*

699. Čo je úlohou vyučovania konfirmantov?

Vo vyučovaní konfirmantov sú dospelávajúci pripravovaní na to, aby pri konfirmácii pred obcou zložili svoj sľub vernosti Bohu a ako dospelí prevzali zodpovednosť za svoj život viery. Obsahovo je základom vyučovania konfirmantov zaoberte sa článkami viery, modlitbou „Otčenáš“ a Desiatimi prikázaniami.

700. Ako sa uskutočňuje duchovná starostlivosť o mládež?

Mládež zažíva veku primeranú starostlivosť. Duchovní opatrovníci mladých sú im k dispozícii ako osobní hovorcovia a partneri v dôverných rozhovoroch a v rôznych životných situáciách a v otázkach viery.

701. Čo je úlohou duchovnej starostlivosti mladých?

Duchovná starostlivosť mladých slúži k tomu, aby sa stali zodpovednými osobnosťami so silnou vierou. Mladí sa majú v hodnotách kresťanskej viery upevňovať a prejavovať nadšenie. Tak nájdu rozhodujúce východiská pre svoj život. Sú po-

smelovaní, aby vykonávali svoju vieru a vo svojom okolí sa k nej priznávali a obhajovali ju. Okrem toho sa žiada aktívne sa začleniť do náboženskej obce.

Dôležitou úlohou starostlivosti mladých je starostlivosť spoločenstva mladých medzi sebou navzájom.

Pre mládež existujú špeciálne bohoslužby. Tie sa uskutočňujú spravidla na miestnej úrovni alebo na medzinárodnej v rámci dní mládeže.

702. Ako sa uskutočňuje duchovná starostlivosť pri smrteľne chorých a zomierajúcich?

Smrteľne chorí a zomierajúci si vyžadujú mimoriadnu starostlivosť.

Aj veriaci ľudia majú strach z umierania a zo smrti. Tento strach však nemožno považovať za znak nedostatočnej viery. Na ťažkej ceste, po ktorej kráča zomierajúci, musí sa svojich ujať duchovný pastier v ich úzkostiach a ťažkostiach.

Platí, že sa musí uchovávať v bdelosti nádej na život s Bohom a v tejto nádeji čerpať útechu.

K sprevádzaniu umierajúceho patrí, že duchovný pastier zvestuje zomierajúcemu odpustenie hriechov a prisľúbi mu pokoj Zmŕtvychvstalého a slávi s ním Svätú večeru. Prijatie tela a krvi Pána zaručuje živé spoločenstvo s Božím Synom. Tak je zomierajúci na poslednej ceste upokojený a posilnený.

Aj nádej v opätovné stretnutie s tými, ktorí už odišli na „oný“ svet, preniesie umierajúceho fázou rozlúčky.

➤ *Svätá večera: pozri otázky 494 a ďalšie*

➤ *Život po smrti: pozri otázku 531*

703. Ako sa uskutočňuje duchovná starostlivosť o príbuzných zomierajúceho?

Aj pre príbuzných zomierajúceho je duchovná starostlivosť potrebná. Vo fáze, keď si uvedomujú, že stratia jedného zo svojich blízkych, musia pocítiť istotu, že nie sú sami a opustení. Mimoriadne posilňujúce sú pre nich spoločné modlitby.

Istota v opätovné stretnutie pomáha prekonať ťažké chvíle rozlúčky. Pozostalým pomáha, keď si uvedomia, čo dokázali pre zomrelého urobiť.

704. Čo patrí k starostlivosti o pozostalých?

Smútiť musí byť dovolené. Dôležité je, aby sa trúchliaci navštívili, vyjadřila sa im sústrasť a spolu sa s nimi sa modlilo. Pozostalým musí byť prejavovaný ozajstný pocit súcitu. Napriek všetkým obavám zo stretnutia, treba k nim zájsť. „Nevyhýbaj sa, keď treba potešiť plačúcich a choď spolu s tými, ktorí smútia“ (Kniha Sira-chovcova 7,38).

Pre zvládnutie smútku je pomocou, keď si uvedomíme, že aj Ježiš Kristus trpel a zomrel. V Jeho zmŕtvychvstaní je opodstatnené zmŕtvychvstanie zosnulého; aj on má podiel na víťazstve Krista nad smrťou (porov. Rímskym 14, 7-9).

705. K čomu slúži starostlivosť o pozostalých?

Starostlivosť o pozostalých slúži na povzbudenie smútiacich, aby hovorili o strate a vyjadrili svoje pocity. Smútok, strach, zlosť, reptanie na Boha a pocity viny sa môžu nahlas vysloviť a duchovnému pastierovi bez výhrady povedať.

Je potrebné tiež pripomínať pozitíva, šťastné zážitky alebo skúsenosti so zomrelým.

Útecha, ktorá pôsobí pri duchovnej starostlivosti pozostalým až do prekonania smútku zo smrti milovaného človeka, môže sa predĺžiť na týždne a mesiace a niekedy dokonca roky.

706. Ktoré sviatky sa slávia v novoapoštolskej cirkvi?

V novoapoštolskej cirkvi sú slávené nasledujúce sviatky: Vianoce, Kvetná nedeľa, Veľký piatok, Veľká noc, Nanebovystúpenie, Turíce (Svätodušné sviatky) a Vďakyvzdanie za úrodu.

707. Aký význam majú Vianoce?

Na Vianoce si pripomínáme narodenie Ježiša Krista, je to sviatok, ktorý poukazuje na ústrednú udalosť dejín spásy. Spomienka na prvý príchod Božieho Syna nás posilňuje vo viere na Jeho opätovný príchod.

➤ *Dejiny spásy: pozri otázky 243 a ďalšie*

708. Aký význam má Kvetná nedeľa?

Na Kvetnú nedeľu si pripomínáme príchod Ježiša do Jeruzalema počas slávania židovského sviatku Pesach.

➤ *Pesach: pozri vysvetlenie k otázke 496*

709. Aký význam má Veľký piatok?

Na Veľký piatok si pripomínáme ukrižovanie a obeťnú smrť Ježiša Krista. Svojou smrťou premohol Boží Syn moc satana a hriechu.

„...a riekol: „Je dokonané! Nakloniac hlavu odovzdal Ducha (Bohu).“ (Ján 19,30)

710. Aký význam má Veľká noc?

Podstatou tohto sviatku je skutočnosť, že Ježiš Kristus vstal z mŕtvych.

Zmŕtvychvstanie Ježiša Krista sa stalo prvý deň týždňa, v nedeľu. Neskôr bola presne stanovená nedeľa v roku pre sviatok Veľkej noci.

Svojím zmŕtvychvstaním Ježiš ukázal, že premohol moc smrti. Zmŕtvychvstanie Ježiša je základom viery vo zmŕtvychvstanie zomrelých a odôvodňuje nádej na večný život.

➤ **Zmŕtvychvstanie Krista:** pozri otázky 184,535

➤ **Zmŕtvychvstanie zomrelých:** pozri otázky 92,186,535,579

711. Aký význam má Nanebovystúpenie?

Vo sviatok Nanebovystúpenia sa spomína na to, že Ježiš po štyridsiatich dňoch po Veľkej noci z kruhu apoštolov vystúpil do neba. „Vzniesol sa im pred očami do výšin a oblak vzal im Ho spred očí.“ Cez dvoch anjelov dostalo sa apoštolom zvestovania: „Tento Ježiš, ktorý vám bol vzatý do neba, príde zase tak, ako ste Ho videli odchádzať do neba“ (Skutky apoštolov 1,3-11).

712. Aký význam majú Turíce (Svätodušné sviatky)?

Na Turíce – päťdesiat dní po Ježišovom zmŕtvychvstaní – sa slávi pamiatka na deň, keď bol vyliaty Duch Svätý. O Turicach sa hovorí, že sú „narodeninami Cirkvi Kristovej“. Po vyliati Ducha Svätého mal apoštol Peter kázeň, v ktorej bol stredobodom ukrižovaný, zmŕtvychvstalý a nanebovystúpený Kristus.

➤ **Turíce:** pozri otázky 209. 422,520.582

713. Aký význam má Vďakyvzdanie za úrodu?

Vďakyvzdanie za úrodu je sviatok, pri ktorom sa spomína na Boha ako Stvoriteľa.

V jednu nedeľu v roku – v nedeľu vďakyvzdania za úrodu – sa koná bohoslužba, v ktorej sa prináša Bohu vďaka za všetko, čo cez dary dal človeku.

Z vďaky prinášajú veriaci osobitnú obeť: „Kto vďaku obetuje, ten ma ctí; tomu, kto správnou cestou kráča, ukážem Božiu pomoc“ (Žalm 50,23).

714. Ako sú slávené bohoslužby na cirkevné sviatky?

Bohoslužby na cirkevné sviatky sú zásadne slávené ako bohoslužby so Svätou večerou.

Dejinná udalosť sa tematicky číta zo Svätého Písma a objasnený je význam pre spásu človeka.

➤ **Spása:** pozri otázky 243 a ďalšie

Časť 13

NOVOAPOŠTOLSKÝ
KREŠŤAN A JEHO ŽIVOT
VIERY

13

13 NOVOAPOŠTOLSKÝ KREŠŤAN A JEHO ŽIVOT VIERY

715. Čo rozumieme pod modlitbou?

Modlitba je možnosť, ktorú Boh dal človeku, aby sa s ním spojil. V modlitbe veriaci cíti, že: Boh je prítomný, Boh počuje, Boh odpovedá. Tak sa veriaci človek skláňa v pokore pred majestátnosťou Boha a Jeho láskou. Duch Svätý dáva podnet ku pravej modlitbe.

716. Je modlenie potrebné?

Modlenie sa označuje aj ako „dýchanie duše“. Tento obraz nech ozrejmi nevyhnutnosť modlitby pre veriaceho.

Viera bez modlitby nie je živou vierou. Modlitba bez viery nie je pravou modlitbou.

717. Aké odkazy sú v Starom zákone pre modlitbu?

V Starom zákone sa nachádza veľa svedectiev o uctievaní Boha. Napríklad v Mojžišovej piesni: „Lebo ja hlásam meno Hospodinovo; vzdajte česť nášmu Bohu! On Skalou, dokonalé je dielo Jeho, lebo všetky Jeho cesty sú správne. Je Bohom verným a nie vierolomným, On spravodlivý je a priamy“ (5Mojžiš 32,3.4).

Hlavným zámerom žalmov je Bohu v modlitbách ďakovať, chváliť Ho a velebiť. V Starom zákone sa nachádzajú tiež mnohé modlitby, ktorými sa vyprosuje Božia pomoc a podpora.

718. Aké pokyny dal Ježiš k modleniu?

V kázni na vrchu dal Ježiš dôležité pokyny k modleniu (porov. Matúš 6,5-8): Človek sa modlením nemá vystavovať na obdiv a používať veľa slov. Boh má byť oslovený ako „Otec“. Modlitba má vychádzať zo srdca.

V zameraní sa na Svoj opätovný príchod Ježiš napomína: „Bďte teda každého času a modlite sa, aby ste mohli ujsť všetkému, čo sa má stať a postaviť sa pred Synom človeka“ (Lukáš 21,36).

719. Čo opisuje Biblia o živote modlitby Ježiša?

Evanjelia dosvedčujú, že Ježiš sa často stiahol, aby sa mohol modliť. V evanjeliu podľa Lukáša sa píše, že Ježiš sa modlil najmä pred rozhodujúcimi udalosťami:

- Skôr než na neho zostúpil Duch Svätý (porov. Lukáš 3,21.22).
- Skôr než si vyvolil dvanástich apoštolov (porov. Lukáš 6,12).

- Skôr než ho Otec vyznal pred svedkami z tohto i „onoho“ sveta (porov. Lukáš 9,28-36).
- Skôr než začalo Jeho utrpenie (porov. Lukáš 22, 41-46).
- Skôr než zomrel na kríži (porov. Lukáš 23,46).

Nápadné je, že Ježiš ďakoval skôr, než bola jeho modlitba vyslyšaná. (porov. 11,41.42).

720. Čo je „veľkňazská modlitba“?

V Jánovi 17 je podaná „veľkňazská modlitba“. Je to veľká modlitba Ježiša, ktorú vyslovil pred nastúpením na cestu svojho utrpenia. Modlil sa za apoštolov a za budúce kresťanské obce, teda aj za nás: „Nielen za týchto prosím, ale aj za tých, ktorí pre ich slovo uveria vo mňa, aby všetci v jedno boli“ (Ján 17,20.21).

721. Čo vieme o modlitbe prvých kresťanov?

Prví kresťania sa modlili v spoločenstve: „Tí všetci jednomyselne zotrvali na modlitbách spolu so ženami a s Máriou, matkou Ježišovou a s Jeho bratmi“ (Skutky apoštolov 1,14).

O intenzívnych modlitbách sa píše v súvislosti s významnými udalosťami, napríklad pri vyvolení Matúša za apoštolu alebo pri ustanovení prvých siedmich diakonov.

Aj v nebezpečných situáciách boli apoštoli sprevádzaní modlitbami náboženských obcí (porov. Skutky apoštolov 12, 1-12).

➤ **Diakoni:** pozri otázku 470

„My však budeme usilovní na modlitbách a v službe slova.“ (Skutky apoštolov 6,4)

722. Ako sa máme modliť?

Modlitba nie je na nejakú vonkajšiu formu. Avšak intenzita modlitby sa môže podporiť napríklad zavretím očí, zložením rúk alebo pokľaknutím. Modliaci sa tým odvrátia od každodenných činností, zastaví sa a skloní sa v pokore pred Bohom.

Novoapoštolskí kresťania začínajú aj končia deň modlitbou. Rovnako sa modlia aj pred jedlom. I v priebehu dňa sa neustále obracajú na Boha, aby cítili Jeho blízkosť a hľadali Jeho pomoc.

V rodinách sa modlia rodičia so svojimi deťmi a vedú ich tak do vlastného života modlitby.

723. Čo je obsahom modlitby?

Obsah modlitby je určený uctievaním, ďakovaním, prosbou a orodovaním.

724. Ako sa prejavuje uctievanie?

Poznanie majestátu Boha nabáda k tomu, aby sme Ho uctievali: Vojdite! Padnite a klaňajte sa, pokľaknite pred Hospodinom, svojím Tvorcom“ (Žalm 95,6).

725. Čo zahŕňa poďakovanie v modlitbe?

Poďakovanie v modlitbe zahŕňa všetko, čo pochádza z Božej dobroty: slovo, milosť a sviatosť ako aj pozemské dary - jedlo oblečenie a bývanie.

726. Ktoré prosby prinášame Bohu?

V prosbách sú Bohu prinášané všetky naliehavé prosby. Týka sa to zachovania viery, anjelskej ochrany a Jeho pomoci na každý deň. Najvýznamnejšia prosba smeruje k skorému opätovnému príchodu Krista a želanie, aby sme v milosti boli prijatí.

727. Prečo orodujeme?

Orodovanie (príhovor za druhých) je prejavom lásky k blížnemu. Nie je obmedzené na vlastnú rodinu alebo obec, ale je to oveľa viac, lebo zahŕňa všetkých, ktorí potrebujú Božiu pomoc a to na tomto, ale i „onom“ svete.

728. Aký účinok má modlitba?

Modlitba posilňuje vieru, dôveru v Boha a dáva istotu bezpečia v Boha. Modliaci si je po modlitbe istý, že všetky jeho prosby sú v Božích rukách: „Uvaž na Hospodina svoju cestu, dúfaj v Neho a On vykoná“ (Žalm 37,5).

729. Čo je „obetavosť“?

Vo všeobecnosti sa pod „obetavosťou“ rozumie vnútorná príprava človeka, aby svoje sily a dary použil pre dobro druhých a tomu podriadil svoje vlastné záujmy.

730. Čo sa všeobecne rozumie pod „obetou“?

V bežnej reči sú „obetou“ dary, ktoré sú prinášané Bohu. Rovnako sa tým môžu rozumieť skutky človeka, ktoré vykonal službou pre iných. Aj finančné prostriedky, ktoré sú darované pre náboženské účely, sa v náboženskej terminológii používajú ako obeť.

731. Ako chápeme my našu „obetu“?

Našou „obetou“ rozumieme nadanie a schopnosti, čas a sily, ktoré vložíme do služby Bohu a jeho dielu.

Aj keď sa niečoho zriekame v prospech Božieho diela - je to obeť.

Pre veriaceho je nevyhnutnou potrebou vyjadriť svoju vďačnosť a lásku voči Bohu, či sú to finančné prostriedky alebo naturálie. Podľa Malachiáša 3,10: „Prinášajte celé desiatky do pokladnice do domu Pána“. „Desiatky“ môžu slúžiť ako orientácia pre obetné dary bratov a sestier vo viere.

Napokon všetko, čo veriaci z lásky k Bohu činí alebo vykonáva, je obeť.

„Prinášajte celé desiatky do pokladnice a v mojom dome bude požívať; vyskúšajte ma týmto, - vraví Hospodin mocnosti: Či vám neotvorím okná nebies a vylejem na vás až nadbytok požehnaní!“ (Malachiáš 3,10)

732. Aký význam má obeť v Starom zákone?

Obeť má v Starom zákone osobitý význam. Obetou sa vyjadruje vďaka, odvracia sa Boží trest alebo sa privádza k zmiereniu.

Obeť je prinášaná rôznym spôsobom. Mojžišov zákon pevne určuje podrobnosti obetných darov (porov. 3Mojžiš 1-7).

➤ **Starý zákon:** pozri vysvetlenie k otázke 175

➤ **Mojžišov zákon:** pozri otázky 272 a ďalšie

733. Aký význam má obeť v Novom zákone?

Obetné dary v Starom zákone, ktoré majú človeka zmieriť s Bohom, stratili obetou Ježiša Krista svoj význam (porov. Židom 8-10). Obeť v Novom zákone znamená, že človek si usporiada život podľa evanjelia. Tak apoštol Pavol vyzýva kresťanov: „...vydávajte svoje telá v živú, svätú, Bohu príjemnú obeť...“ (Rímskym 12,1).

➤ **Nový zákon:** pozri vysvetlenie k otázke 175

„Kde sú však hriechy odpustené, niet už viac obetí za hriechy.“ (Židom 10,18)

734. Kto je príkladom obetavosti?

Ježiš Kristus je príkladom obetavosti. Z lásky k človeku obetoval sám seba a vydal sa ako dar a obeť.

Hoc žiadna iná obeť sa nesmie porovnať s Pánovou, Jeho obetavosť je tu vzor, ktorý vyzýva k nasledovaniu.

„Napodobňujte teda Boha ako milované dievky a žite v láske, ako aj Kristus miloval vás a seba samého vydal za nás ako dar a obeť Bohu...“ (Efezským 5,1.2)

735. Čo je základom pre obetavosť?

Obet' v kresťanskom zmysle nesmie byť vynútenou povinnosťou, ale nesmie byť ani očakávaním protislužby za ňu. Obetavosť vyrastá z viery, vďačnosti a lásky voči Bohu.

736. Ako sa prejavuje obetavosť v živote náboženskej obce?

Obetavosť sa bezprostredne prejavuje v živote náboženskej obce: Veľa bratov a sestier obetuje nezištne značnú časť svojho voľného času, svoju silu a nadanie pre službu obci. Mnohí účinkujú v hudobnom zbore a pri vyučovaní v kostole. Až na niektoré výnimky sú aj nositelia úradu činní ako čestní nositelia úradu.

737. Čo je „duchovná obet“?

Keď sa človek z vlastnej vôle podriadi Božej vôli a nechá sa ňou viesť ako chce Boh, hovoríme o „duchovnej obeti“.

738. V akom vzájomnom vzťahu sú obet' a požehnanie?

Človek zásadne môže len obetovať, pretože Boh ho už predtým požehnal. Obet' je teda prejavom vďaky za to, čo sa prijalo.

Pri každej obeti je rozhodujúci postoj. Ak sa obet' prináša dobrovoľne z vďaky a lásky, je spojená s požehnaním. Toto je možné zažiť v živote, napríklad vtedy, keď sa nám dobre darí.

Avšak v prvom rade je požehnanie duchovnej povahy: Tým sa rozumie poskytnutie Božieho spasenia zásluhou Krista (porov. Efezským 1,3-7).

„Kto skúpo rozsieva, skúpo bude aj žať; kto však hojne rozsieva, hojne bude aj žať. Každý nech dá ako si umienil v srdci, nie z neochoty alebo z prinútenia, lebo ochotného darcu miluje Boh. A Boh má moc vo všetkom rozhojniť pri vás svoju milosť, aby ste vo všetkom mali vždy dostatok všetkého pre seba aj nadbytok pre každý skutok...“ (2Korintským 9,6-8)

739. Čo je manželstvo?

Manželstvo je spolužitie muža a ženy, na ktorých Boh ukladá svoje požehnanie. Spolu tvoria základ rodiny. Základom je verejný sľub vernosti, ktorí si manželia dobrovoľne dali. Vzájomná láska a vernosť sú nevyhnutné pre úspech manželstva.

Mnohoženstvo (polygamia) nie je v súlade s kresťanským učením a tradíciou.

740. Čo sa môže pre manželstvo prevziať z dejín stvorenia?

„Boh stvoril človeka na svoj obraz; na Boží obraz ho stvoril: ako muža a ženu ich stvoril. Potom ich Boh požehnal a riekol im: plodte a množte sa a naplňte Zem

a podmaňte si ju“ (1Mojžiš 1,27.28). Muž a žena sú stvorení k vernému obrazu Boha. Obom je dopriate Božie požehnanie, hoc rôzne, ale rovnocenne.

Človek je predurčený pre život v spoločenstve. V manželstve sú si muž a žena partnermi, ktorí si majú byť nápomocní. „Potom riekol Hospodin: Nie je dobre človeku byť osamote. Dám mu pomoc, ktorá mu bude roveň“ (1Mojžiš 2,18).

Uzavretím manželstva sú muž a žena spojení do jedného celku a to na celý život: „Preto muž opustí svojho otca i svoju matku a príľne k svojej žene a budú jedným telom“ (1Mojžiš 2,24).

741. Aký význam má požehnanie manželstva?

Požehnanie manželstva sa môže prejavíť rozmanitým spôsobom: posilňuje trvalú lásku a vernosť; podporuje pripravenosť k službe, pomoci a porozumeniu; prispieva k tomu, aby sa odpúšťali chyby a došlo k zmiereniu. Ale prijaté požehnanie môže len vtedy účinkovať, keď sa partneri v manželstve náležite správajú.

➤ *Úkony požehnaní, požehnanie manželstva: pozri otázky 660 a ďalšie; 671*

742. Aký význam má kresťanská viera pre stav manželský?

Je to hodné námahy, aby sa partneri zhodli v otázkach viery. Avšak ani východisková situácia, že partneri sú kresťania, nie je zárukou harmonického manželského života.

Obzvlášť keď jeden z partnerov patrí do inej kultúry, je iného náboženstva alebo náboženského vyznania, je potrebné si vyjasniť všetky otázky spoločného života pred uzavretím manželstva.

743. Aký význam má v manželstve sexualita?

Ak vzájomné porozumenie a láska stoja v popredí, môže byť sexualita pre oboch partnerov dôležitým spojovacím článkom, ktorý manželstvo posilní a prinesie obom partnerom pohodu, spokojnosť. Sexualita v manželstve má byť prejavom úcty a empatie.

744. Aký postoj má novoapoštolská cirkev k plánovanému rodičovstvu?

Plánované rodičovstvo je záležitosťou partnerov. Avšak odmieta metódy a prostriedky, ktoré zabraňujú počatiu, ktorých účinkom je, že práve plodná bunka je usmrtená. S umelým oplodnením súhlasí. Odmietané sú všetky opatrenia, ktorými je z dôvodu ľudskej voľby zničený život.

745. Aký postoj má novoapoštolská cirkev k plneniu povinností v povolani a v spoločnosti?

Orientácia na plnenie povinností v práci a v spoločnosti je daná v Desiatich prikázaniach.

Je úlohou kresťanov, aby prispeli k blahu spoločnosti. Každý je za ňu spoluzodpovedný.

„Dávajte každému, čo ste komu podlžní: komu daň, tomu daň, komu clo, tomu clo;...” (Rímskym 13,7)

746. Ako vníma novopoštolská cirkev zodpovednosť v spoločnosti?

V rámci svojich možností a poverení pomáha novoapoštolská cirkev, aby bolo podporované všeobecné blaho ľudí. Novoapoštolská cirkev vystupuje za mier vo svete, vyzýva k zmiereniu, napomína k odpúšťaniu. Odmieťa akýkoľvek prejav násilia.

747. Zapájajú sa novoapoštolskí kresťania do verejného života?

Áno, novoapoštolskí kresťania sa zapájajú do verejného života. Na politický postoj a činnosť svojich členov nemá cirkev vplyv.

Novoapoštolská cirkev vyzýva svojich členov, aby pristupovali ku všetkým ľuďom, nezávisle od sociálneho pôvodu, veku, jazyka a iných rozdielov, v úcte a tolerancii.

748. Aký postoj má novoapoštolská cirkev k štátu?

Novoapoštolská cirkev si zakladá na otvorených a konštruktívnych vzťahoch voči štátnej moci a úradom. Stranícko-politicky je neutrálna. Vo svojom konaní sa riadi zákonmi tej ktorej krajiny so zreteľom na list Rímskym 13,1: „Každá duša buď poddaná nadriadeným vrchnostiam. Lebo nieto vrchnosti, iba ak od Boha; a tie, čo sú, sú zriadené Bohom.“ Tým sa predpokladá, že aj štátna správa bude meraná Božími prikázaniami.

Cirkev plní svoje povinnosti, ktoré vyplývajú zo zákonov a nariadení tej ktorej krajiny. Očakáva, že aj ona vo svojej pozícii bude rešpektovaná a uznávaná.

➤ *Vzťah k vrchnosti: pozri 10. článok viery*

749. Aký je vzťah novoapoštolskej cirkvi k iným cirkvám, náboženským spoločnostiam a náboženstvám?

Novoapoštolská cirkev a jej členovia rešpektujú náboženstvo iných ľudí a nevyjadrujú sa pohrdavo o inovercoch, o iných náboženstvách a náboženských

spoločenstvách. Snažia sa o dobrý, mierumilovný vzťah na základe vzájomného rešpektu. Akýkoľvek náboženský fanatizmus cirkev odmieta.

V dialógu s inými kresťanskými cirkvami sa zdôrazňujú - odhliadnuc od rôznych téz učenia – spoločné znaky kresťanskej viery.

750. Aké je sociálne angažovanie sa novoapoštolskej cirkvi?

Novoapoštolská cirkev je zaviazaná evanjeliu. Svoje úlohy o.i. vidí v uplatňovaní lásky k blížnemu v praxi, ktorá je ľuďom na prospech, nech je ich výzor akýkoľvek. Sociálne angažovanie sa je podporované cez mnohých dobrovoľných pomocníkov z náboženských obcí, ale aj cez poskytnutú materiálnu pomoc.

Cirkev plánuje, dodáva a podporuje v rámci svojich možností verejnoprospešné a dobročinné projekty, zariadenia, ako aj záchranné akcie vo svete, aj v spolupráci s organizáciami poskytujúcimi pomoc.

PRÍLOHA

Novoapoštolské vyznania viery

Prvý článok viery:

Verím v Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme .

Druhý článok viery:

Verím v Ježiša Krista, jednorodeného Syna Božieho, nášho Pána, ktorý sa počal z Ducha Svätého, narodil sa z Márie Panny, trpel za vlády Poncia Piláta, bol ukrižovaný , umrel a bol pochovaný, zostúpil k zosnulým, tretieho deň vstal z mŕtvych, vystúpil na nebesia, sedí po pravici Boha Otca všemohúceho, odtiaľ opäť príde.

Tretí článok viery:

Verím v Ducha Svätého, v jedinú, svätú, všeobecnú a apoštolskú cirkev, v spoločenstvo svätých, v odpustenie hriechov, vo vzkriesenie mŕtvych a v život večný.

Štvrtý článok viery:

Verím, že Pán Ježiš riadi svoju cirkev a zoslal svojich apoštolov s poverením , a do svojho opätovného príchodu ešte zošle, aby učili, v Jeho mene odpúšťali hriechy a krstili vodou a Duchom Svätým.

Piaty článok viery:

Verím, že tí, ktorí sú Bohom vyvolení pre úrad, sú doň dosadení len apoštolmi a z apoštolského úradu pre ich službu vyplýva plná moc, požehnanie a posvätenie.

Šiesty článok viery:

Verím, že Svätý krst vodou je prvým krokom k obnoveniu človeka Duchom Svätým a že tým je pokrstený prijatý do spoločenstva tých, ktorí veria v Ježiša Krista a vyznávajú ho ako svojho Pána.

Siedmy článok viery:

Verím, že Svätá večera je ustanovená na pamiatku raz prinesenej a večne platnej obete Ježiša Krista, na jeho utrpenie a smrť. Dôstojné slávenie Svätej večere nám zaručuje živé spoločenstvo s Ježišom Kristom, naším Pánom. Slávi sa nekvaseným chlebom a vínom. Oboje je posvätené a udelené cez apoštola splnomocneným nositeľom úradu.

Ôsmy článok viery:

Verím, že tí, ktorí boli pokrstení vodou, prijali dar Ducha Svätého, aby dosiahli spoločenstvo Božích detí a predpoklady patriť do spoločenstva prvotín.

Deviaty článok viery:

Verím, že Pán Ježiš opäť príde tak, ako vystúpil do neba a vezme so sebou všetkých prvých z mŕtvych i živých, ktorí verili v Jeho príchod a pripravovali sa naň. Po svadbe v nebi s nimi sa vráti na zem, aby zriadil svoju ríšu pokoja a oni s ním budú vládnuť ako kráľovské kňazstvo. Po skončení ríše pokoja nastane posledný súd. Potom Boh utvorí nové nebo a novú zem a bude tam bývať so svojím ľudom.

Desiaty článok viery:

Verím, že som zaviazaný k poslušnosti voči svetskej vrchnosti a nestaviam sa proti Božím zákonom.

Desať Božích prikázaní

(porov. 2Mojžiš 20,2-17; 5Mojžiš 5,6-21)

Prvé Božie prikázanie:

Ja som Hospodín, tvoj Boh, nebudeš mať iných bohov okrem mňa.

Druhé Božie prikázanie:

Nebudeš brať meno Hospodina, Tvojho Boha, nadarmo, lebo Hospodín nenechá bez trestu toho, kto zneužije Jeho meno.

Tretie Božie prikázanie:

Deň sviatočný svätíť budeš.

Štvrté Božie prikázanie:

Cti otca svojho i matku svoju, aby si dlho žil na zemi.

Piate Božie prikázanie:

Nezabiješ.

Šieste Božie prikázanie:

Nezosmilniš.

Siedme Božie prikázanie:

Nepokradneš.

Ôsme Božie prikázanie:

Nepreriekneš krivého svedectva proti blížnemu svojmu.

Deviate Božie prikázanie:

Nepožiadaš dom svojho blížneho.

Desiate Božie prikázanie:

Nepožiadaš manželku blížneho svojho, ani nič, čo jeho je.

„Otčenáš“

(podľa Matúša 6,9-13)

„Otče náš, ktorý si na nebesiach!

Posväť sa meno Tvoje!

Príď kráľovstvo Tvoje!

Buď vôľa Tvoja ako v nebi tak i na zemi!

Chlieb náš každodenný daj nám dnes!

A odpusť nám naše viny,

ako aj my odpúšťame svojim vinníkom!

A neuvod' nás do pokušenia, ale zbav nás od zlého!

Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc i sláva na veky.

Amen.

VECNÝ REGISTER

	Číslo otázky
Svätá večera	37, 47, 146, 159, 372, 377, 404, 455, 469, 473, 475, 477, 479, 490, 494, 496 - 505, 507, 508, 656, 681, 682
Svätá večera - svätenie	378, 497, 503, 509, 510
Svätá večera - vyznanie	500
Svätá večera - označenie	495
Svätá večera - podanie	510, 655,
Svätá večera - prvky	498
Svätá večera – slávenie na konci vekov	502
Svätá večera - pre zomrelých	659
Svätá večera - slávenie	505, 510, 620, 629, 657, 714
Svätá večera - pamätná	37, 496, 499
Svätá večera - slávenie v spoločenstve	501
Svätá večera - svadobná	502
Svätá večera - deti	658, 697
Svätá večera - chorí, smrteľne chorí	690, 702
Svätá večera - ustanovenie	159, 163, 496, 508
Svätá večera - odpustenie hriechov	507, 511
Svätá večera – oprávnenosť účasti	490, 513, 669
Svätá večera - predpoklady	511
Svätá večera - účinky	512
Slávenie Svätej večere – denominácie	514
Abrahám	255, 263
Rozhrešenie	
pozri: „odpustenie hriechov“	645
Božia všemohúcnosť	38, 55, 184
Božia vševedúcnosť	55, 230
Stará zmluva	
pozri „zmluva, Stará a Nová zmluva“	
Starý zákon	16, 17, 19, 25, 30
Amen	642
Úrad	37, 45, 214, 385, 395, 399-402, 411, 412, 421, 422, 443, 445, 464, 467, 627

	<i>Číslo otázky</i>
Úrad – Potvrdenie v úrade	676
Úrad – Splnomocnenie	412, 413, 415, 425
Úrad – svätenie	412, 417
Úrad – požehnanie	412, 416
Úrad, duchovný	412-417, 419, 460-466, 471, 662, 676
Úrad, duchovný – úrovne úradu	452
Poverenie pre úrad	467
Nositel' úradu – pozbavenie úradu	467
Nositel' úradu – vzdanie sa úradu	467
Nositel' úradu – úlohy	468
Nositel' úradu – odchod do dôchodku	467
Nositelia úradu, diakoni – úlohy	470
Nositelia úradu, kňazského – úlohy	469, 477, 492, 644, 648, 689, 690
Uctievanie Boha	301, 302, 303, 307, 321, 366, 370, 409, 622, 673, 717, 723, 724
Antikrist	220
Apokryfy	20, 21
Apoštol / apoštoli	24, 37, 38, 44, 139, 159, 162-167, 187, 190, 203, 205, 210, 214, 249, 256, 295, 372, 386, 387, 391, 392, 394, 399, 401-404, 413, 415, 421, 423, 424, 425, 432, 434, 439, 442, 444, 447, 450, 453, 455, 477, 480, 486, 492, 494, 508, 548, 554, 557, 603, 604, 606, 648
Apoštoli – úlohy	387, 421, 424, 425, 430, 432, 433, 439, 440, 441, 453, 455, 461, 480, 486, 492, 524, 557, 619, 655
Apoštoli – prví dvanásť	435
Apoštoli – blízkosť k Ježišovi Kristovi	159, 508
Apoštoli – prví apoštoli	435, 436, 586
Apoštoli – vyslanie	44, 159, 392, 422, 423, 425, 434, 447, 486
Apoštoli – smrť prvých apoštolov	394, 395
Apoštoli – plná moc / povolanie	187, 401, 415, 421, 424, 425, 434, 451, 454, 464, 492
Apoštolský úrad	8, 37, 174, 385, 395, 399-404, 408, 413, 421, 422, 425-431, 433, 440, 447, 448, 450, 451, 454, 456, 464, 556, 586, 603, 610
Apoštolský úrad – označenia	426-432

	Číslo otázky
Apoštolský úrad – Cirkev Kristova	378, 385, 386, 399, 401-403, 408, 456, 562
Apoštolský úrad – nič osobné Obsadenie	447-449
Apoštolský úrad – ďalšia existencia	447, 586
Apoštolský úrad – opätovné obsadenie	400, 448, 450, 586, 603
Učenie apoštolov	389, 618, 619
Zhromaždenie apoštolov	583
Apoštolát	413, 421, 453, 455
Apostolikum	33, 34, 40
Apoštolské skladanie rúk	605
Apoštolskí otcovia a cirkevní otcovia	590, 591
Apoštolícita	381, 385, 386, 408
Archa	157, 183, 226, 255, 373, 484, 536
Zmŕtvychvstanie	189
Zmŕtvychvstanie Krista	37, 90, 184-189, 320, 441, 534, 535, 710
Zmŕtvychvstanie Krista - svedkovia, svedectvo	185, 187-189
Vzkriesenie mŕtvych	34, 35, 36, 92, 186, 535, 558-560, 574, 579, 685-687, 710
Zmŕtvychvstálé telo	92, 189, 559
Vzkriesenie z mŕtvych	140, 144
Prijatie	662, 668, 669
Vylatie Ducha Svätého	209, 210, 388, 518-520, 712
Výklad Svätého písma	24, 38
Svätenie (Svätej večere)	497, 503, 509, 510
Strom poznania	81, 87, 223
Poverenie, cirkevné	420, 471, 676
Oplodnenie, umelé	744
Žiadostivosť	359, 361-364
Spoveď	691
Vyznanie, vyznať Pozri aj: „Vyznanie viery“	53, 315, 320, 410, 418, 481, 489, 500, 615, 629, 665, 669, 691
Svedecké spisy / Testimonium	604
Kázeň na vrchu	148, 149, 289, 315, 344, 530, 718
Stálosť	389, 458
Klamstvo	352, 362
Oblastný apoštol, pomocník oblastného apoštola	452, 460, 471, 659

	Číslo otázky
Oblasťný starší	452
Oblasťný evanjelista	452
Predstavený oblasti	471
Biblia / Sväté písmo	6, 12-16, 19, 20, 22-27, 71, 72, 96, 115, 292, 360, 533, 545, 587, 596, 623
Zákaz zobrazovania	304, 305
Obrazné vyjadrenia Ježiša	158
Biskup	452
Zlo	88, 136, 215-222, 578, 579, 631, 640
Kristova nevesta	194, 195, 214, 249, 251, 387, 401, 402, 405, 408, 409, 428, 450, 455, 555, 561-567, 570, 571, 574, 635
Chlieb a víno	37, 378, 475, 497, 498, 503, 509
Lámanie chleba	389, 495, 497, 620
Starý zákon, Nový zákon	57, 163, 175, 256, 263, 265, 271, 277, 294, 327, 427, 497, 509, 517, 732, 733
Pokánie	96, 130, 134, 136, 430, 651,
Kresťania	28, 36, 62, 312, 320, 358, 405, 406, 410, 481, 490, 513, 585, 604
Kresťania – prví kresťania	389, 396, 582, 583, 585, 589, 615, 721
Kresťanstvo– vývoj	391, 589-594, 601, 602
Prenasledovanie kresťanov	394, 396, 397, 582, 589
Kristus	111
Démon	143
Vďakyvzdanie, ďakovná obeť	269, 713, 738
Dekalog (Desatoro)	292
Pokora, pokorný	156, 159, 164, 272, 290, 307, 466, 715, 722
Denominácia	365, 407, 410, 668, 749
Diakon	394, 421, 443, 452, 470, 689
Zlodej	348-352
Služba	418-420, 471, 719
Pozemský život	197, 546, 719,
Dvojité prikázanie lásky	138, 155, 277, 282
Doxológia (velebenie Boha)	641
Trojedinosť / Trinitárnosť	5, 28, 31, 33, 36, 51, 61-66, 93, 184, 204, 213, 306, 383, 406, 410, 517, 587, 667
Verný obraz Boha	81-83, 86, 87, 740

	Číslo otázky
Raj/ Eden <i>pozri: „rajská záhrada“</i>	
Manželstvo	342-344, 346, 739-743
Manželstvo – plánovanie rodiny	744
Nevera	342-345
Rozvod, rozvedení	345, 347
Prisaha, formulka prisahy	315
Vlastníctvo	349, 350, 352
Vlastníctvo Boha	279, 530, 565
Príchod do Jeruzalema	117, 160, 161, 708
Rodičia, oprávnení výchovou	322-328, 527, 663, 693, 722
Rodičia, oprávnení výchovou – úloha, zodpovednosť	328, 489, 527, 663
Koniec sveta	447
Posledný súd	37, 532, 579-581
Anjeli	73-77, 94, 100, 107, 122, 125, 131, 164, 187, 190, 551, 552, 711
Anjelská ochrana	76, 726
Uchvátenie, uchvátiť	194, 556, 558-561, 566, 574
Zomrelí	183, 377, 537, 540-548, 577, 659, 704
Zomrelí – spasenie, Sprostredkovanie spasenia, pomoc zomrelým	183, 543-548, 659, 588
Odobratie práva	674
Dedičný hriech	377, 476, 481, 482, 484
Spasiteľ	4, 5, 66, 98, 107-109, 247, 413, 546, 649, 686
Spasenie, spasiť	66, 108, 109, 174, 182, 183, 214-216, 243, 268, 279, 413, 493, 496, 546, 587, 640
Spasiteľské dielo Pána	386, 387, 408, 451, 455
Obnova človeka	37, 529
Poďakovanie za úrodu	706, 713
Prvé zmŕtvychvstanie	259, 559, 570, 573-576, 579, 580
Prvotina, Spoločenstvo prvých zo spasených	37, 405, 428, 515, 530, 564, 565
Vyvolenie	253-259, 268
Buditelské hnutie	602
Eschatológia	37, 40, 49, 549 (aj učenie o veciach budúcich: 550 až 581)

	Číslo otázky
Eucharistia	495
Evanjelista – Evanjelium	120
Evanjelista – prvé náboženské obce	445
Evanjelium	15, 120, 137, 150, 151, 214, 237, 258, 259, 274-277, 358, 427, 455, 459, 543, 547, 550, 555, 583, 588, 619, 626
Evanjelium – šíriť, zvestovať	183, 198, 358, 372, 392, 395, 425, 443, 455, 459, 468, 547, 577, 582-584, 588, 601, 619, 626, 677
Život večný / Nesmrteľnosť	186, 531, 534-536
Krivé svedectvo	355
Rodina	722, 727, 739, 744
Sviatočný deň	292, 316, 318, 320, 321, 659, 696, 706
Sviatočný deň – poďakovanie za úrodu	713
Sviatok, cirkevný	706, 714
Nanebovystúpenie	711
Veľký piatok	709
Veľká noc	710
Kvetná nedeľa	708
Turíce/ Svätodušné sviatky	712
Vianoce	707
Milovať nepriateľa	174
Petrov úrad / Skalný úrad	437, 457, 458
Strana	188 z 214
	188
Kliatba / absolúcia	228, 260, 262, 264
pozri „odpustenie hriechov“	645
Pokoj	167, 363, 691, 746
Pokoj – prísľub pokoja	644, 652, 702
Ríša pokoja	37, 135, 222, 259, 409, 575, 577, 578
Knieža pokoja, kráľ pokoja	95, 117
Úroda Ducha	363, 530
Orodovanie	546, 622, 723, 727
Umývanie nôh	159
Rajská záhrada	68, 87, 223, 224
Modlitba	27, 164, 192, 240, 321, 622, 690, 693, 703, 715, 716, 718, 722

	Číslo otázky
Modlitba – Starý zákon	717
Modlitba – uctievanie	724
Modlitba – prosba	726
Modlitba – poďakovanie	725
Modlitba – prví kresťania	389, 615, 618, 721
Modlitba – orodovanie	546, 622, 723, 727
Modlitba – obsah	717, 718, 722-727
Modlitba – účinok	728
Modlitby Ježiša	164, 192, 454, 718-720
Modlitba, veľkňazská	192, 454, 720
Modlitba – „Otčenáš“ <i>pozri: „Otče náš“</i>	
Prikázania <i>Pozri aj: „Dvojité prikázanie lásky“, „Desať Božích prikázaní“</i>	4, 87, 138, 155, 223, 233, 264, 271, 277, 280-282, 284-286, 292-298, 373, 745
Prikázanie	
• prvé	300-307
• prvé – zákaz zobrazovania	304, 305
• druhé	308-315
• tretie	316-321
• štvrté	322-328
• štvrté – povinnosti rodičov	328
• piate	329-340
• piate – vnútorný postoj	332
• piate – ochrana života	333, 744
• piate – samovražda	335
• šieste	341-347
• šieste – rozvod	345, 347
• siedme	348-352
• ôsme	353-358
• deviate a desiate	359-364
Večera na pamiatku	37, 496, 499
Trpezlivosť	196, 290, 327, 363
Zajatie Ježiša	165, 166
Strana	189 z 214
	189

	<i>Číslo otázky</i>
Protireformácia	598
Zajatie	170
Duch, ľudský	91,92
Zaklínanie duchov	79, 540
Duchovný krst <i>Pozri aj: „Sväté zapečatenie“</i>	486
Duchovná výzbroj	460
Sľuby	233, 665-667, 671, 699
Obce (náboženské)	18, 290, 291, 365-367, 373, 388, 390,403, 432, 554, 582, 583, 613
Evanjelista obce	452
Predstavený obce	445, 471
Obec – duchovná starostlivosť	442, 445, 446, 453, 460, 468, 469, 626, 692, 736
Spoločenstvo	37, 366, 367, 501, 502, 618, 621, 680
Spoločenstvo svätých	34, 37
Spoločenstvo s Bohom, večné	242, 251, 366, 370, 559, 567, 580
Sklony k hriechu (konkupiscencia)	227, 576
Božia spravodlivosť	59, 117, 230
Spravodlivosť pred Bohom	278, 429, 485, 542
Súd	37, 315, 355, 579, 580
Zázraky	140, 147
Spoločnosť, verejný život	357, 593, 745-750
Zákon	37, 277, 295, 297, 299
Zákon, Mojžišov	161, 138, 271-274, 277, 282, 324, 350, 583, 732
Zákonnosť	59, 68, 69
Zmýšľanie	136, 156, 332, 351, 356, 358, 738
Pokrstení	37, 204, 375, 406, 410, 418, 476, 481, 513, 525
Getsemanská záhrada	164
Svedomie	234-236
Viera	10, 11, 26, 142, 234, 235, 239-241, 716
Viera v Boha	1, 9, 10, 11, 28, 53, 186, 240-242, 250, 274, 278, 279
Články viery <i>Pozri „vyznanie viery, novoapoštolskej“</i>	
Vyznanie viery	29-33, 35-40, 677, 699

	Číslo otázky
Vyznanie viery– Apoštolikum	33, 34, 40
Vyznanie viery – Nicea-Konštantínopol	33, 35, 65, 590
Vyznanie viery, novoapoštolské	36-40
Náboženská sloboda	592
Poslušnosť vo viere	269, 465, 677
Spoločenstvo veriacich	29, 36
Cieľ viery	550, 553-558, 560, 563
Podobenstvá Ježiša	150-157, 286, 288, 541, 553
Božia milosť	58, 59, 135, 137, 156, 240, 277-279, 427, 429, 542, 580, 682, 726
Sprostredkovanie milosti	472
Modly, modloslužobníctvo	300, 302, 303, 307, 363, 396, 545, 592
Zlaté pravidlo	288-290
Zlaté teľa	303
Boh – všemohúci	34, 35, 37, 52, 55, 141, 281, 315, 530, 641
Boh – jediný	51-53, 61, 66
Boh – večný	51, 52, 56
Boh – spravodlivý	52, 59, 230
Boh – milostivý	52, 58
Boh– svätý	52, 54
Boh Duch Svätý	5, 51, 66, 100, 101, 197, 198
Boh – Stvoriteľ	3, 5, 9, 34, 37, 41, 55, 56, 66-69, 84, 86, 87, 91, 101, 145, 301, 303, 318, 713
Boh – dokonalý	52, 60
Boh – láska	57, 154, 225, 258, 283, 382, 530
Boh Syn	5, 28, 64, 66, 93, 94, 100-102, 105, 106, 113, 121, 129, 135, 141, 175, 177, 198
Boh Otec	5, 28, 37, 51, 41, 64, 66, 67, 93, 101, 105, 129, 145, 413
Bohovia, iní <i>pozri „modla, modloslužobníctvo“</i>	
Božie meno	308-313
Božie meno – zneuctenie	292, 313, 314
Božie slovo	54, 71, 241, 250, 386, 613, 623,626, 627
Bohoslužba	269, 321, 366, 378, 613-623, 625, 681, 682
Bohoslužba – hudba	614, 678

	Číslo otázky
Bohoslužba – pre zomrelých	545, 659
Bohoslužba – v Starom zákone	614
Bohoslužba – v prvých náboženských obciach	615, 616, 618
Bohoslužba – vzývanie	617
Bohoslužba – podanie sviatostí	659, 675
Bohoslužba – úkony požehnania	675
Bohoslužba – bohoslužba slova	657
Návšteva bohoslužby	681, 682
Bohabojnosť	27, 269, 307
Boží dom	365, 366, 673, 674
Spoločenstvo Božích detí	37, 204, 428, 515, 530
Urážanie Boha	168, 313
Pochovanie Ježiša	176
Velké súženie – čas veľkého súženia	568-574
Statky, duchovné	327
Chamtivosť	219, 361
Skladanie rúk	205, 444, 463, 475, 515, 605, 665, 677
Pilátovo umytie rúk	170
Domácnosť	489
Strana	191 z 214
	191
Hospodári, duchovní	24, 432
Pohania	173, 175, 256, 391, 438, 439, 583, 584, 590
Spása	8, 30, 35, 38, 57, 66, 109, 158, 183, 242, 243, 245-247, 250, 251, 259, 274, 275, 277, 366-368, 370, 377, 424, 456, 472, 473, 476, 543, 546-548, 565, 588
Spasiteľ	125, 174, 186, 108, 247, 558
Sväté písmo <i>pozri „Biblia“</i>	
Sväté písmo – výklad	24, 25, 38, 407
Duch Svätý	5, 13, 28, 43, 51, 64, 66, 101, 122, 129, 193, 197-204, 206, 207, 209-213, 388, 400, 449, 486, 517-521, 524, 530, 587, 712
Duch Svätý – vylatie	209, 210, 388, 518-520, 712
Duch Svätý – označenia	199

	Číslo otázky
Duch Svätý – plody Ducha Svätého	363, 530
Duch Svätý – dary	204, 205, 208, 210, 268, 401, 428, 440, 515, 523-525, 530, 476
Duch Svätý – sila	122, 202, 204, 210, 530
Duch Svätý – tvorca nového	66, 529
Duch Svätý – utešiteľ	5, 28, 199, 200, 519
Duch Svätý – pravda	199, 201, 211, 519
Duch Svätý –účinkovanie	203, 207, 211, 214, 587, 603
Svätosť	54, 381, 383, 386, 408, 417
Svätenie	321, 412, 417, 464, 466
Dejiny spásy	40, 119, 243-245, 549, 707
Boží plán spásy	244, 249, 252, 641
Sprostredkovanie spásy <i>Pozri aj „zomrelí – vykúpenie, sprostredkovanie spásy, pomoc zomrelým“</i>	588
Príchod Kristovej nevesty domov	195, 535, 635
Pán	30, 37, 106, 107, 111, 113, 135, 143, 144, 187, 292, 300, 301, 330, 534, 547
Veľkoleposť	37, 101, 141, 192, 195, 199, 268, 270, 567, 631, 641
Pokrytectvo	161, 357
Čarodejníctvo	307
Nebo	34, 35, 37, 64, 190, 191, 457, 581, 633, 711
Nanebovystúpenie	190, 191, 193, 550, 551, 711
Pastier – úrad	445, 452
Pastier, dobrý	158
Svadba Baránka / Svadba v nebi	37, 135, 195, 251, 405, 408, 502, 566, 567, 571, 574
Výročie svadby – požehnanie k výročiu svadby	661, 662, 672
Peklo	74, 437, 457, 533
Vznešenosť	110
Titul vznešenosti Ježiša	110-115
Vysoké kňazstvo	118, 161, 165, 166, 168-170, 176, 188
Hostia	503, 506, 510
144 tisíc	564, 565
Immanuel	95, 115
Nehmotné	80

	<i>Číslo otázky</i>
Inšpirácia	13
Bludné učenie	31, 181, 441
Islam	53, 594
Izrael	4, 17, 30, 57, 95, 138, 175, 255, 256, 263, 264, 294, 373, 427, 530
Oný svet	197, 537, 538, 541, 543-546, 702, 727
Ježiš – pomazaný, pomazanie	111, 112, 521, 522
Ježiš – narodenie	16, 95, 107, 121, 122, 124-126, 170, 275, 707
Ježiš – odkazy na Jeho smrť a zmŕtvychvstanie	180
Ježiš – v ríši mŕtvych	34, 37, 183, 536
Ježiš – detstvo	127, 128, 325
Ježiš – boží služobník	115, 179
Ježiš – víťaz nad hriechom	182, 247, 565, 578, 704
Ježiš – syn Dávida	115
Ježiš – krst	105, 129, 130, 131, 485, 521, 522
Ježiš – slová na kríži	174
Ježiš – záznaky	106, 117, 140-147, 266, 386
Ježiš Kristus – po pravici Boha	34, 37, 191, 192
Ježiš Kristus	4, 7, 25, 28, 34-37, 42, 59, 60, 64, 90, 94, 100, 103-106, 108, 109, 111, 112, 135, 184, 186, 190, 192, 194, 247, 275, 368, 376, 479, 550, 571, 577, 579
Ježiš Kristus – ženích	194, 566
Ježiš Kristus – dobrý pastier	158
Ježiš Kristus – kráľ	116, 117, 414, 575
Ježiš Kristus – kňaz, veľkňaz	116, 118, 414
Ježiš Kristus – prorok	116, 119, 414
Ježiš Kristus – stvoriteľ	101, 145
Ježiš Kristus – Boh a človek	94, 102, 103-106
Ježiš Kristus – poslušný	103, 164, 225
Ježiš Kristus – kráľ, kňaz a Prorok	116, 414
Ježiš Kristus – živé spoločenstvo s Ježišom Kristom	37, 473, 505, 702
Ježiš Kristus – sprostredkovateľ	247
Ježiš Kristus – víťaz	132, 225, 247, 534, 565, 646
Ježiš Kristus – plná moc	114, 117, 141

	Číslo otázky
Ježiš Kristus – opätovný príchod <i>pozri „opätovný príchod pána, opätovný príchod Krista“</i>	
Ján Krstiteľ	96, 97, 119, 129, 130, 485, 521
Judáš Iškariotský	162, 163, 165, 169
Ježišovi učeníci	97, 139, 159, 187, 189, 209, 256, 368, 372, 434
Ten, kto sa stará o mládež, starostlivosť o mládež	700, 701
Kánon	15, 587
Veľký piatok	372, 706, 709
Katolícky	34, 35, 593, 598
Katolícko-apoštolská cirkev	604, 606, 607, 609
Deti	76, 266, 294, 325-328, 420, 489, 527, 658, 693, 695-698, 722
Bohoslužba pre deti	697
Vraždenie detí v Betleheme	126
Krst detí	489, 658
Sväté zapečatenie detí	527, 658
Cirkev Ježiša Krista	44, 135, 365-410, 418, 450, 456-458, 481, 493, 562, 569, 712
Cirkev Ježiša Krista – všeobecne	381, 384, 386, 408
Cirkev Ježiša Krista – apoštolicita	381, 385, 386, 408
Cirkev Ježiša Krista – úlohy	370, 387
Cirkev Ježiša Krista – jednota	381, 382, 386, 408
Cirkev Ježiša Krista – vývoj	390-392, 395-397, 593
Cirkev Ježiša Krista – „hlava“	369
Cirkev Ježiša Krista – svätosť	381, 383, 386, 408
Cirkev Ježiša Krista – odkaz na Kristovu cirkev	373
Cirkev Ježiša Krista – znaky (notae ecclesiae)	381, 386, 408
Cirkev Ježiša Krista – vznik, založenie	368, 372
Cirkev Ježiša Krista – uchovanie	569
Cirkev Ježiša Krista, viditeľná	378, 380
Cirkev Ježiša Krista, neviditeľná	377, 379
Cirkev – reformácia	595-598
Cirkev – západná cirkev, východná cirkev	593
Cirkevná budova – zrušenie účelu využitia	674
Cirkevná budova – vysvätenie	661, 673

	Číslo otázky
Cirkevný učiteľ, otcovia cirkvi	590, 591
Konfesia	36, 400, 603
Konfirmácia	377, 662-666, 675, 699
Konfirmačný sľub	665-667
Kráľovské kňazstvo	37, 259, 409, 574, 577
Konkupiscencia	227, 576
Konsekrácia	497, 503, 509, 510
Konsubstanciácia	503
Koncil	33, 65, 398, 587, 598
Korupcia	352
Uzdravenie chorých	142, 603
Kríž	103, 172, 174, 181, 182, 276, 488
Ukrižovanie	170, 172, 174, 175, 709
Križiacke výpravy	313, 594
Vojenská služba	331
Kultúra	407, 593
Baránok Boží	97, 98, 564-566, 646
Urážanie Ducha Svätého	653
Život po smrti / pokračovanie života po telesnej smrti <i>pozri aj „zomrelí“ a „zomrelí – spása, sprostredko- vanie spásy, pomoc pre zomrelých“</i>	531, 536, 537, 541
Učenie apoštolov	389, 618, 619
Učenie Ježiša	134, 148, 619
Pôsobenie Ježiša	133, 134, 139
Telo Kristovo	374, 375, 397
Telo a krv Ježiša	321, 377, 476, 503, 506, 509, 510, 659, 702
Utrpenie Ježiša	160, 171, 172, 174, 177-180
Vzájomná láska	290, 291
Láska Boha	57, 76, 81, 99, 154, 156, 204, 225, 258, 281, 283, 530, 646, 680
Láska k Bohu	81, 281, 283, 284, 299, 302, 307, 314, 690, 693, 735, 731
Liturgia	608
Velebenie Boha (Doxológia)	641
Logos (slovo)	101, 431

	Číslo otázky
Klamstvo	74, 201, 219, 354, 357
Martýri	394, 569, 570, 573, 574, 589
Mágia	307
Mág	125
Maranata (Pane, prid')	30, 196, 554
Mária (Ježišova matka)	34-37, 94, 95, 107, 121-124, 127, 174, 203, 325, 721
Hmotné	80
Človek - pominuteľnosť	228, 531
Človek – jednota tela, duše a ducha	78, 91, 531
Syn človeka	114, 151, 157, 180
Boh sa stal človekom	90, 94, 100, 102, 103, 121, 124, 177, 203
Mesiáš	25, 112, 120, 207, 246, 522
Strana	195 z 214
	195
Misia	393, 486, 582, 583
Misijná činnosť	392, 393, 403, 434, 447, 584, 600, 601
Misijný príkaz <i>pozri „príkaz vyslania / - poverenie“</i>	
„Stred“ Písma	25
Mníšstvo	593, 595
Monogamia (zväzok 1 muža a ženy)	344
Monoteizmus	53, 302
Mojžiš	255, 271, 293, 310, 373
Hudba	614, 678
Nasledovníci Krista	259, 368, 382, 453, 465, 561, 628, 734
Ohováranie	357
Láska k blížnemu	138, 155, 271, 277, 285-291, 299, 378, 727, 746, 750, 361
Božie meno	309-312
Božie meno – zneuctenie	308, 309, 313
Olej z Nardu	161
Prírodné zázraky	140, 145
Závisť	74, 219, 233, 361, 363
Novoapoštolská cirkev	23, 36-40, 371, 387, 403, 404, 420, 452, 492, 500, 607-609, 746-750

	Číslo otázky
Nová bytosť	66, 528
Nové stvorenie	55, 135, 222, 252, 580, 581
Nová zmluva <i>pozri „zmluva, Stará a Nová zmluva“</i>	
Nový testament	15, 16, 18, 22, 25, 30,
Tvorca nového	66, 529
Noe	226, 255, 373, 484, 536
notae ecclesiae <i>pozri „Cirkev Kristova – znaky“</i>	
Vrchnosť	37, 40, 748
Zjavenie Boha	1-12, 203
Obet'	269, 614, 713, 729-731, 735-738
Obet' Krista, pozri aj ukrižovanie“	37, 66, 90, 98, 99, 174, 175, 177, 178, 179, 181-183, 216, 247, 266, 372, 421, 424, 504, 543, 544, 548, 646, 648, 709
Obet' – „desiatok“	731
Obet' – Stará a Nová zmluva	732, 733
Obetavosť	466, 729, 735, 736
Obetavosť – Vzor Ježiš	734
Ordinácia	400-402, 412, 415-417, 443, 444, 461-465, 661, 662, 676, 677
Veľká noc	317, 372, 706, 710, 711
Kvetná nedeľa	160, 706, 708
Pascha – Sviatok nekvasených chlebov, Posledná večera	162, 163, 170, 494, 496, 708
Pašie	160
Osobnosť človeka	92, 531
Peter	147, 166, 180, 187, 388, 435, 437, 438, 523, 583
Petrova služba	187, 256, 372, 437, 457, 458, 459
Turíce/ Svätodušné sviatky	209, 210, 372, 388, 391, 422, 443, 520, 582, 706, 712
Pietizmus	600
Polygamia (mnohoženstvo)	344
Polyteizmus (mnohobožstvo)	302
Preexistencia	100
Kázeň	11, 23, 148, 203, 233, 241, 377, 378, 455, 616, 623, 625-627

	Číslo otázky
Kázeň – úlohy poslucháčov	628
Kázeň – účinkovanie	543, 547, 624, 626, 681
Kňaz	116, 118, 414, 452, 469, 655, 661
Prorok	95, 116, 119, 207, 414, 610
Protestanti	599, 602
Psyché (duša)	91
Ospravedlnenie	225, 278
Reformácia	595, 596, 598, 599, 616
Ríša pokoja	37, 134, 135, 222, 259, 409, 575, 577, 578
Ríša smrti	34, 37, 73, 183
Ríša Boha / Kráľovstvo nebeské	73, 135, 149, 151-154, 372, 581, 635
Reinkarnácia	539
Náboženstvá, iné	594, 749
Vyučovanie náboženstva	698
Lútosť	650, 651
rite	488, 513, 526
Rímska ríša	391, 589, 592
Odchod do dôchodku	467, 471, 676
Sabat	318, 319
Sviatosť	6, 36, 40, 135, 213, 214, 249, 250, 367, 401, 402, 472-480, 491, 525, 527, 528, 530
Sviatosť – viera	478
Sviatosť – obsah	476
Sviatosť – dar	401, 402, 404, 424, 434, 455, 477, 525, 548, 655, 656
Sviatosť – znaky	475, 483, 498
Sviatosť – zomrelí	377, 544, 545, 547, 548, 659
Sviatosť – deti	489, 658
Pomazanie	521, 522
Samaritán	155, 286-288
Satan <i>pozri „diabol“</i>	
Satanizmus	307
Rozvod	345, 347
Kľúčová plná moc	437, 457, 459
Záverečné požehnanie	679, 680

	Číslo otázky
Stvorenie	5, 17, 55, 68-72, 78, 80, 85, 86, 224, 228, 262
Stvorenie – uchovanie, zodpovednosť	85, 86, 262, 340
Stvorenie, neviditeľné	72-80
Deň stvorenia	70
Vina	229, 230, 236, 298, 333, 337, 631, 638, 652
Vina na smrti Ježiša Krista	173
Prerušenie tehotenstva	334
Prísaha	315
Duša	73, 78, 80, 91, 92, 531, 532, 537, 541, 543, 544, 546
Duchovná starostlivosť	688-690, 692
Duchovná starostlivosť – deti a mládež	693, 700, 701
Duchovná starostlivosť – chorí	690
Duchovná starostlivosť – zomierajúci- a pozostalí	702-705
Požehnanie	63, 259-267, 269, 270, 327, 416, 660-662, 666, 679, 738
Požehnanie, duchovné	267, 268
Úkony požehnaní	660-663, 669-671, 676, 683, 684
Zjavenia sa Boha	6
Samovražda	335
Velebenie	148, 149
Príkaz / poverenie k misii	37, 159, 256, 392, 403, 421, 434, 447, 486
Pečať	565
Strieborniaky	162, 169
Nedela – deň sviatočný	317, 320, 321
Nedelná škola	696, 697
sociálny, sociálne prostredie	326, 407, 750
Zázrak nasýtenia	140, 146
Špiritizmus	79, 599
Štát	50, 297, 748
Kmeňový apoštol, úrad kmeňového apoštola	452, 457-459, 611, 612
Sprevádzanie umierajúceho	702
Eutanázia	338
Zomieranie	702, 703
Betlehemska hviezda	125

	Číslo otázky
Nep priznanie príjmov	352
Substancia/hmota	503
Hriech	89, 97, 132, 177, 181, 216, 225-227, 229-233, 241, 247, 262, 298, 303, 333, 351, 362, 363, 490, 507, 532, 653
Strana	198 z 214
	198
Hriech – sklony k hriechu (Konkupiscencia)	227, 576
Upadnutie do hriechu	88, 89, 215, 223-228, 244, 482
Odpustenie hriechov	34, 35, 37, 58, 106, 114, 118, 163, 187, 214, 225, 231, 266, 268, 274, 377, 401, 402, 415, 421, 430, 455, 507, 511, 629, 644-649, 652
Odpustenie hriechov – zvestovanie	424, 643, 644, 648
Odpustenie hriechov – predpoklady	649
Odpustenie hriechov – účinkovanie	652
Hriešnik, zhrešiť	59, 88-90, 99, 132, 173, 215, 225, 242, 277, 278, 373, 429, 482, 576
Hriešnosť	629
Symbol	498, 575
Synagóga	319, 614
Synoda	15
Deň Pána / Deň Krista	195, 552, 553
Pokyny ku krstu	64, 434
Krst k pokániu	96, 130, 485
Podiel na spáse	38, 327
Chrám	118, 175
Očistenie chrámu	161
Testimonium (svedecké spisy)	604
Diabol / Satan	74, 78, 131, 132, 220, 222, 223, 362, 437, 568, 572, 573, 576, 578, 646, 709
Smrť	59, 81, 219, 223, 227, 363, 531-534, 702
Smrť, duchovná	89, 90, 99, 118, 227, 532
Smrť, telesná	89, 92, 531, 532, 536, 537, 541, 543, 559, 560, 686
Trest smrti	331, 339
Zabíjanie vo vojne	337
Zabíjanie v sebaobrane	336
Zabíjanie zvierat	340

	Číslo otázky
Vyvolávanie duchov	79, 307, 540
Ríša mŕtvych	537, 538, 543
Tradícia, tradičný	66, 174, 292, 489, 583, 616, 739
Starostlivosť o pozostalých	704, 705
Smútočný obrad	469, 657, 685, 686
Sobáš – požehnanie / požehnanie manželstva	347, 662, 657, 671, 741
Trinitár, trinitárny	62, 198, 490, 617, 679
Prostredie, sociálne	326
Strana	199 z 214
	199
Neposlušnosť voči Bohu	74, 221, 223, 225, 226, 264
Nedôvera	241, 541
Nesmrtelný, nesmrteľnosť,	73, 78, 81, 91, 92, 531, 636, 685
Otče náš-modlitba <i>pozri „Otčenáš“</i>	
Vyučovania, cirkevné	694-696, 698, 699
Školstvo, cirkevné	736
Sprenevera	352
Neskazenosť	559
Nehodnovernosť	357
Otče náš	530, 630-642, 649
Priznanie sa k Synovi	105, 180
Zapretie	166
Ohováranie	357
Zásnuby, požehnanie k zásnubám	662, 670
Rozum	81, 234-238
Zrada	162, 163, 165, 169
Sväté zapečatenie	48, 205, 268, 404, 440, 473, 479, 486, 491, 515, 516, 522, 524, 525, 529, 530, 605, 658
Sväté zapečatenie – účinok	476, 530
Sväté zapečatenie – skladanie rúk apoštolom	205, 378, 475, 515, 524, 525, 548, 605, 655
Sväté zapečatenie – prijatie	205, 440, 525, 548, 655, 656
Sväté zapečatenie – predpoklady	523, 526, 527
Zmierenie s Bohom	99, 116, 118, 137, 181, 182, 242, 266, 276, 278, 426, 430, 646
Zmierenie medzi ľuďmi	156, 430, 651, 746

	Číslo otázky
Zosnulí <i>pozri „zomreli“</i>	
Pokušenie	78, 88, 131, 132, 223, 364, 639
Sprenevera	352
Odsúdenie Ježiša	168, 169, 173
Premena	7, 554, 558-560, 566
Mnohoženstvo (Polygamia)	344
Vízia / (sen-) tvár	583
Plná moc <i>pozri aj „Ježiš Kristus – plná moc“ a „apoštol – plná moc / poslanie“</i>	15, 37, 452, 460, 469
Požehnanie pre pôrodom	683, 684
Predstavený – obce, oblasti	471, 676
Pravda	60, 117, 199, 201, 203, 354
Veštenie	307
Svätý krst vodou	35, 37, 46, 175, 377, 378, 397, 404, 473, 475, 476, 477, 479, 481, 483-493, 522-524, 528, 529, 548, 588, 658
Strana	200 z 214
	200
Posvätenie	497, 503, 661, 673, 674
Vianoce	706, 707
Múdrosť	69, 86, 128
Ďalší život	92, 531, 536
Existencia Boha	5, 6, 51-61, 83, 86, 238, 310, 311, 382
Znovuzrodenie	491, 528-530, 542, 561
Opätovný príchod Pána – zvestovanie	159, 196, 203, 214, 551, 554, 555, 718
Opätovný príchod Pána/ opätovný príchod Krista	7, 18, 36, 37, 49, 157, 194, 195, 201, 202, 214, 249, 251, 275, 386, 401, 402, 405, 409, 424, 428, 433, 442, 447, 450, 455, 456, 473, 512, 530, 542, 550-553, 556-563, 565, 568, 604, 619, 635, 681, 685, 689, 726
Opätovný príchod – okamih príchodu	552-554, 556
Zvestovanie slova <i>pozri aj „kázeň“</i>	408, 431, 432, 623, 625
Ťžerník	352

	Číslo otázky
Zázraky Ježiša <i>pozri „Ježiš – zázraky“</i>	
Ludská dôstojnosť	352
Desať prikázaní <i>pozri aj „Prikázania“ (prvé až desiate)</i>	292-296, 745
Desiatok	731
Svedkovia zmŕtvychvstania Ježiša Krista <i>pozri „Zmŕtvychvstanie Ježiša – svedkovia, svedectvo“</i>	
Dve podstaty Ježiša Krista, Učenie o dvoch pod- statách	104-106, 164, 376, 398

Zoznam miest v Biblii

<i>Miesto v Biblii</i>	<i>Otázka číslo</i>
1. Mojžiš 1	5
1. Mojžiš 1,1	68
1. Mojžiš 1,3	101
1. Mojžiš 1,26	63
1. Mojžiš 1,26.27	80
1. Mojžiš 1,26.28	85
1. Mojžiš 1,27.28	740
1. Mojžiš 1,28	85
1. Mojžiš 1,31	71
1. Mojžiš 2,2	70
1. Mojžiš 2,7.8.19	68
1. Mojžiš 2,16.17	81
1. Mojžiš 2,17	223
1. Mojžiš 2,18	740
1. Mojžiš 2,24	740
1. Mojžiš 3,4.5	223
1. Mojžiš 3,15	90
1. Mojžiš 3,16-19	89
1. Mojžiš 3,17.18	228
1. Mojžiš 3,17-19	89
1. Mojžiš 3,19	224; 531; 686
1. Mojžiš 3,20	482
1. Mojžiš 3,21	225
1. Mojžiš 3,23.24	224
1. Mojžiš 4,6-8	226
1. Mojžiš 4,8	226
1. Mojžiš 6,5-7.17.18	226
1. Mojžiš 8,21.22	5
1. Mojžiš 8,22	262
1. Mojžiš 9,3	340
1. Mojžiš 11,1-8	226
1. Mojžiš 12,2.3	263
1. Mojžiš 18	63

2. Mojžiš 3,14	310
2. Mojžiš 4,22.23	530
2. Mojžiš 15,26	142
2. Mojžiš 16,23	318
2. Mojžiš 19,20	293
2. Mojžiš 20,4.5	304
2. Mojžiš 20,17	360
2. Mojžiš 20,20	233
2. Mojžiš 21,16	350
2. Mojžiš 21,32	162
2. Mojžiš 21,37	350
2. Mojžiš 32,3.4	303
2. Mojžiš 34,28	292
3. Mojžiš 1-7	732
3. Mojžiš 19,18	285
4. Mojžiš 6,22-27	614
4. Mojžiš 6,24-26	63
5. Mojžiš 4,13	294
5. Mojžiš 5,21	360
5. Mojžiš 6,4	30
5. Mojžiš 6,4.5	302
5. Mojžiš 7,6-8	255
5. Mojžiš 10,4	292
5. Mojžiš 11,26-28	264
5. Mojžiš 18,10 a ďalšie	79; 540
5. Mojžiš 18,18	119
5. Mojžiš 19,18.19	355
5. Mojžiš 23,22	233
5. Mojžiš 32,3	307
5. Mojžiš 32,3.4	717
5. Mojžiš 32,4	59
1. Samuel 16,13	517

1. Samuel 28	79
1. Samuel 28,3 a ďalšie	307
2. Samuel 7	115
2. Samuel 18	362
1. Kráľov 11,7.8	302
2. Kráľov 5,1-14	484
1. Kronická 25,6	614
Žalmy 8,7	85
Žalmy 18,31	60
Žalmy 19,2	69
Žalmy 20,7	111
Žalmy 22	174
Žalmy 37,5	728
Žalmy 50,23	713
Žalmy 51,7	482
Žalmy 51,13	517
Žalmy 69,22	174
Žalmy 90,2	56
Žalmy 90,4	70
Žalmy 95,6	724
Žalmy 103,8	58
Žalmy 104,13.14	3
Žalmy 119,160	59
Žalmy 150	678
Izaiáš 6,3	54
Izaiáš 7,14	95
Izaiáš 9,5	95
Izaiáš 44,6	53
Izaiáš 53,3-5	179
Izaiáš 53,7	98

Izaiáš 53,12	172
Izaiáš 58,13.14	318
Jeremiáš 31,3	57
Ezechiel 36,27	518
Daniel 12,2	535
Joel 3,1.2	518
Micheáš 5,1	125
Micheáš 6,8	272
Zachariáš 9,9	160
Zachariáš 11,12,13	162
Malachiáš 3,1	96
Malachiáš 3,10	731
Kniha múdrosti 2,23	531
Kniha múdrosti 3,1-3	542
Tobiáš 8,5.6	343
Tobiáš 12,15.18	76
Sirachovec 7,38	704
Machabejcov 12	545
Matúš 1,1	115
Matúš 1,21	107
Matúš 2,2	125
Matúš 2,9	125
Matúš 2,13.14	127
Matúš 2,16-18	126

Matúš 3,11	96
Matúš 3,15	130; 485
Matúš 3,17	105
Matúš 4,1	131; 220
Matúš 4,4	624
Matúš 4,11	131
Matúš 5,3-11	148
Matúš 5,17	138, 277
Matúš 5,21.22	295; 332
Matúš 5,27.28	295
Matúš 5,28	344
Matúš 5,43-45	286
Matúš 5,44.45.48	174
Matúš 5,45 b	262
Matúš 6,5-8	718
Matúš 6,9	311
Matúš 6,9-13	630
Matúš 6,33	153
Matúš 7,12	288, 289
Matúš 7,24.25	458
Matúš 8,27	145
Matúš 9,18-26	144
Matúš 9,6	114
Matúš 10,2-4	435
Matúš 10,40	434
Matúš 11,5	108
Matúš 12,40	180
Matúš 13,31-33	152
Matúš 13,34.35	150
Matúš 13,44-46	153
Matúš 15,18-20	356
Matúš 15,19.20	351
Matúš 15,32-39	146
Matúš 16,18	372, 437
Matúš 16,18.19	457
Matúš 16,19	459

Matúš 17,5	105
Matúš 18,10	76
Matúš 18,18	453
Matúš 18,20	617, 621
Matúš 18,21.22	638
Matúš 18,21-35	156
Matúš 19,6	346
Matúš 19,9	345
Matúš 20,18.19	180
Matúš 22,36-40	282
Matúš 22,37.39	277
Matúš 22,37-40	138
Matúš 24,21.22	119
Matúš 24,37-39	157
Matúš 24,42	553
Matúš 24,43-51	553
Matúš 25,1-13	157; 553
Matúš 25,14-30	553
Matúš 25,35.36.40	692
Matúš 26,14.15	162
Matúš 26,20-29	372
Matúš 26,26 a ďalšie	509
Matúš 26,26-28	163
Matúš 26,28	646
Matúš 26,40-41	165
Matúš 26,48	165
Matúš 26,69-75	166
Matúš 27,1-5	169
Matúš 27,24	170
Matúš 27,50	372
Matúš 27,54	175
Matúš 27,62-66	176
Matúš 28,1 a ďalšie	372
Matúš 28,9	187
Matúš 28,13	188
Matúš 28,18.19	64

Matúš 28,18-20	492
Matúš 28,19	28; 486
Matúš 28,19,20	159; 372; 421; 434; 447
Matúš 28,20	193; 447
Marek 1,10,11	64
Marek 1,13	220
Marek 1,14,15	372
Marek 1,15	134
Marek 1,16 a ďalšie	139; 372
Marek 2,27	319
Marek 3,11	143
Marek 3,13-19	434
Marek 3,14	139
Marek 3,14-16	422
Marek 3,29	653
Marek 6,30-44	146
Marek 8,1-9	146
Marek 9,24	240
Marek 9,31	180
Marek 10,9	345; 346
Marek 10,14	489; 658
Marek 11,1-9	160
Marek 2,29	53
Marek 12,30	284
Marek 12,31	285
Marek 13,31	119
Marek 14,8	161
Marek 15,34	174
Marek 16,19	191
Lukáš 1,31	107
Lukáš 1,31-33	122
Lukáš 1,35	122; 203
Lukáš 2,1-14	94
Lukáš 2,7	124

Lukáš 2,11	125
Lukáš 2,41-49	128
Lukáš 2,51	325
Lukáš 2,52	128
Lukáš 3,21-22	719
Lukáš 3,22	28; 129
Lukáš 3,23	123; 133
Lukáš 5,1-11	147
Lukáš 6,12	719
Lukáš 6,12-16	372
Lukáš 7,12-15	144
Lukáš 9,22	180
Lukáš 9,28-36	719
Lukáš 9,35	28
Lukáš 10,25-37	286
Lukáš 10,30-35	155
Lukáš 11,2-4	630
Lukáš 12,11.12	198
Lukáš 15,3-7	154
Lukáš 16,19-31	541
Lukáš 17,21	135
Lukáš 18,9-14	156
Lukáš 18,27	55
Lukáš 18,35-43	142
Lukáš 19,9	690
Lukáš 19,10	114
Lukáš 21,25-28	119
Lukáš 21,36	718
Lukáš 22,14 a ďalšie	159
Lukáš 22,18	502
Lukáš 22,19	499
Lukáš 22,31.32	437
Lukáš 22,32	459
Lukáš 22,41-46	719
Lukáš 22,42	164
Lukáš 22,43	164

Lukáš 23,34	174
Lukáš 23,43	174
Lukáš 23,46	174; 719
Lukáš 24,13-35	187
Lukáš 24,34	30
Lukáš 24,39-40	189
Lukáš 24,44	277
Lukáš 24,49	202; 210
Ján 1,1-3	145
Ján 1,1-3.14	101
Ján 1,1-14	431
Ján 1,12	242
Ján 1,14	102
Ján 1,6-8	96
Ján 1,29	565; 646
Ján 1,29.36.37	97
Ján 1,32	521
Ján 1,34	96
Ján 2,1-11	147
Ján 3,1.2	176
Ján 3,5	528
Ján 3,13	114
Ján 3,16	57; 241; 547
Ján 4,7	376
Ján 6,27	521
Ján 6,35	158
Ján 6,66-69	159
Ján 8,2-11	347
Ján 8,12	158
Ján 8,24	241; 649
Ján 10,9	158
Ján 10,11	158
Ján 10,18	184
Ján 10,30	105
Ján 11,1-44	144

Ján 11,25	158
Ján 11,41.42	719
Ján 11,43-47	376
Ján 12,26	418
Ján 13,4 a ďalšie	159
Ján 13,15	453
Ján 13-16	159
Ján 13,30	163
Ján 13,34.35	290
Ján 14,1	241
Ján 14,3	7; 159; 194; 551; 555
Ján 14,6	158
Ján 14,9	105; 307
Ján 14,16	200
Ján 14,26	28; 203
Ján 15,5	158
Ján 15,13	177
Ján 15,26	201; 519
Ján 16,9	233
Ján 16,13	5; 211
Ján 16,28	190
Ján 17	720
Ján 17,18.19	454
Ján 17,20.21	459; 720
Ján 17,24	192
Ján 17,26	311
Ján 18,10	166
Ján 18,37	117
Ján 19,12	170
Ján 19,26.27	174
Ján 19,27	325
Ján 19,28	174
Ján 19,30	174; 709
Ján 20,11-16	187
Ján 20,19	189
Ján 20,19-23	187

Ján 20,21	423
Ján 20,21-23	421
Ján 20,22	203
Ján 20,23	648
Ján 21,15-17	187; 437; 459
Skutky apoštolov 1,2.3	159
Skutky apoštolov 1,3	187
Skutky apoštolov 1,3-11	711
Skutky apoštolov 1,8	447
Skutky apoštolov 1,11	190; 551
Skutky apoštolov 1,14	721
Skutky apoštolov 1,15-26	436; 438
Skutky apoštolov 1,21.22	436
Skutky apoštolov 2,1 a ďalšie	372
Skutky apoštolov 2,1-4	210; 520
Skutky apoštolov 2,14	438
Skutky apoštolov 2,15 a ďalšie	518
Skutky apoštolov 2,37 a ďalšie	582
Skutky apoštolov 2,38	523
Skutky apoštolov 2,42	389; 618
Skutky apoštolov 4,12	109; 247
Skutky apoštolov 5,29	326
Skutky apoštolov 5,30	184
Skutky apoštolov 6,4	431; 721
Skutky apoštolov 6,6	443
Skutky apoštolov 7	394
Skutky apoštolov 8,1	393; 582
Skutky apoštolov 8,9.11 a ďalšie	524
Skutky apoštolov 8,14 a ďalšie	486; 524
Skutky apoštolov 8,14-17	205
Skutky apoštolov 8,15-18	440
Skutky apoštolov 8,18	524
Skutky apoštolov 10	438; 583
Skutky apoštolov 10,37.38	522
Skutky apoštolov 11	583

Skutky apoštolov 11,1-18	439
Skutky apoštolov 11,19	393; 582
Skutky apoštolov 11,26	585
Skutky apoštolov 12,1-12	721
Skutky apoštolov 13,1-4	436
Skutky apoštolov 13,4	198
Skutky apoštolov 13,26-41	441
Skutky apoštolov 13,32-37	115
Skutky apoštolov 13,47	456
Skutky apoštolov 14,4.14	436
Skutky apoštolov 15,1-29	439; 583
Skutky apoštolov 16,15	489
Skutky apoštolov 16,33.34	489
Skutky apoštolov 17,1-4	441
Skutky apoštolov 18,8	489
Skutky apoštolov 19,1-6	524
Skutky apoštolov 19,2-6	486
Skutky apoštolov 19,6	440
Skutky apoštolov 20,7	320
Rímskym 1,19.20	1
Rímskym 3,24	59
Rímskym 4,8	647
Rímskym 4,17	68
Rímskym 5,5	530
Rímskym 5,10a	646
Rímskym 5,12	227
Rímskym 5,12.18.19	482
Rímskym 5,18	278
Rímskym 5,18.19	225
Rímskym 6,23	59; 532
Rímskym 8,9	530
Rímskym 8,11	184
Rímskym 8,20-22	228
Rímskym 10,4	277
Rímskym 10,9.10	30

Rímskym 10,17	11; 241
Rímskym 12,1	733
Rímskym 12,4.5	374
Rímskym 13,1	748
Rímskym 13,7	745
Rímskym 13,8.10	299
Rímskym 14,7-9	704
Rímskym 15,7	291
Rímskym 16,7	436
1. Korinským 1,18	182; 276
1. Korinským 2,10	198
1. Korinským 4,1	24; 432
1. Korinským 9,1-16	436
1. Korinským 10,17	512
1. Korinským 11,1	453
1. Korinským 11,23 a ďalšie	509
1. Korinským 11,23-26	497
1. Korinským 13,4-7	291
1. Korinským 15,3.4	181
1. Korinským 15,3-7	185
1. Korinským 15,3-8	441
1. Korinským 15,6	187
1. Korinským 15,14	186
1. Korinským 15,20-22	186
1. Korinským 15,28	581
1. Korinským 15,29	545; 659
1. Korinským 15,51	554
1. Korinským 15,51.52	535; 558
1. Korinským 16,2	320
1. Korinským 16,22	30; 196; 554
2. Korinským 1,21.22	516
2. Korinským 1,24	453
2. Korinským 3,6	427
2. Korinským 3,8	428

2. Korinským 3,9	429
2. Korinským 4,17.18	78
2. Korinským 5,2.4.5	560
2. Korinským 5,17	528
2. Korinským 5,18.19	430
2. Korinským 5,19	181; 276
2. Korinským 5,20	432
2. Korinským 9,6-8	738
2. Korinským 11	436
2. Korinským 11,2	433; 562; 626
2. Korinským 11,25-28	393
2. Korinským 13,13	64; 680
Galatským 1,19	436
Galatským 2,9	436
Galatským 4,4	4; 95
Galatským 5,19 a ďalšie	363
Galatským 5,22	530
Galatským 6,7	59
Galatským 6,10	290
Efezským 1,3	267
Efezským 1,3-7	738
Efezským 1,4.7.9.11	268
Efezským 1,13	268; 516
Efezským 4,11	445
Efezským 4,30	516
Efezským 5,1.2	734
Filipským 3,20.21	558
Filipským 4,7	238
Kolosenským 1,14	640
1. Tesalonickým 1,1	436
1. Tesalonickým 2,7	436

1. Tesalonickým 4,13-18	7; 685
1. Tesalonickým 4,14-18	442
1. Tesalonickým 4,15-17	192; 558
1. Tesalonickým 4,16	542
1. Tesalonickým 5,23	78
1. Tesalonickým 5,24	59
1. Timotejovi 2,4-6	547
1. Timotejovi 2,5	247
1. Timotejovi 2,5.6	247
1. Timotejovi 3,16	106
2. Timotejovi 1,10	534
Títovi 2,11-14	279
1. Peter 1,14.15	364
1. Peter 2,9	256
1. Peter 3,18-20	183
1. Peter 3,19.20	536
1. Peter 3,20.21	373; 484
1. Peter 4,6	183; 547
2. Peter 2,4	74
2. Peter 3, z 8	70
2. Peter 3,9	196
2. Peter 3,13	581
1. list Jánov 3,1.2	7
1. list Jánov 3,8	222
1. list Jánov 3,15	332
1. list Jánov 3,16	181
1. list Jánov 4,1-6	441
1. list Jánov 4,9.10	99
1. list Jánov 4,16	57, 311, 382
1. list Jánov 4,19	283

1. list Jánov 5,7.8	479
1. list Jánov 5,20	5; 106
Židom 1,14	77
Židom 5,9	247
Židom 6,7	262
Židom 8-10	733
Židom 9,27	539
Židom 10,10.14	504
Židom 10,18	733
Židom 10,37	196
Židom 11,1	10; 239
Židom 11,3	55
Židom 11,6	10; 242
Jakub 1,15	363
Jakub 2,10	295
Jakub 4,17	229
Jakub 5,8	196
Juda 6	74
Zjavenie Jána 1,5	117
Zjavenie Jána 3,11	554
Zjavenie Jána 5,12	565
Zjavenie Jána 6,8	533
Zjavenie Jána 12	405
Zjavenie Jána 12,5	561
Zjavenie Jána 12,6	569
Zjavenie Jána 12,13.17	405
Zjavenie Jána 14,1-5	564; 565
Zjavenie Jána 14,4	428
Zjavenie Jána 16,7	59
Zjavenie Jána 19,6.7	405
Zjavenie Jána 19,6-9	567
Zjavenie Jána 19,7	195; 562

Zjavenie Jána 20,1-3	572
Zjavenie Jána 20,5.6	559
Zjavenie Jána 20,6	532; 574
Zjavenie Jána 20,7-10	578
Zjavenie Jána 20,11-15	579
Zjavenie Jána 21,1-3	135
Zjavenie Jána 21,3	581
Zjavenie Jána 21,8	532
Zjavenie Jána 22,7.12.20	554
Zjavenie Jána 22,17.20	563

POZNÁMKA K TEXTU

Pravopis, gramatika a použité skratky zodpovedajú pravidlám slovenského pravopisu.

